DEŠILAS HEMETAS

DŽIŪSNA

DEŠILAS HEMETAS

DŽIŪSNA

Populiarusis detektyvas

DEŠILAS HEMETAS

DŽIŪSNA

Romanas

Vilnius, "Mažoji Rosma"

UDK ~~820(73)-3~~
Ha 214

Hamett, Dashiell
Džiūsna: romanas/Dešilas Hemetas; iš anglų k. vertė Nijolė Salnikienė. - Vilnius: Mažoji Rosma, 1996. - 219 p. (Populiarusis detektyvas)
ISBN 9986-799-10-4

Buvęs seklys Nikas Čarlsas su jaunute žmona Nora prieš Kalėdas sprunka iš San Francisko nuo įkyrių giminaičių ir visas šventes ketina ūžauti Niujorke. Čia Nikas susitinka senų pažįstamų ir beveik prieš savo valią įtraukiamas į painios žmogžudystės bylos tyrimą. Galiausiai sutrinka ir policija: kas žudikas? Gal net pats Nikas Čarlsas?

Amerikietiškojo detektyvo klasiko Dešilo Hemeto romanas "Džiūsna" kupinas netikėtų siužeto posūkių, čia nemažai ryškių, kartais net komiškų charakterių.

UDK 820(73)–3

ISBN 9986–799-10-4

Skiriu Lilianai

1 SKYRIUS

Patogiai įsitaisęs vienos užkandinės bare, Penkiasdešimt antrojoje gatvėje, laukiau, kol Nora apsipirks Kalėdoms. Staiga kažkokia mergina atsikėlė nuo savo staliuko, palikdama tris savo bendrus, ir žengė prie manęs. Tai buvo miniatiūrinė blondinė, jos veidas ir figūrėlė šviesiai žydru sportiniu kostiumu žavėjo iš pirmo žvilgsnio.

– Jūs – Nikas Čarlsas? – paklausė ji.

– Taip, – atsakiau.

Ji ištiesė man ranką:

– O aš – Dorotė Vainent. Jūs manęs nepamenate, bet turite prisiminti mano tėvą, Klaidą Vainentą. Jūs...

– Be jokios abejonės, – pasakiau aš, – dabar ir jus prisiminiau, juk jūs tada buvote vienuolikos ar dvylikos metų mažiulė, ar ne?

– Taip, prieš aštuonerius metus. Paklausykite, ar prisimenate istorijas, kurias man pasakojote? Ar daug jose buvo tiesos?

– Gal ir ne. Kaip gyvuoja jūsų tėtušis?

Ji prajuko:

– To paties norėjau paklausti jus. Žinote, mama išsiskyrė su juo, ir mes nieko apie jį negirdėjome, tik

laikraščiuose protarpiais pasirodo pranešimų apie jo išsišokimus. Ar nuo anų laikų jo nematėte?

Mano stiklinė ištuštėjo. Paklausiau, ko ji gertų, ji pageidavo viskio su sodos vandeniu, aš užsakiau porą ir tik tada atsakiau:

– Ne, juk aš gyvenu San Franciske.

– Norėčiau pasimatyti su juo, – lėtai prašneko ji. – Mama pakels pragarišką triukšmą, jeigu tai sužinos, bet aš norėčiau pasimatyti su juo.

– Na?

– Jo nebuvo ten, kur mes kadaise gyvenome, Riversait Draive, ir jo vardo nėra nei miesto telefonų knygoje, nei adresų biure.

– Kreipkitės į jo advokatą, – patariau.

Jos veidas nušvito.

– O kas jis?

– Na, buvo vienas bičiulis, vardu Mak... Kaip ten? Makolis, taip, tikrai – Herbertas Makolis. Jo kontora buvo įsikūrusi Zingerio Namuose.

– Gal paskolintumėte monetą – paskambinčiau? – paprašė ji ir išėjo. Grįžo šypsodamasi. – Radau jį. Jis čia, tik už kampo, Penktojoje aveniu.

– Jūsų tėvas?

– Ne, advokatas. Jis pasakė, kad tėvas išvykęs. Rengiuosi tiesiai pas jį. – Ji pakėlė taurę. – Už šeimos susitikimą. Oi, pažiūrėkit, kas...

Asta pašoko ir priekinėmis letenomis atsimušė man į pilvą. Laikiusi pavadėlio galą Nora pareiškė:

– Jai pasitaikė kuo puikiausia diena – nušlavė visus žaislus nuo prekystalio pas Lordą ir Teilorą, siaubingai išgąsdino vieną storulę pas Saksą – lyžtelėjo jai koją, ir dar trys policininkai patapšnojo ją.

Aš jas supažindinau.

– Mano žmona Nora – Dorotė Vainent. Jos tėvas kadaise buvo mano klientas. Neblogas vyras, tik

trenktas.

– Jis mane buvo tiesiog pakerėjęs, – pasakė Dorotė apie mane, – tikrų tikriausias seklys. Neduodavau jam ramybės, vis klausinėdavau apie jo nuotykius. Baisu, kaip jis meluodavo man, bet aš tikėdavau kiekvienu jo žodžiu.

– Atrodo, kad tu pavargai, Nora, – pastebėjau aš.

– Taip, prisėskim.

Dorotė Vainent pasakė, kad jai reikia grįžti prie savo staliuko, ir paspaudusi Norai ranką pakvietė į svečius: jie buvo apsistoję “Kortlendo“ viešbutyje, jos motinos pavardė dabar Jorgensen. Žinoma, mums bus malonu, bet ir ji turi pasistengti aplankyti mus, mes – ”Normandijoje“ ir vieną kitą savaitėlę pabūsime Niujorke. Dorotė papešiojo šunį už ausies ir nuėjo.

Susiradome staliuką:

– Ji meilutė, – pasakė Nora.

– Jei tau patinka tokios rūšies moterys...

– O tau kokios? – nusišaipė Nora.

– Tik tokios kaip tu – nepadoriai išsišiepusios liesokos brunetės.

– O kai dėl tos rudės, su kuria dingai praeitą naktį pas Kvinus...

– Na, ten vieni niekai, – nuneigiau aš, – ji tik norėjo parodyti man prancūziškas graviūras.

2 SKYRIUS

Kitą dieną man paskambino Herbertas Makolis.

– Sveikas. Nežinojau, kad tu Niujorke, kol Dorotė Vainent nepranešė.

– O kiek dabar valandų?

– Pusė dvylikės. Tikriausiai tave pažadinau?

– Taip, bet nieko baisaus, – pasakiau. – Tikiuosi, kad ateisi pas mus pietų: galva plyšte plyšta, ir aš nelabai nusiteikęs kur nors trenktis... O'kei, tarkime, pirmą.

Mudu su Nora gurkštelėjome po taurelę, paskui ji trinkosi galvą, po dušo išlenkėme dar po vieną, todėl, kai vėl sučirškė telefonas, jautėmės jau pusėtinai.

Moters balsas paklausė:

– Ar ponas Makolis pas jus?

– Dar ne.

– Atleiskite už trukdymą, bet gal paprašytumėte, kad jis paskambintų į savo kontorą, kai tik ateis pas jus? Labai svarbus reikalas.

Pažadėjau.

Makolis pasirodė maždaug po dešimties minučių. Stambus rausvaskruostis garbanotas vyriškis, gana patrauklios išvaizdos, gal mano metų – keturiasdešimt ar keturiasdešimt vienerių, nors atrodė jaunesnis. Jis buvo laikomas neblogu juristu. Šį tą esu daręs jam, kai gyvenau Niujorke, ir mes visada sutardavome.

Paspaudėme vienas kitam rankas, patapšnojome per nugaras. Jis paklausė, kaip gyvenu, atsakiau – puikiai – ir uždaviau tą patį klausimą jam, atsakė – puikiai, tada pasakiau, kad prašė paskambinti į jo kontorą.

Nuo telefono pasitraukė susiraukęs.

– Vainentas grįžo į miestą, – pranešė jis, – ir nori susitikti su manimi.

Atsigręžiau su sklidinomis taurėmis:

– Na, ką gi, pietūs bus...

– Tepalauks, – pasakė jis ir paėmė iš manęs vieną taurę.

– Vis toks pat trenktas?

– Tai ne juokai, – niūriai pasakė Makolis. – Ar gir-

dėjai, kad dar dvidešimt devintaisiais jį kone metus išlaikė ligoninėje?

– Ne.

Jis linktelėjo. Atsisėdo, pasistatė taurę greta krėslo ir šiek tiek palinko į mane:

– O ką veikia Mimi, Čarlsai?

– Mimi? Ak, taip, jo žmona – buvusioji žmona. Nežinau. O ką ji turėtų veikti?

– Ką ir paprastai, – sausai burbtelėjo jis, o paskui labai lėtai tarė: – O aš maniau, kad tu informuotas. Šit kaip.

– Klausyk, Makai, – pasakiau aš. – Aš jau šešerius metus nebedirbu sekliu, nuo 1927–ųjų.

Jis įsistebeilijo į mane.

– Garbės žodis, – patvirtinau aš, – praėjus metams po mūsų vedybų, mano žmonos tėvas numirė palikdamas jai nedidelę lentpjūvę, siauruką ir dar šį bei tą, todėl išėjau iš agentūros, kad galėčiau prižiūrėti visą tą ūkį. Šiaip ar taip, aš nesirengiu dirbti dėl Mimi Vainent, ar Jorgensen, ar dar kaip nors kitaip ji pasivadintų: ji nelabai mėgo mane, aš jos taip pat nemėgau.

– Oi, nė nemaniau, kad tu... – Makolis neaiškiu mostu nutraukė frazę ir paėmė stiklinę. Išgėręs pasakė: – Tiesiog stebėtina. Čia Mimi skambino prieš tris dienas, antradienį, ieškodama Vainento; paskui Dorotė paskambino vakar remdamasi tavimi ir atvažiavo pas mane, ir... Juk maniau, kad tu vis dar dirbi sekliu... Todėl ir stebiuosi, ką visa tai reiškia.

– Jos tau nieko nepasakė?

– Žinoma, jos nori su Vainentu pasimatyti šiaip sau – prisiminti praeitį. Keista, ar ne?

– Jūs, advokatai – įtartini žmonės, – tariau. – Gal taip ir yra, o gal pinigų reikia. Ko čia nerimauti? O gal jis slapstosi?

Makolis gūžtelėjo pečiais:

– Žinau ne daugiau už tave. Nesu matęs jo nuo spalio mėnesio. – Jis gurkštelėjo dar. – Kiek ketini pabūti Niujorke?

– Kol baigsis naujametinės šventės, – atsakiau aš ir pasukau prie telefono užsakyti pietų.

3 SKYRIUS

Mudu su Nora tą vakarą nuėjome į "Medaus mėnesio" premjerą Mažajame teatre, paskui į pobūvį pas... kas ten tokie?.. Frimenus ar Fydlingus. Kai Nora kitą rytą mane pažadino, bjauriai jaučiausi. Ji įdavė man laikraštį, puoduką kavos ir pasakė: "Skaityk".

Paklusniai perskaičiau vieną kitą pastraipą, tada mečiau laikraštį ir gurkštelėjau kavos.

– Įdomu, – sumurmėjau, – bet kaip tik dabar visus interviu su ką tik išrinktu meru O`Brajenu, kad ir kur, kad ir kiek jų būtų išspausdinta, mainyčiau į gurkšnelį vis...

– Ne čia, stuobry. – Ji dūrė pirštu į laikraštį. – Štai kur.

"IŠRADĖJO SEKRETORĖ
NUŽUDYTA SAVO BUTE

RASTAS KULKŲ SUVARPYTAS
DŽULIJOS VULF KŪNAS

POLICIJA IEŠKO JOS ŠEIMININKO
KLAIDO VAINENTO

Įžymaus išradėjo Klaido Milerio Vainento 32 metų asmeninės sekretorės Džulijos Vulf sušaudytą kūną rado vakar vakare jos bute Penkiasdešimt ketvirtojoje gatvėje, 411 name, ponia Kristian Jorgensen, bu-

vusioji išradėjo žmona, kuri nuėjo tenai, tikėdamasi sužinoti dabartinį savo buvusiojo vyro adresą.

Ponia Jorgensen, grįžusi pirmadienį po šešerių metų, praleistų Europoje, pranešė policijai, kad paskambinusi į nužudytosios buto duris išgirdo silpną dejonę, todėl pasakė apie tai liftininkui Mervinui Holiui, o šis iškvietė valdytoją Volterį Minį. Kai jie įėjo į butą, panelė Vulf buvo parkritusi miegamajame ant grindų su keturiomis šautinėmis žaizdomis krūtinėje (32 kalibro pistoletas). Ji mirė neatgavusi sąmonės dar prieš atvykstant policijai ir medicinos pagalbai.

Herbertas Makolis, Vainento advokatas, pranešė policijai, kad nėra matęs išradėjo nuo spalio mėnesio. Jis pareiškė, kad Vainentas vakar jam skambino telefonu ir paskyrė susitikimą, bet neatėjo; jis neigė ką nors žinąs apie tai, kur galėtų būti jo klientas. Kaip tvirtina Makolis, panelė Vulf pastaruosius aštuonerius metus dirbo pas išradėją. Advokatas sakė nieko nežinąs apie nužudytosios šeimą ar jos asmeninius reikalus ir negalįs kaip nors paaiškinti šios žmogžudystės.

Šūvių žaizdos negalėjo būti padarytos pačios aukos, kaip tvirtina..."

Visa kita buvo kaip įprastiniuose policijos pranešimuose.

– Manai, kad jis nužudė ją? – paklausė Nora, kai aš vėl pastūmiau laikraštį tolyn nuo savęs.

– Vainentas? Nenustebčiau. Jis velniškai nervingas.

– Tu pažinojai ją?

– Taip. Kad taip šlakelį ko nors gaivinančio?

– Kokia ji buvo?

– Nieko sau, – pasakiau aš. – Nebjauri, šį tą turėjo ir galvoje, mokėjo tvardytis – ir viena, ir kita buvo būtina gyvenant su tokiu tipu.

– Ji gyveno su juo?

– Taip. Prašau, man reikia išgerti. Tai yra, gyveno, kai aš juos pažinojau.

– Kodėl negalėtum pirma papusryčiauti? Ji mylėjo jį ar gyveno dėl tarnybos?

– Nežinau. Pusryčiauti dar per anksti.

Kai Nora atidarė duris rengdamasi išeiti, į kambarį įlėkė šuo, užsirėmė priekinėmis letenomis ant lovos, bakstelėjo snukiu man į veidą. Glosčiau jo galvą ir stengiausi prisiminti, ką man kartą buvo sakęs Vainentas apie moteris ir šunis. Tai nebuvo įprastinis moters plaukų spalvos palyginimas su spanielio kailiu ar riešutmedžiu, ne. Niekaip negaliu prisiminti, kas ten buvo, bet man rodos, kad verta pamėginti.

Nora grįžo su dviem taurėmis ir paklausė:

– O koks jis?

– Aukštas – daugiau kaip šešių pėdų – ir vienas iš labiausiai perkarusių žmonių, kiek esu matęs. Dabar jam turėtų būti apie penkiasdešimt metų, bet kai buvau pažįstamas su juo, jau tuomet jis buvo kone visai žilas. Dažniausiai nepasikirpęs, rausvokais žilstelėjusiais ūsais, kramto nagus.

Pastūmiau šunį, norėdamas pasiekti taurę.

– Įdomu. Ir koks gi buvo jūsų bendravimas?

– Vaikinas, dirbęs pas jį, apkaltino jį kažkokios idėjos ar išradimo vagyste. Keltermanas pavarde. Jis norėjo priversti Vainentą pakratyti piniginę, grasino nušausiąs jį, susprogdinsiąs namą, pagrobsiąs vaikus, papjausiąs žmoną – nežinau, ką dar, – jei šis nepaklos apvalios sumelės. Mes jo nesučiupome, tikriausiai pabaidėme. Šiaip ar taip, grasinimai baigėsi, ir nieko neatsitiko.

Nora nebegėrė.

– Vainentas iš tikrųjų jį apvogė?

– Ts–s–s, – ištariau, – per Kūčias pasistenk vien gerai galvoti apie savo artimą.

4 SKYRIUS

Tą dieną išvedžiau Astą pabėgioti. Iš pradžių turėjau dviem praeiviams paaiškinti, kad tai – šnauceris, o ne škotų ir airių terjerų mišrūnas, paskui stabtelėjau pas Džimą ir išlenkiau porą stiklinaičių, užsukau pas Larį Kroulį ir atsivedžiau jį į "Normandiją“. Nora pilstė kokteilius sutuoktiniams Kvinams, Margo Ines, vyriškiui, kurio vardo neišgirdau, ir Dorotei Vainent.

Dorotė pasakė norinti su manim pasikalbėti, ir mes su savo kokteiliais nuėjome į miegamąjį.

Ji iškart pradėjo nuo to, kas svarbiausia:

– Nikai, kaip manai, ar ją nužudė mano tėvas?

– Ne, kodėl turėčiau taip manyti?

– Na, policija... Paklausyk, ji buvo jo meilužė, taip?

Aš linktelėjau:

– Taip, kadaise.

Ji įsispitrėjo į savo taurę ir prašneko:

– Jis – mano tėvas. O man jis niekada nepatiko. Ir niekada nepatiko mama. – Ji pažvelgė į mane. – Ir Gilbertas nepatinka. – Tai buvo jos brolis.

– Nesijaudink. Daugeliui žmonių nepatinka jų artimieji.

– O tau?

– Mano artimieji?

– Mano. – Ji piktai dirstelėjo į mane. – Ir liaukis kalbėjęs su manim taip, lyg man vis dar būtų dvylika metų.

– Visai ne, – paaiškinau. – Tiesiog aš jau įkaušęs.

– Na, tai ar patinka?

Palingavau galvą:

– Tu buvai normalus, bet išpaikintas vaikas. O be tavo artimųjų ramiausiai galėjau apsieiti.

– Kas mums atsitiko? – paklausė ji, bet ne vien todėl, kad klaustų: lyg ir iš tiesų norėjo žinoti.

– Daug kas [illegible]iškiai..

Harisonas Kvinas pravėrė duris ir pasakė:

– Greičiau užbaik, Nikai, pažaisim stalo tenisą.

– Šiek tiek vėliau.

– Veskis gražuolę kartu.

Plėšriai nužvelgė Dorotę ir nuėjo.

– Manau, kad tu nepažįsti Jorgenseno.

– Pažįstu vieną Nelsą Jorgenseną.

– Kai kam sekasi. Šis vardu Kristianas. Jis gražuoliukas. Jau ta mama – išsiskirti su pamišėliu ir ištekėti už alfonso. – Jos akys sudrėko. Ji sukūkčiojo ir paklausė: – Ką man daryti, Nikai?

Jos balsas skambėjo kaip išgąsdinto vaiko.

Apkabinau ją ir ėmiau šnibždėt kažką berods guodžiamo. Ji verkė į mano švarko atlapą. Greta lovos sučirškė telefonas. Kitame kambaryje radijas plyšojo "Linksminkimės". Mano taurė ištuštėjo.

– Pabėk nuo jų, – patariau.

Ji vėl sukūkčiojo.

– Nuo savęs nepabėgsi.

– Atrodo, aš nelabai suprantu, apie ką tu kalbi.

– Prašau, neerzink manęs, – kažkaip nuolankiai ištarė ji.

Įėjusi pakelti ragelio, Nora klausiamai pažvelgė į mane. Pasivaipiau virš Dorotės galvos.

Kai Nora pasakė "Alio", mergina staigiai atšoko nuo manęs ir paraudo.

– Aš... Atleiskite. – Ji užsikirto. – Aš ne...

Nora draugiškai nusišypsojo jai. Aš pasakiau: "Nebūk kvaiša". Mergina susirado nosinę ir prisikišo prie akių.

Nora atsakinėjo telefonu.

– Taip... aš pažiūrėsiu, ar jis namie. Prašom pasakyti, kas jo teiraujasi? – ji pridengė ragelį ranka ir kreipėsi į mane. – Žmogus, vardu Normanas. Nori su juo kalbėtis?

Atsakiau, kad nežinau, ir paėmiau ragelį:

– Alio.

Pasigirdo šaižokas balsas:

– Ponas Čarlsas?.. Pone Čarlsai, aš girdėjau, kad jūs kadaise turėjote ryšių su Transamerikos detektyvų agentūra.

– Kas jūs? – paklausiau.

– Aš Albertas Normanas. Mano vardas galbūt nieko jums nesako, pone Čarlsai, bet norėčiau jums šį tą pasiūlyti. Esu tikras, kad jums...

– Koks tai pasiūlymas?

– To nedera sakyti telefonu, pone Čarlsai, bet jei skirsite man pusvalandį, galiu pažadėti...

– Atleiskite, – pasakiau, – aš labai užsiėmęs ir...

– Bet, pone Čarlsai, tai juk.... – Kažkas nugriaudėjo: šūvis, smūgis ar dar kas nors, kas galėjo sukelti tokį triukšmą. Ištariau porą kartų "alio" ir kai niekas neatsakė, padėjau ragelį.

Nora priešais veidrodį guodė Dorotę pudra ir raudalais. Burbtelėjau: "Kažkoks tipas iš draudimo kompanijos" – ir nuėjau į svetainę ko nors įsipilti.

Žmonių prigužėjo dar. Pasišnekėjau su jais. Harisonas Kvinas atsikėlė nuo sofos, kur sėdėjo su Margo Ines, ir tarė: "Dabar– stalo tenisas". Asta liuoktelėjo ir priekinėmis letenomis įsirėmė man į pilvą. Išjungiau radiją ir kliūstelėjau sau kokteilio. Vyriškis, kurio vardo neišgirdau, postringavo:

– Įvyks revoliucija, ir mus visus pastatys prie sienos – pradžiai. – Atrodė, jog ta mintis jam patinka.

Kvinas prisiartino norėdmas įsipilti ir pažvelge miegamojo linkui.

– Kur sužvejojai tą mažytę blondinę?

– Kadaise sūpavau ją ant kelio.

– Ant kurio? – paklausė jis. – Gal aš galėčiau paliesti?

Iš miegamojo išėjo Nora ir Dorotė. Paėmiau nuo

radijo vakarykštį laikraštį. Antraštė skelbė:

"DŽULIJA VULF BUVO REKETININKO DRAUGUŽĖ
ARTŪRAS NUNHEIMAS ATPAŽINO KŪNĄ
VAINENTAS DAR NESURASTAS"

Nora prigludo prie mano alkūnės ir pasakė tylesniu balsu:

– Pakviečiau ją pavakarieniauti su mumis. Būk meilesnis tam kūdikiui. – Nora buvo dvidešimt šešerių. – Ji labai susikrimtusi.

– Kaip paliepsi.

Atsigręžiau. Kitame kambario gale Dorotė garsiai juokėsi iš Kvino paistalų.

– Bet jei užsikrauni sau svetimus rūpesčius, nelauk iš manęs paguodos, kai tau klius.

– Ir nelaukiu. Tu mielas senas kvėša. Neskaityk šito čia ir šiuo metu. – Ji ištraukė man iš rankų laikraštį ir nugrūdo jį kuo toliau už radijo.

5 SKYRIUS

Tą naktį Nora negalėjo užmigti ir skaitė Šaliapino memuarus tol, kol aš užsnūdau, o vėliau ji pažadino mane, klausdama: "Ar miegi?"

Atsakiau "taip".

Ji uždegė cigaretę man, kitą – sau.

– Ar niekada nedingtelėdavo mintis grįžti prie seklio darbo – nors laikinai, pramogai Žinai, kai vyksta kažkas ypatinga, kaip Lindbergo byla...

– Brangioji, aš manau, kad žudikas – Vainentas ir policija sučiups jį be mano pagalbos. Šiaip ar taip, tai ne mano reikalas.

– Ne visai šitai turėjau galvoje, bet...

– Be to, aš neturiu laiko. Esu per daug užsiėmęs: reikia rūpintis turtu, dėl kurio tave ir vedžiau. – Pabučiavau ją. – Kaip manai, gal gurkšnelis svaigalų padėtų tau užmigti?

– Ne, dėkui.

– O man turbūt padės.

Kai atnešiau į lovą viskio su sodos vandeniu, Nora susiraukusi žvelgė kažkur į erdvę.

– Žinoma, ji dailutė, – pasakiau aš, – bet kuoktelėjusi. Kitaip nebūtų savo tėvo duktė. Tu negali žinoti, kiek jos žodžiai atitinka mintis, o mintys – kokius nors realius įvykius. Man ji patinka, bet manau, jei leisčiau tau...

– Nesu tikra, ar ji man patinka, – susimąsčiusi pasakė Nora. – Žinoma, ji maža nenaudėlė, bet jei nors ketvirtadalis to, ką ji man papasakojo, yra tiesa, tuomet mergytė iš tiesų įsivėlė į kebeknę.

– Niekuo negaliu jai padėti.

– Ji mano, kad gali.

– Tu irgi. Tai tik rodo štai ką: kad ir kas tau šautų į galvą, visada sugebėsi kitą įtikinti tau nusileisti.

Nora atsiduso:

– Norėčiau pasišnekėti su tavimi blaivesniu. – Ji palinko prie manęs ir siurbtelėjo iš mano taurės. – Įteiksiu tau kalėdinę dovaną dabar, jeigu dovanosi man manąją.

Papurčiau galvą:

– Per pusryčius. .

– Bet jau Kalėdos.

– Per pusryčius.

– Kad ir ką dovanotum man, – pasipūtė ji, – manau, jog man nepatiks.

– Šiaip ar taip, privalėsi tai paimti, nes vaikinas iš "Akvariumo" pareiškė, kad nieku gyvu nepriims atgal. Jis pasakė, kad beveik viskas parduota...

– Tau nieko neatsitiks, jei patikrinsi, ar negalėtum

jai padėti. Ji taip pasikliauja tavimi, Nikai.

– Graikais visi pasikliauja.

– Prašau.

– Tu tiesiog kaišioji savo nosį į reikalus, kurių....

– Norėjau tavęs paklausti: ar jo žmona žinojo, kad ta Vulf buvo jo meilužė?

– Nežinau. Negalėjo jos pakęsti.

– O kokia toji žmona?

– Nežinau – moteris.

– Simpatiška?

– Kadaise buvo labai simpatiška.

– Sena?

– Keturiasdešimt ar keturiasdešimt dvejų. Liaukis, Nora. Nereikia kištis. Palikim Čarlsams tai, kas Čarlsų, o Vainentams – kas Vainentų.

Ji papūtė lūpas:

– Gal man vis dėlto išgerti?

Išropojau iš patalo ir sumaišiau jai viskio su sodos vandeniu. Kai nešiau stiklinę į miegamąjį, sučirškė telefonas. Pažvelgiau į savo laikrodį ant stalo. Maždaug penkios.

Nora kalbėjo telefonu:

– Alio... Taip, tai aš. – Ji pašnairavo į mane. Papurčiau galvą. – Taip... Žinoma, būtinai... Taip, būtinai. – Ji padėjo ragelį ir išsišiepė.

– Tu nepakartojama, – pasakiau. – Kas dabar?

– Tuojau pas mus užkops Dorotė. Berods, ji visai nusitašė.

– Žavu. – Pasiėmiau chalatą. – O aš jau baiminausi, kad teks miegoti.

Ji pasilenkė pasiieškoti šlepečių.

– Nebūk toks nuoboda. Galėsi knarkti visą dieną. – Susirado šlepetes ir įsispyrė į jas. – Ar ji iš tikrųjų taip bijosi motinos, kaip sako?

– Jei dar turi nors krislelį proto. Mimi – gyvatė.

Nora primerkė staiga apniukusias akis ir lėtai tarė:

– Kažką slepi nuo manęs?

– Oi, brangioji. Vyliausi, kad nereikės prisipažinti. Iš tikrųjų Dorotė – mano duktė. Aš nesuvokiau, ką darąs, Nora. Venecijoje buvo pavasaris, o aš – toks jaunas, švietė mėnuo...

– Smagu. Gal nori užkąsti?

– Tik su tavimi. Ko tu nori?

– Jautienos žlėgtainio su krauju, daug svogūnų ir kavos.

Dorotė atėjo, kai skambinau į naktinį bufetą. Įėjau į svetainę, ji šiek tiek sunkokai atsikėlė ir pasakė:

– Nikai, jaučiuosi labai kalta, kad varginu jus su Nora, bet taip atrodydama aš negaliu eiti namo. Negaliu. Aš bijau. Nežinau, kas man gali atsitikti, ką turiu daryti. Prašau, neišduokite manęs.

Ji buvo girtutėlė. Asta uostė jos kulkšnis.

– Fu, – pasakiau. – Čia tau bus gerai. Sėskis. Greit atneš kavos. Kur taip prisisiurbei?

Ji klestelėjo ir bukai pamataravo galvą:

– Nežinau. Ir kur tik nebuvau, išėjusi iš jūsų. Visur, išskyrus namus. Nes taip atrodydama namo eiti aš negaliu. Pažiūrėk, ką aš turiu.

Ji atsistojo ir išsitraukusi iš palto kišenės apibraižytą automatinį pistoletą pamojavo juo man panosėje. Asta ėmė šokinėti, džiaugsmingai vizgindama uodegą.

Nora garsiai sušnopavo. Aš pašiurpau. Paspyriau šunį ir atėmiau iš Dorotės pistoletą.

– Koks čia cirkas? Sėskis. – Įsikišau pistoletą į chalato kišenę ir pasodinau Dorotę į krėslą.

– Nepyk ant manęs, Nikai, – suinkštė ji. – Gali jį paslėpti. Aš nenoriu, kad jūs turėtumėte nemalonumų.

– Kur jį gavai? – paklausiau.

– Užkandinėje, Dešimtojoje aveniu. Už jį atidaviau

apyrankę – tą, su smaragdais ir briliantais.

– O paskui atsilošei ją kauleliais, – pasakiau aš, – juk apyrankė ant tavo riešo.

Ji įsispoksojo į ranką:

– Maniau, kad atidaviau.

Nusigrįžau ir palingavau galvą.

– Neerzink jos, Nikai, – paprašė Nora. – Ji...

– Jis manęs neerzina, Nora, iš tikrųjų ne, – skubiai įsiterpė Dorotė. – Jis... jis – vienintelis žmogus pasaulyje, į kurį aš galiu kreiptis.

Prisiminiau, kad Nora paliko neišgertą savo viskį, nuėjau į miegamąjį ir išgėriau jį. Kai grįžau, Nora, apkabinusi merginą, sėdėjo ant krėslo ranktūrio. Dorotė tylutėliai šnopavo.

– Niekas nepyksta, brangioji, – ramino Nora. – Jis tave myli. – Ji dirstelėjo į mane: – Juk tu nepyksti, Nikai?

– Ne, aš tiesiog priblokštas. – Atsisėdau ant sofos. – Iš kur gavai tą patranką, Dorote?

– Iš žmogaus – jau sakiau tau.

– Iš kokio žmogaus?

– Juk sakiau tau – iš žmogaus bare.

– Ir mainais atidavei apyrankę?

– Maniau, kad atidaviau, bet matau, kad dar turiu ją.

– Ir aš matau.

Nora patapšnojo mergaitę per petį:

– Žinoma, apyrankę tu tebeturi.

– Kai padavėjas atneš kavą ir visa kitą, – pasakiau aš, – pasiūlysiu jam pinigų, kad jis čia pabūtų. Nesirengiu pasilikti čia vienas su dviem...

Nora piktai nužvelgė mane ir pasakė mergaitei:

– Nekreipk į jį dėmesio. Jis visą vakarą toks.

– Jis mano, kad aš nusilesusi kvaišelė.

Nora vėl paplojo jai per petį.

– Na, o kam tau patranka?

Dorotė atsitiesė ir įsispoksojo į mane girtomis

akimis.

– Jam, – sudirgusi prašneko, – jeigu jis kibtų prie manęs. Aš bijojau, nes buvau girta. Tas ir yra. Bijojau, todėl ir atėjau pas jus.

– Tu bijojai tėvo? – paklausė Nora, stengdamasi nuslėpti susijaudinimą.

Mergaitė papurtė galvą:

– Mano tėvas Klaidas Vainentas. Aš bijau patėvio.

Ji įsikniaubė Norai į krūtinę.

Nora pasakė: "Oi oi", nutaisiusi labai supratingą išraišką. Paskui tarstelėjo: "Vargšas kūdikis" ir reikšmingai pažvelgė į mane.

– Geriau išgerkim, – pasiūliau.

– Aš negersiu. – Nora įniršusi dirstelėjo į mane. – Ir manau, kad Dorotei jau pakaks.

– Jai kaip tik ir reikia – kad užmigtų.

Įpyliau Dorotei arklišką dozę viskio ir stebėjau, kad išgertų. Suveikė kuo puikiausiai: kai atnešė kavą ir žlėgtainius, ji jau knarkė.

– Dabar tu patenkintas, – tarė Nora.

– Ne, nepatenkintas. Geriau paguldykim ją, o paskui pavalgysim.

Nunešiau Dorotę į miegamąjį ir padėjau Norai nurengti ją. Pasirodo, kad mergaičiukės smulkutė, daili figūrėlė.

Grįžę sėdome valgyti. Išsitraukiau iš kišenės pistoletą ir apžiūrėjau jį. Jis buvo kaip reikiant apdaužytas. Viduje įdėti du patronai: vienas – vamzdyje, kitas – dėtuvėje.

– Ką ketini su juo daryti? – paklausė Nora.

– Nieko, kol nesužinosiu, ar ne iš šito daikčiuko buvo nušauta Džulija Vulf. Juk tai – trisdešimt antras kalibras.

– Bet ji pasakė....

– Kad užkandinėje iškeitė jį į apyrankę. Aš tai

girdėjau.

Nora palinko prie manęs. Jos akys ryškiai žibėjo ir atrodė kone juodos.

– Manai, kad pistoletą jai davė patėvis?

– Taip, – pasakiau aš, bet persistengiau – išėjo per daug sąžiningai.

– Tu, utėlėtas graike, – pasakė Nora. – Tiesą sakant, gal tai buvo ir jis, juk tu nežinai. Ir jos pasakojimu nepatikėjai.

– Paklausyk, brangioji, rytoj nupirksiu tau visą krūvą detektyvų, bet šiandien nevargink spėlionėmis savo žavios galvelės. Ji mėgino paaiškinti tau, jog bijosi: namie laukia Jorgensenas, kuris stengsis ją paimti, o ji tokia girta, kad neatsispirs jam.

– Betgi jos motina!

– Tokia jau ta šeimynėlė. Tu gali...

Ant slenksčio išdygo Dorotė Vainent su naktiniais marškiniais, kurie buvo jai per ilgi, ir mirksėdama nuo šviesos išlemeno:

– Atleiskite, ar galima man nors valandėlę užeiti? Aš ten bijau viena.

Ji įėjo ir susirangė į kamuoliuką greta manęs, tuo tarpu Nora ieškojo, kuo ją užkloti.

6 SKYRIUS

Jorgensenai atvyko apie pirmą valandą dienos, kai mes visi trys pusryčiavome. Atsakiusi jiems telefonu Nora grįžo prie stalo, stengdamasi nuslėpti džiaugsmą.

– Tai tavo motina, – pasakė ji Dorotei. – Ji jau apačioje. Paprašiau juos lipti į viršų.

– Velniai rautų, – pasakė Dorotė. – Jau geriau būčiau neskambinusi jai.

– Lygiai taip pat sėkmingai būtume galėje gyventi ir viešbučio vestibiulyje, – suniurzgėjau aš.

– Jis ne tai norėjo pasakyti, – tarė Nora ir paplojo Dorotei per petį.

Sučirškė durų skambutis. Nuėjau atidaryti.

Aštuoneri metai nė kiek nesubjaurojo Mimi išvaizdos. Ji tapo šiek tiek brandesnė ir ryškesnė, tik tiek. Buvo stambesnė už dukterį, ir šviesūs jos plaukai buvo ryškesni. Nusišypsojusi ištiesė į mane rankas:

– Linksmų Kalėdų. Labai džiaugiuosi išvydusi tave po tiek metų. Tai mano vyras. Ponas Čarlsas Krisas.

– Malonu matyti tave, Mimi, – pasakiau ir paspaudžiau ranką Jorgensenui. Jis, matyt, buvo kokiais penkeriais metais jaunesnis už žmoną, aukštas, liesas ir stamantrus vyriškis, tvarkingai apsirengęs ir išpuoselėtas, prilaižytais plaukais ir dažytais ūsais.

Jis žemai nusilenkė.

– Kaip gyvuojate, pone Čarlsai?

Jo akcentas byvo ryškiai vokiškas, ranka liesa ir raumeninga.

Suėjome vidun.

Susipažinusi su Nora, Mimi atsiprašė jos už netikėtą įsibrovimą.

– Bet norėjau vėl pamatyti jūsų vyrą, be to, žinau tik vienintelį būdą, kaip priversti mano kūdikį laiku iš kur nors pasišalinti, – turiu išsivežti ją pati. – Ji nusišypsojo Dorotei. – Geriau būtų, jei apsivilktum, brangute.

Brangutė, prisikimšusi pilną burną, suniurzgėjo nesuprantanti, kodėl net per Kalėdas privalėtų gaišti laiką pas tetulytę Alisą.

– Galiu lažintis, kad Gilbertas nė nesirengia tenai.

Mimi pavadino Astą mielu šuniuku ir paklausė manęs, ar bent nujaučiu, kur galėtų gyventi buvęs jos vyrelis.

– Ne.

Ji vis dar žaidė su šunimi.

– Jis pamišęs, visiškai pamišęs. Dingti tokiu metu! Nieko stebėtino, kad policija iš pradžių pamanė, jog jis į tai įsivėlęs.

– O ką policija galvoja dabar? – paklausiau.

– Ar nematei laikraščių?

– Ne.

– Tas žmogus, vardu Morelis, – gangsteris. Jis nušovė ją. Jis buvo jos meilužis.

– Ar jį sučiupo?

– Dar ne, bet tai padarė jis. Norėčiau rasti Klaidą. Makolis niekuo negali man padėti. Jis sako nežinąs, kur yra Klaidas, bet tai juk juokinga... Jis turi įgaliojimus kaip Klaido patikėtinis, ir esu visiškai tikra, kad palaiko ryšius su juo. Kaip manai, ar Makoliu galima pasitikėti?

– Jis yra Vainento advokatas, – pasakiau aš. – Nematau jokios priežasties, kodėl reikėtų nepasitikėti juo.

– Taip ir maniau. – Ji atsisėdo ant sofos kraštelio. – Sėskis. Turiu užduoti tau milijoną klausimų.

– Gal pirma išgerkim?

– Ką tik nori, tik ne egmogą, – atsakė ji. – Man nuo jo tulžį skauda.

Kai grįžau iš sandėliuko, Nora ir Jorgensenas mėgino šnekėtis prancūziškai, Dorotė dėjosi valganti, o Mimi žaidė su šunimi. Įdaviau visiems stiklines ir atsisėdau greta Mimi.

– Tavo žmona – žavumėlis, – pasakė ji.

– Ir man patinka.

– Sakyk tiesą: ar manai, kad Klaidas iš tikrųjų beprotis? Turiu galvoje – ar tiek, kad būtų galima imtis priemonių.

– Iš kur galėčiau žinoti?

– Aš dėl vaikų nerimauju, – pasakė ji. – Pretenzijų

jam neturiu: dovanojimo raštas, kurį jis pasirašė skirdamasis, viską padengė, bet vaikai... Dabar mes visai be lėšų, ir aš nerimauju dėl jų. Jeigu jis išprotėjęs, tai tikrai gali būti, kad viską ištaškys ir paleis juos elgetomis. Ką man daryti, kaip manai?

– Ketini uždaryti jį beprotnamyje?

– Ne–e–e, – nutęsė ji, – bet norėčiau su juo pasišnekėti.

Ji uždėjo savo delną ant mano rankos.

– Galėtum suieškoti jį.

Papurčiau galvą.

– Ar nepadėsi man, Nikai? Juk buvome bičiuliai.

Didelės mėlynos jos akys žvelgė švelniai ir gundančiai. Dorotė įtariai sekė mus iš užstalės.

– Dėl Dievo meilės, Mimi, – pasakiau aš, – Niujorke tūkstančiai seklių. Pasisamdyk kurį nors. Aš tuo nebesiverčiu.

– Žinau, bet... Dora buvo labai girta šiąnakt?

– Gal tai aš buvau girtas. Man rodos, kad ji buvo visai normali.

– Ji tapo gražutė, kaip manai?

– Visada taip maniau.

Ji kiek pagalvojo, tada burbtelėjo:

– Ji juk dar vaikas, Nikai.

– Kodėl šitai sakai? – paklausiau.

Ji nusišypsojo:

– Kad taip apsirengtum, Dora?

Dorotė niūriai patvirtino nesuprantanti, kodėl privalėtų leisti vakarą su tetulyte Alisa.

Jorgensenas atsigręžė į žmoną:

– Ponia Čarls maloniai pasiūlė mums...

– Taip, – įsiterpė Nora, – kodėl negalėtumėte pasilikti. Mes laukiame svečių. Nieko ypatingo, bet... – Užbaigdama frazę, ji pakilnojo savo stiklinę.

– Aš mielai, – neskubėdama atsakė Mimi, – bet

bijau, kad Alisa...

– Atsiprašyk telefonu, – pasiūlė Jorgensenas.

– Tai padarysiu aš, – pasišovė Dorotė.

Mimi linktelėjo:

– Būk švelnesnė jai.

Dorotė nuėjo į miegamąjį. Atrodo, visi pralinksmėjo. Nora pajuto mano žvilgsnį ir valiūkiškai mirktelėjo, o aš turėjau su tuo susitaikyti ir neprieštarauti, nes Mimi vėl kreipėsi į mane:

– Juk iš tikrųjų tu nenorėjai, kad mes liktume, ar ne?

– Žinoma, norėjau.

– Galiu lažintis, kad meluoji. Ar nebuvai įsimylėjęs vargšelės Džulijos?

– "Vargšelė Džulija" – puikiai skamba. Taip, man ji patiko.

Mimi vėl padėjo savo ranką man ant rankovės.

– Ji sugriovė mano gyvenimą su Klaidu. Suprantama, aš neapkenčiau jos – tada, – bet tai buvo taip seniai. Nejaučiau priešiškumo, kai atvažiavau pasimatyti su ja penktadienį. Nikai, aš mačiau, kaip ji merdėjo. Ji neturėjo mirti. Tai buvo baisu. Nesvarbu, ką aš jaučiau kadaise, – dabar nieko neliko, tik gailestis. Todėl ir pasakiau "vargšelė Džulija".

– Aš nežinau, ką tu sugebi, – pasakiau. – Aš nežinau, ką jūs visi sugebate.

– Mes visi, – pakartojo ji. – Argi Dora...

Dorotė išėjo iš miegamojo: "Aš viską sutvarkiau". Ji pakštelėjo motiną į lūpas ir atsisėdo greta jos.

Pasitikrinusi veidrodėlyje, ar nenusitrynė lūpų dažai, Mimi paklausė:

– Ji nelabai bambėjo?

– Ne, aš viską sutvarkiau. Ką jūs darote, kai norisi išgerti?

– Atsistojame, – atsakiau aš, – prieiname prie

stalo – ten yra ledo ir butelių - ir įsipilame.

– Tu per daug geri, – pastebėjo Mimi.

– Ne daugiau už Niką. – Dorotė prisiartino prie stalo.

Mimi palingavo galvą:

– Jau tie vaikai! Pasakiau, kad buvai įsimylėjęs Džuliją Vulf. Tiesa?

– Tau įpilti, Nikai? – paklausė Dorotė.

– Dėkui, – atsakiau ir kreipiausi į Mimi: – Ji man labai patiko.

– Ak tu, prakeiktas slapūne, – sudejavo ji. – Ar ji bent patiko tau tiek, kiek kadaise, pavyzdžiui, patikau aš?

– Kalbi apie tą porą vakarų, kuriuos nuobodžiavome kartu?

Jos juokas skambėjo nuoširdžiai.

– Čia tai bent atsakymas. – Ji pasisuko į Dorotę, ši nešė mums stiklines. – Tau reikia nupirkti tokio pat melsvo atspalvio suknelę. Ji labai tau tinka.

Paėmiau iš Dorotės vieną stiklinę ir pasakiau, kad man reikia apsirengti.

7 SKYRIUS

Kai išėjau iš vonios, Nora ir Dorotė buvo miegamajame: Nora šukavosi plaukus, Dorotė sėdėjo ant lovos krašto, mosikuodama kojine.

Nora pasiuntė man bučinį iš tualetinio staleio veidrodžio. Ji atrodė visai laiminga.

– Tau labai patinka Nikas, tiesa, Nora? – paklausė Dorotė.

– Jis senas besmegenis graikas, bet aš prie jo pripratau.

– Čarlsas – ne graikiškas vardas.

– Jį vadina Charalambidesu.

– Vadintų Charalambidesu, – pastebėjau aš. – Kai mano senis atvažiavo čionai, tas priekvaiša, kuris globojo jį Elisailende, pasakė: "Charalambidesas – per ilga pavardė, per sunku įrašyti" ir sutrumpino iki Čarlso. Seniui buvo vis vien, galėjo vadinti nors ir Iksu, kad tik įleistų.

Dorotė įsispitrėjo į mane:

– Niekada nesuprantu, kada tu meluoji, kada – ne.

Ji ėmė mautis kojinę, bet sustojo.

– Ką mama norėjo iš tavęs iškvosti?

– Nieko. Šniukštinėjo. Ją domino tai, ką šiąnakt darei ir kalbėjai.

– Taip ir maniau. Ką pasakei jai?

– O ką aš galėjau pasakyti? Tu nieko nedarei ir nekalbėjai.

Ji suraukė kaktą, lyg apgalvodama tai, kas buvo pasakyta, bet prašneko visai apie ką kita:

– Niekada nežinojau, kad tarp judviejų su mama kažkas buvo. Žinoma, tada aš buvau dar vaikas ir net jeigu būčiau pastebėjusi ką nors, vargu ar būčiau suvokusi, ką tai reiškia, bet aš nė nežinojau, kad jūs vadinate vienas kitą vardais.

Nora juokdamasi nusisuko nuo veidrodžio.

– Aha, tai jau šis tas. – Ji pamojavo Dorotei šukomis. – Tęsk, brangioji.

Dorotė surimtėjo.

– Na, aš nežinojau...

Aš ištraukiau iš marškinių smeigtukus, įsmeigtus skalbykloje.

– Ką tu dabar žinai?

– Nieko, – lėtai atsakė ji, ir jos veidą palengva užliejo raudonis. – Bet galiu įsivaizduoti. – Ji pasilenkė prie savo kojinės.

– Gali, tai ir įsivaizduok, – suniurzgėjau. – Tu

kvailiukė, todėl ir nesigėdiji. Nieko nepadarysi, jei tavo mintys nešvankios.

Ji pakėlė galvą ir nusijuokė, paskui visai rimtai paklausė.

– Kaip manai, ar aš labai panaši į mamą?

– Manęs tai nenustebintų.

– Bet kaip tu manai?

– Tu nori, kad aš pasakyčiau ”ne“. Ne.

– Štai su kuo aš esu priversta gyventi, – juokdamasi tarė Nora. – Tiesiog neįmanomas žmogus.

Aš apsirengiau pirmas ir nuėjau į svetainę. Mimi sėdėjo Jorgensenui ant kelių.

– Ką gavai dovanų Kalėdoms? – atsikėlusi paklausė ji.

– Nora padovanojo man laikrodį. – Parodžiau jį.

Laikrodis jai atrodė dailus. Taip ir buvo.

– O ką tu jai padovanojai?

– Vėrinį.

– Atleiskite, – pasakė Jorgensenas ir atsistojo įsipilti gėrimo.

Į duris paskambino. Įleidau sutuoktinius Kvinus bei Margo Ines ir supažindinau juos su Jorgensenais. Pagaliau Nora ir Dorotė apsirengė ir išėjo iš miegamojo; Kvinas iškart prilipo prie Dorotės. Atvyko Laris Kroulis su mergina, vardu Deniza, o netrukus ir sutuoktiniai Edžai. Lošiant triktraką, nelauktai išlošiau trisdešimt du dolerius iš Margo. Merginai, vardu Deniza, prireikė nueiti į miegamąjį bent kiek pagulėti. Alisa Kvin, Margo padedama, vargais negalais atplėšė savo vyrą nuo Dorotės tuojau po šešių ir išsivežė jį, kad nepavėluotų į kažkokį pasimatymą. Išėjo Edžai. Mimi apsirengė paltą ir liepė rengtis vyrui bei dukteriai.

– Yra labai konkretus pasiūlymas, – pasakė ji. – Gal galėtumėte ateiti pas mus vakarienės rytoj vakare?

– Būtinai, – atsiliepė Nora.

Mes paspaudėme vieni kitiems rankas, prikalbėjome visokių malonių žodelių, ir svečiai išėjo. Nora uždarė paskui juos duris ir atsišliejo nugara į duris.

– Dieve, koks gražuoliukas, – pasakė ji.

8 SKYRIUS

Iki šiol tiksliai žinojau koks mano vaidmuo Vulf–Vainento–Jorgenseno byloje ir ką turiu daryti – joks ir nieko. Bet kitą rytą, kai pas Roibeną užsukome išgerti kavos, Nora atskleidė laikraštį ir vienoje miesto paskalų skiltyje perskaitė šias eilutes: "Nikas Čarlsas, buvęs Transamerikos seklių agentūros asas, atvyko iš Ramiojo vandenyno pakrantės tirti mįslingos Džulijos Vulf nužudymo bylos". O po šešių valandų atsimerkiau, nes Nora purtė mane. Miegamojo duryse stovėjo vyras su patranka rankoje.

Tai buvo tamsaus gymio vidutinio ūgio žaliūkas, plačiaskruostis, akys arti viena kitos. Juodas katiliukas, juodas paltas, tamsus kostiumas ir juodi pusbačiai – viskas nepriekaištinga, tartum jis būtų nusipirkęs tuos daiktus prieš penkiolika minučių. Trumpas svarus automatinis 38 kalibro juodas pistoletas patogiai ilsėjosi jo delne vamzdžiu žemyn.

– Buvau priversta jį įleisti, Nikai, – pasakė Nora. – Jis pareiškė, kad jam reikia...

– Man reikia pasikalbėti su tavimi, – pasakė tipas su patranka – Nieko ypatingo, bet šnektelėti reikia.

Jo balsas buvo žemas ir gergždžiantis.

Pagaliau atsibudau ir pažvelgiau į Norą. Ji buvo susijaudinusi, bet neatrodė išsigandusi: tartum stebėtų, kaip žirgas, už kurį ji pastatė, griūva ant sprando.

– Gerai, šnektelėkim, – pasakiau, – bet gal paslėp-

tum patranką? Mano žmonai vis vien, bet aš tuo tarpu nėščias ir nenorėčiau gimdyti pirma laiko...

Jis šyptelėjo apatine lūpa.

– Gali nepasakoti, kad tu tvirtas vaikinas. Esu girdėjęs. – Jis įsikišo pistoletą į palto kišenę. – Aš vardu Šepas Morelis.

– Niekada negirdėjau apie tave.

Jis žengtelėjo žingsnį į kambarį ir papurtė galvą:

– Tai ne aš pykštelėjau į Džuliją.

– Gal ir ne tu, bet su ta žinia atėjai klaidingu adresu. Aš tuo nebesiverčiu.

– Nesu matęs jos jau trys mėnesiai, – tęsė jis. – Mes išsibėgiojome kas sau.

– Pranešk tai policijai.

– Ir kodėl būčiau turėjęs ją liesti: ji neiškrėtė man šunybės, viskas buvo sąžininga.

– Tai puiku, – pasakiau, – bet savo silkes pardavinėji ne tame turguje.

– Paklausyk. – Jis žengtelėjo dar žingsnį link lovos. – Stadsis Berkas sako, kad tu buvai o`kei. Todėl aš ir esu čia. Suveik.

– Kaip gyvuoja Stadsis? – paklausiau. – Mudu nesimatėme nuo to laiko, kai pasiunčiau jį į vieną įstaigą gal dvidešimt trečiaisiais ar dvidešimt ketvirtaisiais.

– Jam viskas gerai. Norėtų pasimatyti su tavimi. Turi aludę Vakarinėje Keturiasdešimt devintojoje. "Pigairon Klab`as". Bet paklausyk, kodėl prie manęs prikibo faraonai? Jie mano, kad visa tai aš padariau. O gal paprasčiausiai nori dar ką nors man prisiūti?

Pamuisčiau galvą:

– Pasakyčiau tau, jei žinočiau. Netikėk laikraščiais – tave apmulkino: aš tuo nebesiverčiu. Kreipkis į policiją.

– Tai būtų tiesiog klasė. – Jis vėl nusišypsojo vien

apatine lūpa. – Tai būtų klasiškiausias dalykas mano gyvenime. Vienas policijos kapitonas voliojosi ligoninėje tris savaites – tarp mūsų įvyko nesutarimas. Vaikinai pasiuntė mane pas jį šio to paklausti. – Jis ištiesė ranką atverstu į viršų delnu. – Atėjau pas tave sąžiningai. Stadsis sako, kad tu sąžiningas vaikinas. Elkimės pagal sąžinę.

– Ir aš pagal sąžinę, – tikinau jį. – Jei ką nors žinočiau...

Į numerio duris gana reikliai tris kartus pabarbeno. Beldimas dar nenutilo, o patranka jau atsidūrė Morelio rankoje. Atrodė, kad jo akys lakstė vienu metu į visas puses. Giliai iš krūtinės nuskardėjo metalinis balsas:

– Kas tai?

– Nežinau. – Patogiai atsisėdau lovoje ir linktelėjau į patranką jo rankoje: – Tavo ėjimas.

Patranka nukrypo tiesiai man į krūtinę. Ausyse spengė, burna išdžiūvo. Pridūriau:

– Čia nėra gaisrinių kopėčių, – ir patraukiau kairę ranką arčiau Noros, kuri sėdėjo kitame lovos gale.

Į duris vėl pasibeldė, ir sodrus balsas pareikalavo:

– Atidarykit, policija.

Apatinė Morelio lūpa pakilo aukštyn, uždengdama viršutinę, vyzdžiai susiaurėjo.

– Tu kalės vaike, – lėtai tarė jis, lyg ir gailėdamasis manęs, ir šiek tiek šliuoštelėjo pėdomis, nepakeldamas jų nuo grindų.

Iš koridoriaus pusės įkišo raktą.

Kaire ranka stūmiau Norą taip, kad ji nulėkė per visą kambarį. Pagalvė, kurią dešine ranka sviedžiau į Morelio patranką, buvo tartum besvorė; ji skriejo lėtai kaip papirosinio popieriaus skiautelė. Joks garsas pasaulyje nebūtų galėjęs susilyginti su kurtinančiu pistoleto šūviu. Kažkas trenkė man iš kairės, ir aš iš-

drikau ant grindų. Sugriebęs Morelį už kulkšnies, trūktelėjau ir užverčiau jį ant savęs, o jis talžė mane pistoletu per nugarą tol, kol palaisvinau ranką ir iš visų jėgų smogiau jam žemiau juosmens.

Įsiveržė žmonės ir atitraukė mus vieną nuo kito.

Norai atgaivinti prireikė penkių minučių.

Ji sėdėjo laikydamasi už skruosto ir dairėsi po kambarį, kol pamatė Morelį, stovintį su antrankiais tarp dviejų seklių. Morelio veidas buvo sudaužytas, tai policininkai šiek tiek pasistengė – tiesiog savo malonumui. Nora įtūžusi subaltakiavo į mane.

– Tu prakeiktas kvėša, – pasakė ji, – kodėl mane išjungei? Aš žinojau, kad tu paimsi jį, bet norėjau tai pamatyti.

Vienas iš policininkų ėmė kvatoti.

– Dieve, – susižavėjęs pasakė jis, – na, ir boba, vyrui nenusileis.

Ji nusišypsojo jam ir atsikėlė. Bet kai pažvelgė į mane, liovėsi šypsotis.

– Nikai, tu juk...

Pasakiau, kad man atrodo, jog tai – niekai, ir kilstelėjau kairįjį pižamos skverną. Morelio kulka buvo išraususi keturių colių ilgio griovelį po kairiuoju speneliu. Kraujas tekėjo upeliais, bet žaizda nebuvo labai gili.

– Labai pasisekė, – pasakė Morelis. – Pora colių aukščiau – ir tikriausiai viskas būtų buvę kitaip.

Policininkas, kuris žavėjosi Nora, stambus keturiasdešimt aštuonerių ar penkiasdešimt metų vyriškis apyraudoniais plaukais ir prastai pasiūtu pilku kostiumu, tvojo Moreliui į dantis.

Keizeris, viešbučio direktorius, pasisiūlė iškviesti gydytoją ir priėjo prie telefono. Nora nudūmė į vonią rankšluosčių.

Prispaudžiau rankšluostį prie žaizdos ir priguliau

ant lovos.

– Viskas gerai. Nelakstykite, kol ateis gydytojas. Vaikinai, kokie vėjai jus čia atpūtė?

Trenkęs Moreliui policininkas pasakė:

– Mes atsitiktinai nugirdome, kad čia lyg ir renkasi Vainento šeima, jo advokatas ir visi kiti, na, ir sumanėme pasekti, gal kartais ir jis pats pasirodys. Šįryt mūsų vaikinukas stebėjo, pamatė štai tą žąsiną ir skambtelėjo mums, o mes pasiėmėme poną Keizerį – ir į viršų. Taigi jums labai pasisakė.

– Taip, man labai pasisekė – jei ne jūs, į mane gal visai nebūtų šovę.

Jis įtardamas įsistebeilijo į mane. Jo akys buvo šviesiai pilkos ir vandeningos.

– Tai jūsų bičiulis?

– Niekada nesu jo matęs.

– Ir ko gi jam reikėjo iš jūsų?

– Norėjo pranešti, kad nenušovė tosios Džulijos Vulf.

– O koks jūsų reikalas?

– Joks.

– Kodėl jis kreipėsi į jus?

– Jo ir klauskit. Aš nežinau.

– Aš klausiu jūsų.

– Paklauskite ko nors paprastesnio.

– Tada dar vienas klausimas: ar rengiatės apskųsti jį teismui dėl pasikėsinimo į jus?

– Ir į šį klausimą kol kas negaliu atsakyti. Gal tai buvo nelaimingas atsitikimas.

– O'kei. Laiko turime į valias. Manau, kad turėsime užduoti jums kur kas daugiau klausimų, nei manėme. – Jis pasisuko į vieną iš savo palydovų (jų buvo ketvertas): – Mes čia panaršysime.

– Tik su orderiu, – pasakiau aš.

– Kaip pasakysite. Nagi, Endi. – Ir jie pradėjo ap-

žiūrinėti numerį.

Atvažiavo gydytojas – pilkas sloguojantis žmogelis, sukudakavo ir ėmė šliurpsėti nosimi virš manęs, sustabdė kraujavimą, aptvarstė ir pareiškė, jog nėra pagrindo nerimauti, jei porą dienų ramiai pagulėsiu lovoje. Niekas nieko daktarui neaiškino. Policija neleido jam prisiliesti prie Morelio. Dar pilkesnis, dar mažiau pastebimas jis išėjo.

Apyraudonis žaliūkas grįžo iš svetainės, laikydamas ranką už nugaros. Luktelėjo, kol išeis daktaras, tada paklausė:

– Ar turite leidimą laikyti ginklą?

– Ne.

– Tada kam jums šitas?

Jis išsitraukė iš už nugaros patranką, kurią atėmiau iš Dorotės Vainent.

Neturėjau ką pasakyti.

– Ar esate girdėjęs apie Saliveno įstatymą? – paklausė jis.

– Taip.

– Tada jums aišku, kokioje padėtyje atsidūrėte. Tai jūsų ginklas?

– Ne.

– Kieno gi?

– Pasistengsiu prisiminti.

Jis įsikišo pistoletą į kišenę ir atsisėdo greta lovos.

– Paklausykite, pone Čarlsai, – pasakė jis, – manau, kad mes abu klystame. Norėjau, kad sutartume su jumis, na, ir jūs, manau, taip pat norėjote sutarti su manimi. Ir čia dar tas prakiurdytas šonas – jūsų savijautos jis nepagerins, todėl nesirengiu jūsų varginti. Atsipūskite mažumėlę. O paskui gal kartu išsiaiškinsime viską kaip dera.

– Dėkui, – nuoširdžiai pasakiau. – Gal išgertume?

– Žinoma, – pritarė Nora ir pakilo nuo lovos.

Apyraudonis žaliūkas palydėjo ją akimis iki durų, paskui oriai palingavo galvą.

– Dievulėliau, jūs tikrai laimingas, sere. – Jo balsas skambėjo iškilmingai. Staiga jis ištiesė ranką: – Aš – Gildas, Džonas Gildas.

– Mano pavardę jūs žinote. – Paspaudžiau jam ranką.

Nora grįžo su sifonu, buteliu viskio ir stiklinėmis ant padėklo. Ji ketino įpilti ir Moreliui, bet Gildas sustabdė ją:

– Jūs labai maloni, ponia Čarls, bet duoti areštuotajam svaigalų arba narkotikų nerekomenduojama, nebent gydytojas patartų. – Jis dirstelėjo į mane. – Juk aš teisus?

Aš linktelėjau. Mes išgėrėme.

Gildas pastatė tuščią stiklinę ir atsikėlė.

– Paimsiu patranką su savimi, bet jums nėra reikalo jaudintis. Laiko pasišnekėti turime per akis, tik sveikite. – Jis paėmė Noros ranką ir negrabiai palinko prie jos. – Tikiuosi, nepykstate ant manęs už tai, ką neseniai pasakiau, bet aš turėjau galvoje tik tai, kad...

Nora moka itin meiliai šypsotis. Policininkui ji dovanojo vieną iš maloniausių savo šypsenų:

– Pykstu? Ką jūs, man patiko.

Ji palydėjo policininkus ir areštuotąjį prie išėjimo. Keizeris išėjo šiek tiek anksčiau.

– Malonus vaikinas, – pasakė sugrįžusi. – Ar nelabai skauda?

– Ne.

– Tai per mane, žinoma?

– Niekai. Gal dar po vieną?

Ji įpylė man.

– Šiandien labai daug tau neduosiu.

– O aš ir negersiu, – pažadėjau. – Pusryčiams norėčiau ko nors rūkyto. Dabar, kai mūsų negandos

berods kuriam laikui atitolo, paieškok, kur prapuolė mūsų šuo. Ir paprašyk nieko neįleisti – gali atsidanginti reporteriai.

– Ką rengiesi pasakyti policijai apie Dorotės pistoletą? Juk privalėsi jiems ką nors pasakyti.

– Dar nežinau.

– Drožk tiesiai: aš labai kvailai elgiausi?

Linktelėjau galvą:

– Ganėtinai kvailai.

Ji nusijuokė: "Tu utėlėtas graike" – ir priėjo prie telefono.

9 SKYRIUS

– Paprasčiausiai tu maivaisi, ir tiek, – pasakė Nora. – Ir kuriam galui? Aš žinau, kad kulkos atšoksta nuo tavęs. Kam dar kartą tai įrodinėti?

– Man nieko neatsitiks, jei atsikelsiu iš lovos.

– Tau nieko neatsitiks ir tada, jei pagulėsi bent dienelę. Gydytojas sakė...

– Jeigu jis nors kiek išmanytų savo darbą, išsigydytų slogą.

Atsisėdau ir nuleidau kojas ant grindų. Asta lyžtelėdama pakuteno jas.

Nora atnešė man šlepetas ir chalatą.

– Gerai jau, tu stiprus vaikinas, kelkis, šlakstyk krauju kilimus.

Atsargiai atsikėliau. Berods viskas normalu: kairės rankos neskaudėjo. Tuomet pajudėjau, laikydamasis atokiau nuo Astos.

– Būk protinga, – pradėjau aš. – Nenorėjau kištis į jų reikalus ir iki šiol nenoriu, bet nieko gero iš to neišėjo. Na, ką gi, nenoriu klaidžioti kaip aklas. Turiu viską suprasti.

– Geriau išvažiuokim, – pasiūlė Nora. – Lekiam į Bermudus ar į Havaną kokiai savaitei kitai arba grįžkim į savo pakrantę.

– Juk man dar reikia ką nors suregzti policijoje apie patranką. O jei paaiškės, kad kaip tik iš tos ją ir nupylė? Jei jie dar nesužinojo, tai greit sužinos.

– Ar iš tikrųjų taip manai?

– Ne, tik spėlioju. Eime šįvakar vakarieniauti, ir...

– Nieko panašaus. Ar tu kliedi? Jei norisi su kuo nors pasimatyti, kviesk čionai.

– Yra skirtumas. – Apkabinau Norą. – Na, liaukis nerimauti dėl to įbrėžimo. Viskas gerai.

– Tu kreti fokusus, – pasakė ji. – Nori, kad visi tave laikytų didvyriu, kurio ir kulkos nesustabdys.

– Nepyk.

– Pyksiu. Aš neleisiu tau...

Užčiaupiau delnu jai burną.

– Norėčiau pamatyti Jorgensenus visus kartu savo namuose, norėčiau susitikti su Makoliu ir pasimatyti su Stadsiu Berku. Mane pernelyg užspeitė. Reikia apsidairyti ir viską apgalvoti.

– Tu toks prakeiktas užsispyrėlis, – purkštavo Nora. – Na, ką gi, tik penkios valandos. Gulkis, pagulėk, kol reikės rengtis.

Patogiai įsitaisiau ant sofos svetainėje. Atnešė vakarinius laikraščius. Pasirodo, Morelis šovė į mane du kartus, vieno laikraščio teigimu, ir tris kartus – kito, ir aš jau merdėju, nieko neatpažįstu, vežti mane į ligoninę beprasmiška. Laikraštyje buvo Morelio fotografija ir mano – trylikos metų senumo, juokinga skrybėle. Nuotrauka, kiek pamenu, buvo daryta tuo metu, kai tyriau sprogimą Volstrite. Daugelis pranešimų apie Džulijos Vulf nužudymą buvo labai migloti. Kai juos skaitėme, atvyko nuolatinė mūsų viešnia – Dorotė Vainent.

Išgirdau jos balsą vos Norai duris pravėrus.

– Jie atsisakė pranešti jums, kad aš ten, apačioje, bet prasmukau. Prašau, neišgrūsk manęs. Padėsiu tau slaugyti Niką. Aš viską darysiu. Prašau, Nora.

– Užeik, – pavyko įsiterpti Norai.

Dorotė įėjo ir pamačiusi mane išpūtė akis.

– B–bet laikraščiai pranešė, kad tu...

– Na, ir kaip: ar atrodo, kad mirštu? O kas tau nutiko?

Apatinė jos lūpa išpampo ir kamputyje buvo įplėšta, viename skruoste puikavosi mėlynė, per kitą dryksteleta nagais, akys paraudusios ir užputusios.

– Mama primušė mane, – atsakė ji. – Pažiūrėkit.

Ji numetė paltą ant grindų, atsisagstė suknelė išplėšdama sagą, išlaisvino petį ir nusmaukė suknelę apnuogindama nugarą. Ant rankos juodavo mėlynės, o nugara buvo nučaižyta ilgais raudonais rumbais. Dorotė subliuvo.

– Matote?

Nora apglėbė ją.

– Vargšas mažiukas.

– Už ką ji tave primušė? – paklausiau aš.

Dorotė nusigręžė nuo Noros ir suklupo greta mano sofos. Asta pribėgo prie jos ir ėmė uostinėti.

– Ji manė, kad atėjau pas tave, norėdama iškvosti apie tėvą ir Džuliją Vulf. – Žodžius pertraukdavo kūkčiojimas. – Todėl ji ir atvyko čia... sužinoti.... ir tu leidai suprasti jai.. kad aš nė nemaniau... tu leidai jai... suprasti, kad tau neįdomu, kas atsitiko... kaip tu man sakei... ir ji nusiramino, kol nepamatė šios dienos laikraščių. Tada ji suprato... suprato, kad tu pamelavai, sakydamas, jog nedalyvauji. Ji mušė mane ir reikalavo papasakoti viską, ką tau sakiau.

– Ir ką gi tu jai papasakojai?

– Nieko negalėjau jai papasakoti. Aš... Aš negalė-

jau papasakoti jai apie Krisą. Aš nieko negalėjau jai papasakoti.

– O jis ten buvo?

– Taip.

– Ir jis leido jai mušti tave?

– Bet jis... jis niekada jos nestabdo.

– Dėl Dievo meilės, – pasakiau Norai, – išgerkim.

– Žinoma, – atsakė ji, pakėlė Dorotės paltą, pakabino jį ant kėdės atlošo ir nuėjo į bufetą.

– Leisk man pasilikti pas jus, Nikai, – ėmė maldauti Dorotė, – prašau. Jūs neturėsite dėl manęs vargo, garbės žodis, ir tu man pats sakei, kad aš turiu juos palikti. Prisimeni, sakei? Daugiau neturiu kur eiti. Prašau.

– Nesikrimsk. Dėl to reikia bent kiek pasukti galvą. Matai, aš bijau Mimi lygiai kaip ir tu. O ką, jos manymu, tu pranešei man?

– Tikriausiai ji kažką žino apie žmogžudystę ir mano, kad ir aš žinau, bet aš nežinau, Nikai. Garbės žodis, dievaži, nežinau.

– O gaila, – pasakiau. – Paklausyk, sesute, yra dalykų, kuriuos tu žinai, ir pradėsime nuo jų. Tik iš pat pradžių pasistenk būti sąžininga, kitaip nežaidžiam.

Ji pasimuistė, lyg norėjo persižegnoti.

– Prisiekiu.

– Puiku. Na, dabar išgerkim.

Nora įdavė mums po stiklinę.

– Ar pasakei jai, kad išeini visai? – paklausiau.

– Ne, nieko nepasakiau. Gal ji iki šiol nežino, kad manęs nėra namie.

– Neblogai.

– Jūs nesirengiate manęs varyti atgal? – ji pravirko.

– Kūdikiui negalima pasilikti ten, kur jį taip muša, Nikai, – pastebėjo Nora, laikydama rankoje stiklinę,

– Ts–s, – pasakiau. – Nežinau. Tik manau, kad gal bus geriau, jei Mimi ir nežinos, jei rengiamės pas juos vakarienės...

Dorotė įsispitrėjo į mane su siaubu akyse.

– Nemanyk, kad dabar eisiu pas juos, – atkirto Nora.

– Bet mama jūsų ir nelaukia, – išdrožė Dorotė. – Aš nė nežinau, ar ji namie. Laikraščiuose juk išspausdino, kad tu merdėji. Ji mano, kad jūs neateisite.

– Juo geriau, – pasakiau aš. – Padarysime jiems siurprizą.

Pablyškusi ir susijaudinusi Dorotė pasilenkė prie manęs, šliūkštelėdama šiek tiek gėrimo iš savo stiklinės man ant rankovės.

– Neik. Tu negali ten dabar eiti. Paklausyk manęs. Paklausyk Noros. Tu negali eiti. – Ji atgręžė išbalusį veidą į Norą. – Pasakyk jam.

Neatitraukdama nuo manęs tamsių akių, Nora pasakė.

– Palūkėk, Dorote. Jis geriau žino. Kas yra, Nikai?

Pasisukau į ją:

– Aš tik ieškau būdo. Jeigu tu nori, kad Dorotė pasiliktų, ji pasiliks. Manau, kad ji gali pamiegoti Astos saugoma. Na, o visa kita palikite man. Aš nežinau, ką daryti, nes nežinau, ką sugalvojo prieš mane. Reikia sužinoti. Turiu pats išsiaiškinti.

– Mes nesikišim, – pareiškė Dorotė, – ar ne, Nora?

Nora vis dar žvelgė į mane nė žodžio netardama.

– Kur gavai patranką? – paklausiau Dorotės. – Bet šįkart be jokių fantazijų.

Ji lyžtelėjo apatinę lūpą, ir jos veidas raustelėjo. Ji atsikosėjo.

– Žinok, – pridūriau, – jeigu tai ir vėl bus eiliniai paistalai, paskambinsiu Mimi, kad ji atvažiuotų pasi-

imti tavęs.

– Leisk jai pasakyti, – įsikišo Nora.

Dorotė vėl atsikosėjo.

– Ar galima, papasakosiu, kas man atsitiko, kai buvau maža?

– Ar tai susiję su patranka?

– Ne visai, bet tai padės suprasti kodėl...

– Ne dabar. Kitą kartą. Iš kur paėmei pistoletą?

– Na, leisk, prašau. – Ji nuleido galvą.

– Iš ko gavai pistoletą?

Vos išgirdau jos balsą:

– Iš vieno žmogaus užkandinėje.

– Aš žinojau, kad pagaliau išgirsime tiesą, – pasakiau.

Nora nepritariamai pažvelgė į mane.

– Gerai, sakyk, kaip ten buvo. Kokioje užkandinėje.

Dorotė pakėlė galvą.

– Aš nežinau. Manau, kad Dešimtojoje aveniu. Tavo bičiulis ponas Kvinas turi žinoti. Jis mane nuvedė ten.

– Tu susitikai su juo po to, kai išėjai iš mūsų tą naktį?

– Taip.

– Manau, kad atsitiktinai.

Ji priekaištingai pažiūrėjo į mane:

– Stengiuosi papasakoti tau tiesą, Nikai. Prižadėjau susitikti su juo vienoje vietelėje – vadinasi "Palma Klab`as". Jis davė man adresą. Po to, kai atsisveikinau su jumis, mudu ten susitikome ir aplankėme daug vietų. Užsukome ir į tą smuklę, kurioje įsigijau pistoletą. Tikrai banditiška skylė. Gali paklausti jo, ar meluoju.

– Kvinas tau parūpino pistoletą?

– Ne. Iki to laiko jis visiškai nusitašė. Padėjo gal-

vą ant stalo ir užparpė. Ten jį ir palikau. Man sakė, kad be vargo nubogins jį namo.

– O pistoletas?

– Tuojau pasakysiu. – Ji raustelėjo. – Jis sakė man, kad tai – gangsterių landynė. Todėl ir įkalbėjau nueiti tenai. O kai jis užmigo, sušnekau ten su vienu žmogumi – atrodė kaip tikras banditas. Žavu. Nė akimirkos netraukė eiti namo, norėjau grįžti pas jus, bet nežinojau, ar įsileisite. – Jos veidą išpylė tirštas raudonis, sumišusi ji kalbėjo visai nerišliai. – Tai aš pamaniau, galbūt jeigu aš... jei jūs pamanėte, kad visai neturiu išeities... ir, be to, aš nebūčiau jautęsis tokia kvaila... Šiaip ar taip, paklausiau to baisaus gangsterio – ar kas jis ten toks, – gal jis parduotų man pistoletą ar tegu pasako, kur galima nusipirkti. Jis manė, kad aš miglą pučiu jam į akis, ir iš pradžių juokėsi, bet aš pasakiau, kad rimtai, ir tada jis nusišiepė ir pažadėjo pažiūrėti, o grįžęs pasakė – taip, jis gali vieną parduoti man, ir paklausė, kiek duosiu. Pinigų turėjau nedaug ir pasiūliau jam apyrankę, tačiau berods tai jam nepatiko, nes jis pasakė "ne", jam geriau būtų monetomis, todėl galiausiai daviau jam dvylika dolerių – visus, kiek turėjau, pasilikau tik vieną dolerį parvažiuoti taksi, ir jis atidavė man pistoletą, o aš atvažiavau pas jus, nes bijojau eiti namo dėl Kriso.

Jos žodžių srautas, susiliejęs į vieną frazę, staiga išseko, ir Dorotė atsiduso, lyg apsidžiaugusi, kad jau baigė.

– Vėliau Krisas kibo prie tavęs?

– Taip, bet ne... ne taip bjauriai. – Ji prikando lūpą ir uždėjo delnus ant mano rankos. Jos veidas kone lietė manąjį. – Tu turi manimi patikėti. Aš nebūčiau galėjusi šito papasakoti, nebūčiau galėjusi atrodyti tokia pigi, kvaiša melagė, jei tai nebūtų tiesa.

– Protingiau pasielgčiau netikėdamas tavimi, –

pasakiau. – Dvylikos dolerių negana. Ką gi, laikinai paliksime taip. Ar tu žinojai, kad Mimi susirengė eiti pas Džuliją Vulf tą dieną?

– Ne. Aš net nežinojau, kad tada ji mėgino ieškoti tėvo. Jie nepasakė, kur rengiasi eiti tą dieną.

– Jie?

– Taip, juk Krisas išėjo iš namų kartu su ja.

– Kelintą valandą?

Ji paraukė kaktą:

– Tikriausiai trečią – šiaip ar taip, buvo jau po pusės trijų, aš įsiminiau, nes vėlavau į susitikimą su Else Hamilton – mes ketinome pereiti parduotuves – ir skubėjau rengtis.

– Ar jie ir sugrįžo kartu?

– Nežinau. Kai grįžau, jie abu jau buvo namie.

– Kelintą valandą.

– Kažkiek po šešių. Nikai, ar tik nemanai, kad jie... Oi, prisiminiau, ką ji pasakė rengdamasi. Aš nežinau, ką pasakė Krisas, bet jos žodžiai buvo: ”Kai aš paklausiu jos, ji man pasakys“. Ji taip kartais kalba, lyg būtų Prancūzijos karalienė. Juk tu žinai. Daugiau aš nieko negirdėjau. Ar tai ką nors reiškia?

– Ką ji papasakojo tau apie žmogžudystę, kai sugrįžai namo?

– Oi, tik tiek, kaip ji surado Džuliją ir kokia ji sunervinta, ir apie policiją, ir... viskas.

– Ji atrodė labai sukrėsta?

Dorotė papurtė galvą:

– Ne, tik pažvalėjusi. Tu juk pažįsti mamą.

Ji kurį laiką žiūrėjo į mane, tada lėtai paklausė:

– Ar manai, kad ji čia įsivėlusi?

– O ką tu manai?

– Nieko. Mąstau apie tėvą. – Patylėjusi pridūrė: – Jeigu jis tai padarė, tai tik todėl, kad yra pamišęs, bet mama užmuštų bet ką, jei tik įsigeistų.

– Nebūtinai tai turi būti kuris nors iš jų. Berods policija sučiupo Morelį, – priminiau. – Kodėl ji ieškojo tavo tėvo?

– Dėl pinigų. Mes nuskurdome. Krisas viską iššvaistė. – Jos lūpų kampučiai nusviro. – Manau, kad mes visi prie to prisidėjome, bet didesnę dalį ištaškė jis. Mama bijo, kad jis pames ją, jeigu ji nebeturės pinigų.

– Kaip tų šitai sužinojai?

– Girdėjau kaip jie kalbėjosi.

– Manai, kad pames?

Dorotė įsitikinusi linktelėjo:

– Taip, jei ji nebeturės lėšų.

Dirstelėjau į laikrodį ir pasakiau:

– Visa kita palauks, kol sugrįšime. Šiaip ar taip, šiandien gali likti čia. Įsitaisyk kuo patogiau, užsisakyk vakarienę restorane, ją atneš čia. Tikriausiai tau geriau bus neišeiti.

Ji liūdnai pažvelgė į mane ir nutylėjo.

Nora paplojo jai per petį.

– Nežinau, ką jis sumanė, Dorote, bet jeigu sako, kad privalome eiti ten, tikriausiai žino, ką daro. Juk nepradėtų...

Dorotė nusišypsojo ir pašoko nuo grindų.

– Aš tikiu jumis. Ir daugiau nebekvailiosiu.

Paskambinau į paslaugų biurą ir paprašiau atnešti mūsų paštą. Atnešė du laiškus Norai, vieną – man, kelis pavėluotus sveikinimus su Kalėdomis (vieną – nuo Lario Kroulio su Holdemano Džulijaus ”Mažosios mėlynos knygos“ Nr. 1534 vaizdu ir užrašu ”Linksmų Kalėdų“ bei Lario vardu, apsuptu bugienojų vainiko; viskas buvo išspausdinta raudonai po knygos ”Kaip surinkti šlapimą namų sąlygomis“ antrašte), dar keli lapeliai, kuriuose buvo įrašyta, kas mums skambino, ir telegrama iš Filadelfijos:

"NIKUI ČARLSUI
NORMANDIJA NIUJORKAS
SUSISIEKITE SU HERBERTU MAKOLIU
APTARKITE PAVEDIMĄ TIRTI VULF NUŽUDYMO BYLĄ TŠK
DUODU JAM IŠSAMIUS NURODYMUS TŠK
VISO GERIAUSIO
KLAIDAS MILERIS VAINENTAS"

Įdėjau telegramą į voką kartu su rašteliu, kuriame pranešiau, jog ką tik ją gavau, ir per pasiuntinį pasiunčiau į policiją, į žmogžudysčių tyrimo biurą.

10 SKYRIUS

Važiuojant taksi, Nora paklausė:
– Ar tu tikrai gerai jautiesi?
– Tikrai.
– Ar ne per daug narsus pasidarei?
– Viskas gerai. Ką manai apie tos mergiotės pasakojimą?
Nora dvejojo.
– Juk tu nepatikėjai ja, ar ne?
– Dieve gink – bent jau tol, kol visko nesužinosiu.
– Tokius dalykus tu išmanai geriau negu aš, bet man atrodo, kad ji vis dėlto mėgino sakyti tiesą.
– Daugybę fantastiškų istorijų sugalvoja tie, kurie mėgina sakyti tiesą. Juk neįpratus tai nėra paprasta.
– Esu tikra, kad gerai pažįstate žmogaus prigimtį, pone Čarlsai. Ar ne taip? Kada nors turėsite perduoti man savo, kaip seklio, patirtį.
– Nusipirkti užkandinėje patranką už dvylika dolerių... – sumurmėjau aš. – Gerai, gal ir taip, bet...

Porą kvartalų važiavome tylėdami. Paskui Nora paklausė:

– Kas jai atsitiko iš tikrųjų?

– Jos tėtušis trenktas, o jai atrodo, kad ji – irgi.

– Iš kur žinai?

– Tu klausi, aš atsakau.

– Vadinasi, tik taip spėji?

– Manau, kad čia ji ir klysta. Aš nežinau, ar Vainentas iš tikrųjų pakvaišo, ar duktė paveldėjo jo ligą, o ji juk mano, kad viskas yra būtent taip, todėl ir spurda.

Mes sustojome priešais "Kortlendo" viešbutį.

– Bet tai baisu, Nikai, – pasakė Nora. – Kažkas privalo...

Pasakiau, kad nežinau, gal Dorotė ir teisi.

– Galimas daiktas, kad kaip tik dabar ji sėdo siūti lėlės drabužių Astai.

Paprašėme pranešti Jorgensenams, kad atvykome, šiek tiek palaukėme ir pagaliau buvome pakviesti pakilti į viršų. Kai išėjome iš lifto, Mimi sutiko mus koridoriuje išskėstomis rankomis ir apipylė žodžių srautu.

– Tie netikę laikraščiai. Vos iš proto neišsikrausčiau nuo tų kvailų pranešimų, kad tu mirtimi vaduojiesi. Skambinau porą kartų, bet manęs nesujungė su jumis ir atsisakė pranešti, kaip tu jautiesi.

Ji paėmė mane už rankų.

– Aš taip džiaugiuosi, Nikai, kad visa tai – melas. Suprantama, nė nebelaukiau jūsų, bet tuo mylėsime, ko turėsime... Tu pablyškai. Ar tave iš tikrųjų sužeidė?

– Nepasakyčiau, kad rimtai, – atsakiau aš. – Kulka nubrozdino man šoną, bet nieko baisaus.

– Ir jūs, nieko nepaisydami, atvykote į svečius. Kaip malonu, bet bijau, kad tai neatsargu. – Ji pasisuko į Norą: – Ar esate tikra, kad išmintingai pasiel-

gėte, leisdama jam...

– Nesu tikra, – atsakė Nora, – bet jis norėjo ateiti.

– Vyrai tokie•pakvaišę, – tarė Mimi, apkabindama mane. – Čia jie iš degtuko vežimą priskaldo, o čia visiškai nekreipia dėmesio į svarbius dalykus... Tačiau užeikite. Čionai, leisk, aš padėsiu tau.

– Viskas ne taip jau blogai, – įtikinėjau ją, bet ji pasodino mane į krėslą ir apkamšė visa krūva pagalvių.

Įėjo Jorgensenas, paspaudė man ranką ir pasakė, jog džiaugiasi matydamas mane žvalesnį, negu pranešė laikraščiai. Paskui pasilenkė ir pabučiavo Norai ranką.

– Jei leisite, bematant baigsiu daryti kokteilius. – Jis išėjo.

– Nežinau, kur Dorotė, – pasiskundė Mimi. – Išėjo kažkur, ir manau, jog pyksta. Jūs neturite vaikų?

– Ne, – atsakė Nora.

– Jūs daug ką prarandate, nors kartais tai gali būti sunkus išbandymas. – Mimi atsiduso. – Manau, kad aš nelabai griežta motina. Kai esu priversta barti Dorą, ji tikriausiai laiko mane tikra išgama. – Jos veidas nušvito. – O štai ir kitas mano mažylis. Gilbertai, ar prisimeni poną Čarlsą? O čia ponia Čarls.

Gilbertas Vainentas buvo dviem metais jaunesnis už seserį, ilgšis blyškus aštuoniolikos metų blondinas bevaliu smakru ir glebia burna. Didelės mėlynos akys ir ilgos blakstienos teikė jam šiek tiek moterišką išvaizdą. Tyliai sau išreiškiau viltį, kad jis galbūt nebe toks inkščiantis ir įkyrus vaikas kaip anksčiau.

Jorgensenas atnešė kokteilių, o Mimi spyrėsi, kad papasakočiau jai apie pasikėsinimą. Papasakojau suteikdamas įvykiui dar mažiau reikšmės, nei buvo iš tikrųjų.

– Bet kodėl jis atėjo pas jus? – paklausė Mimi.

– Dievaižin kodėl. Man ir pačiam norėtųsi sužinoti. Ir policijai.

– Kažkur skaičiau, – įsiterpė Gilbertas, – kad profesionalūs nusikaltėliai, apkaltinti tuo, ko jie nepadarė, nors visišku nieku, susikremta daug labiau negu kiti žmonės. Kaip manote, ar tai tiesa, pone Čarlsai?

– Tikriausiai.

– Išskyrus, žinoma, – pridūrė Gilbertas, – ką nors svarbaus, ką jie norėtų padaryti.

Pasakiau, kad ir tai įtikėtina.

– Nesistenk būti mandagus, kai Gilas ima pliaukšti niekus, Nikai, – pasakė Mimi. – Jis tiesiog visko prisiskaitęs. Atnešk mums dar kokteilio, brangusis.

Gilbertas išėjo šeikerio.

Nora ir Jorgensenas kampe žiūrinėjo plokšteles.

– Šiandien gavau telegramą iš Vainento, – pasakiau.

Mimi slapta apsidairė, tada palinko prie manęs ir beveik pašnibždomis paklausė:

– Ir ką gi jis rašo?

– Nori, kad surasčiau žudiką. Telegrama pasiųsta iš Filadelfijos šiandien.

– Ir tu rengiesi to imtis? – trūkčiodama paklausė ji.

Gūžtelėjau pečiais:

– Persiunčiau ją policijai.

Grįžo Gilbertas su šeikeriu. Jorgensenas ir Nora įdėjo į grotuvą Bacho "Mažąją fugą". Mimi greit išgėrė kokteilį ir paprašė sūnaus įpilti dar.

Gilbertas atsisėdo ir paklausė:

– Norėčiau paklausti jūsų, ar galima atpažinti narkomanus pagal išvaizdą? – jo balsas virpėjo.

– Labai retai. O kam tau reikia?

– Tiesiog įdomu. Net ir tada, kai jie – užkietėję narkomanai?

– Juo labiau jie įsitraukia, juo daugiau šansų pa-

stebėti kažką negera, bet dažnai negali būti tikras, ar tai dėl narkotikų.

– Dar vienas'dalykas, – tęsė jis. – Grosas sako, kad kai žmogui įsmeigia peilį, jis jaučia kažkokį lyg ir stumtelėjimą tuo metu, o tik paskui ima skaudėti. Ar taip ir yra?

– Taip, jei duria gana smarkiai ir gana aštriu peiliu. Taip ir kulka – iš pradžių tik pajunti smūgį, o jei kulka plieninė, tai nė smūgio nepajusi – iš pradžių. Vėliau, kai oras įeis į žaizdą, prasidės visa kita.

Mimi išgėrė trečią kokteilį ir pasakė:

– Man rodos, jūs abu siaubingai nederamai elgiatės. Ypač po to, kas šiandien atsitiko Nikui. Pasistenk surasti Dorą, Gilai. Turi pažinoti kokius nors jos draugus. Paskambink jiems. Manau, kad ji greit bus čia, bet nerimauju.

– Ji yra pas mus, – pasakiau aš.

– Pas jus? – tikriausiai Mimi nuoširdžiai nustebo.

– Ji atėjo šiandien ir paklausė, ar galėtų pagyventi pas mus kurį laiką.

Mimi supratingai nusišypsojo ir palingavo galvą.

– Jau tas jaunimas! – jos šypsena išblėso. – Kurį laiką?

Aš linktelėjau.

Gilbertas akivaizdžiai dar norėjo mane paklausinėti ir visai nesidomėjo mūsų pašnekesiu.

Mimi vėl nusišypsojo:

– Apgailestauju, kad ji įkyri judviem su žmona, bet man palengvėjo – sužinojau, kad ji pas jus, o nesišlaisto dievaižin kur. Tikiuosi, kad iki jūsų sugrįžimo ji liausis pūstis. Prašau, pasiųskite ją namo. – Ji įpylė man kokteilio. – Jūs labai geri jai.

Nutylėjau.

– Pone Čarlsai, – pradėjo Gilbertas, – ar tiesa, kad nusikaltėliai – turiu galvoje profesionalius nusi-

kaltėlius – paprastai...

– Netrukdyk, Gilai, – pasakė Mimi. – Jūs pasiųsite ją namo, ar ne? – ji kalbėjo maloniai, tačiau kaip Prancūzijos karalienė, Dorotės žodžiais tariant.

– Ji gali pasilikti, jei nori. Nora ją myli.

Mimi pagrasino man pirštu:

– Bet aš neleisiu jums taip jos lepinti. Manau, kad ji pritauškė jums apie mane visokių nesąmonių.

– Taip, šį tą papasakojo, kaip ją primušė.

– Šit matote, – patenkinta tarė Mimi, lyg tikrai būtų pasitvirtinę jos būgštavimai. – Ir vis dėlto tu privalėjai pasiųsti ją į namus, Nikai.

Užbaigiau gerti kokteilį.

– Na? – tęsė ji.

– Ji gali pasilikti su mumis, jei panorės, Mimi. Mes ja džiaugiamės.

– Tai juokinga. Jos vieta namie. Aš noriu, kad ji būtų čia. – Jos balsas tapo šaižus. – Juk ji dar vaikas. Ir jūs neturite pataikauti kvailiems jos potroškiams.

– Tai ne mano reikalas. Jei ji nori pasilikti, telieka.

Mėlynos Mimi akys pasidaro tobulai žavios, kai ji įtūžta.

– Ji mano duktė, be to, nepilnametė. Jūs labai malonūs jai, bet taip elgtis nėra gražu nei jos, nei mano atžvilgiu, aš to neleisiu. Jei neišsiųsite jos namo, aš pasirūpinsiu, kad ją pristatytų man. Labai nenorėčiau daryti jums nemalonumų, tačiau... – Ji palinko į priekį ir lėtai, pabrėždama kiekvieną žodį, tarė: – Ji sugrįš namo.

– Tu nori kovoti su manimi, Mimi? – paklausiau aš.

Ji taip pažvelgė į mane, tartum rengdamasi ištarti "aš myliu tave", ir paklausė:

– Tai grasinimas?

– Tiek to, – pasakiau, – areštuokit mane už vaiko

pagrobimą, už nepilnametės įtraukimą į nusikalstamą veiklą, už viską, ko panorėsi.

– Ir paprašyk savo žmonos, kad negrabaliotų mano vyro! – įtūžusi staiga šaižiai sušuko ji.

Peržiūrinėdama su Jorgensenu plokšteles, Nora uždėjo ranką ant jo rankovės. Ji atsigręžė ir nustebusi pažvelgė į Mimi.

– Nora, – pasakiau aš, – ponia Jorgensen nori, kad laikytum savo rankas toliau nuo pono Jorgenseno.

– Prašau atleisti.

Nora nusišypsojo Mimi, paskui dirstelėjo į mane, itin meistriškai nutaisydama užuojautos grimasą, ir giedamai lyg mokinukė, deklamuojanti ištrauką, prašneko:

– Ak, Nikai, tu išbalai. Esu tikra, kad pervertinai savo jėgas ir tau reikia pailsėti. Atleiskite, ponia Jorgensen, bet aš manau, kad geriau bus, jei parvešiu jį namo ir paguldysiu į patalą. Jūs atleisite mums, tiesa?

Mimi pasakė atleisianti. Visi buvome pavyzdingai mandagūs vieni kitiems. Nusileidome žemyn ir nusisamdėme taksi.

– Na, štai, – pasakė Nora, – per savo liežuvį likai be pietų. Ko dabar nori? Važiuosim namo ir užkąsime kartu su Dorote?

Papurčiau galvą:

– Kurį laiką apsieisiu be Vainentų. Važiuojam pas Maksą; užvalgyčiau austrių.

– Važiuojam. Ar ką nors sužinojai?

– Nieko.

Nora susimąsčiusi tarė:

– Apmaudu, kad vaikinas toks gražus.

– Koks gi jis?

– Paprasčiausia didelė lėlė. Apmaudu.

Pavakarieniavome ir grįžome į "Normandiją".

Dorotė buvo dingusi. Aš tai nujaučiau.

Nora apžiūrėjo kambarius, paskambino durininkui. Nei raštelio, nei laiško mums nepalikta.

– Na, tai kaip? – paklausė ji.

Dar nebuvo nė dešimtos.

– Gal ir nieko, – atsakiau, – o gal šis tas. Mano versija tokia: ji atsiras apie trečią nakties su automatu, nusipirktu Čaildso parduotuvėje.

– Velniop ją, – pasakė Nora. – Lendam į pižamas ir – miegoti.

11 SKYRIUS

Kai kitą dieną Nora pažadino mane, šono beveik nebeskaudėjo.

– Mano šaunusis policininkas nori su tavimi pasimatyti, – pranešė ji. – Kaip tu jautiesi?

– Siaubingai. Turėčiau mažiau gerti prieš miegą. – Nustūmęs Astą, atsikėliau iš lovos.

Įėjau į svetainę, Gildas atsistojo su stikline rankoje ir išsišiepė visu plačiaskruosčiu veidu.

– Na, na, pone Čarlsai, šiandien jūs šauniai atrodote.

Paspaudžiau jam ranką, pasakiau, kad jaučiuosi pusėtinai, ir mes susėdome.

Jis geraširdiškai suraukė antakius.

– Vis tiek neturėjote krėsti to fokuso.

– Kokio fokuso?

– Bėgioti į svečius. Duodu jums galimybę pailsėti, nutraukiu apklausą... Maniau, kad turiu teisę... jei taip galima pasakyti.

– Aš nepagalvojau, atleiskite, – pasakiau. – Jūs matėte telegramą, kurią gavau iš Vainento.

– Aha. Pasekėme ją iš pat Filadelfijos.

– Dabar dėl patrankos, – pradėjau, – aš...

Jis sustabdė mane:

– Kokia patranka? Tai nebe patranka. Daužiklis išdilęs, viduje viskas surūdiję ir užakę. Jei kam nors pavyko iš jos iššauti per pastarąjį pusmetį, ką gi, tada aš – Romos popiežius. Geriau negaiškime, kalbėdami apie surūdijusį gelžgalį.

Nusijuokiau:

– Tuomet daug kas darosi suprantama. Aš atėmiau tą daiktą iš vieno girtuoklio, kuris pareiškė nusipirkęs jį užkandinėje už dvylika dolerių. Dabar juo tikiu.

– Tokiam kada nors ir municipalitetą parduos. Pasakykite man kaip vyras vyrui, pone Čarlsai, ar jūs tiriate Vulf bylą?

– Jūs matėte Vainento telegramą?

– Mačiau. Vadinasi, netiriate. Ir vis dėlto norėčiau žinoti.

– Gerai. Atsakau – ne.

Jis kiek pamąstė ir pasakė:

– Tuomet leiskite kitaip paklausti: ar jus domina ta byla?

– Aš pažįstamas su tais žmonėmis – suprantama, kad domina.

– Tik tiek?

– Taip.

– O jūs nemanote jos imtis?

Kitame kambaryje sučirškė telefonas. Nora išėjo.

– Sąžiningai atsakysiu jums: nežinau. Jei mane įtraukia į bylą, aš nežinau, ar toli mane nuves.

Gildas linktelėjo:

– Galiu jus suprasti. Bet aš sveikinčiau jūsų dalyvavimą šioje byloje, jei būtumėte teisiųjų pusėje.

– Jūs turite galvoje – ne Vainento pusėje. Ar tai padarė jis?

– Aš taip nepasakyčiau, pone Čarlsai, bet manau, kad neverta aiškinti jums, jog jis nepadeda mums ieškoti to, kas taip padarė.

Tarpduryje išdygo Nora.

– Tave prie telefono, Nikai.

Skambino Herbertas Makolis.

– Sveikas, Čarlsai, kaip tavo žaizda?

– Viskas gerai, dėkui.

– Ar kas nors girdėti iš Vainento?

– Taip.

– Gavau iš jo laišką, kur rašoma, kad jis telegrafavo tau. Ar tu ne per silpnas, kad...

– Ne, aš vaikštau. Jei šiandien, kiek vėliau, būsi savo kontoroje, užbėgsiu.

– Puiku. Būsiu vietoje iki šešių.

Sugrįžau į svetainę. Nora pakvietė Gildą papusryčiauti su mumis. Jis atsakė, kad ji nepaprastai maloni. Pasiūliau išgerti prieš pusryčius. Nora nuėjo užsakyti valgių ir įpilti svaigalų.

Gildas lingavo galvą:

– Na, tiesiog puikią moterį gavote.

Aš oriai linktelėjau.

– Sakykime, kad jus įtraukia į tą bylą, jūsų žodžiais tariant, – prašneko Gildas. – Nepaprastai norėtųsi, kad dirbtumėte su mumis, o ne prieš mus.

– Man irgi.

– Tuomet sutarta! – šūktelėjo jis ir pasisūpavo kėdėje. – Nemanau, kad pamenate mane, bet anksčiau, kai čia dirbote, patruliavau Keturiasdešimt trečiojoje gatvėje.

– Taip, žinoma, – mandagiai sumelavau, – kažkuo jūs man pasirodėte pažįstamas... Be munduro visai kitaip atrodote.

– Taip, sutinku. Norėčiau, kad būtų taip: jūs neslepiate nieko, ko mes dar nežinome.

– Aš ir neketinau ką nors slėpti. Man neaišku, kas jums žinoma. Ir apskritai labai nedaug žinau. Nemačiau Makolio nuo žmogžudystės dienos ir net laikraščiuose nesekiau visos tos bylos.

Vėl sučirškė telefonas. Nora padavė mums išgerti ir nuėjo atsakyti.

– Ką mes žinome – ne paslaptis, – pasakė Gildas, – ir jeigu sutiksite bent kiek sugaišti, kol išklausysite, nieko nuo jūsų neslėpsiu. – Jis paragavo kokteilio ir pritariamai linktelėjo. – Yra tik vienas dalykas, kurį norėčiau sužinoti pirmiausia. Ar būdamas praeitą vakarą pas ponią Jorgensen, pasakėte jai, kad gavote iš jo telegramą?

– Taip, ir pridūriau, kad persiunčiau jums.

– O ką jinai?

– Nieko. Klausinėjo. Ji stengiasi surasti jį.

Gildas palenkė galvą į šoną ir prisidengė vieną akį.

– Kaip manote, ar kartais jie nesusitarę? – jis pakėlė ranką aukštyn. – Supraskite, aš nežinau, kodėl jie galėtų susitarti ir kaip, aš tik klausiu.

– Visko gali būti, – pasakiau, – bet esu tikras, kad jie ne išvien. Kodėl turėtų būti išvien?

– Manau, kad jūs teisus, – pasakė Gildas ir išsiblaškęs pridūrė: – Bet yra dvi įdomios detalės. – Jis atsiduso. – Taip visada būna. Gerai, pone Čarlsai, kai ką mes žinome tikrai ir jei tiriant bylą šen bei ten truputį patarsite, būsiu jums nepaprastai dėkingas.

Pasakiau, kad pasistengsiu daryti visa, kas įmanoma.

– Ką gi, varom toliau. Pernai, maždaug spalio 3 dieną, Vainentas praneša Makoliui, kad laikinai rengiasi išvykti iš miesto. Jis nepaaiškina, kur susirengė ir kodėl, bet Makolis mano, kad jis dirba prie kažkokio išradimo ir nori, kad jam netrukdytų. Galiausiai jis

sužino iš Džulijos Vulf, kad taip ir yra, ir spėja, jog Vainentas slapstosi kažkur Adirondako kalnuose, bet kai vėliau paklausia ją apie tai, ji atsako žinanti tiek, kiek ir jis pats.

– Ar jai buvo žinoma, koks tai išradimas?

Gildas papurtė galvą:

– Ne, sprendžiant iš Makolio žodžių, buvo žinoma tik tiek, kad tam reikia vietos ir mechanizmų arba medžiagų, kurios nemažai kaštuoja, todėl apie tai jie ir kalbėjo. Vainentas pasirūpino, kad Makolis galėtų tvarkyti jo kapitalus, obligacijas ir visą jo turtą, o prireikus išsiųstų pinigų ir Vainento vardu rūpintųsi bankiniais bei kitais reikalais.

– Visų reikalų patikėtinio įgaliojimai, taip?

– Taigi. Ir įsidėmėkite – kai jam reikia pinigų, jis reikalauja tik grynųjų.

– Jis visada turėdavo daugybę absurdiškų idėjų, – įterpiau aš.

– Visi taip sako. Atrodo, kad svarbiausia – niekam nesuteikti galimybės pasekti jį pagal čekius ir nieku gyvu neleisti aptikti jo pavardės. Todėl jis nepasiėmė su savimi merginos, net nepasakė jai, kur slapstosi, jei ji sakė tiesą... ir užsiaugino barzdą.

Kaire ranka Gildas paglostė įsivaizduojamą barzdą.

– Kur jis slapstosi, – pakartojau, – vadinasi, kalnuose?

Gildas gūžtelėjo petimi:

– Paminėjau tai todėl, kad turime tik du siūlo galus – Adirondaką ir Filadelfiją. Pamėginsiu paieškoti kalnuose, bet mes tiksliai nežinome. Gal jis Australijoje.

– Ir kiek grynųjų Vainentas pareikalavo?

– Šitai galiu pasakyti jums visiškai tiksliai. – Jis išsitraukė iš kišenės pluoštelį dėmėtų, suglamžytų, sušiurusių popierių, išsirinko purvinesnį voką, o kitus

vėl įsikišo į kišenę. – Kitą dieną po pašnekesio su Makoliu jis pats pasiėmė iš banko penkis tūkstančius grynaisiais. Spalio 28–ąją jis paliepė Makoliui paimti dar penkis gabalus. Lapkričio 6–ąją – du su puse, dar tūkstantį – 15–ąją, septynis su puse – 30–ąją, pusantro – 6–ąją, čia jau gruodis, dar gabalą – 18–ąją ir pagaliau penkis tūkstančius – 22–ąją, tai yra likus dienai iki Vulf nužudymo.

– Išeina beveik trisdešimt tūkstančių, – pasakiau. – Puikus banko balansas.

– Dvidešimt aštuoni tūkstančiai penki šimtai, jeigu tiksliai. – Gildas paslėpė voką kišenėje. – Bet tai dar ne viskas. Vos pareikalavus Makolis kiekvieną kartą privalėjo parduoti kai kurias akcijas, kad išlygintų balansą. – Gildas paplojo sau per kišenę. – Turiu sąrašą vertybinių popierių, kuriuos jis pardavė, – jei norite, parodysiu.

Pasakiau, kad nenoriu.

– O kaip jis perduodavo pinigus Vainentui?

– Vainentas parašydavo merginai, kada jam prireikdavo pinigų, o ši paimdavo juos iš Makolio. Pas jį liko jos pasirašyti pakvitavimai.

– O kaip ji perduodavo juos Vainentui?

Gildas palingavo galvą:

– Ji sakė Makoliui paprastai susitinkanti su šeimininku sutartoje vietoje, bet advokatas mano, kad Džulija žinojo, kur jis būna, nors visada tai neigė.

– Ir galbūt nužudymo metu ji turėjo tuos paskutinius penkis tūkstančius.

– Tuomet gali pasirodyti, jog tai – apiplėšimas... – vandeningos Gildo akys beveik užsimerkė, – jis nenužudė jos, kai atėjo pinigų.

– Arba kas nors kitas nužudė ją dėl kokios nors priežasties, rado pinigus ir pamanė, kad jie pravers.

– Žinoma, – sutiko Gildas. – Taip dažnai atsitinka.

Kartais tas, kas pirmas randa kūną, kaip dabar, paima kokią nors smulkmeną, prieš sukeldamas triukšmą. – Jis pakėlė savo didžiulę leteną. – Tikiuosi, jūs nemanote, kad aš... turiu galvoje ponią Jorgensen... tokią ponią...

– Be to, – nutraukiau jį, – juk ji buvo ne viena, ar ne?

– Buvo viena, nors ir neilgai. Bute telefonas išsijungė, ir liftininkas nuvežė valdytoją žemyn, kad šis paskambintų iš savo kabineto. Bet supraskite mane teisingai, aš visai nedarau užuominos, kad ponia Jorgensen padarė kažką tokio. Tokia ponia vargu ar...

– Tai kas ten atsitiko telefonui? – paklausiau.

Paskambino į duris.

– Dėl to net nežinau, ką daryti, – pasakė Gildas. – Telefonas...

Jis nutilo: į kambarį įėjo padavėjas ir ėmė dengti stalą.

– Dėl to telefono, – pakartojo Gildas, kai susėdome prie stalo, – nė nežinau, ką daryti. Kulka pataikė į ragelį, kaip tik į mikrofoną.

– Atsitiktinai ar...

– Lygiai taip pat sėkmingai galėčiau to paklausti jūsų. Kulka, žinoma, iš to paties vamzdžio, kaip ir kitos keturios, kurios susmigo į Džuliją, bet aš nežinau, ar jis nepataikė, ar šovė specialiai. Gana triukšmingas telefono išjungimo būdas.

– Tai man kai ką primena, – pasakiau. – Ar kas nors girdėjo šūvius? Trisdešimt antras kalibras, žinoma, ne šratinis šautuvas, bet kas nors turėjo išgirsti.

– Žinoma, – nustebęs pasakė Gildas. – Name žmonių knibžda kaip tarakonų, ir jie dabar mano, jog girdėjo, bet tada niekas nieko nedarė, ir tik vienas Dievas žino, ar jie, visi kartu paėmus, daug suprato iš to, ką, atrodo, išgirdo.

– Visada tas pats, – užjaučiau aš.

– Argi aš nežinau? – Jis pakėlė šakutę su valgiu prie burnos. – Na, kur sustojome? Taip. kalbėjome apie Vainentą. Jis atsisakė buto ir savo daiktus sudėjo į sandėlį. Mes apžiūrėjome tuos daiktus, bet neradome nieko, kas padėtų mums suprasti, kur jis išsidangino arba prie ko triūsia. Manėme, jog tai ką nors gali duoti. Ne ką daugiau pasisekė ir apsilankius jo dirbtuvėse Pirmojoje aveniu. Jos buvo uždarytos nuo to laiko, kai jis išvažiavo, tik ta mergina kartą ar porąkart per savaitę užsukdavo valandėlei kitai paimti pašto ar dar ko nors. Ir iš pašto siuntų, atėjusių vėliau, kai ją nupylė, nieko nesužinojome. Nieko gero neradome ir jos bute. – Jis nusišypsojo Norai. – Manau, kad tai jums atrodo baisi nuobodybė, ponia Čarls?

– Nuobodybė? – ji labai nustebo. – Aš sėdžiu kaip ant adatų.

– Ponios paprastai mėgsta ką nors įspūdingesnio. – Jis numykė. – Kokius nors romantiškus efektus. Šiaip ar taip, mes nė nenutuokiame, kur yra Vainentas, nors jis skambino Makoliui praeitą penktadienį ir susitarė susitiki su juo antrą valandą "Plazos" viešbučio vestibiulyje. Makolio nerado, todėl paprašė, kad jam praneštų.

– Makolis buvo pas mus, – paaiškinau. – Pusryčiavo pas mus.

– Jis man sakė. Gerai. Makolis į "Plazą" suspėjo nuvykti tik maždaug trečią ir Vainento ten nebuvo nė padujų; na, Vainentas ir nebuvo įsiregistravęs viešbutyje. Jis mėgino nupasakoti jo išvaizdą – su barzda ir be jos, – bet niekas "Plazoje" tokio gyventojo neprisiminė. Advokatas paskambino į savo kontorą, bet ir ten Vainentas daugiau nebeskambino. Tada jis paskambino Džulijai Vulf, ir ši pareiškė nė nežinojusi, kad šefas yra mieste. Makolis mano, jog tai – melas,

nes kaip tik tos dienos išvakarėse jis įteikė Vulf penkis tūkstančius dolerių, skirtus Vainentui, ir mano, jog šis buvo atvykęs jų, bet jis tik pasakė Džulijai, kad viskas gerai, padėjo ragelį ir grįžo prie savo reikalų

– Ir kokie tie reikalai?

– Manau, kad nekenks sužinoti. Aš sužinosiu. Atrodo, jokių įkalčių prieš jį nėra, tai mes ir buvome ramūs. Tačiau kartais naudinga žinoti, kas turi alibi, o kas ne.

Atsakydamas į klausimą, kurio jis neketino ištarti, papurčiau galvą.

– Nematau jokių įkalčių prieš jį, nebent tai, kad jis – Vainento advokatas ir galbūt žino daugiau nei sako.

– Žinoma, aš suprantu. Bet manau, kad tam advokatus ir samdo. Dabar apie merginą: galimas daiktas, kad tikrasis jos vardas visai ne Džulija Vulf. Mes dar neįstengėme tiksliai nustatyti, bet ji nėra iš tų, kam patikimi tokie pinigai, tik Vainentas to nežinojo.

– Ar turite faktų?

Gildas linktelėjo:

– Tai tikrų tikriausia prostitutė. Prieš porą metų iki įsidarbinimo pas Vainentą ji pusę metų atsėdėjo už šantažą Vakaruose, Klyvlende, kaip Roda Stiuart.

– Manote, kad Vainentas tai žinojo?

– O iš kur aš galėčiau žinoti? Neatrodo, kad jis būtų leidęs jai tvarkyti tokius pinigus, jei būtų žinojęs, bet tiksliai juk nepasakysi. Man pasakojo, kad jis lyg ir kvaištelėjo dėl jos – na, žinote, kaip būna vyrams... O ji dar protarpiais susitikinėdavo su tuo Moreliu ir jo vaikinais.

– Ką nors turite prieš jį? – paklausiau.

– Tai ne ta byla, – apgailestaudamas atsakė Gildas, – bet mes ieškojome jo dėl kitų dviejų. – Jis vos

pastebimai suraukė rausvus antakius. – Norėčiau žinoti, kas atvedė jį pas jus. Žinoma, tie stibilai visko gali iškrėsti, bet norėčiau žinoti.

– Aš pasakiau jums viską, ką žinojau.

– Neabejoju, – patikino jis mane ir pasisuko į Norą: – Tikiuosi, jog nemanote, kad mes šiurkščiai su juo elgėmės, bet, matote, pas jus...

Nora nusišypsojo, pasakė viską puikiausiai supratusi ir įpylė Gildui kavos.

– Dėkoju jums, ponia.

– O kas toks tas stibilas?

– Narkomanas.

Ji pažvelgė į mane.

– Morelis buvo...

– Visiško transo būsenoje.

– Kodėl gi man nepasakei? – suaimanavo Nora. – Aš net nepastebėjau.

Vėl sučirškė telefonas. Nora pakilo iš užstalės ir išėjo.

– Ar rengiatės paduoti jį į teismą? – paklausė Gildas.

– Ne, jeigu jums to nereikia.

Jis papurtė galvą. Jo balsas buvo ramus, nors akys tikrai smalsiai žybčiojo.

– Manau, kad pradžiai prieš jį turime pakankamai įkalčių.

– Pasakojote man apie merginą.

– Taip. Taigi nustatėme, kad ji po kelias naktis nenakvodavo namie. Kartais dvi tris naktis paeiliui. Gal susitikdavo su Vainentu. Nežinau. Mes negalėjome prikibti prie Morelio pasakojimo: jis sakosi nesimatęs su ja jau tris mėnesius. Ką manote apie tai?

– Tą patį, ką ir jūs, – atsakiau. – Jau praėjo maždaug trys mėnesiai, kaip Vainentas dingo. Tai gali ką nors reikšti, o gal ir ne.

Įėjo Nora ir pasakė, kad skambina Harisonas Kvinas. Jis pranešė man, jog pardavė šiek tiek obligacijų ir kiek už jas gavo. Nurašiau nuostolius.

– Ar matei Dorotę Vainent? – paklausiau jo.

– Nuo to laiko, kai palikau ją pas jus, – ne, bet šiandien mes susitinkame "Palmos" bare. Tiesa, ji prašė tau apie tai nepasakoti. Kaip dėl to aukso, Nikai? Tu daug prarandi, nedalyvaudamas tame versle. Laukiniai iš Vakarų organizuoja kažką, lyg ir infliaciją, kai tik kongresas ims posėdžiauti, tikrai. Ir net tuo atveju, jeigu jiems nieko neišdegs, visi to laukia. Kaip jau sakiau tau praeitą savaitę, pasklido gandas, kad firmų grupė, susivienijusi...

– Tiek to, – nutraukiau jį ir liepiau nupirkti Domo kasyklų akcijų po 12,5 dolerio už akciją.

Paskui jis prisiminė skaitęs laikraščiuose apie pasikėsinimą į mane. Tačiau buvo labai išsiblaškęs, todėl beveik nekreipė dėmesio į mano patikinimą, kad man viskas gerai.

– Vadinasi, artimiausiu metu jokio stalo teniso, – pasakė jis nuoširdžiai apgailestaudamas. – Paklausyk, juk tu turi bilietus šios dienos premjerai. Jeigu jūs neisite, tuomet aš...

– Mes rengiamės eiti. Tačiau dėkui už rūpinimąsi.

Kai grįžau į viešbutį, padavėjas jau buvo nukraustęs stalą. Gildas patogiai atsidrėbė sofoje.

– ... tenka kasmet išvažiuoti visoms Kalėdų šventėms, – pasakojo jam Nora, – nes mano giminaičiai atvažiuoja į svečius, jeigu mes namie, arba kviečia mus pas save, o Nikui tai nepatinka.

Asta kampe laižėsi letenas.

Gildas dirstelėjo į savo laikrodį:

– Žmonės, kiek laiko iš jūsų atėmiau! O juk nė nemaniau įkyrėti...

Atsisėdau ir pasakiau:

– Mes kaip tik priėjome iki žmogžudystės, ar ne?

– Kaip tik. – Jis vėl paerzėjo sofoje. – Tai atsitiko dvidešimt trečią dieną, penktadienio popietę, maždaug be dvidešimt minučių ketvirtą, kai ponia Jorgensen nuvyko tenai ir rado Vulf. Gana sunku pasakyti, kiek laiko mergina išgulėjo merdėdama. Mums žinoma tik tai, kad maždaug pusę trijų ji buvo sveikutėlė ir kalbėjosi telefonu su ponia Jorgensen (telefonas taip pat veikė) ir išliko gyva ir sveika maždaug iki trijų, kai skambino Makolis.

– Aš nežinojau, kad ponia Jorgensen skambino jai.

– Tai faktas. – Gildas atsikosėjo. – Mes neabejojome tuo, bet juk suprantate, kad viską patikrinome, ir panelė prie "Kortlendo“ komutatoriaus patvirtino sujungusi Vulf su ponia Jorgensen maždaug antrą trisdešimt.

– Ką sako ponia Jorgensen?

– Ji pasakė, kad skambino ir klausė, kaip jai surasti Vainentą, bet Džulija Vulf pareiškė nežinanti. O ponia Jorgensen, manydama, jog ši meluoja, bet gali nusileisti įkalbinėjama ir asmeniškai susitikus pasakyti tiesą, pasiteiravo, ar galima užbėgti pas ją valandėlei, ir gavo sutikimą. – Jis įsistebeilijo į mano dešinį kelį. – Tai va, ji nuėjo tenai ir rado Vulf. Namo gyventojai negali prisiminti, kad kas nors būtų įėjęs į butą arba iš jo išėjęs. Bet juk tai taip paprasta. Dešimtys žmonių galėtų prasmukti nepastebėti. Patrankos neradome. Jokių įsilaužimo pėdsakų, daiktai bute nepaliesti, išskyrus telefoną, jau sakiau. Ant Vulf rankos liko žiedelis su briliantu, kuris turėtų kainuoti kelis šimtus, na, ir per trisdešimt dolerių rankinėje. Name pažįsta ir Vainentą, ir Morelį – abu ten dažnokai lankydavosi, bet žmonės tvirtina, kad jau kurį laiką jų nebematydavo. Avarinis įėjimas buvo užrakintas, o gaisrinės kopėčios atrodė taip, lyg

jomis seniai nebūtų laipiota. Tai tokios tokelės. – Gildas atvertė tuščius delnus.

– Jokių pirštų atspaudų?

– Kiek įstengėme nustatyti, tik Vulf atspaudai ir tų, kas tvarko butą. Nieko, kad tiktų mums.

– Ir iš jos draugų nieko nepavyko sužinoti?

– Atrodo, ji ir neturėjo jų – bent jau artimų.

– O kaip dėl to... koks ten jo vardas? Nunheimo, kuris atpažino, kad ji – Morelio draugužė?

– Jis pažinojo ją tik iš matymo, kadaise buvo matęs su Moreliu ir atpažino iš fotografijos laikraštyje.

– O kas jis toks?

– Dėl jo viskas gerai. Mes viską apie jį žinome.

– Neturėtumėte slėpti nuo manęs to, ką žinote, juk pažadėjote nieko neslėpti.

– Gerai, – pasakė Gildas, – bet tik tarp mūsų. Tas vaikinas retsykiais šį tą atlieka mūsų žinybai.

– A–a.

Jis atsistojo.

– Man labai nemalonu tai sakyti, bet, atrodo, kad nelabai pasistūmėjome su šia byla. Ar niekuo negalite mums padėti?

– Ne.

Kurį laiką jis įdėmiai žvelgė į mane:

– Ką apie visa tai manote?

– Ar žiedelis su briliantu buvo sužieduotuvinis?

Jis padelsė ir paklausė:

– O ką? Šiaip ar taip, jis buvo užmautas ant bevardžio piršto.

– Gal atsirastų nuo ko pradėti, jei paaiškėtų, kas jai nupirko jį. Rengiuosi šiandien po pietų susitikti su Makoliu. Jei kas nors iškiltų į paviršių, skambtelėsiu jums. Atrodo, kad bus nupirkęs Vainentas, bet...

– Taigi, – geraširdiškai suniurzgėjo Gildas, paspaudė rankas man ir Norai, padėkojo už gėrimus,

valgį, vaišingumą, apskritai už gerumą ir išėjo.

– Aš nesu iš tų, – pasakiau Norai, – kurie abejoja, kad tavo žavesys gali priversti vyriškį dėl tavęs iš kailio nertis, bet labai nesipūsk – tas vaikinas gali ir pagudrauti su mumis.

– Iki ko priėjome – tu pavyduliauji manęs policininkams.

12 SKYRIUS

Klaido Vainento laiškas Makoliui priminė dokumentą. Labai blogai atspausdintas prastame baltame popieriuje, jis buvo išsiųstas iš Filadelfijos 1932 metų gruodžio 26–ąją. Štai kas ten buvo parašyta:

"Brangusis Herbertai!

Išsiunčiau telegramą Nikui Čarlsui – pamenate, jis kadaise kai ką nuveikė mano labui prieš keletą metų, o dabar yra Niujorke, – kad susisiektų su jumis dėl vargšelės Džulijos siaubingos mirties. Prašau jus padaryti viską, ką galėsite, ir (eilutė užkeverzota raidėmis "x" ir "m", todėl nieko neįmanoma perskaityti) *įkalbėti jį rasti žmogžudį. Nesvarbu, kiek tai kainuotų – mokėkite jam tiek, kiek paprašys!*

Štai kai kurie faktai kaip priedas prie to, ką jau žinote, – aš noriu, kad praneštumėte jam. Manau, jog neverta minėti to policijai, bet jis geriau žinos, kaip pasielgti. Reikia leisti jam veikti visiškai laisvai, aš be galo juo pasitikiu. Tikriausiai būtų geriau parodyti jam tą laišką, o paskui labai prašau sunaikinti jį.

Faktai štai kokie.

Kai ketvirtadienio vakarą susitikau su Džulija norėdamas pasiimti iš jos tą tūkstantį dolerių, ji

pasakė man, jog nori mesti darbą. Ji sakėsi pastaruoju metu nesveikuojanti, daktaras pataręs jai pailsėti, o dabar, kai sutvarkyti jos dėdės turto paveldėjimo reikalai, ji galinti leisti sau šitai ir rengiasi išvykti. Anksčiau ji niekada nesiskundė sveikata, todėl pamaniau, kad ji slepia tikrąją priežastį, ir mėginau iškamantinėti ją, bet ji atkakliai spyrėsi. Taip pat nieko nebuvau girdėjęs apie jos dėdės mirtį. Ji vadino jį dėdyte Džonu iš Čikagos. Manau, kad prireikus apie tai galima pasiteirauti. Neįstengiau jos perkalbėti, taigi ji rengėsi išvykti paskutinę šio mėnesio dieną. Ji pasirodė man susirūpinusi ar išgąsdinta, bet neigė šitai. Iš pradžių apgailestavau, kad ji išeis, nes visada pasitikėjau ja, o dabar negaliu pasitikėti, nes ji man meluoja.

Norėčiau Čarlsui pranešti dar vieną faktą. Kad ir kas ten seniau buvo, Džulija ir aš (žodis "dabar" užbraukytas iksais, bet perskaityti galima) iki jos mirties akimirkos ir prieš tai jau daugiau kaip metus buvome vienas kitam tik šeimininkas ir tarnaitė. Tai abipusis susitarimas.

Toliau. Dedu daug vilčių, kad bus imtasi rimtų priemonių sužinoti, kur dabar yra Sidnis Keltermanas, tas pats, dėl kurio turėjome keblumų prieš kelerius metus, nes eksperimentai, kuriems dabar esu atsidėjęs, yra susiję su tomis idėjomis, kurias, kaip jis pareiškė, aš iš jo pavogiau.

Be to, manau, jog jis yra tiek pamišęs, kad galėjo užmušti Džuliją, apimtas įtūžio, kai ji atsisakė pranešti jam, kur mane galima rasti.

Ketvirta, ir SVARBIAUSIA: ar tarp mano žmonos ir Keltermano nėra ryšio? Iš kur Mimi sužinojo, kad aš eksperimentuoju kaip tik toje srityje, kurioje jis kadaise padėjo man?

Penkta: praneškite policijai, kad aš nieko negaliu

pasakyti apie žmogžudystę, todėl nėra ko jiems manęs ieškoti – paieškos gali tik priversti prieš laiką pagarsinti mano eksperimentus, o mano manymu, tai dabar būtų NEPAPRASTAI PAVOJINGA. Užuot tai darę, geriau tegu kuo greičiau išaiškina žmogžudystę, štai ko aš pageidauju.

Retsykiais susisieksiu su jumis, o jei staiga NEIŠVENGIAMAI prireiktų susisiekti su manimi, išspausdinkite "Taimse" tokį skelbimą": "Abneris. Taip. Bani".

Tada aš jus susirasiu.

Tikiuosi, jog pakankamai aiškiai supratote, kaip svarbu įtikinti Čarlsą padirbėti man, nes jis jau yra susipažinęs su Keltermano byla ir pažįsta daugelį su juo susijusių žmonių.

Nuoširdžiai Jūsų
Klaidas Mileris Vainentas".

Padėjau Makoliui rašytą laišką ant stalo ir pasakiau:

– Viskas aišku. Ar pamenate, dėl ko jie su Keltermanu susikivirčijo?

– Kažkas susiję su kristalų struktūros pokyčiais. Galiu pasiteirauti. – Makolis paėmė pirmą laiško lapą ir niūriai įsispitrėjo į jį. – Jis rašo tą vakarą gavęs iš Vulf tūkstantį dolerių. O aš jai daviau penkis tūkstančius – ji pasakė, kad Vainentui tiek reikia.

– Keturi tūkstančiai gal ir buvo dėdytės Džono palikimas? – spėjau aš.

– Atrodo, kad taip. Įdomu: nė įsivaizduoti negalėjau, kad mergina sukčiauja. Reikia sužinoti, kaip yra su kitais pinigais, kuriuos jai perdaviau.

– Tu žinojau, kad ji kalėjo Klyvlende: buvo apkaltinta šantažu?

– Ne. O ką, nejaugi iš tikrųjų?

– Sprendžiant iš to, ką teigia policija, – kaip Roda

Stiuart. Kur Vainentas ir susirado ją

– Neįsivaizduoju. – Makolis papurtė galvą.

– Ar žinai jos kilmę ir giminaičius, iš kur ji atvyko ir visa kita?

Jis vėl papurtė galvą.

– Su kuo ji buvo susižiedavusi?

– Aš nė nežinojau, kad ji susižiedavusi.

– Ant jos piršto buvo žiedelis su briliantu.

– Man tai naujiena, – pasakė jis, užsimerkė ir susimąstė. – Ne, negaliu net prisiminti, ar ji turėjo žiedelį. – Jis pasidėjo rankas ant stalo ir nusišypsojo: – Na, o kiek yra vilties, kad tu priimsi jo pasiūlymą?

– Labai mažai.

– Taip ir maniau. – Makolis palietė laišką. – Tiek tau, tiek man jo ketinimai žinomi. Gal persigalvosi?

– Aš ne...

– Gal pamėginčiau įkalbėti jį susitikti su tavimi? Pasakysiu, kad tai – vienintelis būdas, ir tik tada tu imsiesi...

– Norėčiau pasikalbėti su juo, – pasakiau aš, – bet jam teks būti nuoširdesniam negu laiške.

– Vadinasi, tu manai, kad jis galėjo nužudyti ją? – atsargiai paklausė Makolis.

– Nieko negaliu pasakyti. Aš nežinau to, ką žino policija, bet tikriausiai jie prieš Vainentą nelabai daug pasakytų net ir tuo atveju, jei įstengtų surasti jį; neturėtų dėl ko areštuoti.

– Nelabai linksma būti tokio kvaišos advokatu, – atsiduso Makolis. – Pasistengsiu, kad įsiklausytų, ką sako blaivus protas, bet manau, kad jis nepaklausys.

– Ir dar norėčiau paklausti: kokie dabar jo finansiniai reikalai? Ar tokie pat geri kaip kadaise?

– Beveik. Krizė padarė nuostolių jam, kaip ir mums visiems, atskaitymai už lydymo proceso patentą beveik nieko nebeduoda, dabar metalurgijos

sąstingis, bet jis gali tikėtis gauti penkiasdešimt ar šešiasdešimt tūkstančių per metus už pergamino ir garsą izoliuojančių medžiagų patentus, na, ir dar šiek tiek duoda įvairios atliekos, tokios kaip... – Jis užsikirto ir paklausė: – Tu nerimauji, ar jis galės užmokėti, o gal paklausei dėl kitos priežasties?

– Ne, paprasčiausiai domiuosi. Man į galvą šovė dar tokia mintis: ar jis turi kokių nors giminaičių, be buvusios žmonos ir vaikų?

– Yra sesuo Alisa Vainent, jie tarpusavyje nesišneka turbūt jau penkeri metai.

Pamaniau, kad tai ir bus ta pati tetulytė Alisa, pas kurią Jorgensenai nuėjo per Kalėdas.

– Dėl ko jie nesutarė?

– Jis davė interviu viename laikraštyje, kuriame pareiškė, kad, jo manymu, rusų penkmetis nebūtinai sužlugs. Iš tikrųjų jis pasakė dar smarkesnių žodžių.

Nusijuokiau:

– Na, ir porelė.

– O ji dar geresnė. Jos atmintis šlubuoja. Kai jos broliui darė apendicito operaciją, jodvi su Mimi kitą dieną po operacijos nuvažiavo jo aplankyti ir pamatė katafalką, išvažiuojantį pro ligoninės vartus. Panelė Alisa išbalo, sugriebė Mimi už rankos ir rėkia: "Oi, brangioji! O jeigu tai... kuo gi jis vardu?"

– Kur ji gyvena?

– Medisono aveniu. Adresas yra telefonų knygoje. – Makolis užsikirto. – Nemanau...

– Aš ir nesirengiu jos trukdyti.

Dar man nespėjus ką nors pridurti, sučirškė telefonas. Makolis pakėlė ragelį:

– Alio... Taip, prie telefono... Kas?.. Ak, taip... – Jis sukando dantis ir plačiai atsimerkė. – Kur? – Pauzė. – Taip, žinoma. Kuo galiu padėti? – Jis pažvelgė į laikrodį ant kairės rankos. – Tikrai. Iki pasimatymo

traukinyje. – Jis padėjo ragelį. – Tai leitenantas Gildas, – pasakė jis. – Vainentas mėgino nusižudyti Alentaune, Pensilvanijos valstijoje.

13 SKYRIUS

Kai užsukau į "Palma Klab`ą", Dorotė ir Kvinas sėdėjo bare. Jie manęs nepastebėjo, kol visai prisiartinęs pasakiau: "Sveiki, draugužiai". Dorotė buvo apsirengusi kaip ir praeitą kartą.

Ji pažvelgė į mane, paskui į Kviną ir paraudo.

– Tai tu jam pasakei?

– Mergytė be nuotaikos, – linksmai pasakė Kvinas. – Parūpinau tau akcijų. Privalai dar daugiau jų nusipirkti. Ką gersi?

– "Senamadiškąjį". Tu stulbinanti viešnia – pasprunki nė žodžio netarusi.

Dorotė vėl dirstelėjo į mane. Įdrėskimai jos veide pablyško, mėlynė beveik išnyko, ir lūpa atrodė visai normali.

– Aš tavimi tikėjau, – pasakė ji vos neverkdama.

– Apie ką čia šneki?

– Pats žinai, apie ką. Net tada, kai nuėjote vakarieniauti pas mamą, tikėjau.

– O kodėl lioveisi?

– Ji visą vakarą be nuotaikos, neerzink jos, – įsikišo Kvinas, imdamas mergaitę už rankos. – Na, na, brangioji, nereikia...

– Prašau, užsičiaupk. – Ji ištraukė ranką. – Tu gerai žinai, ką aš turiu galvoje, – kreipėsi ji į mane. – Jūs su Nora šaipėtės iš manęs mamos akivaizdoje ir...

Pagaliau supratau, kas atsitiko. Prajukau:

– Ji tau taip pasakė, ir tu patikėjai? Ir tu, žindukle,

tiki ja iki šiol, po dviejų dešimčių melo metų? Tikriausiai ji paskambino vos mums išėjus – mes susikivirčijome ir negalėjome pasilikti.

– Oi, aš tokia kvėša. – Dorotė nuleido galvą, kalbėjo vos girdimai. Ji sugriebė mane už abiejų rankų ir pasakė: – Klausyk, einam tuojau pas Norą. Turiu pasiaiškinti jai. Patikėjau kaip asilė. Tai bus man pamoka, jeigu ji niekada...

– Tiek to. Nereikia skubėti. Pirma išgerkim.

– Broluži Čarlsai, – tarė Kvinas, – noriu paspausti tau ranką. Tu grąžinai gyvenimo džiaugsmą ir linksmybę mūsų mažytei... – Jis ištuštino savo stiklą. – Eime aplankyti Noros. Prisisprogsime pas jus nė kiek ne blogiau, bet pigiau kainuos.

– Kodėl negalėtum pasilikti čia? – paklausė Dorotė.

Kvinas papurtė galvą:

– Tik ne aš. Tai Nikas tegu pasilieka, o aš – su tavimi. Visą vakarą kentėjau tavo dūdas, o dabar ketinu lepintis saulės atokaitoje.

Kai atvykome į "Normandiją", pas Norą sėdėjo Gilbertas Vainentas. Jis pabučiavo seserį, paspaudė ranką man ir – kai buvo supažindintas – Harisonui Kvinui.

Dorotė iškart pradėjo ilgai, nuoširdžiai ir nelabai rišliai atsiprašinėti Noros.

– Gana, – pasakė Nora, – nėra ko čia atleisti. Jei Nikas pasakė, kad aš dėl ko nors susikrimtau ar įsižeidžiau, tai jis paprasčiausias melagis graikas. Duokš savo paltą.

Kvinas įjungė radiją. Nuaidėjus gongui, pranešė tikslų Rytinių Valstijų laiką: penkios trisdešimt viena.

– Pabūk barmenu, – pasakė Nora Kvinui. – Tu žinai, kur viskas padėta, ko reikia. – Ir nuėjo paskui mane į vonią. – Kur ją suradai?

– Užkandinėje. O ką čia veikia Gilbertas?

– Pasak jo, užėjo aplankyti sesers. Dorotės visą naktį nebuvo namie, ir jis pamanė, kad ji dar čia. – Nora nusijuokė. – Tačiau nelabai nustebo neradęs jos. Jis pasakė, kad Dorotė visada kur nors šlaistosi, nes ji serga bastymosi manija, labai įdomus atvejis, o priežastis – Elektros kompleksas. Pasak jo, Štekelis tvirtinąs, kad bastymosi manija paprastai pasireiškianti kartu su kleptomanija, todėl jis išmėto daiktus, kur papuola, ir stebi, ar ji pavogs juos, bet to dar niekada nebuvo, kiek jam žinoma.

– Dar tas vaikis. Ar jis nieko nesakė apie savo tėvą?

– Ne.

– Gal jis nieko ir negirdėjo. Vainentas mėgino nusižudyti Alentaune. Gildas ir Makolis ką tik išvyko tenai. Nežinau, ar sakyti vaikams. Įdomu, ar tai Mimi planas, kad jis ateitų?

– Aš taip nepagalvojau, bet jei tu...

– Man tik įdomu, – pasakiau. – Ar jis seniai čia?

– Gal valanda. Juokingas berniūkštis. Jis studijuoja kinų kalbą ir rašo knygą "Žinojimas ir Tikėjimas", bet ne kinų kalba. Ir dar jam labai patinka Džekas Oukis*.

– Kaip ir man. Tu įkaušusi?

– Nelabai.

Kai grįžome į svetainę, Dorotė ir Kvinas šoko pagal melodiją "Edi buvo ledi".

Gilbertas padėjo į šalį žurnalą, kurį iki tol vartė, ir mandagiai išreiškė viltį, jog aš taisausi po sužeidimo.

Pasakiau: "Taip, žinoma".

– Aš niekada nesu patyręs skausmo, – tęsė jis, – tikro skausmo, kurį įsiminčiau. Mėginau sukelti sau skausmą, bet, žinoma, tai visai kas kita. Tik

* Populiarus JAV aktorius komikas.

nepatogu, erzina ir labai prakaituoji.

– Iš principo tai lygiai tas pats, – pasakiau aš.

– Tiesa? Aš maniau, kad skausmas turi būti stipresnis. – Jis pasislinko arčiau manęs. – Yra tokių dalykų, kurie man nežinomi. Aš toks jaunas, kad dar neturėjau progos. Pone Čarlsai, jei jūs labai užsiėmęs arba nenorite bendrauti su manimi, tai, tikiuosi, pasakysite man, bet aš labai vertinu galimybę pasikalbėti su jumis, kai greta nėra nieko, kas galėtų sutrukdyti. Norėčiau paklausti jūsų daugelio dalykų – apie juos, be jūsų, niekas man nepapasakos, ir...

– Tu perdedi, – nutraukiau jį, – bet mielai pasišnekėsiu, kai tik panorėsi.

– Iš tikrųjų? O gal taip sakote tik iš mandagumo?

– Ne, iš tikrųjų, tik tu perdedi mano sugebėjimus. Viskas priklauso nuo objekto, kuris tave domina.

– Na, pavyzdžiui, kanibalizmas, – pasakė Gilbertas. – Kalbu ne apie Afriką ar Naująją Gvinėją, o tarkim, apie Jungtines Valstijas. Ar tai dažnai pasitaiko?

– Mūsų laikais – ne. Šiaip ar taip, aš nesu girdėjęs.

– O kadaise vis dėlto buvo?

– Nežinau, ar dažnai, bet retsykiais pasitaikydavo žemyno įsisavinimo epochoje. Pala, rasiu tau vieną pavyzdį.

Priėjau prie knygų lentynos, išėmiau Diuko knygą "Didžiausi Amerikoje įvykę nusikaltimai", kurią Nora nupirko viename senienų knygyne, radau reikiamą vietą ir atkišau Gilbertui:

– Tik kokie trys ar keturi puslapiai.

"ALFREDAS G.PAKERIS, ŽMOGĖDRA, NUŽUDĖ BENDRAKELEIVIUS KOLORADO KALNUOSE, MITO JŲ KŪNAIS IR PAGROBĖ JŲ PINIGUS

1873 metų rudenį partija narsių vyrų – dvidešimt žmonių – apleido Solt Leik Sitį (Jutos valstija) ir pasuko į San Chuaną.

Prisiklausę pasakojimų, kaip lengva ten pralobti, jie pradėjo žygį pakilios nuotaikos ir kupini vilčių, bet praėjo kėlios savaitės, ir nematydami nieko, tik negyvenamas dykras bei sniegynų viršukalnes, puolė į neviltį. Juo toliau ėjo, juo nepatrauklesnė atrodė vietovė; galiausiai vyrai visai nusiminė, be to, paaiškėjo, kad jų laukia vienintelis atpildas – bado mirtis.

Kai aukso ieškotojai išsekę jau rengėsi atsisakyti užsibrėžto tikslo, netoliese pastebėjo indėnų stovyklą. Ir nors keliautojai nežinojo, kaip juos priims raudonodžiai, visi jie sutiko, kad jokia mirtis nebus baisesnė už bado mirtį ir ryžosi išbandyti savo lemtį.

Atėjusius į stovyklą, juos sutiko berods draugiškas indėnas ir nuvedė pas vadą Urėjų. Jie labai nustebo, kad indėnai priėmė svečius itin pagarbiai ir įkalbinėjo pasilikti stovykloje, kol šie atgaus jėgas po visų išbandymų.

Pagaliau partija nutarė eiti kitu keliu – link Los Pinoso uosto. Urėjas stengėsi atkalbėti juos ir jam taip sekėsi, kad dešimt vyrų atsisakė keliauti toliau ir sugrįžo į Solt Leiką. Kita dešimtis nutarė tęsti kelionę. Urėjus parūpino jiems maisto ir patarė laikytis Hanisono upės, taip pavadintos leitenanto Hanisono, žuvusio 1852 metais, garbei (žr. "Mormono Džo Smito gyvenimas").

Alfredas G.Pakeris, kuris tapo tos toliau keliaujančios grupės vadovu, gyrėsi išmanąs vietovės topografiją ir visus įtikinėjo nesunkiai rasiąs tikrąjį kelią. Kai grupė šiek tiek paėjėjo, Pakeris pasakė, jog prie Rio Grandės upės ištakų neseniai rasti didžiuliai telkiniai, ir pasiūlė eiti tenai.

Keturi būrio nariai nutarė laikytis Urėjaus nurodymų, bet penkis kitus Pakeris perkalbėjo. Svanas, Mileris, Nunas, Belas ir Hemfris išėjo kartu su juo ieškoti telkinių, o likęs ketvertas toliau keliavo upės slėniu.

Du iš to ketverto išbadėję ir išsekę numirė, o kiti du, patyrę neįtikėtinų sunkumų, 1874 metų vasario mėnesį pasiekė Los Pinoso uostą, kur vadovavo generolas Adamsas. Uoste nelaiminguosius priėmė labai svetingai. Atgavę jėgas, jie grįžo į civilizacijos glėbį.

1874 metų kovo mėnesį generolas Adamsas buvo iškviestas į Denverį, ir jo nesant žvarbų snieguotą rytą pusryčiaujančius uosto tarnautojus išgąsdino laukinės išvaizdos žmogus, gailiai prašantis maisto ir pastogės. Jo veidas buvo pasibaisėtinai sutinęs, bet šiaip jis pasirodė apysveikis, tik skrandis nepriėmė jokio maisto. Jis pasisakė esąs vardu Pakeris, skundėsi, kad penki jo bendrakeleiviai pametė jį susirgusį, palikę tik šautuvą, kurį jis nešėsi su savimi. Dešimt dienų pasinaudojęs uosto tarnautojų svetingumu, Pakeris išvyko į Sakvošo miestelį, pasakęs, kad rengiasi ten užsidirbti kelionei į Pensilvaniją, kur gyvena jo brolis. Sakvoše, kur Pakeris neišblaivėdamas gėrė, paaiškėjo, kad jis turi apsčiai pinigų. Girtas jis pasakodavo daugybę prieštaringų istorijų apie savo bendrakeleivius, ir jį ėmė įtarti, kad jis, ko gero, niekšiškai susidorojo su buvusiais kompanionais.

Tuo metu Sakvoše apsistojo generolas Adamsas, keliaujantis iš Denverio į uostą, ir kai jis svečiavosi Oto Mirso namuose, jam patarė areštuoti Pakerį ir ištirti jo bylą. Generolas nutarė pristatyti jį atgal į uostą. Keliaujant jie sustojo pailsėti majoro Daunio trobelėje, kur susitiko tą dešimtį vyrų, paklausiusių indėnų vado ir atsisakiusių žygio. Tuojau pat paaiš-

kėjo, kad kone visa, ką tvirtino Pakeris, yra melas, todėl generolas nusprendė, jog bylą reikia nuodugniai ištirti; Pakeris buvo suriŠtas ir nugabentas į uostą, kur jį laikė visiškai izoliuotą.

1874 metų balandžio 2–ąją į uostą atbėgo labai susijaudinę du indėnai, nešdami rankose gabalus žalios mėsos, kurią jie vadino "baltųjų mėsa", ir tvirtino radę ją netoliese. Buvo nepaprastai šalta, mėsa ilgai išgulėjo sniege ir visai nepašvinko.

Kai Pakeris pamatė tuos daiktinius įrodymus, jo veidas perbalo, ir slopiai sudejavęs jis griuvo ant grindų. Jam suteikė pagalbą, ir jis, melsdamas pasigailėti, štai ką pareiškė:

"Kai aš ir dar penki žmonės palikome Urėjaus stovyklą, manėme, kad turime pakankamai maisto ilgai ir sunkiai kelionei, bet maistas sparčiai seko, ir netrukus į mus pažvelgė bado mirtis. Iškasdavome iš žemės šaknų, tuo ir mitome kelias dienas, nors nieko maistingo jose nebuvo. Žvėrys ir paukščiai nuo šalčio susislapstė urvuose ir lizduose, todėl mūsų būklė darėsi beviltiška. Kiekvieno iš mūsų akyse atsirado keista išraiška, ir visi ėmėme bijoti vienas kito. Kartą išėjau žagarų laužui; grįžęs pamačiau, kad ponas Svanas, vyriausiasis iš mūsų, užmuštas smūgiu į galvą, o kiti išskrodė jo kūną, rengdamiesi valgyti. Jo pinigus, maždaug 2 tūkstančius dolerių, pasidalijome visi po lygiai.

Mėsa baigėsi po kelių dienų, ir aš pasiūliau, kad kita auka taptų ponas Mileris, nes jis buvo storiausias. Jo galvą suknežino kirvuku, kai jis rinko žagarus. Vėliau aukomis tapo Hemfris ir Nunas. Tada mudu su Belu iškilmingai prisiekėme, jog likę dviese palaikysime vienas kitą, kad ir kas atsitiktų, ir verčiau mirsime iš bado, negu pakelsime ranką prieš draugą. Kartą Belas pasakė: "Daugiau nebegaliu ištverti", –

ir puolė mane kaip išbadėjęs tigras, stengdamasis smogti šautuvo buože. Aš atmušiau smūgį ir užkapojau jį kirvuku. Tada supjausčiau jo mėsą gabalais ir pasiėmiau juos į kelionę. Pastebėjęs ant kalno viršūnės uostą, išmečiau likusius gabalus, ir prisipažįstu, padariau tai nenoriai, nes pamėgau žmogieną, ypač šoninę".

Papasakojęs tą kraupią istoriją, Pakeris sutiko nuvesti H. Lauterio vadovaujamą grupę prie užmuštųjų palaikų. Jis nuvedė juos į aukštas, sunkiai prieinamas viršukalnes ir pareiškė, jog pasiklydo, todėl buvo nutarta paieškų atsisakyti ir rytojaus dieną keliauti į uostą.

Tą naktį Pakeris ir Lauteris miegojo greta, ir Pakeris užpuolė Lauterį, norėdamas užmušti ir pabėgti, bet žmogėdrą pagavo, surišo ir sugrįžę į uostą perdavė šerifui.

Tų pačių metų birželio pradžioje dailininkas, pavarde Reinoldsas iš Peorijos (Ilinojaus valstija), darydamas eskizus Kristobalio ežero pakrantėje, aptiko pušyne penkių vyrų palaikus. Keturi kūnai gulėjo greta, o penktasis – be galvos – buvo rastas netoliese. Belo, Svano, Hemfrio ir Nuno kaukuolių pakaušiuose žiojėjo kulkų pramuštos skylės, o kai rado Milerio galvą, pasirodė, kad ji suknežinta, matyt, šautuvu, kuris nulaužta buože buvo numestas netoliese.

Kūnų išvaizda liudijo, jog Pakeris kaltas tiek kanibalizmu, tiek žmogžudyste. Gal jis ir sakė tiesą, tvirtindamas, jog labiausiai mėgsta žmogienos šoninę, nes visiems kūnams buvo visiškai nuplėšta mėsa nuo šonkaulių.

Buvo rastas pramintas takelis, vedąs nuo lavonų į netoliese esančią lūšnelę, kur rastos vilnonės antklodės ir kiti nužudytiesiems priklausę daiktai; vis-

kas rodė, jog Pakeris gyveno toje lūšnoje daug dienų ir dažnai eidavo bendrakeleivių mėsos.

Visa tai nustačius, šerifas buvo įpareigotas apkaltinti Pakerį penkių žmonių nužudymu, bet kol šerifas buvo išvykęs, belaisvis pabėgo.

Apie jį niekas nieko negirdėjo devynerius metus, kol 1883 metų sausio 29–ąją generolas Adamsas gavo iš Šajeno (Vajomingo valstija) laišką, kuriuo vienas aukso ieškotojas iš Solt Leik Sičio pranešė, jog tuose kraštuose akis į akį susidūrė su Pakeriu. Pasak rašiusiojo, bėglys vadinasi Džonu Švarce ir yra įtariamas dalyvavęs plėšikų gaujos nusikaltimuose.

Buvo pradėtas tyrimas, ir 1883 metų kovo 12 dieną šerifas Šarplesas iš Leremio apygardos areštavo Pakerį, o 17 dieną einąs šerifo pareigas Smitas iš Hinsdeilio apygardos pristatė belaisvį į Leik Sitį (Kolorado valstija).

1883 metų balandžio 3 dieną Hinsdeilio apygardoje prasidėjo teismas – Pakeris buvo kaltinamas Izraelio Svano nužudymu. Buvo įrodyta, kad visi grupės nariai, išskyrus Pakerį, nešėsi su savimi daug pinigų. Teisiamasis pakartojo savo ankstesnį pareiškimą, prisipažindamas nužudęs tik Belą savigynos sumetimais.

Balandžio 13–ąją prisiekusieji pripažino teisiamąjį kaltu ir priteisė jam mirties bausmę. Nuosprendžio vykdymas buvo atidėtas, nes Pakeris padavė apeliaciją Aukščiausiajam Teismui. Tuo metu jį nugabeno į Hanisone esantį kalėjimą, kad jis pats sau neįvykdytų nuosprendžio.

1885 metų spalio mėnesį Aukščiausiasis Teismas pavedė bylą nagrinėti iš naujo, ir buvo priimtas sprendimas apkaltinti Pakerį penkių žmonių nužudymu. Jis buvo pripažintas kaltu pagal kiekvieną kaltinimą ir nuteistas kalėti po aštuonerius metus už

kiekvieną žmogžudystę, iš viso 40 metų.

Jis sulaukė amnestijos 1901 metų sausio 1 dieną ir mirė Denverio rančoje1907 metų balandžio 24 dieną".

Kol Gilbertas skaitė, įsipyliau sau dar išgerti. Po šokio prie manęs prisiplakė Dorotė.

– Ar tau jis patinka? – paklausė ji, linktelėdama į Kviną.

– Nieko.

– Gal ir taip, bet jis būna siaubingai kvailas. Tu nepaklausei manęs, kur buvau praeitą naktį. O gal tau vis vien?

– Tai ne mano reikalas.

– Bet aš kai ką radau tau.

– Ką gi?

– Aš nakvojau pas tetulytę Alisą. Jai galvoj negerai, bet ji nepaprastai miela. Ji pasakė, jog šiandien gavo iš mano tėvo laišką, kur jis pataria jai pasisaugoti mamos.

– Pasisaugoti? Ar jis taip ir parašė?

– Aš nemačiau laiško. Tetulytė Alisa jau daug metų susikivirčijusi su tėvu, tai ir sudraskė laišką. Ji sako, kad jis tapo komunistu, ir yra įsitikinusi, kad komunistai nužudė Džuliją Vulf ir galiausiai nužudys jį patį. Ji mano, kad viskas atsitiko dėl kažkokios paslapties, kurią jie išdavė.

– Dievulėliau!

– Na, kuo čia dėta aš? Aš tik perpasakojau tau jos žodžius. Juk sakiau, kad ji kvanktelėjusi.

– Ar ji pasakė, kad tos nesąmonės buvo laiške?

– Ne, – Dorotė papurtė galvą. – Ji tik pavadino jį perspėjimu. Kiek pamenu, ji pasakė, kad laiške tėvas patarė jai nieku gyvu nepasitikėti mama ir niekuo, kas su ja susiję, taigi, manau, visais mumis.

– Pasistenk dar ką nors prisiminti.

– Bet daugiau nieko nebuvo. Tik tiek ji man ir pasakė.

– Iš kur atėjo laiškas? – paklausiau.

– Ji nieko nežino, išskyrus tai, kad atsiųstas aviapaštu. Ji sakė, kad jai vis vien.

– Ir ką ji ketina daryti? Ar rimtai pažiūrėjo į perspėjimą?

– Ji pavadino tėvą pavojingu radikalu – tai jos žodžiai – ir pasakė, kad jai visai nerūpi, nors ir ką jis kalbėtų.

– O kaip tu manai, ar tai rimta?

Ji įdėmiai ir ilgai žiūrėjo į mane, paskui lyžtelėjo lūpas ir pradėjo:

– Manau, kad jis...

Prie mūsų priėjo Gilbertas su knygute rankoje. Atrodo, kad jis nusivylė tuo, ką perskaitė.

– Labai įdomu, – pasakė jis, – bet, suprantate, aš turėjau galvoje ką kita. Juk tai – ne patologinis atvejis. – Jis apkabino seserį per liemenį. – Tai greičiau jau išlikimo klausimas.

– Jeigu tu nori tuo tikėti, – tariau aš.

– Kas yra? – paklausė Dorotė.

– Vienas atsitikimas knygoje, – atsakė Gilbertas.

– Papasakok jam apie laišką, – pasakiau Dorotei.

Ji papasakojo. Išklausęs Gilbertas nutaisė irzlią miną.

– Tai kvaila. Iš tikrųjų mama – nekalčiausias žmogus. Tai tiesiog sulėtinto vystymosi atvejis. Daugelis iš mūsų ilgainiui imame kitaip vertinti moralę, dorovę ir kitus dalykus. O mama iki to dar nepakankamai suaugo. – Jis pasipūtė ir susimąstęs pasitaisė: – Ji gali būti pavojinga, bet kaip kūdikis, žaidžiantis su degtukais.

Nora su Kvinu šoko.

– O ką tu manai apie tėvą? – paklausiau aš.

Gilbertas gūžtelėjo pečiais:

– Nesu matęs jo nuo vaikystės. Turiu dėl jo teoriją, bet tai daugiau spėlionės. Norėčiau... svarbiausia, ką norėčiau sužinoti: ar jis ne impotentas.

– Šiandien jis mėgino nusižudyti Alentaune.

– Ne! – Dorotė suspigo taip veriamai, kad Kvinas su Nora apmirė, ir pasisukusi į brolį, reikliai paklausė: – Kur Krisas?

Gilbertas greit nukreipė žvilgsnį nuo Dorotės į mane ir vėl į Dorotę.

– Nebūk kvailė, – šaltai atsakė jis. – Jis kažkur su savo meiluže, su ta Fenton.

Atrodo, kad Dorotė nepatikėjo.

– Ji pavyduliauja, – paaiškino man Gilbertas. – Ji turi Elektros kompleksą.

– Ar kada nors esate matę Sidnį Keltermaną, dėl kurio jūsų tėvas turėjo nemalonumų dar iki man susipažįstant su jumis? – paklausiau aš.

Dorotė papurtė galvą. Gilbertas pasakė:

– Ne. O kam jums?

– Tiesiog šovė į galvą viena mintis. Ir aš jo niekada nesu matęs, bet žodinis portretas, kurį man nupasakojo, atitinka jūsų Krisą Jorgenseną, išskyrus smulkmenas.

14 SKYRIUS

Tą vakarą mudu su Nora nuėjome į premjerą "Radijo Sičio" miuzikhole, bet po pirmojo veiksmo nusprendeme, jog mums gana, ir išėjome.

– Kur dabar? – paklausė Nora.

– Man vis vien. Nori, susiraskime "Pigairon Klab`ą", apie kurį kalbėjo Morelis? Tau patiks Stadsis

Berkas. Kadaise jis lauža davo seifus. Sako, kad jis atidarė Hagerstouno kalėjimo seifą, kai ten sėdėjo mėnesį už chuliganizmą.

– Eime, – atsakė ji.

Mes nužingsniavome Keturiasdešimt devintąja gatve ir pasiklausę kelio dviejų taksistų, dviejų laikraštininkų bei policininkų, radome tą vietelę. Šveicorius pasakė nepažįstąs jokių berkų, bet pažiūrėsiąs. Prie durų priėjo Stadsis.

– Sveikas, Nikai, – pasveikino jis, – užeik.

Tai buvo vidutinio ūgio, tvirtai suręstas vyras, jau šiek tiek apkūnokas, bet pasitempęs. Jam turėjo būti mažų mažiausiai penkiasdešimt, bet atrodė dešimčia metų jaunesnis. Veidas platus, negražus, bet malonus, su rauplelėmis, ant galvos reti neaiškios spalvos plaukai, tačiau net plikė negalėjo padidinti jo kaktos. Jis kalbėjo žemu grumenančiu bosu.

Paspaudžiau jo ranką ir supažindinau su Nora.

– Žmona, – pasakė jis, – tik pamanykit. Dievaži, arba geriam šampaną, arba susikimbam.

Pasakiau, kad susikibti nenoriu, ir mes įėjome. Užeiga buvo jauki ir apleista. Dar neprasidėjo antplūdis, ir lankytojų buvo tik trys. Atsisėdome prie staliuko kampe, ir Stadsis paaiškino padavėjui, kokio vyno atnešti. Paskui įdėmiai nužvelgė mane ir linktelėjo.

– Vedybos išėjo tau į naudą. – Jis pasikasė smakrą. – Senokai tavęs nemačiau.

– Senokai, – sutikau aš.

– Jis patupdė mane į vieną vietelę Hudzono aukštupyje*, – paaiškino jis mano žmonai.

Nora užjaučiamai numykė.

– Jis buvo geras seklys?

Stadsis suraukė kaktą – visą, kiek turėjo.

* Turima galvoje garsiausias JAV kalėjimas Sing Singas į šiaurę nuo Niujorko.

– Vaikinai sako, kad "taip", bet aš nežinau. Tąkart jis sučiupo mane atsitiktinai: pradėjau iš dešinės.

– Kaip tau šovė į galvą užsiundyti ant manęs tą laukinį Morelį? – paklausiau aš.

– Juk tu pažįsti tuos užsieniečius, – pasakė jis, – juk jie psichai. Nesitikėjau, kad jis padarys tokią kvailystę. Jis krimtosi, kad policija bando prisiūti jam tos poniutės Vulf nužudymą. Iš laikraščių sužinojome, kad tu ėmeisi tos bylos, aš ir pasakiau jam: "Nikas ne iš tų, kurie parduoda tikrą savo motiną, ir, matyt, tau reikėtų pasišnekėti su juo". Jis nutarė eiti. Ir kas gi tarp jūsų įvyko, kokią marmūzę tu jam nutaisei?

– Jį pastebėjo pėdsekiai, ir jis atsivedė paskui save uodegą, o tuo apkaltino mane. Kaip jis mane surado?

– Jis turi bičiulių, bet ir tu juk nesislapstei, tiesa?

– Atvykau į miestą prieš savaitę, ir nė vienas laikraštis nepaskelbė, kur apsistojau.

– Teisybė? – susidomėjęs paklausė Stadsis. – Ir kurgi tu dabar laikaisi?

– Dabar aš gyvenu San Franciske. Kaip jis rado mane?

– Puikus miestukas. Nebuvau ten gal šimtą metų, bet miestukas puikus. Negaliu tau atsakyti, Nikai. Paklausk jo. Tai ne mano reikalas.

– Išskyrus tai, kad tu jį pasiuntei pas mane.

– Na, taip, – atsakė jis, – žinoma, išskyrus tai; ir paklausyk: juk aš išreklamavau tave.

Jis kalbėjo visiškai rimtai.

– Na, dranguži, – tik tiek ir galėjau pasakyti.

– Iš kur man žinoti, kad jam protas pasimaišė? Bet jis juk nelabai smarkiai tave prakiurdė, ar ne?

– Gal ir nelabai, bet nieko malonaus aš čia nematau... – Patylėjau: padavėjas atnešė šampano. Paragavome ir pasakėme, kad vynas puikus. Iš tikrųjų jis

buvo siaubingas.

– Manai, kad jis nužudė merginą? – paklausiau aš.

Stadsis neabejodamas pamuistė galvą:

– Nieku būdu.

– Jis iš tų vaikinų, kuriuos galima įkalbėti pašaudyti, – pastebėjau aš.

– Žinai, tie užsieniečiai – psichai, bet jis čia trainiojosi visą popietę.

– Visą?

– Visą. Galiu prisiekti. Keli vaikinai su mergytėmis šventė viršuje, ir aš tikrai žinau, kad jis nebuvo atsitraukęs nuo savosios sijono ir visą dieną neišėjo. Rimtai, šitą tai jis gali įrodyti.

– Tai ko gi tada sunerimo?

– Iš kur aš žinau? Aš ir pats jo klausiau. Bet tu gi žinai tuos užsieniečius.

– Aha. Jie psichai. O ar jis negalėjo pasiųsti pas Vulf savo draugelio?

– Man rodos, tu klysti dėl to vaikino, – pasakė Stadsis. – Aš pažinojau tą poniutę. Jie ne kartą buvo čia užsukę. Jie tiesiog linksminosi. Ir jis ne tiek buvo pakvaišęs dėl mergiotės, kad ją nukneckintų. Garbės žodis.

– Ar jis sėdėjo ant miltukų?

– Nežinau. Matydavau, jog kartais vartodavo, bet gal tik dėl kompanijos.

– Su kuo dar ji suko ramunę?

– Nė su kuo, man rodos, – abejingai atsiliepė Stadsis. – Ateidavo čia vienas skundikas, pavarde Nunheimas, užeidavo kartais, va jis tai buvo ją įsižiūrėjęs, bet kiek galėjau pastebėti, veltui varvino seilę.

– Tai šit kaip Morelis sužinojo mano adresą.

– Kvailystės. Moreliui reikėjo jo tik vieninteliam tikslui – kad kaip reikiant įkrėstų jam. Kodėl jis išpliurpė

policijai, kad Morelis pažinojo poniutę? O gal jis tavo draugelis?

Pamąstęs atsakiau.

– Nepažįstamas su juo. Girdėjau, kad retsykiais jis uždarbiauja policijoje.

– M–m–m. Dėkui.

– Už ką dėkui? Aš nieko nepasakiau.

– Ir to pakanka. Dabar pasakyk man vieną dalyką: ką visa tai reiškia? Juk merginą nužudė Vainentas, ar ne?

– Daug kas taip mano, – pasakiau, – bet, jei nori, statyk pusšimtį prieš šimtą – ne jis.

Stadsis papurtė galvą.

– Į tavo reketą aš nelįsiu. – Jo veidas nušvito. – Bet pasakysiu tau, ko norėčiau, ir jei sutiksi, galim pastatyti baksų. Pameni, kaip prigriebei mane, kai pradėjau iš dešinės? Man visada buvo įdomu, ar tu įstengsi tai pakartoti. Nagi, kada nors, kai geriau jausiesi, aš mielai...

Aš nusijuokiau:

– Ne, aš jau nebe tos formos.

– Taigi ir aš storas kaip meitėlis, – spyrėsi jis.

– Be to, man tada tiesiog nuskilo: tu netekai pusiausvyros, o aš tvirtai stovėjau ant kojų.

– Tu tik stengiesi mane paguosti, – pasakė jis ir jau rimtai pridūrė: – Nors sutinku, kad tau tada nuskilo. Bet jei panorėsi... Į jūsų sveikatą, leiskite pripilti jūsų taures.

Nora pareiškė norinti grįžti namo anksčiau ir blaivia galva, todėl mes išėjome iš "Pigairon Klab'o" vos išmušė vienuolika. Stadsis palydėjo mus iki taksi ir energingai paspaudė mums rankas.

– Tai bent smagumėlis buvo, – pasakė išsiskiriant.

Mes jam atsakėme tokiais pat maloniais žodžiais

ir nuvažiavome.

Norai Stadsis pasirodė esąs nuostabus.

– Pusės to, ką jis kalbėjo, aš visai nesupratau.

– Jis vyras kaip reikiant.

– Tu nepasakei jam, kad metei seklio darbą.

– Būtų pamanęs, kad pučiu miglą jam į akis, – paaiškinau. – Tokiam greveldai kaip jis seklys visada yra seklys, ir aš geriau pameluosiu, negu suteiksiu jam dingstį galvoti, jog meluoju. Ar turi cigaretę? Jis iš tikrųjų patikėjo manimi – tam tikra prasme.

– Tu nemelavai, kai sakei, kad Vainentas nenužudė?

– Nežinau. Taip spėju.

"Normandijoje" manęs laukė Makolio telegrama iš Alentauno:

"TAS ŽMOGUS NE VAINENTAS,
IR JIS NEMĖGINO NUSIŽUDYTI".

15 SKYRIUS

Kitą rytą išsikviečiau stenografistę ir atsikračiau beveik visos susikaupusios korespondencijos; paskui telefonu pasikalbėjau su mūsų advokatu San Franciske – mėginome išgelbėti nuo bankroto vieną iš lentpjūvės klientų, valandą gaišau, nuodugniai studijuodamas mūsų mokesčių mažinimo planą – tai yra buvau užsiėmęs verslo žmogus ir jaučiausi labai dorybingas iki antros valandos, kai mečiau darbą ir nuėjau su Nora pietauti.

Po pietų Nora išsirengė kažkur lošti bridžo, o aš nuėjau pas Gildą, nes dar rytą susitariau susitikti su juo.

– Tai kaip, pavojus buvo netikras? – paklausiau,

kai paspaudėme vienas kitam rankas ir patogiai atsisėdome ant kėdžių.

– Kas buvo – pražuvo. Jis panašus į Vainentą ne daugiau už mane. Žinote, kaip būna: mes pranešėme Filadelfijos policijai, kad Vainentas pasiuntė iš ten telegramą, ir nupiešėme žodinį jo portretą, o kitą savaitę kiekvienas džiūsna, jei įmanoma – su žandenomis ir barzda, tapo Vainentu jau pusėje Pensilvanijos valstijos apygardų. Iš tikrųjų tai buvo vaikinas, pavarde Barlou, bedarbis dailidė, gana panašus pagal aprašymą. Į jį šovė negras, ketindamas apiplėšti. Nukentėjusysis dar negali daug kalbėti.

– Ar tik į jį nebuvo šovęs tas, kuris padarė tą pačią klaidą, kaip ir Alentauno policija? – paklausiau.

– Norite pasakyti, kad jis palaikė Barlou Vainentu? Manau, kad galėjo ir taip būti... jei tai ką nors duoda. Kaip manote?

– Nežinau, – atsakiau aš. – Ar Makolis pasakojo jums apie laišką, kurį gavo iš Vainento?

– Jis nesakė, kas rašoma.

Papasakojau jam. Ir dar papasakojau viską, ką žinojau, apie Keltermaną.

– Šit kaip, tai įdomu.

Paminėjau jam Vainento laišką seseriai.

– Jis daug kam rašo, ar ne? – pastebėjo Gildas.

– Galvojau apie tai.

Pasakiau, kad žodinis Sidnio Keltermano portretas, išskyrus smulkmenas, atitinka Kristianą Jorgenseną.

– Tokio žmogaus kaip jūs ne pro šalį pasiklausyti. Pasakokite toliau.

Pasakiau, kad tai – visas mano derlius.

Gildas atsilošė į kėdės atkaltę ir įsistebeilijo į lubas.

– Reikia šį tą nuveikti, – pagaliau tarė.

– Ar į tą vaikiną Alentaune šovė iš trisdešimt antro kalibro? – paklausiau.

Gildas nustebęs dirstelėjo į mane, paskui papurtė galvą.

– Iš trisdešimt ketvirto. Jums kažkokia mintis atėjo į galvą?

– Ne. Tiesiog svarstau aplinkybes.

– Supratau, – pasakė jis, atsilošė ir vėl ėmė apžiūrinėti lubas. Kai vėl prabilo, jo mintys jau tekėjo kita vaga: – Klausėte apie Makolio alibi. Tai va, ten viskas gerai. Jis tada pavėlavo į susitikimą, ir mes tiksliai žinome, kad jis buvo kontoroje pas vieną vaikiną, vardu Hermanas, Penkiasdešimt septintojoje gatvėje nuo trečios nulis penkios iki dvidešimt minučių ketvirtos – tuo metu, kuris yra svarbus.

– O kodėl penkios po trijų?

– Tikrai, juk jūs apie tai dar nieko nežinote. Na, mes aptikome vaikiną, pavarde Karesas, jo įmonė "Valymas ir dažymas" yra Pirmojoje aveniu. Jis paskambino Vulf penkios po trijų ir paklausė, ar nereikia kokios nors paslaugos, o ji atsakė, kad ne ir kad ji dabar turi išeiti. Tai sutrumpino nužudymo laiką nuo trijų nulis penkių iki trijų dvidešimt. Jūs iš tikrųjų įtariate Makolį?

– Aš įtariu kiekvieną, – atsakiau. – Kur jūs buvote tarp penkių ir dvidešimt minučių po trijų?

Gildas nusijuokė.

– Tiesą sakant, – pasakė jis, – tikriausiai aš vienintelis iš visos kompanijos neturiu alibi. Buvau kine.

– Kiti turi?

Jis linktelėjo.

– Jorgensenas išėjo iš numerio kartu su ponia Jorgensen maždaug penkios minutės po trijų ir šmurkštelėjo į Vakarinę Septyniasdešimt trečiąją gatvę pasimatyti su mergina, vardu pavarde Olga

Fenton (mes pažadėjome nepranešti jo žmonai), ir pasiliko ten iki penkių. Ką veikė ponia Jorgensen, mes žinome. Duktė rengėsi, kai jie išėjo, po ketvirčio valandos ji sėdo į taksi ir nuvažiavo į Bergdorfo ir Gudmeno parduotuvę. Sūnelis visą dieną kiurksojo viešojoje bibliotekoje – Dieve mano, jis skaito įdomias knygutes. Morelis leido laiką landynėje keturiasdešimtųjų gatvių rajone. – Gildas prajuko: – O kur buvote jūs?

– Pasilaikysiu savo alibi, kai man jo prireiks. Nė vienas iš visų neatrodo patikimas, bet tikrieji alibi retai tokie būna. Kaip dėl Nunheimo?

Atrodo, kad Gildas nustebo.

– O kodėl apie jį pagalvojote?

– Girdėjau, kad jis rėžė sparną apie Vulf.

– Ir kurgi jūs tai girdėjote?

– Girdėjau.

Gildas susiraukė:

– Sakykite, ar tuo galima tikėti?

– Taip.

– Na, ką gi, – lėtai iškošė jis, – tą tipą mes galime patikrinti. Bet kodėl jus domina tie žmonės? Jūs jau nebeįtariate Vainento?

Pasiūliau jam lažintis tokiu pat santykiu, kaip ir Stadsiui:

– Statau penkiasdešimt prieš jūsų dvidešimt penkis – ne jis.

Susiraukęs tylėdamas jis ilgai žiūrėjo į mane, paskui tarė:

– Šiaip ar taip, tai mintis. Kas gi jūsų kandidatas?

– Kol kas nežinau. Supraskite, aš ne viską žinau. Aš nesakau, kad Vainentas nenužudė. Sakau, kad ne visos aplinkybės liudija prieš jį.

– Ir siūlote du prieš vieną. Kas gi neliudija prieš jį?

– Vadinkite tai nuojauta, jei norite, – pasakiau aš,

– bet...

– Niekaip nenoriu to vadinti, – nutraukė mane Gildas. – Bet matau, kad jūs klasiškas seklys. Noriu pasiklausyti, ką pasakysite.

– Aš daugiausia klausinėsiu. Pavyzdžiui, kiek laiko praėjo nuo to momento, kai liftininkas paliko ponią Jorgensen Vulf aukšte, iki to, kai ji paskambino jam ir pranešė, jog girdi dejuojant?

Gildas kietai susičiaupė.

– Manote, kad ji būtų galėjusi?.. – kita klausimo dalis liko neištarta.

– Manau, kad galėjo. Dar norėčiau žinoti, kur buvo Nunheimas. Norėčiau išgirsti atsakymus į Vainento laiške iškelfus klausimus. Norėčiau žinoti, kur dingo keturių tūkstančių dolerių skirtumas tarp tos sumos, kurią Makolis įteikė merginai, ir tos, kurią ji, atrodo, atidavė Vainentui. Norėčiau žinoti, iš kur ji gavo sužieduotuvių žiedą.

– Darome viską, ką galime, – pasakė Gildas. – O aš... kaip tik dabar aš norėčiau žinoti, kodėl Vainentas, jeigu jis nenužudė, neatvyksta pas mus ir neatsako į tuos klausimus.

– Viena iš priežasčių gali būti ponia Jorgensen, kuri, atrodo, mielai vėl įgrūstų jį į beprotnamį. – Man dingtelėjo dar viena mintis. – Herbertas Makolis dirba Vainentui: tikiuosi, kad jūs nepatikėjote Makolio žodžiais, jog tas žmogus Alentaune – ne jis?

– Žinoma, ne. Anas jaunesnis už Vainentą, daug mažiau pražilęs, ir plaukai ne tos spalvos, na, ir pagal fotografiją nepanašus. – Gildas atrodė esąs visiškai tikras. – Ar turite kokių darbų artimiausiu metu – valandos ar maždaug tokiu laikotarpiu?

– Ne.

– Puiku. – Jis atsistojo. – Duosiu savo berniukams darbelio, tegu viską išnagrinės, ką mes svarstėme, o paskui mudu su jumis kai ką aplankysime.

– Puiku, – sutikau aš, ir Gildas išėjo iš kabineto.

Šiukšliadėžėje buvo įmestas "Taimsas". Išžvejojau laikraštį, atsiverčiau reklamos puslapius ir radau Makolio skelbimą. "Abneris. Taip. Bani".

Kai grįžo Gildas, paklausiau:

– Kaip dėl Vainento pagalbininkų, kurie dirba jo dirbtuvėje? Ar juos jau aplankėte?

– Aha, bet jie nieko nežino. Savaitei pasibaigus, kai jis išvažiavo, juos išvarė – jie buvo dviese, – ir nuo to laiko jie nebematė jo.

– Ko jie ėmėsi uždarius dirbtuves?

– Lyg ir remonto – dažė kažką žaliai. Nežinau. Jei norite, sužinosiu.

– Nemanau, kad tai svarbu. Ar didelės tos dirbtuvės?

– Atrodo, labai gerai įrengtos, kiek aš galiu spręsti. Manote, kad verta ten pasizulinti?

– Tikriausiai.

– Aha. Na ką, lekiam?

16 SKYRIUS

– Iš pradžių, – pasakė Gildas, kai išėjome iš jo kabineto, – nueisime pas Nunheimą. Jis turi sėdėti namie: paprašiau, kad jis niekur neitų, kol nepaskambinsiu.

Nunheimas gyveno tamsiame drėgname pridvisusiame name, penktame aukšte. Čia atsklisdavo išeinančio į išorę Šeštojoje aveniu metro alasas. Gildas pabeldė į duris.

Pasigirdo skubrūs žingsniai, paskui kažkas paklausė: "Kas ten?" Balsas buvo vyriškio, sniaukrojantis ir šiek tiek suirzęs.

– Džonas, – atsakė Gildas.

Duris bematant atidarė trisdešimt penkerių ar trisdešimt šešerių metų neūžauga – liguistos išvaizdos, berankoviais marškinėliais, mėlynomis kelnėmis ir juodomis šilkinėmis kojinėmis.

– Nelaukiau jūsų, leitenante, – sustugo jis, – juk sakėte, kad pirma paskambinsite.

Jis atrodė išsigandęs. Tamsios akutės buvo mažos, arti viena kitos, didelė beformė burna, plonos lūpos, keistos formos nosis – ilga, nuknebusi, tartum be kaulo.

Gildas suėmė mane už alkūnės, ir mudu įėjome. Pro atdaras duris kairėje matyti sujauktas patalas. Kambarys, į kurį įėjome, buvo apšiurusi ir nešvari svetainė, visur mėtėsi drabužiai, laikraščiai, nešvarūs indai. Dešinėje, nišoje, įmontuota kriauklė ir viryklė. Tarp jų stovėjo moteris su čirškančia keptuve rankoje. Stambi, apkūni, raudonplaukė, gal dvidešimt aštuonerių metų, graži, tiesa, kažkokio gyvuliško, pirmykščio grožio. Ji vilkėjo suglamžytu rausvu kimono, buvo įsispyrusi į nučiurusias rausvas šlepetes su sukrypusiais kaspinėliais. Moteris niūriai įsispitrėjo į mus.

Gildas nepristatė manęs Nunheimui ir jokio dėmesio nekreipė į moterį.

– Sėskim, – pasiūlė jis ir numetė ant sofos kažkokius drabužius, kad palaisvintų sau vietą.

Nuėmiau laikraštį nuo supamojo krėslo ir atsisėdau. Gildas nenusiėmė skrybėlės, ir aš pasekiau jo pavyzdžiu.

Nunheimas priėjo prie stalo, kur stovėjo pora aukštų taurių ir butelis, ten dar buvo likę per porą

colių viskio.

– Po stikliuką?

Gildas pasiraukė:

– Tik ne tų pamazgų. Kodėl tu pamelavai, kad pažinojau panelę Vulf tik iš matymo?

– Pasakiau tikrų tikriausią tiesą. Prisiekiu Kristumi. – Jis porą kartų probėgšmais dirstelėjo į mano pusę ir tuojau nukreipė akis. – Galbūt ir esu kada nors pasakęs jai "labas" ar "sveika", ar ką nors tokio, štai ir visa pažintis. Dievaži, tai tiesa.

Moteris nišoje ironiškai nusikvatojo, bet jos veidas neatrodė linksmas.

Nunheimas pasisuko į ją.

– Viskas normalu, – pasakė jis šaižiu iš pykčio balsu. – Užsičiaupk, nes išbarstysiu dantis.

Moteris atsivedėjo ir sviedė keptuvę jam į veidą. Keptuvė pralėkė pro šalį ir trenkėsi į sieną. Taukai ir kiaušinio trynys nutekėjo siena, baldais ir grindimis.

Nunheimas puolė moterį. Neatsikeldamas kyštelėjau koją. Jis išdriko ant grindų. Moteris griebė virtuvinį peilį.

– Liaukitės, – suriaumojo Gildas. Jis taip pat liko sėdėti. – Atėjome pasikalbėti su tavimi, o ne pasigėrėti pigiomis jūsų rietynėmis. Stokis ir elkis kaip dera.

Nunheimas lėtai kėlėsi.

– Ji įsiutina mane iki pakvaišimo, kai išgeria, – pasakė jis. – Visą dieną kelia skandalus. – Palankstė dešinę ranką pirmyn ir atgal. – Berods pasitempiau riešą.

Moteris nužingsniavo pro mus į nieką nepažvelgdama ir įėjusi į miegamąjį užsitrenkė duris.

– Galbūt, jei liautumeisi vaikęsis kitų bobų, ir su šita neturėtum tiek rūpesčių.

– Kokia čia užuomina, leitenante? – Nunheimo

veidas reiškė nuostabą, naivumą ir net nuoskaudą.

– Apie Džuliją Vulf.

Dabar geibusis neūžauga pasipiktino:

– Tai melas, leitenante. Jeigu kas sako, kad aš kada nors...

Gildas nutraukė jį, kreipdamasis į mane:

– Jei norite trenkti jam, aš netrukdysiu. Jis vis tiek negalės trenkti atgal – ranka juk bejėgė.

Nunheimas pasisuko į mane, atkišo rankas:

– Aš neketinu tvirtinti, kad jūs meluojate. Tik norėjau pasakyti, kad galbūt kažkas apsiriko, jeigu...

Gildas vėl nutraukė jį:

– Bet tu būtum ją paėmęs, jei būtum galėjęs?

Nunheimas lyžtelėjo apatinę lūpą ir vogčiomis pažvelgė į miegamojo duris.

– Na, ką gi, – lėtai ir atsargiai pasakė jis tylesniu balsu, – žinoma, ji buvo pirmarūšė. Manau, kad nebūčiau atsisakęs.

– O tu niekada nemėginai apsisukti aplink ją?

Nunheimas padelsė, paskui gūžtelėjo pečiais ir pasakė:

– Žinote, kaip būna: gyveni ir išdykauji, stengiesi nieko nepražiopsoti gyvenime.

Gildas piktai pažiūrėjo į jį:

– Geriau būtum taip kalbėjęs iš pat pradžių. Kur buvai tą dieną, kai ją nupylė?

Neūžauga pašoko kaip įgeltas.

– Dėl Dievo meilės, leitenante, ar tik negalvojate, kad esu čia įsivėlęs? Kodėl būčiau jai linkėjęs blogo?

– O kur tu buvai?

Nervingai sutrūkčiojo Nunheimo lūpos kaip varlės.

– Kai ją... – Jis nutilo, nes miegamojo durys atsidarė.

Bobšė išėjo su lagaminu rankoje. Buvo apsivilkusi viršutiniais drabužiais.

– Miriama, – suburbleno Nunheimas.

Ji bukai įsispoksojo į jį ir pasakė:

– Man nepatinka gudreivos. Maža to, aš nemėgstu gudreivų ir dar skundikų, bet svarbu netgi ne tai, kad tu gudreiva ir skundikas, tiesiog tu man visai nepatinki.

Ji nuėjo prie lauko durų.

Gildas sugriebė už rankos Nunheimą, kuris norėjo bėgti paskui moterį, ir pakartojo:

– Kur tu buvai?

– Miriama, – pašaukė Nunheimas. – Neišeik. Aš viską padarysiu, elgsiuos kaip dera. Neišeik, Miriama.

Ji išėjo ir užtrenkė duris.

– Paleiskite mane, – ėmė maldauti Nunheimas. – Paleiskite, aš parsivesiu ją. Aš negaliu gyventi be jos. Aš parsivesiu ją ir papasakosiu jums ką tik norite. Paleiskite mane. Man reikia ją sustabdyti.

– Niekai. Sėskis, – pasakė Gildas ir pasodino neūžaugą ant kėdės. – Mes atėjome čia ne pasigrožėti tavimi ir tuo gegužiniu rujojimu. Pasakyk, kur buvai tą dieną, kai nužudė merginą?

Nunheimas užsidengė veidą delnais ir pravirko.

– Liaukis krėsti fokusus, – pasakė Gildas, – nes taip žiebsiu tau, kad kuoktelėsi.

Įpyliau šlakelį viskio į stiklinę ir padaviau Nunheimui.

– Dėkui, sere, dėkui. – Jis išgėrė, atsikosėjo ir išsitraukė nešvarią nosinę veidui nusišluostyti. – Negaliu iškart prisiminti, leitenante, – ėmė stūgauti jis. – Gal buvau tire pas Čarlį, o gal čia. Miriama primins, jei leisite man nubėgti jos parsivesti.

– Velniop Miriamą, – pasakė Gildas. – O jei pasodinsiu tave už grotų, iki atsiminsi?

– Luktelėkite valandėlę. Aš prisiminsiu. Aš

nesirengiu krėsti fokusų, leitenante. Žinote, kad prieš jus aš švarus. Tiesiog aš dabar susikrimtęs. Pažiūrėkite, kokia mano ranka. – Jis pakėlė dešinę ranką, rodydamas sutinusį riešą. – Tik valandėlę. – Ir jis vėl užsidengė veidą delnais.

Gildas man mirktelėjo, ir mudu ėmėme laukti, kada neūžauga atgaus atmintį.

Staiga jis atitraukė rankas nuo veido ir nusikvatojo.

– Velniai rautų! Taip man ir reikia, jei patupdysite mane. Tą dieną aš buvau... Luktelėkit, aš jums parodysiu. – Jis nuėjo į miegamąjį.

Praėjo kelios minutės.

– Ei, – riktelėjo Gildas, – mes nesirengiame laukti visą naktį! Judinkis.

Jokio atsakymo.

Miegamasis buvo tuščias. Atidarėme duris į vonią – taip pat tuščia. Langas prie gaisrinių kopėčių atidarytas.

Aš tylėjau, dėdamasis, jog nieko neatsitiko.

Gildas atsmaukė skrybėlę nuo kaktos ir pasakė:

– Geriau jau būtų likęs čia.

Jis nuėjo į svetainę prie telefono. Kol Gildas skambino, apžiūrėjau tualetą ir baldų dėžes, bet nieko neradau. Nelabai kruopščiai dariau kratą ir užbaigiau, kai Gildas įjungė savo, policininko, mechanizmą.

– Manau, kad mes rasime jį, viskas normalu, – pasakė jis. – Yra naujienų. Nustatėme, kad Jorgensenas ir yra Keltermanas.

– Kas nustatė?

– Pasiunčiau vieną žmogų pas merginą, kuri patvirtino jo alibi, pas tą Olgą Fenton, ir jis galiausiai ją iškvotė. Bet alibi ji patvirtino, nors jis ir smarkiai purtė ją. Eisiu pas ją, pamėginsiu ir aš. Norite kartu?

– Aš mielai, bet pernelyg vėlu. Ar jį jau surado?

– Orderis išrašytas. – Gildas susimąstęs dirstelėjo į mane. – Dabar tas berniukas turės kai ką papasakoti!

Nusijuokiau:

– Kas ją nužudė, kaip dabar manote?

– Tai manęs nejaudina, – pasakė jis. – Duokite man tik faktus, kad paimčiau į nagą ganėtiną skaičių žmonių, ir aš rasiu kaltąjį, nė švilptelėti nespėsit.

Lauke jis pažadėjo, jog apie viską mane informuos, ir mudu išsiskyrėme, paspaudę vienas kitam rankas. Po kelių akimirkų jis pasivijo mane, prašydamas perduoti nuoširdžiausius sveikinimus Norai.

17 SKYRIUS

Namie perdaviau Norai Gildo sveikinimus ir papasakojau jai dienos naujienas.

– Ir aš turiu tau kai ką pranešti, – pasakė ji. – Gilbertas Vainentas buvo užsukęs ir labai nusivylė neradęs tavęs. Jis prašė perduoti, kad turi pranešti tau kažką itin svarbaus.

– Tikriausiai nustatė Jorgensenams Edipo kompleksą.

– Tu manai, kad ją nužudė Jorgensenas?

– Aš manau, jog žinau, kas tai padarė, – pasakiau, – bet viskas pernelyg sujaukta, todėl kol kas galima tik spėlioti.

– Ir ką gi tu įtari?

– Mimi, Jorgenseną, Vainentą, Nunheimą, Gilbertą, Dorotę, tetą Alisą, Morelį, tave, save arba Gildą. Galbūt tai padarė Stadsis. Ką manai dėl gėrimo?

Nora sutaisė kokteilių. Po antro ar trečio Nora išėjo, išgirdusi telefono skambutį, paskui grįžo ir pasakė:

– Tavo draugė Mimi nori pasikalbėti su tavimi.

Priėjau prie telefono.

– Sveika, Mimi.

– Nepaprastai gailiuosi, kad tą vakarą buvau jums tokia atžari, bet aš labai susikrimtau ir negalėjau susivaldyti. Prašau man atleisti.

Visą frazę ji išpoškino labai greit, lyg stengdamasi greičiau jos atsikratyti.

– Viskas normalu, – pasakiau.

Nespėjus man įterpti nė poros žodžių, ji vėl prašneko, bet lėčiau ir daug rimčiau:

– Ar galiu pasimatyti su tavimi, Nikai? Atsitiko kažkas baisaus; kažkas... Aš nežinau, ką daryti.

– Kas yra?

– Tai ne telefoninis pokalbis, bet tu privalai pasakyti man, ką turiu daryti. Man reikia patarimo. Ar negalėtum atvažiuoti?

– Tu nori pasakyti – dabar?

– Taip. Prašau.

– Gerai, – pasakiau ir grįžau į svetainę. – Rengiuosi aplankyti Mimi. Ji sakosi pakliuvusi į bėdą ir prašo padėti.

Nora nusijuokė:

– Sėkmės tau – laikyk kojas sukryžiuotas. Ar ji tavęs atsiprašė?

– Taip, vienu kvėptelėjimu. Dorotė namie ar dar pas tetą Alisą?

– Pasak Gilberto, vis dar pas tetulytę. Ar ilgai ten užtruksi?

– Ne ilgiau nei reikės. Tikriausiai Jorgenseną sučiupo, ir ji nori sužinoti, ar tai įmanoma sutvarkyti.

– O ką jam gali padaryti? Noriu pasakyti – jei jis

nenužudė Vulf?

– Manau, kad gali iškilti seni kaltinimai prieš jį – grasinimai laiškais, bandymas šantažuoti. – Išgėriau ir paklausiau mūsų abiejų: – Įdomu, ar jie pažįstami su Nunheimu? – Tada pamąsčiau apie tai ir padariau vienintelę išvadą: gali ir taip būti. – Na, ką gi, aš judu.

18 SKYRIUS

Mimi pasitiko mane išskėstomis rankomis.

– Labai labai miela, kad atleidai man, Nikai, bet tu visada buvai labai mielas. Nežinau, kokia musė man buvo įkandusi pirmadienį.

– Kam minėti tai, – pasakiau.

Jos veidas buvo įraudęs daugiau nei paprastai, ir susijaudinusi ji atrodė jaunesnė. Mėlynos akys žaibavo. Rankos man pasirodė šaltos. Ji vos nedrebėjo – tokia buvo sudirgusi, – bet dėl ko sudirgusi, aš negalėjau suprasti.

– Labai malonu, kad ir tavo žmona...

– Kam minėti.

– Nikai, kas gali būti už įkalčių slėpimą?

– Jei panorės – apkaltins kaip bendrininkę – juristų kalba tai vadinasi bendrininkavimas po įvykdyto nusikaltimo.

– Net ir tuo atveju, jei tu apsigalvoji ir savo noru atiduoti tą įkaltį?

– Gali. Nors paprastai to nedaro.

Ji apžvelgė visą kambarį, lyg norėdama įsitikinti, kad jame nieko nėra, ir pasakė:

– Džuliją nužudė Klaidas. Aš radau įrodymą ir paslėpiau. Ką jie man padarys?

– Tikriausiai nieko, jei atiduosi įrodymą policijai, nebent pasiųstų velniop. Kadaise jis buvo tavo vyras,

judu su juo buvote ganėtinai artimi, todėl tikriausiai prisiekusiųjų teismas neapkaltins tavęs mėginimu dangstyti – žinoma, tol, kol neatsiras kokio kito motyvo įtarti tave.

– O tu įtari? – klausimas buvo šaltakraujiškas ir apgalvotas.

– Nežinau, – atsakiau. – Gali pamanyti, jog ketinai pasinaudoti tuo jo kaltės įrodymu, kad išluptum iš jo pinigėlių vos susitikusi, bet įvyko kažkas, kas privertė tave apsigalvoti.

Ji išskėtė dešinės rankos pirštus ir aštriais nagais stvėrė man už veido. Dantys sukąsti, matyti dantenos.

Sugriebiau ją už riešo.

– Moterys griebiasi chuliganiškų veiksmų, – pasakiau aš lyg ir susimąstęs. – Ką tik mačiau vieną – sviedė į vyrą keptuvę.

Mimi nusijuokė, bet jos akių išraiška nė kiek nepasikeitė.

– Tu šunsnukis. Visada blogai apie mane galvoji.

Paleidau jos ranką.

– Kokia moteris sviedė keptuvę? Ar aš ją pažįstu? – paklausė ji, trindama mano pirštų žymes ant riešo.

– Tai ne Nora, jeigu ją turi galvoje. Ar jie jau areštavo Sidnį–Kristianą–Keltermaną–Jorgenseną?

– Ką?

Patikėjau, kad ji sutriko, nors tiek jos sutrikimas, tiek mano paties įsitikinimas nustebino mane.

– Jorgensenas – tai Keltermanas, – pasakiau. – Tu jį pameni. Aš maniau, kad žinai.

– Tu turi galvoje tą baisų žmogų, kuris...

– Taip.

– Negaliu patikėti. Negaliu. Negaliu.

Ji atsistojo gniauždama kumščius. Jos veidas susiraukšlėjo iš skausmo, balsas skambėjo iškreiptai

kaip pilvakalbio.

– Negaliu tuo patikėti.

– Nieko nepadarysi, – pasakiau.

Neklausydama manęs, Mimi nusisuko, priėjo prie lango ir atsistojo nugara į mane.

– Tiesiai priešais, – pasakiau, – porelė žmonių automobilyje. Atrodo, kad tai – policininkai. Jie laukia jo, norėdami sučiupti, kai jis...

Ji atsigręžė ir kapotai paklausė:

– Ar esi tikras, kad tai Keltermanas?

Jos veide beveik neliko baimės, ir balsas tapo daugiau ar mažiau žmogiškas.

– Policija įsitikinusi.

Žiūrėjome vienas į kitą, abu svarstėme. Pagalvojau, jog ji išsigando ne todėl, kad Jorgensenas nužudė Džuliją Vulf ir jį gali areštuoti; ji išsigando, nes jis galėjo vesti ją dėl vienos priežasties – kad galėtų kenkti Vainentui.

Nusijuokiau – ne todėl, kad mintis buvo juokinga, o todėl, kad ji dingtelėjo man netikėtai. Mimi krūptelėjo ir nedrąsiai šyptelėjo.

– Negaliu tuo patikėti, – pasakė ji, ir dabar jos balsas skambėjo švelniai, – kol jis pats man to nepasakys.

– O jei pasakys – kas tada?

Ji vos pastebimai gūžtelėjo pečiais, ir apatinė jos lūpa sudrebėjo.

– Jis – mano vyras.

Būtų atrodę juokinga, bet tai erzino mane. Pasakiau:

– Mimi, priešais tave Nikas, – pasakiau. – Tu pameni mane? N–i–k–a–s.

– Aš žinau, kad tu visada blogai galvojai apie mane, – niūriai prabilo ji. – Tu manai, kad aš...

– Viskas gerai. Viskas normalu. Viskas praeis.

Grįžkite prie to tavo surasto įkalčio prieš Vainentą.

– Taip, – pasakė ji ir nusigręžė nuo manęs. Kai atsisuko, jos lūpa vėl drebėjo. – Aš pamelavau, Nikai. Nieko aš neradau. – Ji prisiartino prie manęs. – Klaidas neturėjo teisės siųsti tų laiškų Alisai ir Makoliui ir visus versti įtarinėti mane, nes aš iš tikrųjų maniau ir dabar manau, kad tai jis nužudė, ir tiek...

– Kodėl tu taip nutarei? – paklausiau.

– Aš... aš dar nenutariau. Aš norėjau sužinoti, ką jie gali padaryti man – tu žinai, klausiau tavęs iš pradžių. Aš galėjau sugalvoti, kad Džulija neilgam buvo atsipeikėjusi, kai buvau likusi su ja viena, ir pasakė man, kad tai padarė Klaidas.

– Tu nesakei, kad kai ką girdėjai ir nutylėjai, sakei, kad kai ką radai ir paslėpei.

– Na, aš nesiryžau pasakyti, kad...

– Kada išgirdai apie Vainento laišką Makoliui?

– Šiandien, – atsakė ji, – čia buvo atėjęs žmogus iš policijos.

– Jis klausinėjo tavęs apie Keltermaną?

– Jis klausinėjo, ar jį pažįstu, ar pažinojau kada nors, ir aš maniau, jog sakau tiesą, kai atsakiau "ne".

– Galbūt, – pasakiau, – o aš dabar pirmą kartą patikėjau, kad tu sakei tiesą, kai pareiškei, kad radai įrodymą prieš Vainentą.

Ji dar labiau išpiėtė akis.

– Nesuprantu.

– Ir aš; bet taip galėjo būti: tu galėjai rasti kai ką ir paslėpti, galbūt rengdamasi parduoti tai Vainentui. Vėliau, kai jo laiškas išgąsdino žmones ir nuteikė juos prieš tave, sumanei atsisakyti minties apie pinigus ir atkeršyti jam, na, ir atsiriboti atiduodama daiktą policijai. Bet sužinojusi, kad Jorgensenas yra Keltermanas, dar kartą suktelėjai kitaip ir slepi įkaltį – šį kartą ne dėl pinigų, o kad Jorgensenas atsidurtų

spąstuose lyg ir už bausmę, kam vedė tave ne iš meilės, o norėdamas prigriebti Vainentą.

Mimi ramiai nusišypsojo:

– Ar tikrai manai, kad galėčiau taip padaryti?

– Tai nesvarbu, – atsakiau aš. – O tau svarbu tai, kad tu galbūt baigsi savo gyvenimą kur nors kalėjime.

Ji riktelėjo negarsiai, bet kraupiai, ir baimė, kuri pirma buvo iškreipusi jos veidą, atrodė menkniekis, palyginti su dabartine. Ji sugriebė mane už švarko atlapų ir purtydama už jų ėmė vapėti:

– Prašau, nekalbėk taip. Pasakyk, kad tu taip negalvoti. – Ji taip drebėjo, kad aš apglėbiau ją per liemenį, neleisdamas pargriūti.

Nepastebėjome Gilberto, kol jis kostelėjęs paklausė:

– Tau negera, mama?

Ji lėtai paleido mano švarką, žengė žingsnį atatupsta ir tarė:

– Tavo motina – kvaila moteris. – Ji vis dar drebėjo, bet jau šypsojosi man ir stengėsi, kad balsas skambėtų koketiškai. – Tu tikras žvėris, taip mane išgąsdinai.

Aš atsiprašiau.

Gilbertas padėjo paltą ir skrybėlę ant kėdės ir mandagiai smalsaudamas dirsčiojo į mudu. Supratęs, kad nė vienas iš mūsų nesirengiame nieko jam pasakoti, jis vėl kostelėjo ir pasakė:

– Nepaprastai malonu jus matyti, – ir prisiartino paspausti man rankos.

Pasakiau, kad taip pat džiaugiuosi jį matydamas.

– Tavo akys atrodo išvargusios, – pasakė Mimi. – Galiu lažintis, kad vėl visą dieną skaitei be akinių. – Ji palingavo galvą ir kreipėsi į mane: – Jis toks pat neprotingas, kaip ir jo tėvas.

– Ar yra naujienų iš tėvo? – paklausė Gilbertas.

– Po to netikro aliarmo apie jo žmogžudystę – jokių, – atsakiau aš. – Tikiuosi, tu jau girdėjai, kad aliarmas buvo sukeltas be reikalo.

– Taip. – Gilbertas užsikirto. – Norėčiau pasikalbėti su jumis prieš jums išeinant.

– Žinoma.

– Bet tu juk gali kalbėtis su juo dabar, mano brangusis, – pasakė Mimi. – Ar jūs turite paslapčių, kurių man negalima žinoti?

Jos balsas buvo linksmas. Ji liovėsi drebėjusi.

– Tau tai bus nuobodu. – Gilbertas pasiėmė skrybėlę ir paltą ir linktelėjęs man išėjo iš kambario.

Mimi palingavo galvą.

– Visai nesuprantu to vaiko. Įdomu, ką jis įsivaizdavo, pamatęs mūsų sceną? – Atrodo, kad tai nelabai ją jaudino. Ir jau rimčiau pridūrė: – Kodėl tu taip pasakei, Nikai?

– Apie tai, kur pabaigsi savo amželį?

– Ne. – Ji pamuistė pečius. – Nenoriu to girdėti. Ar pasiliksi vakarienės? Tikriausiai aš būsiu viena.

– Atleisk, negaliu. Kaip vis dėlto dėl įkalčio, ką tu suradai?

– Nieko aš nesuradau. Tai melas. – Ji nuoširdžiai pasiraukė. – Na, nežiūrėk į mane taip. Tai iš tikrųjų buvo melas.

– Tai pasikvietei mane tik tam, kad pameluotum? – paklausiau. – Tuomet kodėl persigalvojai?

Ji sukikeno.

– Aš iš tikrųjų tau patinku, Nikai, kitaip nebūtum toks rūškanas.

Tokios logikos aš nepajėgiau suprasti.

– Gerai, – pasakiau, – pažiūrėsiu, ko nori Gilbertas, ir bėgsiu.

– Noriu, kad pasiliktum.

– Atleisk, negaliu, – pakartojau aš. – Kur jis?

– Antros durys į... Jie iš tikrųjų areštuos Krisą?

– Tai priklausys nuo jo atsakymų, – pasakiau aš. – Kad išsikapstytų, jis turės kalbėti itin sąžiningai.

– Oi, jis gi... – Mimi nutilo, pažvelgė į mane iš apačios į viršų ir paklausė: – Ar tu nejuokauji? Jis iš tikrųjų tas Keltermanas?

– Policija visiškai tuo įsitikinusi.

– Bet žmogus, kuris šiandien čia buvo, neuždavė nė vieno klausimo apie Krisą, – paprieštaravo ji. – Jis tik klausė, ar aš žinojau...

– Tada dar jie nebuvo tuo įsitikinę, – paaiškinau aš. – Tai buvo hipotezė.

– O dabar jie įsitikinę?

Linktelėjau.

– Kaip jie tai sužinojo?

– Iš jo pažįstamos.

– Iš kokios? – akys šiek tiek apniuko, bet balsą ji valdė.

– Nepamenu jos vardo. – Ir vis dėlto ryžausi pasakyti tiesą: – Na, iš tos pačios, kuri patvirtino jo alibi žmogžudystės dieną.

– Alibi? – pasipiktinusi paklausė Mimi. – Tu nori pasakyti, kad policija tiki tokios merginos žodžiais?

– Kokios "tokios"?

– Supranti, ką aš turiu galvoje.

– Nesuprantu. Tu pažįsti tą merginą?

– Ne, – atsakė Mimi tokiu tonu, lyg šie žodžiai būtų ją įžeidę. Ji prisimerkė ir ėmė kone šnibždėti: – Nikai, tu manai, kad jis nužudė Džuliją?

– Kodėl jis būtų taip daręs?

– Tarkime, kad jis vedė mane norėdamas atkeršyti Klaidui, – pasakė ji. – Ir... žinai, tai jis įtikino mane atvažiuoti čia ir pamėginti gauti iš Klaido pinigų. Gal aš pasiūliau, neprisimenu, bet įtikino ma-

ne jis. Paskui, tarkim, jis atsitiktinai susitiko su Džulija. Žinoma, ji pažinojo jį, nes jie dirbo pas Klaidą tuo pačiu metu. Jis sužinojo, kad aš rengiuosi pas ją eiti tą dieną ir išsigando: jei išmušiu ją iš vėžių, ji gali demaskuoti jį, ir todėl... Taip gali būti?

– Tai apskritai absurdas. Be to, tą dieną judu abu išėjote iš čia drauge. Jam nebūtų pakakę laiko...

– Bet mano taksi važiavo siaubingai lėtai, – paprieštaravo Mimi, – ir, be to, aš galėjau kur nors užgaišti... Man rodos, kad taip ir buvo. Berods buvau užsukusi į vaistinę aspirino. – Ji energingai palinksėjo galvą. – Dabar prisiminiau.

– O Krisas žinojo, kad tu rengiesi užgaišti, nes pati jam tai pasakei, – išrutuliojau jos versiją. – Taip nieko neišeis, Mimi. – Žmogžudystė – rimtas reikalas. Ir kvaila šmeižti žmogų vien todėl, kad jis apmulkino tave.

– Apmulkino? – jos akys įtūžusios žybtelėjo. – Na, jau šitas...

Ji koneveikė Jorgenseną visais bjauriais, įžeidžiamais ir nepadoriais žodžiais, vis keldama balsą,ir netrukus jau spiegė man tiesiai į akis.

Kai stabtelėjo atsipūsti, pasakiau:

– Šauniai keikiesi.

– Jam pakako įžūlumo užsiminti, kad tai aš nužudžiau Džuliją. Jis neišdrįso tiesiai paklausti, o visą laiką kreipdavo kalbą ta linkme, kol aš kategoriškai pareiškiau, kad... na, kad ne aš tai padariau.

– Tu kažką kita pasakei jam. Ką? Tu kategoriškai pareiškei jam *ką*?

Mimi treptelėjo koja.

– Netrikdyk manęs!

– Tiek to, eik tu velniop, – pasakiau. – Aš nesipiršau į svečius. – Ir nuėjau pasiimti skrybėlės bei palto.

Ji nubėgo man įkandin, graibstydama už rankų.

– Prašau, Nikai, atleisk. Mano bjaurus būdas. Aš nežinojau, kad...

Į kambarį įėjo Gilbertas.

– Aš palydėsiu jus.

Mimi piktai dirstelėjo į jį:

– Tu klauseisi.

– O kaip būčiau galėjęs negirdėti, kai tu taip spiegei? Ar neduotum man pinigų?

– Bet mes dar nebaigėme kalbėtis.

Pažvelgiau į laikrodį:

– Man laikas eiti, Mimi. Jau vėlu.

– Ar užeisi po pasimatymo?

– Jei nebus labai vėlu. Nelauk manęs.

– Aš būsiu namie, – pažadėjo ji. – Nesvarbu, jei ir bus vėlu.

Pasakiau, kad pasistengsiu. Ji įdavė Gilbertui pinigų. Mudu su juo nulipome žemyn.

19 SKYRIUS

– Aš klausiausi, – prisipažino Gilbertas, kai išėjome iš namo. – Manau, kad kvaila būtų nepasiklausyti, kai pasitaiko galimybė, jeigu tu nori tyrinėti žmones, nes tavęs nesant jie keičiasi. Žmonėms, žinoma, nepatinka, kai jie tai pastebi, bet... – jis nusišypsojo, – aš manau, kad paukščiams ir žvėrims taip pat nepatinka, kai gamtininkai juos šnipinėja.

– Ar daug išgirdai?

– Oi, ganėtinai, kad suprasčiau, – nepraleidau nieko svarbaus.

– Ir ką apie tai manai?

Jis kietai susičiaupė, suraukė kaktą ir išmaningai prabilo:

Sunku tiksliai pasakyti. Mamai kartais pavyk-

sta dangstyti problemas, bet jai niekada nepasiseka jų sutvarkyti. Įdomus dalykas – manau, kad jūs pastebėjote: žmonės, kurie daugiau už visus meluoja, beveik visada daro tai labai nevykusiai, ir juos lengviau apgauti nei kitus. Tiesą sakant, jie turėtų būti budresni ir tikėtis apgaulės, bet atrodo, kad jie beveik viskuo tiki. Manau, kad esate tai pastebėjęs, ar ne?

– Taip.

– Ką norėjau jums papasakoti: Krisas praeitą naktį negrįžo namo, todėl mama ir susikrimtusi labiau negu paprastai. O aš rytą ėmiau korespondenciją, pamačiau laišką jam, pamaniau, kad jame kai kas gali būti, ir atklijavau virš garų. – Jis išsiėmė iš kišenės laišką ir atkišo man. – Perskaitykite, o paskui aš jį vėl užklijuosiu ir įdėsiu į rytdienos paštą, jei Krisas grįžtų, nors manau, kad jis nebegrįš.

– Kodėl? – paklausiau imdamas laišką.

– Na, jei jis iš tikrųjų Keltermanas.

– Ar ką nors minėjai jam apie tai?

– Neturėjau galimybės. Nuo to laiko, kai pasakėte man šitai, aš jo nemačiau.

Apžiūrėjau laišką. Ant voko buvo antspaudas: Bostonas, Masačiūsetsas, 1932 12 27; adresas buvo užrašytas moterišku braižu: *p. Kristianui Jorgensenui, "Kortlendo" viešb., Niujorkas, N.J.*

– Kaip ryžaisi jį atplėšti? – paklausiau traukdamas laišką iš voko.

– Aš nepasikliauju intuicija, – pasakė jis, – bet galbūt veikia kvapai, garsai, gal kažkuo – braižas. To negalima išanalizuoti, kartais nė pats nesupranti, kas tau turi įtakos. Aš nežinau, kas tai yra: tiesiog jaučiu, kad jame turi būti kažkas svarbaus.

– Ir dažnai tave apima tokie jausmai šeimos pašto atžvilgiu?

Jis žvilgtelėjo į mane, norėdamas suprasti, ar nejuokauju.

– Nedažnai, bet aš ir anksčiau atplėšdavau jų laiškus. Aš sakiau jums, kad studijuoju žmones.

Perskaičiau laišką:

"Brangusis Sidai!

Olga pasakė man, kad tu grįžai į JAV vedęs kitą ir vadiniesi Kristianu Jorgensenu. Tai nesąžininga, Sidai, tu puikiai tai žinai, lygiai kaip ir tai, kad visus tuos metus negavau iš tavęs jokios žinutės. Ir pinigų. Aš žinau, tu buvai priverstas išvykti dėl to nemalonumo su Vainentu, bet esu tikra, kad jis seniai viską pamiršo, ir manau, kad galėtum parašyti man, juk tu labai gerai žinai – aš visada buvau tavo draugė ir visuomet dariau dėl tavęs viską, ką galėjau. Visai nenoriu barti tavęs. Sidai, bet reikia pasimatyti. Taip susidėjo Naujųjų metų proga, kad gavau parduotuvėje poilsio dienas sekmadienį ir pirmadienį, ir atvažiuosiu į N.J. šeštadienio vakarą, turiu pasikalbėti su tavimi. Parašyk, kur pasitiksi mane ir kuriuo metu, nes aš nenoriu daryti tau nemalonumų. Viso geriausio tau ir tuojau parašyk, kad laiku gaučiau laišką.

Tikroji tavo žmona Džordžija".

Žemiau buvo įrašytas gatvės pavadinimas.

– Taip, taip, taip. – Vėl įdėjau laišką į voką. – Ir tu atsispyrei pagundai papasakoti savo motinai apie tai?

– Oi, aš žinojau, kaip ji reaguos. Juk jūs matėte, kaip ji rėkė dėl to, ką jūs papasakojote. Kaip manote, ką aš turiu daryti?

– Tu turi leisti man pranešti policijai.

Gilbertas nieko nelaukdamas linktelėjo:

– Jei jūs manote, kad tai geriausia išeitis. Galite parodyti jiems laišką, jei norite.

– Dėkui, – pasakiau ir įsikišau laišką į kišenę.

– Dabar dar vienas dalykas, – pasakė jis. – Turėjau šiek tiek morfijaus, dariau su juo bandymus, ir kažkas pavogė jį, apie dvidešimt granų*.

– Kokie ten bandymai?

– Aš vartojau jį. Norėjau ištirti poveikį.

– Ir tau patiko?

– Oi, aš nesitikėjau, kad patiks. Tiesiog norėjau sužinoti. Aš nemėgstu to, kas atbukina protą. Todėl nelabai dažnai geriu ir visai nerūkau. Bet kokaino pamėginau, nes, sako, kad jis skatina mąstymą, ar ne tiesa?

– Sako. Kaip manai, kas nukniaukė narkotikus?

– Įtariu Dorotę, nes dėl jos turiu savo teoriją. Štai kodėl einu vakarieniauti pas tetą Alisą – Dora vis dar ten, ir aš noriu viską sužinoti. Priversiu ją papasakoti.

– Bet jei ji buvo ten, kaip būtų įstengusi?..

– Vakar vakare ji buvo užsukusi namo. Be to, tiksliai nežinau, kada morfijus dingo. Šiandien atidariau dėžutę pirmą kartą per pastarąsias tris ar keturias dienas.

– Ar Dorotė žinojo, kad tu turi?

– Taip. Tai viena iš priežasčių, kodėl ją įtariu. Manau, kad daugiau niekas nežinojo. Aš ir su ja dariau bandymus.

– Jai patiko?

– Taip, bet ji vis tiek galėjo paimti. Norėjau paklausti jūsų, ar ji galėjo tapti narkomane per tokį trumpą laiką?

– Kokį laiką?

– Savaitę, ne – dešimt dienų.

– Vargu bau, jei pati nesuvokia, kad jau tapo ja.

*20 granų – šiek tiek daugiau negu 1 gramas (1 granas apytiksliai atitinka 0,065 gramo).

Ar daug jai duodavai?

– Ne.

– Pranešk, kai viską sužinosi, – pasakiau. – Pasistengsiu čia pasigauti taksi. Iki pasimatymo.

– Ar šiandien dar užsuksite?

– Jei suspėsiu. Gal tada ir pasimatysime.

– Taip, – pasakė jis, – labai jums dėkingas.

Stabtelėjau prie pirmosios pasitaikiusios vaistinės paskambinti Gildui. Nemaniau, kad rasiu jį kabinete, bet vyliausi, jog sužinosiu, kaip paskambinti jam į namus. Tačiau radau jį vietoje.

– Dirbam iki vėlumos, – pasakiau.

Jo "tikrai" nuskambėjo gana žvaliai.

Perskaičiau jam Džordžijos laišką, daviau jos adresą.

– Geras laimikis, – pagyrė jis.

Pranešiau jam, kad Jorgenseno nuo vakar dienos nėra namie.

– Manote, kad jo reikia ieškoti Bostone? – paklausė jis.

– Arba ten, – spėjau aš, – arba taip toli pietuose, kiek tik jis galėjo nukeliauti per tą laiką.

– Pamėginsiu ir šen, ir ten, – pasakė jis vis taip pat žvaliai. – Dabar turiu naujienėlių ir jums. Mūsų draugužiui Nunheimui privarė pilną vėdarą trisdešimt antrųjų tiksliai už valandos po to, kai jis įsigudrino pasprukti nuo mūsų – nudėjo vietoje. Piliulės berods iš tos pačios patrankos, iš kurios plekštelėjo ponią Vulf. Ekspertai dabar jas palygins. Manau, jam geriau vertėjo pasilikti ir paūturiuoti su mumis.

20 SKYRIUS

Kai grįžau namo, Nora valgė, vienoje rankoje lai-

kydama šaltos antienos gabalą, o kita ranka dėliojo kirptinį paveikslėlį–mozaiką.

– Maniau, kad apsigyvenai pas ją, – pasakė ji. – Tu kadaise buvai seklys – rask man rusvoką gabalėlį – panašų į ilgakaklę sraigę.

– Antienos ar paveiksliuko gabalėlį? Neikim šiandien pas Edžus, tai nuobodūs žmonės.

– Gerai, bet jie įsižeis.

– Gaila, kad supyks ne vien ant mūsų. Dar ir Kvinai, ir...

– Taip, Harisonas tau skambino. Jis prašė pasakyti, kad laikas pirkti "Makintairo Porkupino" akcijas, – manau, kad jis teisus, – ir atsikratyti "Domo" akcijų. Jis pasakė, kad dabar jos priartėjo prie dviejų dešimčių su ketvirčiu. – Ji bakstelėjo pirštu į paveikslėlį. – Va, čia trūksta gabaliuko.

Radau jai reikiamą atkarpėlę ir atpasakojau kone žodis žodin visą pašnekesį pas Mimi.

– Negaliu tuo patikėti, – pasakė ji. – Tu viską išgalvojai. Tokių žmonių nebūna. Kas gi ten yra? O gal jais prasideda nauja rasė, išgamų rasė?

– Papasakojau tau viską taip, kaip buvo. Aš nesistengiau aiškinti.

– O kaipgi tu tai paaiškintum? Šeimoje nėra nė vieno – dabar jau Mimi susirengė į karą prieš savąjį Krisą, – kuris jaustų nors krislelį draugiškumo kitiems, ir visi jie kažkuo tarpusavyje panašūs.

– Gal tai ir yra paaiškinimas, – spėjau aš.

– Norėčiau susipažinti su ta teta Alisa, – pasakė Nora. – Ar rengiesi atiduoti laišką policijai?

– Jau paskambinau Gildui, – atsakiau ir papasakojau apie Nunheimą.

– Ką tai reiškia? – paklausė ji.

– Pirmiausia, jeigu Jorgenseno, kaip aš manau, nėra Niujorke, o kulkos iš to paties pistoleto, kaip ir

Džulijos Vulf atveju, o taip tikriausiai ir yra, tuomet policija turės ieškoti jo bendrininko, jei nori prisiūti jam tą bylą.

– Esu tikra, kad galėtum daug geriau nei dabar paaiškinti man šitai, jei būtum geras seklys. – Ji grįžo prie savo mozaikos. – Ar vėl rengiesi aplankyti Mimi?

– Nežinau. Tepalūkės ta išdaigininkė. Ką manai dėl vakarienės?

Sučirškė telefonas, pasakiau, kad pakelsiu ragelį. Tai buvo Dorotė.

– Sveikas, Nikai.

– Ir tu. Kaip gyveni, Dorote?

– Ką tik atėjo Gilas ir paklausė manęs – tu žinai apie ką; norėjau tau pasakyti, kad tai aš paėmiau morfijų, bet tik todėl, kad jis netaptų narkomanu.

– Ką tu su juo padarei? – paklausiau.

– Gilas privertė mane atiduoti narkotikus ir nepatikėjo manimi, bet, garbės žodis, paėmiau juos tik dėl tos vienintelės priežasties.

– Aš tikiu tavimi.

– Ar nepasakytum vėliau to ir Gilui? Jei tu tiki manimi, tai ir jis patikės, nes mano, kad tu puikiai išmanai tuos dalykus.

– Pasakysiu jam, kai tik sutiksiu, – pažadėjau.

Nutilome, paskui Dorotė paklausė:

– Kaip ten Nora?

– Man rodos, normaliai. Ar nori su ja pasikalbėti?

– Taip, bet dar norėjau paklausti tavęs vieno dalyko. Ar mama ką nors sakė apie mane, kai buvai pas mus šiandien?

– Nieko tokio, ką prisiminčiau. O ką?

– O Gilas?

– Tik apie morfijų.

– Ar esi tuo tikras?

– Visiškai, – atsakiau aš. – O ką?

– Nieko, jei tu esi tikras. Tai tik kvailystės.

– Gerai. Pakviesiu Norą. – Nuėjau į svetainę. – Dorotė nori kalbėtis su tavimi. Tik nekviesk jos pas mus vakarienės.

Sugrįžusios Noros akių išraiška buvo kažkokia neperprantama.

– Kas atsitiko? – paklausiau.

– Nieko. Tiesiog "kaip reikalai", ir tiek.

– Jei meluoji savo senukui, Dievuliukas tave nubaus.

Nuėjome vakarieniauti į japonų restoraną Penkiasdešimt aštuntojoje gatvėje, paskui leidausi Noros įkalbamas aplankyti Edžus.

Helsis Edžas buvo aukštas kaulėtas penkiasdešimtmetis siauru gelsvo atsplavio veidu ir visiškai nuplikęs. Save jis vadino "duobkasiu iš profesijos ir pagal polinkius" – vienintelis jo pokštas, jeigu tai galima laikyti pokštu. Jis turėjo galvoje tai, kad dirbo archeologu, ir labai didžiavosi savo kovos kirvių kolekcija. Ne toks ir blogas buvo tas Helsis, jei susitaikydavote su tuo, kad turėsite amžinai kuistis jo arsenale: akmeniniai kirviai, variniai, bronziniai, dviašmeniai, skaldymo kirviai, skliutai, alebardos, kovos vėzdai, Mesopotamijos, vengriškieji, vikingų kirviai – ir viskas lyg kandžių sukapota. O šit jo žmonos mes negalėdavome pakęsti. Ji buvo vardu Leda, bet jis vadindavo ją Tiup. Ji atrodė visai miniatiūrinė, o plaukai, akys ir oda buvo kažkokios nešvarios spalvos, žinoma, įvairių atspalvių. Paprastai ji nesisėsdavo, o tūpdavosi kaip višta perėti ir šiek tiek palenkdavo galvą į šoną. Nora tvirtino, kad Tiup iššokusi iš antikinio kapo, kurį kasinėjęs Edžas. Margo Ines vadino ją Gnome, tardama šį žodį paraidžiui. Kartą Tiup pareiškė man esanti įsitikinusi,

jog visa dviejų dešimčių metų senumo literatūra nugrims į užmarštį, nes joje nėra jokio psichologizmo. Ta porelė gyveno mielame sename trijų aukštų name Grinvič Vilidžo pakraštyje, ir birzgalų jie turėdavo tikrai puikių.

Kai atvykome, ten jau buvo gal penkiolika svečių. Tiup pristatė mus tiems, kurių nepažinojome, o paskui griebėsi manęs.

– Kodėl nepasakėte man, kad žmonės, kuriuos buvau sutikusi pas jus per Kalėdas, įvelti į paslaptingą žmogžudystę? – paklausė ji, palenkdama galvą į kairę taip, kad ausis beveik pasiekė petį.

– Aš to ir nežinojau. Be to, ką mūsų laikais reiškia viena paslaptinga žmogžudystė?

Jos galva nulinko dešinėn.

– Jūs net nepasakėte man, kad aptikote pėdsakus.

– Ką aš aptikau? Ak, suprantu, ką turite galvoje. Ne, aš neaptikau ir nesistengsiu aptikti. O bandymas nušauti mane turi įrodyti, kad aš tik nekaltas liudytojas.

– Labai skauda?

– Niežti. Šiandien pamiršau pakeisti tvarstį.

– Ar Nora labai išsigando?

– Lygiai kaip ir aš, ir kaip tas tipas, kuris šovė į mane. Šit ir Helsis. Dar nešnektelėjau su juo.

Kai gelbėjausi nuo jos pabėgdamas, ji tarė:

– Harisonas žadėjo šiandien atsivesti dukterį.

Pasišnekėjau su Edžu daugiausia apie vietelę Pensilvanijoje, kurią jis rengėsi pirkti, paskui susiradau išgerti ir klausiausi nešvankių anekdotų, kuriuos pasakojo Laris Kroulis ir Filas Temzis, kol priėjo kažkokia moteris ir uždavė Filui – jis dėstė Kolumbijos universitete – vieną iš madingų savaitės klausimų apie technokratiją.

Mudu su Lariu pasprukome ir priėjome prie Noros.

– Saugokis, – pasakė ji man, – Gnomė užsiciklino išžvejoti iš tavęs visas Džulijos Vulf nužudymo smulkmenas.

– Tegu žvejoja jas iš Dorotės, – pasakiau. – Ji ateis su Kvinu.

– Aš žinau.

– Jam protas pasimaišė dėl tos merginos, ar ne? – įsiterpė Laris. – Pareiškė man, jog rengiasi skirtis su Alisa ir vesti tą.

– Vargšelė Alisa, – užjautė Nora. Ji negalėjo pakęsti Alisos.

– Viskas priklauso nuo to, iš kieno pozicijų vertinsi, – pasakė Laris. Jam Alisa patiko. – Tiesa, vakar mačiau vaikiną, kuris vedęs tos mergaitės motiną. Na, žinai, tas, toks aukštas, buvau jį sutikęs jūsų namuose.

– Jorgenseną?

– Taigi jį. Jis išėjo iš lombardo Šeštojoje aveniu greta Keturiasdešimt šeštosios.

– Ar šnekėjaisi su juo?

– Ne, aš važiavau taksi. Na, be to, tikriausiai nemandagu būtų pastebėti žmogų, kai jis eina iš lombardo.

– Ts–s–s, – sušnypštė į visas puses Tiup, ir Levis Oskanas ėmė skambinti fortepionu.

Tuo metu atėjo Kvinas ir Dorotė. Kvinas buvo girtas kaip pėdas, o Dorotės veidas liepsnote liepsnojo.

Ji prisislinko prie manęs ir sušnibždėjo:

– Aš noriu išeiti iš čia su tavimi ir Nora.

– Iki pusryčių tu ir neliksi, – pažadėjau aš. Tiup sušnypštė mane tildydama.

Dar bent kiek pasiklausėme muzikos. Dorotė nenustygo greta manęs ir vėl sušnibždėjo.

– Gilas sako, kad paskui rengiatės eiti pas mamą.

Tiesa?

Prie mūsų prisiartino Kvinas linkstančiomis kojomis.

– Sveikas, vaikine. Sveika, Nora. Pasakei jam tai, ko prašiau? (Tiup sušnypštė ant jo. Jis nekreipė dėmesio. Kiti su palengvėjimu sugageno.) Klausyk, vaikine, tu laikai pinigus San Franciske, Aukso Vartų banke, tiesa?

– Taip, kai ką laikau.

– Pasiimk juos iš ten, vaikine. Šiandien girdėjau, kad jų reikalai prasti.

– Normalu. Ten mano pinigų – vieni niekai.

– Niekai? O ką tu darai su savo pinigais?

– Stojau į porą su Prancūzija*, ir kaupiam aukso atsargas.

Kvinas oriai palingavo galvą:

– Tai tokie kaip tu paliko šalį pliku užpakaliu.

– Tai tokie kaip aš neliko patys pliku užpakaliu, – atšoviau aš. – Tu tikriausiai visą vynmaišį susipylei į koserę.

– Vis per tą Alisą. Visą savaitę pučiasi. Jei nepasigersiu, iš proto išsikraustysiu.

– O ko ji pučiasi?

– Nes aš geriu. Ji mano... – Jis palinko prie manęs ir paslaptingai pritildė balsą: – Klausyk. Jūs visi – mano bičiuliai, ir aš jums pasakysiu, ką ketinu daryti. Aš rengiuosi skirtis ir vesti...

Jis mėgino apglėbti Dorotę. Ši atstūmė jį ir pasakė:

– Tu kvailas ir nuobodus. Noriu, kad paliktum mane ramybėje.

– Ji mano, kad aš kvailas ir nuobodus, – pranešė man Kvinas. – Ar žinai, kodėl ji nenori tekėti už manęs? Kertu lažybų, kad nežinai. Nes ji...

*Užsimenama apie tai, kad po Pirmojo pasaulinio karo Prancūzija stokojo aukso.

– Užsičiaupk! Užsičiaupk tu, girtas kvaily! – Dorotė ėmė daužyti jį per veidą abiem rankomis. Jos veidą išpylė raudonis. – Jei dar prasižiosi, užmušiu tave! – sukliegė ji.

Atitraukiau Dorotę nuo Kvino, Laris sugriebė jį, kad Kvinas nepargriūtų.

– Ji primušė mane, Nikai, – ėmė verkšlenti Kvinas. Jo skruostais ritosi ašaros. Dorotė įsikniaubė man į kūtinę ir berods taip pat verkė.

Visa auditorija grožėjosi scena. Pribėgo Tiup, jos veidas spindėjo pažvalėjęs.

– Kas čia darosi, Nikai?

– Tai tik porelė linksmų girtuoklių. Viskas normalu. Pasirūpinsiu, kad jie be nuotykių patektų namo.

Tiup priešinosi, nenorėjo paleisti jų bent jau tol, kol pavyks iškvosti, kas gi atsitiko. Ji įkalbėjo Dorotę mažumėlę prigulti ir pasisiūlė ko nors atnešti (nežinau, ką ji turėjo galvoje) Kvinui, kuris vos laikėsi ant kojų.

Mes su Nora juos išvežėme. Laris pasišovė padėti, bet nutarėme, jog ir patys susidorosime. Visą kelią iki namų Kvinas pūtė į akį taksi kamputyje. Dorotė tyliai, nė nekrustelėdama sėdėjo kitame kampe. Nora – tarp jų. Aš įsitaisiau atverčiamoje sėdynėje ir mąsčiau apie tai, jog, šiaip ar taip, nors neužsibuvome pas Edžus.

Nora ir Dorotė liko taksi, o aš nutempiau Kviną į viršų. Jis buvo kaip pelų maišas.

Kai paskambinau, duris atidarė Alisa. Ji vilkėjo žalia pižama, rankoje – plaukų šepetys. Nusikamavusi pažvelgė į Kviną ir tokiu pat nuvargusiu balsu pasakė: "Įnešk tai".

Aš įnešiau "tai" ir paguldžiau į lovą. Kvinas kažką sumurmėjo, ko aš neįstengiau suprasti, ir neatsimerkdamas vangiai pamosikavo ranka į

...s.

– Aš paguldysiu jį, – pasakiau ir atrišau jam kaklaryšį.

Alisa atsirėmė į lovos kojūgalį.

– Jei nori. Aš jau seniai lioviausi tai dariusi.

Nuvilkau jam švarką, liemenę ir marškinius.

– Kur jis buvo? – stovėdama prie lovos ir šukuodamasi plaukus gana atsainiai paklausė ji.

– Pas Edžus. – Atsegiau jam kelnes.

– Su ta kalaite Vainent? – paklausė lyg šiaip sau.

– Ten buvo daugybė žmonių.

– Taip, – pasakė Alisa, – jis nesirenka nuošalių vietų. – Ji dar porą sykių perbraukė šepečiu per plaukus. – Ar manai, kad elgiesi bičiuliškai, nieko man nepasakodamas?

Jos vyras sukrutėjo ir murmtelėjo:

– Dora...

Numoviau jam batus.

– Kadaise jis buvo galiūnas, – atsiduso Alisa. Ji rūškanai žvelgė į vyrą, kol aš nurenginėjau likusius drabužius ir ritinau jį po apklotu. Paskui vėl atsiduso ir pasakė: – Sutaisysiu tau kokteilio.

– Tik greičiau – Nora laukia taksi.

Alisa žioptelėjo, norėjo kažką pasakyti, užsičiaupė, vėl žioptelėjo ir tarė:

– Tiek to.

Nusekiau paskui ją į virtuvę.

– Tai ne mano reikalai, Nikai, bet ką žmonės galvoja apie mane? – paklausė ji.

– Tą patį, ką ir apie visus: vieniems tu patinki, kitiems – ne, o yra ir tokių, kuriems vis vien, tu visiškai nerūpi.

Ji susiraukė:

– Visai ne tai turėjau galvoje. Ką žmonės galvoja apie tai, kad gyvenu su Harisonu, o jis laksto paskui

kitas, kad tik būtų kuo karštesnė ir su skyle?
– Nežinau, Alisa.
– O ką tu manai?
– Aš manau, jog tu tikriausiai žinai, ką darai, o kad ir ką darytum, tai liečia tik tave.
Ji nepatenkinta pažvelgė į mane.
– Tavo liežuvis niekada nepridarys tau bėdų, ar ne? – Ji su kartėliu šyptelėjo. – Žinai, kad gyvenu su juo tik dėl pinigų... Ne tavo reikalas, mano – taip jau aš išauklėta.
– Išeitis visada yra: skyrybos ir alimentai. Tu turi...
– Nagi, gerk ir nešdinkis velniop, – pavargusi tarė Alisa.

21 SKYRIUS

Nora užleido man vietą taksi tarp savęs ir Dorotės.
– Noriu kavos, – pasakė ji. – Gal pas Roibeną?
– Gerai, – tariau ir pasakiau vairuotojui adresą.
– Ar jo žmona ką nors sakė? – nedrąsiai paklausė Dorotė.
– Perdavė tau linkėjimų.
– Nebepyk, – pasakė Nora.
– Jis man iš tikrųjų nepatinka, Nikai. Aš niekada daugiau nebesimatysiu su juo, garbės žodis. – Dabar Dorotė atrodė visiškai išblaivėjusi. – Tai buvo... na, aš buvau viena, o su juo galėjau pasiausti.
Norėjau atsakyti, bet nutylėjau, nes Nora kumštelėjo man į pašonę.
– Nesijaudink, Harisonas visada buvo avigalvis.
– Nenoriu viso to išpūsti, – įsiterpiau aš, – bet manau, kad jis iš tikrųjų įsimylėjo mergytę.
Nora vėl kumštelėjo man į pašonę.

Dorotė stengėsi įžiūrėti mano veidą blankioje šmėkščiojančių žibintų šviesoje.

– Tu... tu ne... tu nesityčioji iš manęs, Nikai?

– Reikėtų.

– Šiandien išgirdau naują anekdotą apie Gnomę, – sutratėjo Nora – taip daro žmonės, nenorintys, kad juos pertrauktų. – Tai ponios Edž pravardė. Levis sako...

Anekdotas buvo gana šmaištus, kai pažįsti Tiup. Nora neatsikvėpdama pasakojo apie ją, kol pagaliau išlipome iš taksi prie Roibeno.

Restorane pamatėme Herbertą Makolį, sėdintį prie staliuko su putlute tamsiaplauke raudonai apsirengusia mergina. Pamojavau jam ir užsakęs priėjau prie jo staliuko.

– Nikas Čarlsas – Luiza Džeikobs, – supažindino jis mus. – Sėskis. Kas naujesnio?

– Jorgensenas pasirodė esąs Keltermanas, – pranešiau.

– Velniai rautų!

Linktelėjau galvą:

– Ir atrodo, kad Bostone jis turi žmoną.

– Norėčiau pamatyti jį, – lėtai ištarė jis. – Aš pažinojau Keltermaną. Norėtųsi įsitikinti.

– Policija visiškai įsitikinusi. Tik nežinau, ar jie jau rado jį. Manai, kad jis nužudė Džuliją?

Makolis labai išraiškingai papurtė galvą:

– Negaliu įsivaizduoti, kad Keltermanas, kiek jį pažinojau, ką nors žudytų, nesvarbu, kad grasina. Juk pameni, kadaise į tuos grasinimus rimtai ir nežiūrėjau. Kas dar atsitiko?

Delsiau.

– Luiza – savas žmogus, – pasakė jis. – Gali kalbėti.

– Aš ne dėl to. Man reikia grįžti prie savo kom-

panijos. Norėjau paklausti, ar negavai atsakymo į savo skelbimą pirmadienio "Taimse"?

– Dar ne. Sėskis, Nikai, norėjau tavęs pasiteirauti. Tu pranešei policijai apie Vainento laišką, ar ne?

– Užeik rytoj papietauti, ir šnektelėsime apie tai. Man reikia grįžti.

– Kas ta mažutė blondinė? – paklausė Luiza Džeikobs. – Esu mačiusi ją įvairiuose restoranuose su Harisonu Kvinu.

– Dorotė Vainent.

– Tu pažįstamas su Kvinu? – paklausė manęs Makolis.

– Prieš dešimt minučių paguldžiau jį į lovą.

Makolis nusišaipė:

– Tikiuosi, kad jūsų pažintis apsiriboja tik tokiu bendravimu.

– Ką tuo nori pasakyti?

Jo šypsenėlė pasidarė liūdna:

– Kadaise jis buvo mano makleris, ir jo patarimai atvedė mane iki skurdo.

– Labai malonu, – pasakiau. – Dabar jis – mano makleris, ir aš klausau jo patarimų.

Makolis su mergina prajuko. Aš taip pat dėjausi besijuokiąs ir grįžau prie savo staliuko.

– Dar nė dvylikos nėra, – pasakė Dorotė, – ir mama pasakė, kad lauks jūsų. Kodėl mes visi negalėtume nuvažiuoti jos aplankyti?

Nora atsargiai pylėsi kavos į puoduką.

– Kam? – paklausiau. – Ką judvi sumanėte?

Būtų buvę sunku rasti kitas dvi tokias nekaltas fizionomijas.

– Nieko, Nikai, – atsakė Dorotė. – Mes pamanėme, kad būtų puiku. Dar anksti, ir...

– Ir mes visi taip mylime Mimi.

– Ne–e, bet...

– Pernelyg ankstus laikas grįžti namo, – pasakė Nora.

– Yra užeigų, – pasiūliau aš, – ir naktinių klubų Harleme.

Nora pasivaipė.

– Tavo pasiūlymai visuomet vienodi.

– Norite, užeisime pas Barį ir išmėginsime laimę lošdami "faraoną"?

Dorotė prasižiojo rengdamasi ištarti "taip", bet nutilo, nes Nora vėl išsiviepė.

– Nelabai norėčiau vėl važiuoti pas Mimi, – pasakiau. – Šiai dienai man jos jau gana.

Nora atsiduso, norėdama parodyti, kokia ji kantri.

– Ką gi, jei ketini kiurksoti užeigoje kaip paprastai, verčiau rinkčiausi tavo draugužį Stadsį, tik neleisk jam girdyti mūsų tuo baisiuoju šampanu. Jis nors sąmojingas.

– Padarysiu viską, ką galėsiu, – pažadėjau ir paklausiau Dorotės: – Gilbertas papasakojo tau, jog aptiko mudu su Mimi kompromituojančia poza?

Ji mėgino susižvalgyti su Nora, bet ši įnikusi šlamštė blynelį su varške.

– Jis... jis ne visai taip sakė.

– Jis papasakojo tau apie laišką?

– Kriso žmonos? Taip. – Žydros jos akys žybčiojo. – Mama įtūš!

– Atrodo, kad tau tai patinka.

– Taip manai? Ir kas iš to? O ką ji visada man darydavo...

– Nikai, – užtarė Nora, – liaukis erzinęs vaiką.

Aš lioviausi.

22 SKYRIUS

Gyvenimas "Pigairon Klab`e" virte virė. Restorane

buvo pilna žmonių, šurmulio ir dūmų. Stadsis išėjo iš už kasos pasveikinti mūsų.

– Tikėjausi, kad užsuksite.

Jis paspaudė ranką Norai ir man, plačiai nusišiepė Dorotei.

– Ką nors ypatinga, – paprašiau.

Jis nusilenkė.

– Su tokiomis ledi viskas tampa ypatinga.

Supažindinau jį su Dorote. Jis nusilenkė jai, pasakė kažką mįslinga, kad "kiekvienas Niko bičiulis...", ir sustabdė padavėją:

– Pitai, pastatyk ponui Čarlsui staliuką čia pat.

– Pas tave kas naktį taip sausakimša kaip dabar? – paklausiau.

– Aš nieko negrūdu lauk, – atsakė Stadsis. – Kartą ateis, paskui dar. Gal aš neturiu juodo marmuro spjaudyklių, bet jums ir nereikės išspauti to, ką čia patiekia. Norite prie baro, kol atneš staliuką?

Sutikome ir užsisakėme gėrimų.

– Girdėjai apie Nunheimą? – paklausiau jį.

Jis pažvelgė į mane kažką svarstydamas ir atsakė:

– Aha, girdėjau. Jo mergina yra čia, – jis linktelėjo galva, rodydamas į kitą salės galą. – Manau, kad švenčia.

Pažvelgiau Stadsio parodyta kryptimi ir pamažiau didžiąją raudonplaukę Miriamą, kuri sėdėjo prie stalo pustuzinio vyrų ir moterų draugijoje.

– Girdėjai, kas tai padarė? – paklausiau.

– Moteris sako, jog policija, nes jis per daug žinojo.

– Vieni juokai, – pasakiau.

– Vieni juokai, – sutiko Stadsis. – Štai jūsų staliukas. Prašom sėstis. Netrukus sugrįšiu.

Nusinešėme stiklines prie staliuko, kurį įbruko

tarp kitų dviejų, užėmusių tiek vietos, kad vargiai būtų pakakę vienam, ir susėdome kaip mokėjome.

Nora paragavo gėrimo ir nusipurtė.

– Ar tau neatrodo, kad tai ir yra tas šaukštas deguto medaus statinėje?

– Oi, pažiūrėkit, – pasakė Dorotė.

Mes pažiūrėjome ir pamatėme, kad prie mūsų artinasi Morelis. Jo veidas patraukė Dorotės dėmesį. Ten, kur nebuvo mėlynių, stirksojo gumbai, o jų spalvos mainėsi nuo tamsiai violetinės – ratilo aplink vieną akį – iki švelniai rausvos: angliško pleistro skiautelės ant smakro.

Jis priėjo prie mūsų ir atsirėmė kumščiu į stalą.

– Klausyk, – pasakė jis, – Stadsis sako, kad turiu atsiprašyti.

– Draugužis Stadsis – gerų manierų šalininkas, – sušnibždėjo Nora.

– Kurgi ne! – sumurmėjau.

Morelis pakratė subukintą galvą:

– Aš niekada neatsiprašinėju dėl to, ką darau, – žmonėms tenka su tuo sutikti arba ne, bet dabar noriu pasakyti tau: dovanok, kad mano kramė nesuveikė ir įsibrovęs užpuoliau tave, bet tikiuosi, kad nedaug tave kepštelėjau, ir jei galiu kaip nors tai sutvarkyti, aš...

– Ką čia minėti. Sėskis, išgerk. Čia ponas Morelis, o čia panelė Vainent.

Dorotės akys suapvalėjo iš smalsumo.

Morelis pasiieškojo kėdės ir atsisėdo.

– Tikiuosi, kad ir jūs nejaučiate man priešiškumo, – kreipėsi jis į Norą.

– Tai buvo smagu, – atsakė ji.

Jis pažvelgė į ją dvejodamas.

– Už užstatą? – paklausiau.

– Aha, šįvakar. – Jis atsargiai pačiupinėjo savo

veidą. – Ir iš kur tik naujų randasi. Šiek tiek apsibraižiau su jais arešto metu, o jie nešykštėdami įkrėtė man prieš išleisdami į laisvę.

– Tai baisu, – pasipiktino Nora. – Ar norite pasakyti, kad jie iš tikrųjų...

Patapšnojau jai per ranką.

– O ko dar laukti iš jų, – pasakė Morelis. Apatinė ištinusi jo lūpa trūktelėjo – tai reiškė paniekinamą šypseną. – Kai jų būna ne daugiau kaip du trys, viskas normalu.

Nora pasisuko į mane:

– Ar tu irgi krėsdavai tokius fokusus?

– Kas? Aš?

Prie mūsų priėjo Stadsis su kėde.

– Išgrąžino jam veidelį, a? – pasakė jis, linktelėjęs į Morelį. Mes pasislinkome, ir jis atsisėdo. Globėjiškai nusišypsojo Noros stiklinei ir pačiai Norai. – Manau, kad prabangiose jūsų landynėse Parko aveniu nieko geresnio nerasite, o čia porcija kainuoja pusę dolerio, ne daugiau.

Norai sunkiai sekėsi nusišypsoti, tačiau galiausiai pasisekė. Ji užmynė man koją po stalu.

– Tu pažinojau Džuliją Vulf Klyvlende? – paklausiau Morelį.

Jis dirstelėjo Stadsio pusėn, bet šis, atsilošęs kėdėje, klaidžiojo akimis po salę, stebėdamas, kaip kaupiasi jo pajamos.

– Kai ji buvo vardu Roda Stiuart, – pridūriau.

Morelis pažvelgė į Dorotė.

– Sakyk, nesivaržyk, – pasakiau aš. – Čia Klaido Vainento duktė.

Stadsis liovėsi žvalgytis po salę ir akinamai šypsodamasis įsistebeilijo į Dorotę.

– Šit kaip? Kaip laikosi jūsų tėvelis?

– Nesu mačiusi jo nuo vaikystės, – atsakė ši.

Morelis sudrėkino cigaretės galelį ir įsikišo jį tarp sutinusių lūpų.

– Aš atvykau iš Klyvlendo. – Jis čirkštelėjo degtuką. Jo akys buvo abejingos – jis stengėsi, kad jos atrodytų tokios. Ji buvo vardu ne Roda Stiuart, o Nensė Klein. – Jis dar kartą pažvelgė į Dorotę. – Jūsų tėvas tai žinojo.

– Jūs pažinojote mano tėvą?

– Kartą yra tekę šnektelėti.

– Apie ką? – paklausiau aš.

– Apie Nensę.

Degtukas jo rankoje sudegė iki pat pirštų. Sviedė degtuką, čirkštelėjo kitą ir prisidegė cigaretę. Tada kilstelėjo antakius ir suraukė kaktą.

– Viskas o`kei?

– Žinoma. Čia nėra ko baimintis.

– O`kei. Jis buvo pavydus kaip šėtonas. Norėjau aptalžyti jį, bet Nensė neleido. Ir teisingai – juk ji melžė jį.

– Kada tai buvo?

– Prieš šešis... aštuonis mėnesius.

– Po to, kai ją nupylė, nebuvai jo sutikęs?

Jis papurtė galvą:

– Esu matęs Vainentą tik porą kartų, tai, va, šitas buvo paskutinis.

– Ji stengėsi išvynioti jį?

– Ji to nesakė. Bet berods, kad taip.

– Kodėl?

– Ji turėjo galvą ant pečių – buvo labai apsukri. Iš kažkur gaudavo baksų. Kartą man reikėjo penkių gabalų, – jis spragtelėjo pirštais, – grynais.

Pamaniau, kad geriau neklausiu, ar jis grąžino Džulijai pinigus.

– Gal juos jai davė Vainentas.

– Žinoma, gali būti.

– Ar ką nors pasakojai policijai? – paklausiau.

Morelis staiga paniekinamai nusijuokė:

– Jie manė, kad galės ką nors išspausti iš manęs. Paklausk, ką mano dabar. Tu vyras teisingas. Aš ne... – Jis nebaigė sakyti ir išsitraukė cigaretę iš burnos. – Tu, griozde su ausimis, – pasakė jis ir ištiesęs ranką griebė už ausies vyriškiui, kuris sėdėjo prie gretimo staliuko ir vis labiau lenkėsi atgal, mūsų pusėn.

Vyriškis pašoko, atgręžė išsigandusį ir pabalusį siaurą veidą į Morelį.

– Įtrauk ausis, nes skalauji jas mūsų stiklinėse.

– Aš n–nieko n–neturėjau galvoje, Šepi. – Vyriškis miksėjo, įremdamas pilvą į savo stalą, kad kuo labiau atitoltų nuo mūsų, nors sėdėjo arti – viskas girdėti.

– Tu apskritai niekada nieko neturėsi galvoje, nėra ko nė stengtis, – pasakė Morelis ir kreipėsi į mane: – Mielai papasakosiu tau, kaip viskas buvo. Mergytė mirusi, jai jau niekas nebepakenks, o Malrunio galvažudžių gauja šito iš manęs nė su vėzdu neišmuštų.

– Puiku, – nudžiugau. – Papasakok apie ją: kur su ja susipažinai, ką ji veikė prieš susidėdama su Vainentu, kur jis ją rado.

– Pirma man reikia išgerti. – Morelis pasigręžė kėdėje ir pašaukė: – Ei, garsone, tu, su kuprine ant pečių!

Gunktelėjęs padavėjas, kurį Stadsis vadino Pitu, prasibrovė pro minią prie mūsų staliuko, ištikima šypsena išsiviepė: "Ką gersite?" – ir garsiai sučepsėjo.

Užsisakėme, ir padavėjas nuėjo.

– Mes su Nense gyvenome tame pačiame kvartale. Senis Keinas turėjo konditerijos parduotuvę ant

kampo. Ji ne kartą yra nukniaukusi man iš ten cigarečių. – Jis nusijuokė. – Jos tėtušis kartą velniškai pritvatino mane už tai, kad parodžiau jai, kaip iškrapštyti viela monetas iš telefono. Žinai, tokie senamadiški aparatai. Dieve, tada mes mokėmės trečioje ar ketvirtoje klasėje. – Jis vėl prajuko kažkokiu krūtininiu juoku. – Norėjau nudžiauti šį tą iš statybų už kampo, paslėpti pas senį rūsyje ir pasakyti Šulcui – tas patruliuodavo mūsų barą, – kad jis išpirktų tuos daiktus, bet Nensė man neleido.

– Tikriausiai jūs buvote gražuoliukas, – pasakė Nora.

– Taip, buvau, – geraširdiškai sutiko Morelis. – Tad klausykit. Kartą, kai man buvo penkeri ar...

– Taip ir maniau, kad tai tu, – pertraukė jį moteriškas balsas.

Pakėliau akis ir pamačiau, kad į mane kreipiasi rudoji Miriama.

– Sveika, – pasakiau aš.

Ji įrėmė rankas į šonus ir niauriai įsispitrėjo į mane:

– Tai, vadinasi, jis per daug žinojo.

– Galbūt, bet jis nučiuožė gaisrinėmis kopėčiomis su batais rankoje nesuspėjęs nieko pasakyti.

– Pliurpalai!

– Gerai. Ir apie ką gi, tavo manymu, jis žinojo "per daug"?

– Kur Vainentas, – atsakė ji.

– Šit kaip? Ir kurgi jis?

– Nežinau. Artas žinojo.

– Norėčiau jo pasiklausyti. Mes...

– Pliurpalai! – pakartojo ji. – Ir tu žinai, ir policija žino. Ką manai apmulkinti?

– Nieko neketinu apmulkinti. Aš nežinau, kur Vainentas.

– Tu jam dirbi, o policija su tavimi susimokiusi. Nepūsk man arabų. Artas žinojo ir tikėjosi iš to uždirbti krūvą baksų, vargšas žioplys. Jis nežinojo, kas jo laukia.

– Jis sakė tau, kad žinojo? – paklausiau.

– Aš ne tokia kvaiša, kaip tu manai. Jis sakė man, kad kai ką žino ir ketina už tai gauti daug baksų. Bet aš mačiau, kas iš to išėjo. Man rodos, aš moku prie dviejų pridėti du.

– Kartais būna keturi, o kartais ir dvidešimt du. Aš nedirbu Vainentui. Ir nereikia kartoti "pliurpalai". Jei tau reikia padėti...

– Ne. Jis buvo skundikas ir laikėsi tų, kuriems skundė, – juk jam už tai mokėjo. Tik nemanyk, kad pamiršiu, kaip jūs pasilikot su juo, tu ir Gildas, o paskui jį matė tik negyvą.

– Nepamiršk...

– Einu į tupyklą, – pasisakė ji ir nuėjo. Jos manieros buvo nepaprastai gracingos,

– Nežinau, ar norėčiau prasidėti su tokia poniute, – susimąstęs prašneko Stadsis, – bjaurus egzempliorius.

Morelis mirktelėjo man.

Dorotė palietė mano ranką.

– Aš nesuprantu, Nikai.

Pasakiau jai, kad viskas normalu, ir kreipiausi į Morelį:

– Pasakojai mums apie Džuliją Vulf.

– Aha. Tai va: seniokas Keinas, spyręs į užpakalį, išvijo ją iš namų, kai jai buvo penkiolika ar šešiolika: jai kažkas ten užstrigo su vienu dėstytoju; tai ji ir susidėjo su tipeliu, vardu Feisas Pepleris. Mitrus buvo vyriokas, tik per daug pliurpdavo. Pamenu, kartą mudu su Feisu... – Morelis nuščiuvo ir atsikosėjo. – Šiaip ar taip, Feisas ir Nensė laikėsi

vienas kito... velnias, kiek?.. turbūt penkerius ar šešerius metus, neskaitant to laiko, kai jis tarnavo armijoje, o ji susidėjo su vienu vaikinu – nepamenu jo vardo – Diko O'Brajeno pusbrolis, toks liesas, tamsaus gymio, mėgo išgerti. Bet kai Feisas parėjo iš armijos, ji sugrįžo pas jį, ir jie gyveno drauge, iki juos sučiupo, kai jie mėgino apšvarinti kažkokį kentą iš Toronto. Feisas gavo savo, ir jai pusmetis teko. Jį prikirpo kaip reikiant, kiek teko girdėti, jis vis dar sėdi. Mačiausi su Nense jai išėjus – ji pasiskolino iš manęs porą šimtinių, ketindama dangintis iš miesto. Pagaliau kartą vėl išgirdau apie ją. Ji grąžino skolą ir pranešė, kad dabar vadinasi Džulija Vulf ir jai labai patinka dideliame mieste; na, ir žinojau, kad Feisas nuolat gauna iš jos žinutes. Taigi persikėlęs čia į dvidešimt aštuntą, susiradau ją. Ji...

Sugrįžo Miriama ir atsistojo, kaip ir pirma, įsisprendusi rankas į šonus.

– Apgalvojau, ką tu pasakei. Tu, matyt, manai, kad aš kvaiša.

– Ne, – atsakiau nelabai įtikinamai.

– Tiksliai, aš ne tokia kvaiša, kad patikėčiau tavo pasakėlėmis ir giesmelėmis. Aš negaliu suprasti, kas toks priešais mane.

– Normalu.

– Nieko normalaus. Tu pribaigei Artą, ir...

– Ne taip garsiai, mergyt. – Stadsis atsistojo ir paėmė ją už alkūnės. Jo balsas skambėjo raminamai. – Eime, noriu pasišnekėti su tavimi. – Jis nusivedė Miriamą prie baro.

– Jis mėgsta tokius dalykus, – vėl mirktelėjo man Morelis. – Na, aš sakiau, kad susiradau ją, kai atsikrausčiau čia, o ji papasakojo man apie savo darbą pas Vainentą ir kad jis dėl jos eina iš proto, ir jai puikiai klojasi. Sėdėdama savo pusmetį Ogajyje, ji iš-

moko stenografuoti ir apskaičiavo, kad iš to galima pasipelnyti. Žinai, galima pakliūti į tokią kontorą, kur išeidami seifą palieka neuždarytą. Vienas biuras pasiuntė ją porą dienų padirbėti pas Vainentą ir ji tikriausiai sumetė, kad verta jį pasilaikyti ilgiau, o ne greit apstumti ir dui, tai ji ir įsidarbino pas jį, užmezgė nuolatinį ryšį. Ji turėjo gerą galvą: papasakojo jam apie teistumą, bet stengėsi elgtis sąžiningai ir visa kita, kad nepagadintų reikalo, jei jis kaip nors sužinotų. Nensė sakė, kad jo advokatas įtaria ją ir gali viską apie ją iššniukštinėti. Tiksliai nežinau, ką ji išdarinėjo. Tu supranti, tai jos reketas, mano pagalbos jai nereikėjo. Ir nors mes vis dar draugavome kaip anksčiau, nebuvo jokios prasmės pasakoti man tokių dalykų, kurie būtų galėję ją išduoti šeimininkui. Supraskite, ji nemiegojo su manimi ar ką nors tokio, tiesiog buvome seni draugai – vaikystėje kartu žaidėme. Na, mudu nuo to laiko retsykiais matydavomės – dažnai užsukdavom čionai, kol Vainentas nepakėlė didelio alaso, ir tada ji pasakė, kad ketina nutraukti ryšius su manimi, nes nenori prarasti minkšto patalo dėl kelių taurelių, sugertų su manimi. Taigi. Tai buvo berods spalio mėnesį, ir ji tvirtai laikėsi savo nusistatymo. Nuo to laiko jos nebemačiau.

– Su kuo ji čia ateidavo? – paklausiau.

– Nežinau, – papurtė galvą Morelis. – Ji nebuvo pratusi plepėti apie kitus.

– Ji mūvėjo sužieduotuvių žiedą su briliantu. Ar ką nors apie jį žinai?

– Nieko, tik iš manęs ji žiedo negavo. Kai mes susitikdavome, ji nemūvėdavo jo.

– Kaip manai, ar ji rengėsi grįžti pas Peplerį, kai šis išeis į laisvę?

– Galbūt. Ji, berods, nelabai krimtosi, kad jis sėdi,

bet jai patiko su juo darbuotis, tarp jų viskas buvo o`kei, ir manau, kad jie vėl būtų susibėgę.

– O Diko O`Brajeno pusbrolis, liesas juodbruvas girtuoklis? Kas nutiko jam?

Morelis nustebęs pažvelgė į mane:

– Iš kur aš žinau?

Stadsis grįžo vienas.

– Gal aš ir klystu, – pasakė jis atsisėdęs, – bet manau, kad iš tos perekšlės šis tas išeis, jei tinkamai jos imsiesi.

– Už gerklės, – patarė Morelis.

Stadsis geraširdiškai nusišiepė:

– Ne. Ji stengiasi kai kur pakliūti, atkakliai ima dainavimo pamokas ir...

Morelis pažiūrėjo į tuščią savo stiklą ir pasakė:

– Tas tavo pasiutusios karvutės pienelis turbūt naudingas gerklei. – Jis pasuko galvą ir šūktelėjo Pitui: – Ei tu, su vaiku ant nugaros, dar to paties! Rytoj reikės dainuoti chore.

– Nešu, Šepi, – atsiliepė Pitas. Iš raukšlėto pilko jo veido dingdavo abejingumo išraiška, kai į jį kreipdavosi Morelis.

Neįtikėtinai riebus blondinas, kone albinosas, kuris sėdėjo su Miriama, priėjo prie mūsų staliuko ir tarė man plonu ir nervingu, beveik moterišku balsu:

– Vadinasi, tai jūsų šutvė pasiūlė mažyliui Artui Nunheimui...

Morelis taip smarkiai smogė storuliui į riebų pilvą, kaip tik įstengė neatsistodamas. Stadsis staiga pašoko ir per Morelio galvą trenkė didžiuliu kumščiu storuliui į veidą. Viena akimi pastebėjau, kad jis dar užsimojo dešine. Kuprys Pitas prišoko prie storulio iš už nugaros ir barkštelėjo tuščiu padėklu jam per galvą. Storulis griuvo aukštielninkas, apversdamas staliuką ir pargriaudamas tris žmones. Abu barmenai

jau bėgo prie mūsų. Vienas iš jų smogė storuliui kuoka, kai šis mėgino keltis, pastūmė jį į priekį – šis parkrito keturpėsčias, – o antrasis griebė už apykaklės ir ėmė smaugti. Morelio padedami, jie pastatė storulį ant kojų ir išsviedė lauk.

Pitas pažvelgė jam įkandin ir pačepsėjo lūpomis.

– Tas prakeiktas Žvirblis, – paaiškino jis man. – Su juo tikras vargas, kai pasigeria.

Stadsis triūsė prie gretimo staliuko, to paties, kuris apvirto, padėjo žmonėms atsikelti ir susirinkti daiktus.

– Tai negerai, – aimanavo jis, – negerai prekybai, tačiau kaip nustatysi ribas? Aš landynės nelaikau, bet tai ir ne kilmingųjų mergelių pensionas.

Dorotė iš baimės perbalo, Nora apstulbusi sprogino akis.

– Beprotnamis, – pasakė ji. – Kam jie taip padarė?

– Žinau ne daugiau už tave, – atsakiau.

Morelis ir barmenai grįžo, atrodė labai patenkinti savimi. Morelis ir Stadsis vėl susėdo prie mūsų staliuko.

– Smarkūs jūs vaikinai, – tariau.

– Smarkūs, – sutiko Stadsis ir ėmė kvatoti. Morelis buvo gana rimtas.

– Kiekvieną kartą, kai tas tipas ima šiauštis, tenka smogti pirmam. Kai trenkia jis, būna per vėlu. Kartą mes matėme jį tokį, pameni, Stadsi?

– Kokį? – paklausiau aš. – Juk jis nieko nepadarė.

– Nepadarė, aha, – lėtai prabilo Morelis, – bet su juo reikia nesnausti. Ar ne tiesą sakau, Stadsi?

– Aha, jis psichas, – atsakė Stadsis.

23 SKYRIUS

Buvo apie antra valanda nakties, kai atsisveikinę su Stadsiu ir Moreliu apleidome "Pigairon Klab`ą".

Dorotė susmuko taksi sėdynėje ir pasakė:

– Atrodo, kad susirgsiu. Tikrai susirgsiu. – Jos balsas skambėjo nuoširdžiai.

– Oi, jau tas girtavimas, – pasakė Nora ir padėjo galvą man ant peties. – Tavo žmona – girtutėlė, Niki. Klausyk, turėsi paaiškinti, kas atsitiko, – visut viską. Ne dabar, rytoj. Aš nesuprantu, ką jie ten kalbėjo ir ką darė. Nuostabūs vaikinai.

– Paklausyk, – pasakė Dorotė, – aš negaliu pasirodyti tetai Alisai tokia. Ją trenks smūgis.

– Jiems nereikėjo taip mušti to storulio, – tęsė Nora, – nors tai ir smagu, bet labai žiauru.

– Geriau važiuosiu pas mamą, – pasakė Dorotė

– "Apstumti ir dui" – tai pavogti ir pabėgti, o kas yra "išvynioti", Niki? – paklausė Nora.

– Šantažas.

– Negaliu nepastebimai įsmukti pas tetą Alisą, – pasakė Dorotė, – nes pamiršau raktą ir turėsiu ją pažadinti.

– Aš myliu tave, Niki, – tarė Nora, – nes tu maloniai kvepi ir pažįsti tokių žavių žmonių ..

– Gal pamėtėtumėte mane iki mamos? – paklausė Dorotė.

– Žinoma, – tariau ir nurodžiau vairuotojui Mimi adresą.

– Važiuojam pas mus, – pasiūlė Nora.

– Ne–e, geriau nereikia.

– Kodėl? – paklausė Nora.

– Na, aš manau, kad man negalima, – atsakė Dorotė.

Taip kalbėjomės tol, kol taksi pristabdė ties

"Kortlendu".

Išlipau ir padėjau išlipti Dorotei. Ji pakibo man ant rankos.

– Prašau, užeikite nors trumpam.

– Tik trumpam, – pasakė Nora ir išlipo iš automobilio.

Paprašiau vairuotoją palaukti. Mes pasikėlėme. Dorotė paskambino prie durų. Atidarė Gilbertas – su pižama ir chalatu. Jis įspėjamai pakėlė ranką ir tarė:

– Pas mus policija.

Iš svetainės pasigirdo Mimi balsas:

– Kas ten, Gilai?

– Ponas ir ponia Čarlsai ir Dorotė.

Mimi išėjo mūsų sutikti.

– Taip malonu jus matyti, kaip niekada nieko nėra buvę. Tiesiog nebežinau, ką daryti.

Ji buvo užsimetusi rausvoką atlasinį chalatą ant rausvokų šilkinių naktinių marškinių, ir jos veidas buvo rausvas, anaiptol neatrodė nelaimingas. Lyg nepastebėdama Dorotės, ji paspaudė man ir Norai rankas.

– Dabar nebesijaudinsiu, visiškai pasikliauju tavimi, Nikai. Privalai pasakyti kvailai mažai moteriškei, ką ji turi daryti.

"Pliurpalai!" – Dorotė už manęs tik sušnibždėjo, bet įdėdama daug jausmo.

Mimi dėjosi neišgirdusi. Vis dar laikydama mus už rankų, atatupsta vedė į svetainę ir čiauškėjo:

– Jūs pažįstami su leitenantu Gildu. Jis labai malonus, bet, suprantama, aš piktnaudžiavau jo kantrybe. Aš buvu taip... na... norėjau pasakyti, kad mane tiesiog įstūmė į aklavietę. Bet dabar atsiradote jūs, ir...

Įėjome į svetainę.

Gildas pasakė "sveikas" man ir "labas vakaras,

ponia" – Norai. Su juo buvo dar vienas, tas pats Endis, kuris padėjo jam daryti kratą mūsų viešbučio numeryje per Morelio rytinį vizitą. Jis nusilenkė ir kažką sumurmėjo mums.

– Kas atsitiko? – paklausiau aš.

Gildas vogčia dirstelėjo į Mimi, paskui į mane ir pasakė:

– Bostono policija sulaikė Jorgenseną, arba Keltermaną, arba vadinkite jį kaip norite, jo pirmosios žmonos bute ir apklausė mūsų prašymu. Iš esmės jis pasakė štai ką: jis visiškai nesusijęs su Džulijos Vulf nužudymu, ir ponia Jorgensen gali tai patvirtinti, nes ji slepia daiktinį įrodymą prieš Vainentą. – Jis vėl dirstelėjo į Mimi. – Ši ponia, berods, nenori sakyti nei "taip", nei "ne". Tiesą sakant, pone Čarlsai, aš nežinau, kaip suprasti jos elgesį daugeliu atžvilgių.

Puikiai tai supratau.

– Gal ji išsigandusi, – pasakiau, ir Mimi bematant nutaisė išsigandusį veidą. – Ar jis išsiskyręs su pirmąja žmona?

– Ne, kiek galima spręsti iš pirmosios žmonos tvirtinimo.

– Kertu lažybų, kad ji meluoja, – pasakė Mimi.

– Patylėk. Jis grįžta į Niujorką? – tęsiau aš.

– Atrodo, kad jis ketina priversti mus išgauti jį juridiniu keliu. Bostonas sako, kad jis vapa iki pamišimo, reikalaudamas advokato.

– Argi jums taip labai jo reikia?

– Jeigu jo buvimas padės atskleisti žmogžudystę, – Gildas gūžtelėjo galingais pečiais. – Manęs visai nejaudina seni jam iškelti kaltinimai ar dvimoterystė. Niekada nesupratau, kokia prasmė persekioti žmogų dėl mano sričiai nepriskirtų dalykų.

– Na? – paklausiau aš Mimi.

– Ar galiu pasišnekėti su tavimi atskirai?

Pažvelgiau į Gildą.

– Visa, kas padės tyrimui... – pasakė jis.

Dorotė palietė mano ranką.

– Nikai, pirma išklausyk mane. Aš... – Ji nutilo. Visi sužiuro į ją.

– Kas yra? – paklausiau.

– Aš... pirma noriu pasikalbėti su tavimi.

– Nagi.

– Norėčiau atskirai, – prašneko ji.

Paplekšnojau jai per ranką.

– Vėliau.

Mimi nusivedė mane į savo miegamąjį ir sandariai uždarė duris. Atsisėdau ant lovos ir užsirūkiau. Mimi prisišliejo nugara prie durų, nusišypsojo man labai romiai ir patikliai. Kurį laiką ji tylėjo. Paskui paklausė:

– Ar aš patinku tau, Nikai? – Aš neatsakiau. – Argi ne?

– Ne.

Ji nusijuokė ir pasitraukė nuo durų.

– Tu nori pasakyti, kad nepritari man. – Ji atsisėdo greta. – Tačiau tu man padedi. Vadinasi, vis dėlto patinku?

– Tai priklauso...

– Priklauso nuo ko?

Prasivėrė durys ir įėjo Dorotė.

– Nikai, aš privalau...

Mimi pašoko.

– Marš iš čia, – iškošė ji pro dantis.

Dorotė žengė atatupsta tardama:

– Aš nenoriu. Juk neketini manęs...

Mimi atsivėdėjusi trenkė jai atgalia dešine ranka per lūpas.

– Marš iš čia!

Dorotė suspigo ir prispaudė ranką prie burnos.

Išsigandusi žvelgdama į motiną išplėstomis akimis, ji atatupsta išėjo iš kambario.

Mimi uždarė duris.

– Ką gi, – pasakiau, – žinosiu, į ką kreiptis, kai reikės ką nors išperti.

Atrodė, kad Mimi neišgirdo manęs. Ji žvelgė niūriai susimąsčiusi, lūpos pusiau šypsojosi. Kai prabilo, jos balsas buvo žemesnis ir kimesnis nei paprastai.

– Mano duktė įsimylėjusi tave.

– Niekai.

– Taip, įsimylėjusi ir pavyduliauja man. Ją tiesiog mėšlungis sutraukia, kai prisiartinu prie tavęs per dešimt pėdų. – Ji kalbėjo lyg galvodama visai apie ką kita.

– Niekai. Gal ir liko kas nors nuo dvylikos metų, kai buvo įsispitrėjusi į mane, bet ne daugiau.

– Tu neteisus, bet tai nesvarbu. – Mimi papurtė galvą ir vėl atsisėdo ant lovos visai arti manęs. – Privalai padėti man išsikapstyti. Aš...

– Žinoma, – pasakiau. – Tu – gležna gėlelė, tau reikia, kad gintų didelis ir stiprus vyras.

– Ak, šitai? – ji mostelėjo į duris, už kurių ką tik pradingo Dorotė. – Tu, žinoma, neįsikirtai... Bet jei jau taip išėjo, – tu nieko negirdėjai... ir nematei, ir nepadarei. Tau nėra ko jaudintis. – Ji pusiau šypsojosi, kaip ir anksčiau, niūriai susimąsčiusi žvelgė į mane. – Jei geidi Doros, imk ją, bet nepasidaryk dėl to sentimentalus. Nieko tokio. Žinoma, aš nepanaši į gležną gėlelę. Juk niekada manęs tokia ir nelaikei.

– Ne, – sutikau.

– Gerai, tuomet... – pasakė ji, pagaliau pasiryždama.

– Kas tada?

– Velniai rautų, liaukis koketavęs, – pasakė ji. – Žinai, apie ką kalbu. Mudu su tavimi puikiai supran-

tarne vienas kitą.

– Jei dėl koketavimo, šitai visada buvo tavo mėgstamas užsiėmimas.

– Žinau. Tuomet buvo žaidimas. Dabar aš nejuokauju. Tas kalės vaikas išstatė mane pajuokai, Nikai, pavertė visiška kvaile, o dabar jam nelaimė, ir jis laukia, kad jam padėčiau. Ir aš padėsiu. – Ji uždėjo ranką man ant kelio, ir aš pajutau aštrius jos nagus. – Policija manimi netiki. Kaip man įtikinti juos, kad jis meluoja, kad aš apie žmogžudystę žinau tik tiek, kiek papasakojau?

– Tikriausiai tau šitai nepavyks, – lėtai atsakiau. – Ypač po to, kai Jorgensenas patvirtino tai, ką pasakei man prieš kelias valandas.

Jai užgniaužė kvapą, ir nagai vėl įsikirto man į kelį.

– Tu jiems tai pasakei?

– Dar ne. – Nuėmiau jos ranką nuo savo kelio.

Ji su palengvėjimu atsiduso:

– Ir, žinoma, dabar nepasakysi jiems, ar ne?

– Kodėl nepasakysiu?

– Nes tai melas. Jis meluoja, ir aš pamelavau. Nieko aš neradau, visiškai nieko.

– Mes vėl grįžome į pradinį tašką, ir aš tikiu tavimi lygiai tiek, kiek ir tada. Kas gi atsitiko, kaip dėl naujojo mūsų susitarimo? Tu supranti mane, aš suprantu tave, jokio koketavimo, jokio žaidimo, jokių pokštų.

– Tiek to. – Ji švelniai taukštelėjo man per ranką. – Taip, aš kai ką radau – nedaug, bet kai kas yra... Ir nesirengiu to atsisakyti, kad padėčiau tam kalės vaikui. Gali suprasti, ką aš jam jaučiu, Nikai. Tu jaustum tą patį...

– Gal ir taip, – pasakiau, – bet reikalai taip susiklostė, kad nematau prasmės palikti pas tave tą

daikčiuką. Tavo Krisas – man ne priešas. Ir neturiu jokios priežasties padėti tau jį įklampinti.

Ji atsiduso:

– Labai daug mąsčiau apie tai. Manau, kad pinigai, kuriuos galėčiau tau pasiūlyti, dabar tau nedaug reiškia, – ji kreivai šyptelėjo, – kaip ir dailus mano kūnas. Bet negi tu nenori išgelbėti Klaido?

– Kaip čia tau pasakius.

Ji nusišypsojo:

– Nesuprantu, ką tai reiškia.

– Tai reiškia, jog aš galbūt nemanau, kad jį reikėtų gelbėti. Policija prieš jį beveik nieko neturi. Jis kuoktelėjęs, jis buvo mieste tą dieną, kai nužudė Džuliją, ir jinai mulkino jį. To nepakanka jam areštuoti.

Mimi vėl nusišypsojo:

– O jeigu aš prisidėsiu savo indėliu?

– Nežinau. O koks tai indėlis? – paklausiau ir nelaukdamas, kol atsakys, tęsiau: – Kad ir kas ten būtų, tu likai kvailės vietoje, Mimi. Krisas suimtas už dvimoterystę. Tai ir prikirpk jį už tai. Juk ne...

Ji saldžiai nusišypsojo ir pasakė:

– Bet aš tai laikau atsargai, jeigu jį...

– Jeigu jam bus pateiktas kaltinimas dėl žmogžudystės, taip? Ne, taip nieko neišeis, ponia. Palaikys jį tavo malone už grotų kokias tris dienas. Per tą laiką apygardos prokuroras apklaus jį ir nustatys, kad jis Džulijos nenužudė, o štai tu pavertei prokurorą avigalviu ir kai išlįsi su savo absurdišku kaltinimu dvimoteryste, jis tau patars nusiskandinti ir atsisakys kelti bylą.

– Bet jis negali atsisakyti, Nikai.

– Ir gali, ir taip padarys, – patikinau ją, – o jei įstengs atkapstyti įrodymus, kad tu slepi įkalčius, pasielgs su tavim labai griežtai.

Ji pakramtė apatinę lūpą ir paklausė:

– Ar sąžiningai kalbi su manimi?

– Tiksliai atpasakoju tau, kas bus, jei tik apygardų prokurorai nelabai pasikeitė nuo tų laikų, kai juos pažinojau.

Ji vėl pakramtė apatinę lūpą.

– Nenoriu, kad jis taip išsisuktų, – pagaliau pasakė ji, – ir pati nenoriu prisidaryti bėdos. – Ji dirstelėjo į mane. – Bet jei tu meluoji man, Nikai...

– Gali padaryti tik viena: arba tikėti manimi, arba netikėti.

Ji nusišypsojo, palietė mano skruostą, pabučiavo į lūpas ir atsistojo.

– Tu tiesiog šunsnukis. Gerai jau, tikėsiu tavimi.

Ji perėjo kambarį nuo vieno galo iki kito. Jos akys spindėjo, veidas atrodė susijaudinęs.

– Pakviesiu Gildą, – tariau aš.

– Ne, luktelėk. Geriau aš... geriau aš pirma pažiūrėsiu, ką tu apie tai pasakysi.

– Gerai, tik be fokusų.

– Tu bijai net savo šešėlio, – pastebėjo Mimi, – bet nesirūpink, aš nesirengiu krėsti fokusų.

Pasakiau, kad būtų tiesiog nuostabu, ir paklausiau, ar neparodytų man, ką ji surado.

– Jau visi pavargo laukdami mūsų.

Ji užėjo už lovos, prisiartino prie sieninės spintos, pravėrė dureles, atstūmė kažkokias sukneles ir kyštelėjo ranką už drabužių.

– Tai juokinga, – pasakė ji.

– Juokinga? – atsistojau ir nuėjau prie durų. – Visi sužavėti. Gildas raičiosis ant grindų.

– Nebūk toks irzlus, – pasakė ji. – Radau.

Mimi atsigręžė į mane, ji laikė rankoje sulamdytą nosinę. Priėjau. Ji praskleidė nosinę ir parodė man gal trijų colių ilgio laikrodžio grandinėlę, prie vieno jos galo buvo prikabintas auksinis peiliukas. Nosinė bu-

vo moteriška, visa rudai dėmėta.

– Na, ir kas? – paklausiau.

– Džulija tai laikė rankoje, kai mane paliko su ja vieną, o aš žinojau, kad tai Klaido grandinėlė ir peiliukas, todėl paėmiau.

– Ar esi tikra, kad tai jo daiktai?

– Taip, – nekantriai atsakė ji, – Žiūrėk, grandinėlės grandelės auksinės, sidabrinės ir varinės. Ją padarė iš pirmųjų metalo partijų – metalo, kuris buvo išlydytas Klaido išrastu būdu. Kiekvienas jį pažinojęs galės atpažinti ją – kitos tokios negali būti. – Ji apvertė peiliuką, ir aš pamačiau jame išgraviruotas raides K.M.V. – Tai jo inicialai. Niekada anksčiau nebuvau mačiusi peiliuko, bet grandinėlę visur atpažinčiau. Klaidas nešiojo ją daug metų.

– O tu pakankamai gerai prisimeni ją, kad galėtum nematydama nupasakoti?

– Žinoma.

– Tai tavo nosinė?

– Taip.

– O dėmės ant jos – kraujas?

– Taip. Grandinėlė buvo Džulijos rankoje – aš jau sakiau tau, – ir ji buvo kruvina. Mimi susiraukė. – Nejaugi tu... Elgiesi taip, lyg manim netikėtum.

– Ne visai, – atsakiau aš, – net manau, kad šį kartą tu turi apsieiti be melo.

Ji treptelėjo kja.

– Tu... – prajuko ji, ir pykčio neliko jos veide nė pėdsako. – Tu kartais būni baisiausias nuoboda. Dabar sakau tikrą tiesą, Nikai. Papasakojau tau viską, kas atsitiko, tiksliai kaip buvo iš tikrųjų.

– Tikiuosi. Dar dėl laiko. Ar esi tikra, kad Džulija nebuvo atsipeikėjusi ir nieko nepasakė, kai jūs buvote vienos?

– Tu vėl stengiesi išmušti mane iš vėžių. Žinoma,

kad esu tikra.

– Gerai, – pasakiau. – Palauk čia. Aš atvesiu Gildą, bet jeigu tu papasakosi jam, kad grandinėlė buvo Džulijos rankoje, kai ji dar buvo gyva, jis tikrai pasidomės, ar tu ne per šiurkščiai išplėšei ją.

Mimi išpūtė akis.

– O ką jam sakyti?

Išėjau ir trinktelėjau durimis.

24 SKYRIUS

Šiek tiek mieguista Nora šnekino svetainėje Gildą ir Endį. Vainento atžalų nebuvo matyti.

– Eikit, – pasakiau Gildui. – Pirmos durys į kairę. Manau, kad ji pasirengusi susitikti su jumis.

– Pasidavė? – paklausė jis.

Linktelėjau.

– Ką sužinojote?

– Palaukim, pažiūrėsim, ką sužinosite jūs, paskui palyginsim ir matysim, ar sutampa, – pasiūliau aš.

– O'kei. Eime, Endi.

Policininkai nuėjo.

– Kur Dorotė? – paklausiau.

Nora nusižiovavo.

– Maniau, kad su jumis. Gilbertas kažkur netoliese. Buvo čia vos prieš kelias minutes. Ar dar ilgai čia gaišime?

– Ne.

Nuėjau koridoriumi pro Mimi duris link kito miegamojo, kurio durys buvo atidarytos, ir dirstelėjau vidun. Ten nieko nebuvo. Priešinės durys buvo uždarytos. Pasibeldžiau.

– Kas ten? – atsiliepė Dorotė.

– Nikas, – atsakiau aš ir įėjau.

Dorotė gulėjo ant lovos krašto, buvo apsirengusi, tik be šlepečių. Greta jos ant lovos sėdėjo Gilbertas. Jos lūpos šiek tiek patino, bet gal ir nuo to, kad ji verkė: akys buvo paraudusios. Ji kilstelėjo galvą ir pasipūtė.

– Vis dar nori pasikalbėti su manimi? – paklausiau.

Gilbertas pasikėlė nuo lovos.

– Kur mama?

– Kalbasi su policija.

Jis kažką pasakė, nenugirdau ką, ir išėjo iš kambario.

Dorotė krūptelėjo.

– Mane nuo jo šiurpas krečia, – pasakė ji ir kažką prisiminusi vėl pasipūtė.

– Vis dar nori su manimi pasikalbėti?

– Kodėl tu nusistatęs prieš mane?

– Kalbi kvailystes. – Atsisėdau ten, kur ką tik sėdėjo Gilbertas. – Ar žinai ką nors apie peiliuką ir grandinėlę, kuriuos neva rado tavo motina?

– Ne. Kur?

– Ką tu norėjai man pasakyti?

– Nieko... dabar, – priešiškai iškošė ji, – išskyrus tai, kad tu nors nusišluostytum nuo lūpų jos pomadą.

Nusišluosčiau lūpas. Ji išplėšė man iš rankų nosinę ir nusirito į kitą lovos pakraštį pasiekti nuo stalo degtukų dėžutės. Čirkštelėjo degtukas.

– Dvoks, – pasakiau.

– Man vis vien, – atsakė Dorotė, bet degtuką užgesino. Paėmiau nosinę, priėjau prie lango, pravėriau jį, tada išmetęs nosinę užtrenkiau rėmus ir grįžau į savo vietą ant lovos.

– Jeigu tau nuo to lengviau.

– Ką tau pasakė mama... apie mane?

– Ji pasakė, kad tu mane įsimylėjusi.

Dorotė staigiai atsisėdo.

– O tu?

– Pasakiau, kad patikau tau, kai buvai dar vaikas.

Apatinė jos lūpa trūktelėjo.

– Tu... tu taip manai?

– O kas dar gali būti?

– Nežinau. – Ji pravirko. – Dėl to visi šaiposi iš manęs – ir mama, ir Gilbertas, ir Harisonas... Aš...

– Velniop juos visus. – Apkabinau ją.

Po kurio laiko ji paklausė:

– Mama tave įsimylėjusi?

– Dieve mano, žinoma, ne! Ji neapkenčia vyrų labiau nei kuri nors mano pažinota moteris, išskyrus lesbietes.

– Bet ji visada ką nors turėdavo...

– Tai vien kūniška. Neapsigauk dėl to. Mimi kankinamai neapkenčia vyrų – visų.

Dorotė liovėsi verkusi, suraukė kaktą ir paklausė:

– Nesuprantu. Tu neapkenti jos?

– Paprastai ne.

– O dabar?

– Nemanau. Ji elgiasi kvailai, bet yra įsitikinusi, kad labai protingai, tačiau nemanau, kad neapkęsčiau jos.

– O aš jos neapkenčiu, – pasakė Dorotė.

– Sakei man šitai praeitą savaitę. Kai ko norėjau tavęs paklausti: ar kada nors pažinojai ar kada nors buvai mačiusi Artūrą Nunheimą, apie kurį šiandien kalbėjome užeigoje?

Ji suirzusi pažvelgė į mane:

– Tiesiog stengiesi nukreipti kalbą.

– Aš noriu žinoti. Matei?

– Ne.

– Jį minėjo laikraščiai, – priminiau jai. – Tas pats, kuris pasakė policijai, kad Morelis pažinojo Džuliją

Vulf.

– Nepamenu tokios pavardės. Neprisimenu, kad kada nors būčiau ją girdėjusi iki šio vakaro.

Nupasakojau jo išvaizdą.

– Ar kada nors tokį matei?

– Ne.

– Kartais jį galėdavo vadinti Albertu Normanu. Ta pavardė tau girdėta?

– Ne.

– Ar pažįsti kurį nors iš tų, kuriuos mes šiandien matėme pas Stadsį? Arba apie kurį nors iš jų esi girdėjusi?

– Ne. Garbės žodis, Nikai, aš pasakyčiau, jei ką nors žinočiau.

– Ir nesvarbu, ką tai liestų?

– Taip, – bematant patvirtino ji, paskui paklausė: – Ką tu turi galvoje?

– Puikiai žinai, ką turiu galvoje.

Ji užsidengė veidą delnais taip, kad vos supratau jos žodžius:

– Aš bijau, Nikai. Aš... – Dorotė atitraukė rankas. Į duris kažkas pasibeldė.

– Įeikit, – pasakiau.

Endis pravėrė duris lygiai tiek, kad galėtų įkišti galvą, ir stengdamasis nesmalsauti pasakė:

– Leitenantas nori matyti jus.

– Tuojau einu, – pažadėjau.

Jis pravėrė duris plačiau.

– Jis laukia, – ir reikšmingai mirktelėjo man, bet jo burnos kamputis trūktelėjo smarkiau negu akis, ir išėjo stulbinanti grimasa.

– Aš sugrįšiu, – pasakiau Dorotei ir nusekiau paskui Endį.

Jis uždarė paskui mane duris ir prisikišęs prie mano ausies sušnibždėjo.

– Berniūkštis žiūrėjo pro užrakto skylutę.
– Gilbertas?
– Aha. Išgirdęs mano žingsnius, jis suspėjo pasprukti, bet buvo čia, kaip tik čia.
– Jis dar ir ne tai gali, – pasakiau. – Kaip susitvarkėte su ponia Jo?
Endis sudėjo storas lūpas vamzdeliu ir triukšmingai atsikvėpė:
– Na, ir poniutė!

25 SKYRIUS

Įėjome į Mimi miegamąjį. Ji sėdėjo krėsle prie lango ir atrodė nepaprastai patenkinta savimi. Linksmai šypsodamasi pasakė man:
– Dabar mano sąžinė švari. Viską prisipažinau.
Gildas stovėjo prie stalo šluostydamasis nosinę. Ant smilkinių dar žvilgėjo prakaito lašeliai, o veidas atrodė pasenęs ir nuvargęs. Grandinėlė ir peiliukas, taip pat nosinaitė, į kurią jie buvo įsukti, gulėjo ant stalo.
– Baigėte? – paklausiau.
– Nežinau, ir tai – faktas, – pasakė jis ir pasuko galvą į Mimi: – Ar mes baigėme?
Mimi prajuko:
– Negaliu įsivaizduoti, kas dar ten galėjo būti.
– Gerai, – lėtai, lyg ir nenoromis prašneko Gildas, – tokiu atveju norėčiau pasikalbėti su ponu Čarlsu, jei leisite, – porą minučių.
Jis tvarkingai sulankstė nosinę ir įsikišo į kišenę.
– Galite pasikalbėti čia. – Mimi pasikėlė iš krėslo. – Aš išeisiu, ir šnekėkitės su ponu Čarslu kiek tinkamas.
Praeidama pro šalį, ji koketiškai paplekšnojo man

per skruostą.

– Neleisk jiems kalbėti apie mane per daug bjauriai, Nikai.

Endis išleido ją iš kambario, užtrenkė paskui ją duris, vėl sudėjo lūpas vamzdeliu ir triukšmingai iškvėpė.

Atsiguliau ant lovos.

– Na, kas yra kas?

Gildas atsikosėjo.

– Ji papasakojo mums, kaip rado tą grandinėlę su peiliuku ant grindų, kur poniutė Vulf, atrodo, nutraukė ją grumdamasi su Vainentu, ir paaiškino mums, kodėl iki šiol tai slėpė. Kalbant tarp mūsų, jos žodžiuose nelabai daug prasmės, kai blaiviai pažiūri, bet gal šiuo atveju ir neverta taip žiūrėti. Ar pasakyti jums tiesą? Aš nežinau, kaip ją suprasti daugeliu atžvilgių, iš tikrųjų nežinau.

– Svarbiausia – neleisti jai, kad nuvargintų jus iki visiško išsekimo, – patariau jam. – Kai pagaunate ją meluojant, ji tai pripažįsta ir pakiša jums kitą versiją, jūs sugaunate ją ir su tuo melu, ji pripažįsta ir jį ir pateikia jums dar vieną, ir taip toliau. Daugelis žmonių, net moterų, pasimeta, kai pagaunate juos atvirai meluojančius trečią ar ketvirtą kartą, ir ima sakyti tiesą, arba visai nutyla, bet Mimi ne tokia. Ji nesiliauja melavusi, ir turite būti budrus, kitaip patikėsite ja ne todėl, kad, pasirodo, ji kalba tiesą, o tik todėl, kad pavargote netikėti ja.

– Hm–hm. Galimas daiktas, – pasakė Gildas ir kyštelėjo pirštą už apykaklės. Atrodė, kad jam buvo nejauku. – Klausykite, kaip jūs manot: ar tai ji nužudė poniutę?

Pastebėjau, kad Endis taip įsispitrėjo į mane, kad jam vos akys ant kaktos neiššoko. Atsisėdau ir nuleidau kojas ant grindų.

– Norėčiau sužinoti. Tas pasakojimas apie grandinėlę atrodo išgalvotas, gerai, bet... Galima sužinoti, ar jis turėjo tokią grandinėlę, – gal ji vis dar pas jį. Jei Mimi taip gerai prisimena grandinėlę, kaip sako, visai įtikėtina, kad ji galėjo užsakyti tokią pat juvelyrui, o kas nors galėjo nupirkti peiliuką ir išgraviruoti jame inicialus, kokius tik įsigeis. Daug kur galima paprieštarauti pačiai tikimybei, kad ji nuėjo taip toli. Jei ji pakišo daikčiuką, tai labai įtikėtina, kad matė originalą galbūt ne vienerius metus, bet tai, vaikinai, jūs turite sužinoti.

– Darome viską, ką galime, – kantriai prašneko Gildas. – Tai kaip manote, ar ji tai padarė?

– Nužudė? – Aš papurčiau galvą. – Taip toli aš neinu. Kaip dėl Nunheimo? Palyginote kulkas?

– Taip, jos iš tos pačios patrankos, kuria šaudyta į poniutę, visas penketas.

– Į jį šovė penkis kartus?

– Taip, ir iš labai arti, vos nepradegino drabužių.

– Šiąnakt užeigoje mačiau jo merginą, tokią didelę ir raudonplaukę, – tariau. – Ji sako, kad tai jūs ir aš nužudėme jį, nes jis per daug žinojo.

– Hm–hm. Kokioje užeigoje? Norėčiau šnektelti su ja.

– Stadsio Berko "Pigairon Klab`e". – Pasakiau adresą. – Ten šlaistėsi ir Morelis. Jis pasakė, kad tikrasis Džulijos Vulf vardas – Nensė Kein ir kad ji turėjo drauguži, kuris sėdi Ogajyje, Feisą Peplerį.

Iš to, kaip Gildas ištarė "taip", supratau, kad jis jau žino apie Peplerį ir Džulijos praeitį.

– Ką dar atkapstėte savo klajonių metu?

– Mano bičiulis Laris Kroulis, reklamos agentas, matė, kaip vakar po pietų Jorgensenas išėjo iš lombardo Šeštojoje greta Keturiasdešimt šeštosios.

– Taip?

– Atrodo, kad jūsų nesujaudino mano naujienos. Aš...

Atsidarė durys, ir į kambarį įėjo Mimi su padėklu, ant kurio buvo sustatytos stiklinės, viskis ir mineralinis vanduo.

– Pamaniau, kad neatsisakysite išgerti, – linksmai pasakė ji.

Padėkojome jai,

Ji pastatė padėklą ant stalo, tarė: "Neketinu jums trukdyti", nusišypsojo koketiškai atlaidžiai – tokią veido išraišką mėgsta nutaisyti moterys vyrų draugijoje – ir išėjo.

– Jūs kažką sakėte, – priminė man Gildas.

– Tik tai, kad pasakytumėte, jei manote, kad pučiu jums miglą į akis. Iki šiol buvome išvien, ir nenorėčiau...

– Ne, ne, – skubiai šūktelėjo Gildas, – nieko tokio nėra, pone Čarlsai. – Jo veidas raustelėjo. – Aš... Faktas tas, kad komisaras mus ragina, o aš lyg ir gaištu laiką. Antroji žmogžudystė viską sukomplikavo. – Jis pasisuko į padėklą ant stalo. – Kaip jums atskiesti?

– Visai neskieskite. Dėkui. Ir jokio siūlo galo?

– Na, ką, ta pati patranka ir krūva kulkų, kaip ir Vulf atveju, bet tai beveik ir viskas. Tai įvyko mebliuotų kambarių vestibiulyje tarp dviejų parduotuvių. Nieko ten neatsirado, kas pažinotų Nunheimą arba Vainentą, arba dar ką nors, ką mes galėtume su tuo susieti. Durys buvo neužrakintos, kas nori galėjo įeiti, bet nieko labai svarbaus čia nėra, kai pagalvoji.

– Niekas nieko negirdėjo ir nematė?

– Žinoma, šūvius girdėjo, bet kas šaudė, nematė.

Jis padavė man stiklinę su viskiu.

– Ar radote tuščias gilzes? – paklausiau.

– Nė karto, – jis papurtė galvą, – gal tai buvo

revolveris.

– Ir abu kartus žudikas išpyškino visą apkabą, įskaitant šūvį į telefoną, jei, kaip ir daugelis, laikė lizdą po daužikliu tuščią.

Gildas pastatė stiklinę, kurią jau kėlė prie burnos.

– Juk neįpainiosite į bylą kinų, – suaimanavo jis, – vien todėl, kad jie taip šaudo.

– Ne, tiesiog ieškau kokio nors kliuvinio, kuris nors ką duotų. Ar sužinojote, kur Nunheimas buvo merginos nužudymo dieną?

– Aha. Šlaistėsi netoliese jos namo – bent kurį laiką. Jį matė ir prie paradinio įėjimo, ir kieme, jei tikėsime žmonėmis, kurie nelabai suka sau galvą, ką matė tuo metu, ir neturi priežasčių meluoti. O dieną iki nužudymo, pasak liftininko, jis buvo pasikėlęs į jos aukštą. Vaikinas sako, jog tuoj nuvažiavo ir nežino, ar Nunheimas buvo įėjęs pas Džuliją.

– Tai gal Miriama teisi? – paklausiau aš. – Gal jis per daug žinojo? Ar kas nors paaiškėjo dėl keturių tūkstančių skirtumo tarp sumos, kurią Makolis atidavė Džulijai ir kurią, pasak Vainento, šis gavo iš sekretorės?

– Ne.

– Morelis sako, kad ji visada turėdavo apsčiai pinigų. Kartą net paskolinusi jam penkis tūkstančius grynaisiais.

– Taip? – pastatė akis Gildas.

– Taip. Ir dar jis sako, kad Vainentas žinojęs apie jos teistumą.

– Man rodos, – lėtai iškošė Gildas, – Morelis daug jums pripasakojo.

– Jis mėgsta pašnekėti. Ar sužinojote, ką dirbo Vainentas pradingęs arba ką rengėsi dirbti?

– Ne. Jūs lyg ir domėjotės jo dirbtuvėmis.

– Kodėl ne? Jis – išradėjas, jo vieta dirbtuvėse.

Norėčiau kada nors dirstelėti į jas.

– Pamėginkit. Papasakokite daugiau apie Morelį. Ir kaip jums pavyko jį prašnekinti.

– Jis mėgsta pašnekėti. Ar pažįstate vaikiną, pravarde Žvirblis? Aukštas storulis moterišku balsu.

Gildas susiraukė:

– Ne. O ką?

– Jis buvo ten... su Miriama... ir ketino sumalti mane, bet jam neleido.

– Ką jis norėjo tuo pasiekti?

– Nežinau. Gal Miriama pasakė jam, kad padėjau jums nudobti Nunheimą.

– Vaje. – Gildas pasikrapštė smakrą nykščio nagu ir pažiūrėjo į laikrodį. – Jau vėlu. Manau, kad užšoksite pas mane rytoj... tai yra šiandien.

– Būtinai, – pasakiau nepagalvojęs, linktelėjau jam ir Endžiui ir nuėjau į svetainę.

Nora miegojo ant sofos. Mimi atidėjo skaitomą knygą ir paklausė:

– Slaptas posėdis baigėsi?

– Taip. – Žengiau prie sofos.

– Temiega, Nikai, – pasakė Mimi, – juk tu rengiesi pasilikti, kai tavo draugai iš policijos išeis, ar ne?

– Gerai. Bet man reikia užsukti pas Dorotę.

– Ji užmigo.

– Gerai. Aš ją pažadinsiu.

– Bet...

Į kambarį įžengė Gildas ir Endis, visiems palinkėjo labos nakties, Gildas apgailestaudamas nužvelgė miegančią Norą, ir jie išėjo.

– Pavargau nuo policininkų, – atsiduso Mimi. – Ar pameni tą istoriją?

– Taip.

Įėjo Gilbertas.

– Ką, ar jie iš tikrųjų mano, kad tai padarė Krisas?

– Ne, – atsakiau aš.

– O ką jie mano?

– Vakar būčiau galėjęs papasakoti. Šiandien negaliu.

– Tai juokinga, – užprotestavo Mimi. – Jie puikiai žino, kad tu neblogiau žinai, kad tai padarė Klaidas.

Aš tylėjau.

– Tu puikiai žinai, kad tai padarė Klaidas, – reikliau pakartojo ji.

– Jis to nedarė, – paprieštaravau aš.

Mimi veide atsirado džiūgaujanti išraiška.

– Tu dirbi jam. Dabar neišsisuksi.

Mano ”ne“ tiesiog atšoko nuo jos kaip žirniai nuo sienos.

– Kodėl jis nebūtų galėjęs? – paklausė Gilbertas taip, lyg iš tikrųjų būtų norėjęs žinoti.

– Jis galėjo, bet nepadarė. Argi būtų ėmęs rašinėti laiškus, mesdamas įtarimą ant Mimi, vienintelio žmogaus, kuris padėjo jam, slėpdamas svarbiausią įkaltį prieš jį?

– Bet gal jis to nežinojo! Gal manė, kad policija tiesiog neskelbia to, kas jai žinoma. Juk jie dažnai taip daro, ar ne? O gal tikėjosi priversti sudvejoti ja, ir jeigu ja nepatikės, tai...

– Taip ir yra, – pasakė Mimi, – kaip tik taip jis ir padarė, Nikai.

– Juk nemanai, kad Džuliją nužudė tavo tėvas? – kreipiausi į Gilbertą.

– Ne, aš taip nemanau, bet norėčiau žinoti, kodėl jūs taip nemanote... na, suprantate... koks jūsų metodas.

– O aš norėčiau žinoti tavąjį.

Jo veidą išpylė švelnus raudonis, o šypsena liudijo, jog jis šiek tiek sutriko.

– Oi, bet aš... aš visai kas kita.

– Gilbertas žino, kas nužudė Džuliją, – pareiškė nuo slenksčio Dorotė.

Ji vis dar buvo apsirengusi ir įdėmiai žiūrėjo į mane, lyg bijodama pažvelgti į ką nors kitą. Ji buvo išbalusi ir laikėsi labai tiesiai.

Nora atsimerkė, pasirėmė alkūne ir mieguistai paklausė: "Ką?" Jai niekas neatsakė.

– Tik nesurenk spektaklio, Dora, – paprašė Mimi.

– Gali primušti mane, kai jie išeis, – pasakė Dora. – Juk tu taip ir darai.

Tuos žodžius ji ištarė neatitraukdama nuo manęs akių.

Mimi dėjosi nesuprantanti, apie ką kalba duktė.

– Kas ją nužudė, pasak Gilberto? – paklausiau.

– Nebūk asilė, Dora, tu... – pradėjo Gilbertas.

– Tepasako, – pertraukiau jį. – Tepasako viską, ką žino. Kas ją nužudė, Dorote?

Mergaitė pažvelgė į brolį, nuleido akis ir susigūžė. Įdūrusi akis į grindis, ji neaiškiai sumurmėjo:

– Aš nežinau. Jis žino. – Paskui pakėlė į mane akis ir sudrebėjo. – Argi nematai, kad aš bijau? – sušniko ji. – Aš bijau jų. Paimk mane iš čia, ir aš viską pasakysiu, bet aš bijau jų.

Mimi nusijuokė man į veidą:

– Gavai, ko norėjai? Taip tau ir reikia!

Gilbertas išraudo.

– Tai kvaila, – suburbleno jis.

– Žinoma, aš pasiimsiu tave iš čia, – pasakiau, – bet norėčiau viską sužinoti dabar, kol mes drauge.

Dorotė papurtė galvą.

– Aš bijau.

– Nikai, aš nenoriu, kad tu jai pataikautum, – pasakė Mimi. – Tai ją gadina. Ji...

– Ką pasakysi? – paklausiau Norą.

Ji atsikėlė ir pasirąžė nepakeldama rankų. Jos

veidas buvo rausvas ir malonus kaip visada po miego. Ji silpnai šyptelėjo man ir pasakė:

– Važiuokim namo. Man šie žmonės nepatinka. Eime, Dorote, imk paltą ir skrybėlę.

– Eik gulti, – įsakė Mimi dukteriai.

Dorotė pakėlė prie burnos kairės rankos pirštų galiukus ir suinkštė:

– Neleisk jai mušti manęs, Nikai.

Aš stebėjau Mimi. Jos veide sustingo nesudrumsčiama pusiau šypsena, šnervės išsipūtė, ir aš girdėjau, kaip ji alsuoja.

Nora priėjo prie Dorotės.

– Eime, nusiprausim, ir...

Mimi slopiai žvėriškai suurzgė, raumenys jos kakle išsipūtė ir ji pasistiebė.

Nora atsistojo tarp Mimi ir Dorotės. Spėjau sugriebti Mimi už peties, vos ji šoko į priekį, kita ranka apglėbiau iš už nugaros per liemenį ir kilstelėjau. Ji suspigo ir ėmė tvatyti mane kumštukais, o kieti ir [illegible] aukšti jos kulniukai smigo man į blauzdas.

Nora išstūmė Dorotę iš kambario ir atsistojo tarpduryje pasižiūrėti į mus. Jos veidas labai pagyvėjo, mačiau jį labai aiškiai, visa kita – kaip pro rūką. Netikslūs silpni smūgiai per nugarą ir petį grąžino mane į tikrovę – aš suvokiau, jog mane talžo Gilbertas. Pamačiau jį, bet miglotai, ir visai nepajutau, kaip nubloškiau jį.

– Pasitrauk, Gilbertai. Aš nenoriu, kad tau skaudėtų.

Nunešiau Mimi ant sofos, mečiau aukštielninką, atsisėdau ant jos kelių ir sugriebiau už riešų.

Gilbertas vėl atsirado šalia. Mėginau trenkti jam per kelio girnelę, bet smūgis pataikė per žemai, ir vaikinas nuvirto ant grindų. Spyriau jam, bet nepataikiau ir pasakiau:

– Galime pasipešti vėliau. Atnešk vandens.

Mimi veidas pasidarė tamsiai raudonas. Akys išsprogo, pasidarė lyg stiklinės, beprasmės, nežmoniškos. Pro sukąstus dantis veržėsi putos, ji šaižiai švokštė, ir atrodė, kad raudonas kaklas ir visas besirangantis jos kūnas sudėtas vien iš išsipūtusių gyslų bei raumenų, kurie tuojau sprogs. Jos riešai įkaito ir suprakaitavo, todėl man buvo sunku išlaikyti juos.

Greta manęs lyg geroji fėja išdygo Nora su stikline vandens.

– Šliūkštelėk jai į veidą, – paprašiau.

Ji šliūkštelėjo. Mimi atleido sukąstus dantis, burna ėmė gaudyti orą ir užsimerkusi pašėlusiai sumataravo galvą į šalis. Tačiau besirangančio kūno įtūžis silpo.

– Pakartok.

Po antrosios stiklinės Mimi protestuodama suvapėjo, ji neteko jėgų. Gulėjo tyliai, atsipalaidavusi, vos kvėpuodama.

Paleidau jos rankas ir atsistojau. Gilbertas stovėjo ant vienos kojos, alkūne pasirėmęs į stalą, ir glostė kitą. Dorotė suapvalėjusiomis akimis išblyškusi stirksojo tarpduryje neapsispręsdama: įeiti ar bėgti ir pasislėpti. Greta manęs stovėjo Nora su tuščia stikline rankoje.

– Manai, kad jai nieko? – paklausė ji.

– Esu tikras.

Netrukus Mimi atsimerkė, mirksėdama mėgino nubirinti vandenį nuo blakstienų. Kyštelėjau jai į ranką nosinę. Ji nusišluostė veidą, giliai trūksmingai atsiduso ir atsisėdusi ėmė dairytis vis dar mirksėdama. Pamačiusi mane, vangiai nusišypsojo. Jos šypsena buvo kalta, bet atgailos – nė per nago juodymą. Mimi neryžtingai pasičiupinėjo plaukus ir prašneko:

– Aš tartum paskendau.

– Vieną kart štai taip nersi, – pasakiau, – ir nebeišnersi.

Ji pažvelgė pro mane į sūnų:

– Gilai, kas tau?

Gilbertas skubiai atitraukė ranką ir pastatė koją ant grindų.

– Aš... oi... nieko. Man viskas kuo puikiausiai. – Jis prisiglostė plaukus ir pasitaisė kaklaryšį.

Mimi ėmė kvatoti:

– Oi, Gilai, tu iš tikrųjų mėginai mane užstoti? Prieš Niką? – ji vis garsiau juokėsi. – Tai nepaprastai miela, bet nepaprastai kvaila. Juk jis tikras pabaisa. Niekas nebūtų galėjęs...

Ji prispaudė prie lūpų mano nosinę ir ėmė tirtėti iš juoko.

Pažvelgiau į Norą. Lūpos kietai sučiauptos, akys kone juodos iš įniršio. Paėmiau ją už rankos.

– Laikas nešdintis. Gilbertai, duok mamai išgerti. Po poros minučių ji atsipeikės.

Su skrybėle ir paltu rankose Dorotė ant pirštų galiukų nutipeno link durų. Mudu su Nora susiradome savo paltus ir išėjome jai įkandin, palikę Mimi ant sofos kvatoti į mano nosinę.

Visą kelią iki ”Normandijos“ niekas iš mūsų trijulės nepratarė nė žodžio. Nora mąstė, Dorotė atrodė vis dar labiau nusigandusi, o aš pavargau – dienelė pasitaikė ne iš lengvųjų.

Apie penktą grįžome. Asta audringai mus sutiko. Atsidrėbiau ant grindų pažaisti su ja, Nora bufete ėmėsi virti kavą. Dorotė norėjo papasakoti man kažkokią įstoriją, kuri nutiko jai vaikystėje.

– Ne, – pasakiau, – mėginai tai padaryti pirmadienį. Kas tai yra? Ar užprogramuota tavyje? Jau vėlu. Kodėl pabijojai pasakoti man savo istoriją ten?

– Bet tu geriau suprasi, jei leisi man...

– Tą patį sakei ir pirmadienį. Aš nesu psichoanalitikas. Ir nieko nenutuokiu apie vaikiškus įspūdžius. Spjauti man į juos. Ir aš pavargau – kaip užsuktas visą dieną.

Dorotė nepatenkinta pasimaivė.

– Atrodo, mėgini elgtis su manimi kuo griežčiau.

– Klausyk, Dorote, – pasakiau aš, – arba tu žinai kažką ir pabijojai pasakyti Mimi ir Gilbertui girdint, arba nežinai. Jei žinai, drožk. Aš paklausiu, jei ko nors nesuprasiu.

Dorotė piktai sukiojo sijono kabę, o kai pažvelgė į mane, jos akys žibėjo iš susijaudinimo. Ji labai garsiai sušnibždėjo:

– Gilbertas šiandien matėsi su tėvu, ir tėvas pasakė jam, kas nužudė Džuliją Vulf.

– Kas?

– Šito jis man nepasakė. – Dorotė papurtė galvą. – pasakė tik, kad buvo susitikęs.

– Ir šitai tu bijojai pasakyti motinai ir broliui girdint?

– Taip. Geriau suprastum, jei leistum papasakoti...

– Tai, kas atsitiko, kai buvai maža mergytė? Na jau ne. Liaukis. Ką dar jis tau pasakojo?

– Nieko.

– Apie Nunheimą nieko?

– Ne, nieko.

– Kur jūsų tėvas?

– Gilas nepasakė.

– Kur jiedu susitiko?

– Jis nepasakė. Prašau, Nikai, nepyk. Perdaviau tau viską, ką jis kalbėjo.

– Taigi, labai daug, – suniurnėjau. – Kada jis tau šitai pasakė?

– Šįvakar. Kai tu įėjai pas mane į kambarį. Garbės

žodis, tai viskas.

– Būtų nuostabu, – pasakiau aš, – jei nors kartą kas nors iš jūsų kompanijos galėtų pasakyti ką nors aiškiai ir suprantamai – nesvarbu ką.

Nora atnešė kavos.

– Kokie rūpesčiai kamuoja tave dabar, sūneli? – paklausė ji.

– Įvairūs, – atsakiau aš. – Mįslės, prasimanymai, o aš per daug senas ir pavargęs, kad tai man teiktų smagumo. Važiuokim į San Franciską.

– Nesulaukę Naujųjų metų?

– Rytoj, ne – šiandien.

– Aš sutinku. – Ji padavė man puodelį. – Galime skristi lėktuvu, jei nori, ir būsime namie kaip tik Naujųjų metų vakarą.

– Aš nemelavau tau, Nikai, – drebančiu balsu pasakė Dorotė. – Aš viską pasakiau. Prašau, nepyk ant manęs. Aš tokia...

Jos žodžius nuslopino rauda.

Pagloščiau Astos galvą ir sudejavau.

– Mes visi nusikamavome, – tarė Nora, – todėl lengvai netenkame savitvardos. Nuveskim šunelį apačion, o patys gulkimės. Pailsėsim, o jau paskui šnekėsimės toliau. Eime, Dorote, atnešiu tau kavos į miegamąjį ir duosiu kokius nors naktinius.

Dorotė atsikėlė, pasakė man: "Labanakt. Atleisk, kad taip kvailai elgiuosi" – ir išėjo paskui Norą.

Netrukus Nora sugrįžo ir atsisėdo greta manęs ant grindų.

– Mūsų Dorai lemta verkti ir raudoti, – pasakė ji. – Jos gyvenimas nelabai malonus, tačiau... – Ji nusižiovavo. – Kokia gi ta baisioji jos paslaptis?

Papasakojau.

– Berods klaikūs sapaliojimai.

– Kodėl?
– O kodėl ne? Visa, ką girdėjome iš jų, – klaikūs sapaliojimai.
Nora vėl nusižiovavo.
– Gal to visai gana sekliui, bet mane nepakankamai įtikina. Paklausyk, kodėl negalėtum sudaryti visų įtariamųjų ir visų motyvų, raktų sąrašo ir patikrinti jų?..
– Tu ir sudarinėk. O aš einu miegoti. O kas yra raktas, mamyte?
– Pavyzdžiui, tai, kad šiandien Gilbertas prisėlino ant pirštų galų prie telefono, kai likau viena svetainėje, – jis manė, kad aš miegu, – ir paprašė telefonistės nieko nejungti su jų numeriu iki ryto.
– Na, na.
– Arba tai, kad Dorotė staiga pastebi, jog visą laiką turėjo tetos Alisos buto raktą.
– Na, na.
– Ir, pavyzdžiui, tai, kad Stadsis spiria Moreliui į koją po stalu, kai šis staiga ima pasakoti tau apie tą girtuoklį – kaip ten jis... Diko O`Brajeno, kurį pažinojo Džulija Vulf, pusbrolį.
Atsikėliau ir padėjau mūsų puodukus ant stalo.
– Nesuprantu, kaip koks nors seklys gali tikėtis sėkmės nesusituokęs su tavimi, bet tu vis tiek perdedi. Stadsis, mano manymu, baksnojo Morelį vien dėl to, kad galėtų kuo daugiau laiko praleisti be didesnių rūpesčių. Man labiau rūpi, kodėl jie išgrūdo Žvirblį – ar kad neprimuštų manęs, ar kad ko nors neprasitartų. Aš jau miegu.
– Ir aš. Pasakyk man vieną dalyką, Nikai. Pasakyk teisybę: kai judu su Mimi grūmėtės, tau įvyko erekcija?
– Ai, šiek tiek.
Nora prajuko ir atsikėlė nuo grindų.

– Bjaurus senas palaidūne, – pasakė ji, – žiūrėk, jau švinta.

26 SKYRIUS

Nora pažadino mane ketvirtis po dešimtos.

– Telefonas, – pasakė ji. – Tai Herbertas Makolis, ir jis sako, kad labai svarbu.

Nuėjau į miegamąjį – nakvojau svetainėje – prie telefono. Dorotė tyliai knarkčiojo.

– Sveikas, – sumurmėjau į ragelį.

Makolis atsiliepė:

– Priešpiečiams dar ankstoka, bet man reikia tuojau pat su tavimi pasimatyti. Ar galiu pasikelti?

– Žinoma. Kartu papusryčiausim.

– Aš jau. Pusryčiaukite, o aš ateisiu po penkiolikos minučių.

– Sutarta!

Dorotė prasimerkė, mieguistai pasakė: "Tikriausiai jau vėlu", apsivertė ir vėl užmigo.

Persiliejau šaltu vandeniu veidą, šliūkštelėjau ant rankų, išsivaliau dantis, susišukavau ir grįžau į svetainę.

– Makolis pas mus keliasi, – pasakiau Norai. – Jis jau pusryčiavo, tačiau užsakyk jam kavos. O man – vištienos kepenėlių.

– Aš kviečiama prie jūsų vaišių stalo ar man...

– Žinoma. Juk niekada nebuvai susitikusi su Makoliu, tiesa? Labai neblogas vaikinas. Kadaise kelioms dienoms buvau komandiruotas į jo dalinį netoli Vo, ir po karo mudu vienas kitą susiradome. Jis pametėjo man porelę klientų, be kita ko, ir Vainentą. Kad taip šlakelį linksmintojo?

– Kodėl negalėtum šiandien likti blaivus?

– Mudu atvykome į Niujorką ne tam, kad būtume blaivūs. Nori, eime šįvakar pažiūrėti ledo ritulio varžybų?

– Neprieštarauju. – Nora įpylė man išgerti ir išėjo užsakyti pusryčių.

Peržiūrėjau rytinius laikraščius. Tarp naujienų buvo pranešama apie tai, kad Bostone policija areštavo Jorgenseną, kad nužudytas Nunheimas, bet kur kas daugiau vietos skirta kitoms byloms: toliau rutuliojama tai, ką bulvariniai laikraščiai vadina ”pragariška gangsterių karo virtuve“, ”Gergiusono – ”princo Maiko“ – areštas ir interviu su Džefsiu apie derybas su mažamečio sūnaus Lindbergo pagrobėjais.

Makolis atvyko tuo pačiu metu, kaip ir pasiuntinys, kuris atvedė Astą. Šuniui Makolis patiko, nes jam tapšnojant Asta pajuto sunkią ranką – ji nelabai mėgo subtiliuosius.

Tą rytą Makoliui aplink burną atsirado raukšlelių, skruostų raudonis pablanko.

– Iš kur policija ištraukė tą naują siūlo galą? – paklausė jis. Ar jie mano... – Advokatas nutilo – į kambarį įėjo Nora. Ji buvo jau apsirengusi.

– Nora, tai Herbertas Makolis, – pasakiau aš. – Mano žmona.

Jie paspaudė vienas kitam rankas, ir Nora pasakė:

– Nikas prašė, kad užsakyčiau jums tik kavos. Ar negalėčiau...

– Ne, dėkui, aš ką tik pusryčiavau,

– Tai kas ten su policija? – paklausiau.

Makolis neryžtingai pažvelgė į mane.

– Norai žinoma praktiškai viskas, ką aš žinau, – paaiškinau, – taigi jeigu tai tik ne...

– Ne, ne, nieko tokio, – atsakė jis. – Tai, na, greičiau dėl pačios ponios Čarls. Nenoriu, kad ji neri-

mautų.

– Tuomet dėstyk. Ji nerimauja tik dėl to, ko nežino. Kokį ten naują siūlo galą surado policija?

– Šįryt pas mane užsuko leitenantas Gildas, – pradėjo Makolis. – Pirmiausia jis parodė man galelį laikrodžio grandinėlės su peiliuku ir paklausė, ar kada nors anksčiau esu ją matęs. Esu matęs – tai Vainento grandinėlė. Pasakiau jam: manau, kad mačiau – atrodo, kad barškaliukai priklauso Vainentui. Paskui jis paklausė, ar aš nežinau, kaip daiktai galėjo pakliūti į kažkokias rankas, ir iš visų neaiškių jo užuominų supratau, kad kalbėdamas apie kažkokias rankas jis turi galvoje tave ir Mimi. Pasakiau jam, kad Vainentas galėjo atiduoti daiktus bet kuriam iš jūsų, jūs galėjote pavogti juos arba rasti gatvėje, arba gauti iš ko nors, kas pavogė arba rado juos gatvėje, arba dar kaip nors įsigyti. Pasakiau jam, kad būdų, žinoma, yra daug, bet jis suprato, jog iš jo tyčiojamasi, ir nutraukė pokalbį.

Noros veidą išmušė dėmės, o akys apniuko.

– Koks idiotas!

– Na, na, – pasakiau. – Tikriausiai turėjau tave perspėti, kad praeitą naktį jis pasuko ta kryptimi. Atrodo, kad sena mano draugužė Mimi kartelį kitą pastūmėjo jį ta linkme. Kur dar jis nukreipė savo prožektorių?

– Dar jis norėjo sužinoti... jis paklausė taip: "Kaip manote, ar Čarlsas ir ta poniutė Vulf ir toliau tęsė savo meilės intrigėlę? O gal viskas buvo baigta?"

– Taip, tai Mimi darbas, – pasakiau aš. – Gerai, ką tu jam atsakei?

– Pasakiau, kad negaliu patvirtinti, ar jūs tęsėte savo meilės intrigėlę, nes nežinojau, kad ji kada nors tarp jūsų buvo, ir priminiau, kad, šiaip ar taip, tu seniai nebegyveni Niujorke.

– O tu flirtavai su ja? – paklausė Nora.

– Nesistenk pavaizduoti Mako melagiu, – pasakiau aš. – Ką į tai atsakė Gildas?

– Nieko. Paklausė, ar aš nemanau, kad Jorgensenas sužinojo apie tave ir Mimi, o kai paklausiau, ką būtent, jis apkaltino mane, kodėl deduosi nekaltu kūdikėliu – tai jo žodžiai, – taigi nieko mudu ir nesutarėme. Jį domino, kur ir kada aš jus esu matęs – colių ir sekundžių tikslumu.

– Labai malonu, – pasakiau, – mano alibi visai sumautas.

Įėjo padavėjas su mūsų pusryčiais. Pasišnekėjome apie šį bei tą, kol jis padengė stalą ir išėjo.

Tada Makolis pasakė:

– Tau nėra ko baimintis. Rengiuosi pasiųsti Vainentą į policiją. – Jo balsas buvo netvirtas ir prigesęs.

– Ar esi įsitikinęs, kad tai padarė jis? – paklausiau. – Aš nesu tikras.

– Žinau. – Makolis atsikosėjo. – Net jei yra vienas šansas iš tūkstančio, kad aš klystu, – o jo nėra, – jis juk pamišęs, Čarlsai. Jo negalima palikti laisvėje.

– Gal tu ir teisus, – pradėjau aš, – o jeigu žinai...

– Žinau, – pakartojo jis. – Aš mačiau jį tą dieną, kai jis nužudė Džuliją, nors tada nežinojau, kad ji nužudyta. Aš... na... dabar aš tai žinau.

– Tu sutikai jį Hermano kontoroje?

– Ką?

– Tą dieną tu ilgai – maždaug nuo trečios iki ketvirtos valandos – užsibuvai Penkiasdešimt septintojoje gatvėje žmogaus, vardu Hermanas, kontoroje. Bent taip man pranešė policijoje.

– Tai tiesa, – pasakė Makolis. – Turiu galvoje tai, kas jiems žinoma. Štai kaip buvo iš tikrųjų: po to, kai man nepasisekė surasti Vainento arba nors ką suži-

noti apie jį "Plazos" viešbutyje, paskambinau ir į savo kontorą, ir Džulijai – veltui. Tuomet nusispjoviau ir išvykau pas Hermaną. Tai kalnų inžinierius, mano klientas. Aš ką tik baigiau surašyti jam kelis steigimo sutarties punktus – reikėjo šiokių tokių neesminių pataisų. Pakeliui į Penkiasdešimt septintąją gatvę pajutau, jog mane seka, – esi patyręs tą jausmą. Manau, jog nebuvo jokios priežasties sekti mane, tačiau aš – advokatas, ir visaip gali būti. Panorau viską išaiškinti, todėl pasukau Penkiasdešimt septintąja į rytus ir ėjau iki Medisono skvero, bet vis dar nebuvau tikras. Man pasirodė, kad prie "Plazos" viešbučio jau esu matęs mažutų geltonveidį žmogelį, bet... greičiausias būdas, kaip tai sužinoti, yra paprastas – paimti taksi. Taip ir padariau ir paprašiau vairuotoją važiuoti į rytus. Eismas buvo judrus ir negalėjau nepastebėti, ar paėmė taksi tas žemaūgis žmogus arba dar kas nors, nes paprašiau vairuotoją pasukti į pietus Trečiąja, į rytus Penkiasdešimt šeštąja, į pietus Antrąja aveniu, ir tuo metu jau galutinai įsitikinau, kad mane persekioja geltonas taksi. Žinoma, negalėjau įžiūrėti, ar jame sėdėjo striukis: nuotolis buvo gana didelis. Kitoje sankryžoje mes sustojome užsidegus raudonai šviesai ir tuomet pamačiau Vainentą. Jis sėdėjo taksi, važiuojančiame į vakarus Penkiasdešimt penktąja gatve. Suprantama, aš nelabai nustebau: juk mes buvome tik per du kvartalus nuo Džulijos namų, ir aš pamaniau, ar ji nepanoro man pranešti, jog Vainentas buvo pas ją, kai skambinau, o dabar jis važiuoja į "Plazą" susitikti su manimi. Jis niekada nepasižymėjo punktualumu. Todėl liepiau vairuotojui pasukti į vakarus, bet privažiavus Leksingtono prospektą – mes buvome už jo per pusę kvartalo – Vainento taksi pasuko į pie-

tus. Tai yra, nei į "Plazą", nei į mano kontorą, nes aš pasiunčiau jį velniop ir vėl ėmiau dairytis mane persekiojusio taksi, tačiau jo nebebuvo. Visą kelią iki Hermano kontoros dairiausi atgal, bet nepastebėjau, kad kas persekiotų.

– Kuriuo metu tu matei Vainentą? – paklausiau.

– Penkiolika ar dvidešimt minučių po trijų. Atvažiavau pas Hermaną maždaug be dvidešimt minučių ketvirtą, tai yra po dvidešimt ar dvidešimt penkių minučių. Tai šit, Hermano sekretorė Luiza Džeikobs, mergina, su kuria matėte mane vakar vakare, pasakė, kad jos šeimininkas jau pusdienį užtruko pasitarime, bet galbūt tuojau sugrįš; sulaukiau jo, viską aptarėme per dešimt ar penkiolika minučių, ir sugrįžau į savo kontorą.

– Suprantu, jog nebuvai priartėjęs prie Vainento tiek, kad pastebėtum, ar jis buvo susijaudinęs, ar turėjo grandinėlę, ar kvepėjo paraku ir taip toliau.

– Taigi. Aš tik mačiau jo profilį, bet nemanyk, kad abejoju, – tai buvo Vainentas.

– Nemanau. Varom toliau.

– Jis nepaskambino. Jau valandą praleidau darbe, kai paskambino iš policijos – nužudyta Džulija. Suprask, aš nemaniau, kad Vainentas nužudė ją, tokia mintis man nė nedingtelėjo į galvą. Tu juk supranti – juk pats iki šiol nelaikai jo žudiku. Todėl kai atvažiavau į policiją ir mane ėmė klausinėti apie jį, supratau, kad jie įtaria Vainentą, ir padariau tai, ką devyniasdešimt penki advokatai iš šimto padarytų savo klientams – nieko nepasakiau, jog mačiau jį tame rajone maždaug tuo metu, kai buvo įvykdyta žmogžudystė. Pasakiau jiems tą patį, ką ir tau – apie paskirtą ir neįvykusį susitikimą – ir leidau suprasti, kad pas Hermaną nuvykau tiesiai iš "Plazos".

– Visai suprantama, – sutikau aš. – Nebuvo jokios prasmės sakyti tai, kol neišgirdau jo paaiškinimo.

– Taigi, na, o visas keblumas yra tai, kad taip ir neišgirdau to paaiškinimo. Laukiau, kad jis pasirodys, paskambins man, ką nors darys, bet nieko tokio nepadarė iki ketvirtadienio, kai gavau jo laišką iš Filadelfijos, bet ten nė neužsiminta apie neįvykusį mūsų susitikimą penktadienį, ničnieko, – na, juk skaitei laišką. Ką apie jį manai?

– Tu nori pasakyti: ar jame nesijautė kaltės?

– Taip.

– Nelabai, – atsakiau. – Kažko tokio iš jo buvo galima tikėtis, jeigu jis nenužudė – nė menkiausio nerimo dėl to, kad policija jį įtaria, nebent nuogąstavimas, kad tai gali sutrukdyti jam dirbti ir troškimas kuo sklandžiau užbaigti darbą. Nelabai suprantamas laiškas, tartum jį būtų atsiuntęs kažkas kitas, bet visiškai atitinkantis ypatingą jo manierą kraustytis iš proto. Galiu įsivaizduoti, kaip jis išsiuntė jį, neįtardamas, kad geriausia jam būtų atvykti ir nuodugniai atsiskaityti, ką veikė žmogžudystės dieną. Tu įsitikinęs, kad jis važiavo iš Džulijos?

– Dabar įsitikinęs. Bet pirma aš pamaniau, kad taip gali būti. O paskui nusprendžiau, kad jis gali būti savo dirbtuvėse. Jos yra Pirmojoje aveniu, tik už kelių kvartalų nuo tos vietos, kur aš jį pastebėjau, ir nors nuo jo išvykimo uždarytos, praeitą mėnesį mes atnaujinome nuomos sutartį, ir ten visi laukia jo sugrįžtančio; tą dieną jis galėjo ir ten būti. Policija neįstengė rasti nieko, kas patvirtintų arba nuneigtų jo buvimo ten faktą.

– Norėjau paklausti: sako, kad jis užsiželdino žandenas? Ar jis buvo...

– Ne – tas pats ilgas kaulėtas veidas su tais pači-

ais netvarkingais, kone žilais ūsais.

– Dar vienas dalykas: vakar buvo nužudytas vaikinas, vardu Nunheimas, žemutis...

– Prie to ir artėju, – pasakė Makolis.

– Galvoju apie tą neužaugą, kuris, tavo manymu, galėjo sekti tave.

Makolis išpūtė akis į mane:

– Tu nori pasakyti, kad ten galėjo būti Nunheimas?

– Aš nežinau. Domiuosi.

– Ir aš nežinau. Niekada nesu matęs Nunheimo, kiek man...

– Tai buvo žemaūgis vaikinas, ne aukštesnis kaip penkių pėdų ir trijų colių, sveriantis gal šimtą dvidešimt svarų. Mano manymu, jis buvo trisdešimt penkerių ar šešerių metų. Išgeltęs veidas; tamsūs plaukai ir akys – akys labai arti viena kitos, didelė burna, ilga beformė nosis, ausys – kaip šikšnosparnio sparnai, išvaizda – sukčiaus.

– Tikrai galėjo būti ir jis, – pasakė Makolis, – nors aš nepriartėjau prie savo persekiotojo. Manau, kad policijai derėjo jį man parodyti. – Jis gūžtelėjo pečiais. – Bet dabar tai ne taip svarbu. Kur aš sustojau? Ak, taip, kad neįstengiau susisiekti su Vainentu. Dėl to atsidūriau keblioje padėtyje, nes policija aiškiai mano, kad palaikau su juo ryšį ir meluoju jiems. Tikriausiai ir tu taip manei?

– Taip, – prisipažinau.

– Ir tikriausiai taip pat kaip policininkai įtarei, kad žmogžudystės dieną buvau susitikęs su juo "Plazoje" arba vėliau?

– Tai atrodė visai įmanoma.

– Taip. Iš dalies tu teisus. Šiaip ar taip, aš mačiau jį, ir mačiau tokioje vietoje ir tokiu metu, kad policijai tai asocijuotųsi su žodžiu "kaltas" didžiosiomis

raidėmis. Todėl pamelavęs tada nesąmoningai ir dėl visa ko dabar pamelavau apgalvotai. Hermanas buvo savo pasitarime visą antrąją dienos pusę ir nežinojo, kiek aš jo laukiau. Luiza Džeikobs – gera mano bičiulė. Smulkiai neaiškindamas, paprašiau ją padėti man ir mano klientui ir pasakyti, kad atvykau pas Hermaną iškart po trijų: minutę ar dvi po trijų, ir ji mielai sutiko. Kad apsaugočiau ją, jei kiltų pavojus, pasakiau: jei viskas klostysis ne taip, ji visuomet gali pasakyti, kad tiksliai nepamena laiko, kada aš atėjau, bet kitą dieną atsitiktinai užsiminiau, kada atėjau, ir ji nematė priežasčių suabejoti mano žodžiais, tai yra viską suversti man. – Makolis giliai atsiduso. – Dabar visa tai nebeturi jokios reikšmės. Svarbu tai, kad šįryt atsirado Vainentas.

– Dar vienas iš prisvaičiotų laiškų? – paklausiau.

– Ne, jis paskambino. Susitarėme susitikti šįvakar – eisime abu su tavimi. Pasakiau jam, kad tu nieko nedirbsi jam, kol nepasimatysi su juo pats, todėl jis pažadėjo. Žinoma, rengiuosi pasitelkti ir policininkus. Nebegaliu ilgiau jo dangstyti. Galiu rasti jam pateisinimą tik remdamasis pamišimu ir atiduoti jį į psichiatrinę. Tai viskas, ką galiu ir ką rengiuosi daryti.

– Ar jau pranešei policijai?

– Ne. Jis paskambino iškart, kai jie išėjo. Kad ir kas būtų, pirmiausia norėjau pasimatyti su tavimi. Norėjau pasakyti, jog nepamiršau, koks tau esu skolingas ir...

– Niekai, – tariau aš.

– Ne. – Makolis pasisuko į Norą. – Nemanau, kad jis kada nors pasakojo jums, kaip kartą išgelbėjo man gyvybę – kiurksojome sviedinio išraustoje duobėje...

– Jis kuoktelėjo, – pasakiau Norai. – Šovė į vieną ir nepataikė, o aš iššoviau ir pataikiau, šit kaip viskas

buvo. – Ir kreipdamasis į Makolį paklausiau: – Kodėl policija negalėtų bent kiek luktelėti? Įsivaizduok: mudu abu ateiname susitikti su juo ir išklausome, ką jis pasakoja. Galime primygti jį ir švilptelėti, jei įsitikinsime, kad žudikas yra jis.

Makolis nuvargęs šyptelėjo:

– Tu dar abejoji, tiesa? Na, ką gi, aš būtinai padarysiu taip, kaip tu nori, nors tai berods panašu ir į... Bet galbūt tavo nuomonė pasikeis, kai tik atpasakosiu tau mūsų pokalbį telefonu.

Į kambarį žiovaudama įžengė Dorotė su Noros naktiniais marškiniais ir chalatu, gerokai per ilgais jai.

– Oi, – aiktelėjo ji, išvydusi Makolį, bet atpažinusi jį tarė. – Sveiki, pone Makoli, aš nežinojau, kad jūs čia. Ar yra kokių naujienų iš tėvo?

Jis dirstelėjo į mane. Papurčiau galvą.

– Kol kas ne, – atsakė jis, – bet gal šiandien ir bus.

– Užtai Dorotė turi šiokių tokių, tiesa, netiesiogiai ji, – įsiterpiau aš. – Papasakok Makoliui apie Gilbertą.

– Tu turi galvoje... apie tėvą? – ji užsikirto ir nudūrė akis žemyn.

– Oi, mano džiaugsme, ne, – pasakiau aš.

Ji nuraudo, apgailestaudama pažvelgė į mane ir sumišusi pasakė Makoliui:

– Vakar Gilas matė tėvą, ir jis pasakė, kas nužudė panelę Vulf.

– Ką?

Ji kelis kartus rimtai palinksėjo galvą.

Makolis suglumęs pažvelgė į mane.

– Čia ne tai, kas yra iš tikrųjų, – priminiau aš, – o tai, ką pasakoja Gilas.

– Suprantu. Tai tu manai, kad jis gali...

– Juk su ta šeimynėle negalima pasišnekėti be

pragariško skandalo, tiesa? – paklausiau.

– Tiesa.

– Skaudi patirtis. Man rodos, jie visi seksualiai sudirgę, ir tai glūdi jų pasąmonėje. Jie imasi...

– Koks tu bjaurus, man rodos, – nutraukė mane Dorotė, – juk aš stengiuosi kaip geriau...

– Ko tu čia spardaisi? – nusistebėjau. – Šį kartą aš nekaltinu tavęs: norisi tikėti, kad Gilas tau papasakojo šitai. Nereikalauk iš manęs pernelyg daug.

– Tai kas nužudė? – paklausė ją Makolis.

– Nežinau. Gilas nepasakė.

– Ir dažnai tavo brolis matydavosi su tėvu?

– Nežinau. Jis tik pasakė, kad matėsi.

– Ar nebuvo ko nors pasakyta... na... apie žmogų, pavarde Nunheimas?

– Ne. Nikas jau manęs klausė. Gilas daugiau man nieko nepasakė.

Susižvalgėme su Nora, daviau jai ženklą. Ji pakilo ir tarė:

– Eime į kitą kambarį, Dorote, leiskim vyrams daryti, ką jie nori.

– Dorotė nenoriai pakilo ir išėjo drauge su Nora.

– Ji išaugo – yra į ką pažiūrėti. – Makolis atsikrenkštė. – Tikiuosi tavo žmona neprieštar...

– Su Nora viskas normalu. Pradėjai pasakoti man apie pokalbį su Vainentu.

– Jis paskambino iškart po to, kai išėjo policija, pasakė matęs skelbimą ”Taimse“ ir norėjo sužinoti, ko man reikia. Pasakiau jam, kad tu nelabai trokšti užsikrauti jo rūpesčius ir, kiek galima spręsti iš tavo žodžių, apskritai nesiimsi to, pirma nepakalbėjęs su juo. Mes susitarėme susitikti šiandien. Paskui jis paklausė, ar aš mačiausi su Mimi, atsakiau, jog porą kartų mačiau ją po sugrįžimo iš Europos, taip pat mačiau ir jų dukterį.

Paskui jis pasakė štai ką: "Jei mano žmona prašys pinigų, duokite jai kažkiek, nepamesdamas proto".

– Velniai rautų, – pasakiau.

Makolis linktelėjo.

– Ir aš taip sureagavau. Paklausiau jo kodėl, o jis pasakė, kad perskaitė rytinius laikraščius ir įsitikino, kad ji – sentimentali kvaišelė, ir jis neturi priežasčių netikėti, kad ji "draugiškai nusiteikusi" jo, Vainento, atžvilgiu. Tada ėmiau suprasti, ką jis turi galvoje, ir pranešiau jam, kad ji jau atidavė policijai peiliuką ir grandinėlę. Pamėgink atspėti, ką jis atsakė.

– Atsisakau.

– Iš pradžių jis vaptelėjo – tiesa, tik akimirką, įsivaizduok – ir kuo ramiausiai paklausė: "Turite galvoje peiliuką ir laikrodžio grandinėlę, kuriuos palikau Džulijai pataisyti?"

Nusijuokiau:

– Ir ką gi tu pasakei?

– Aš buvau priblokštas. Kol sugalvojau, ką atsakyti, jis tarė: "Tačiau smulkiau galėsime tai aptarti susitikę". Paklausiau, kada ir kur susitiksime, jis atsakė, kad dar paskambins, nes kol kas nežino, kur bus. Jis turi paskambinti man į namus apie dešimtą valandą. Ir tada jis ėmė skubėti, nors iki tol berods nelabai skubėjo, ir nebeturėjo laiko atsakyti į tai, ko norėjau paklausti, taigi jis padėjo ragelį, o aš paskambinau tau. Ką manai apie jo nekaltumą dabar?

– Nė kiek ne kitaip negu anksčiau, – lėtai atsakiau. – Ar esi įsitikinęs, kad jis paskambins dešimtą vakaro?

Makolis gūžtelėjo pečiais:

– Tu žinai tiek pat, kiek ir aš.

– Tuomet būdamas tavo vietoje netrukdyčiau poli-

cijos, iki sučiupsime mūsų laukinį ir įstengsime jį ten pasiųsti. Tavo pasakojimas vargu ar nuteiks policininkus palankiai tavo atžvilgiu, ir net jeigu jie iškart nepatupdys tavęs už grotų, vis tiek pridarys didelių nemalonumų, jei Vainentas šiandien nuo mūsų paspruks.

– Žinau, bet norėjau nusimesti tą naštą nuo pečių.

– Kelios valandos neturi reikšmės, – pasakiau. – Ar jūs nesikalbėjote apie tai, kodėl neįvyko susitikimas "Plazoje"?

– Ne, aš nesuspėjau paklausti. Na, ką gi, jeigu tu patari palaukti, palauksiu, tačiau...

– Tuomet luktelėkim iki vakaro, kol jis paskambins, jei, žinoma, paskambins, o jau tada nuspręsime, ar pasiimti drauge policiją.

– Manai, kad jis nepaskambins?

– Nesu tvirtai įsitikinęs, – pasakiau. – Jis neatėjo į praeitą jūsų susitikimą ir, berods, ėmė kalbėti su tavimi visai nekonkrečiai, vos sužinojęs, kad Mimi atidavė grandinėlę ir peiliuką. Aš nedaryčiau pernelyg optimistiškų prognozių. Tačiau pažiūrėsim. Ateičiau pas tave maždaug devintą, jei neprieštarauji?

– Ateik vakarienės.

– Vargu bau, bet ateisiu kuo anksčiau, o jei jis paskambins anksčiau nei sutarta? Turime judintis. Kur tu gyveni?

Makolis davė adresą, tai kažkur Skarsdeilyje, ir pakilo.

– Perduok poniai Čarls mano padėką ir nuoširdžiausius linkėjimus... Oi, tiesa, tikiuosi, kad klaidingai nesupratai vakarykščių mano žodžių apie Harisoną Kviną? Turėjau galvoje tik tai, ką pasakiau: kai laikiausi jo patarimų, man nesisekė biržoje. Supranti, aš visai nenorėjau pasakyti, kad jis nesugeba daryti

pinigų savo klientams.

– Suprantu, – pasakiau ir šūktelėjau Norą.

Jiedu paspaudė vienas kitam rankas ir mandagiai atsisveikino. Makolis patapšnojo Astą, pasakė: "Ateik ankstėliau" – ir išėjo.

– Ledo ritulio rungtynes peršokam, – pasakiau Norai, – nebent rastum sau kitą palydovą.

– Ar aš ką nors praleidau? – paklausė ji.

– Šiek tiek. – Papasakojau jai tai, ką pranešė Makolis. – Tik neklausk mano nuomonės. Aš nežinau. Žinau, kad Vainentas – beprotis, bet jis elgiasi ne taip, kaip beprotis, ne taip, kaip žudikas. Jis elgiasi kaip žmogus, žaidžiąs kažkokį žaidimą. Ir Dievas žino, koks tas jo žaidimas.

– Man rodos, – pasakė Nora, – jis kažką stengiasi apginti, išpinklioti.

– Kodėl tu nemanai, kad nužudė jis?

Ji nustebo:

– Nes ir tu taip nemanai.

Pareiškiau, kad tai nuostabus paaiškinimas.

– Ir ką gi jis stengiasi išpinklioti?

– Dar nežinau... Tik nesijuok iš manęs: aš daug apie tai mąstau. Tai negali būti Makolis, nes Vainentas naudojasi juo dangstydamas kažką kitą, ir...

– Ir negaliu būti aš, nes jis ir manimi nori pasinaudoti.

– Tai tiesa, – pasakė Nora, – o tu būsi kvailas per visą pilvą, jei imsi šaipytis iš manęs, nes aš anksčiau už tave atspėjau, kas tai yra. Tai negali būti nei Mimi, nei Jorgensenas, nes Vainentas stengėsi mesti įtarimą ant jų. Ir ne Nunheimas, nes jį tikriausiai nužudė tas pats žmogus ir jo nebereikia ginti. Negali būti ir Morelis: Vainentas pavyduliavo jam Džulijos ir kivirčijosi su juo. – Ji nepritariamai žvilgtelėjo į mane. – Noriu, kad daugiau sužinotum apie tą storulį, pravar-

džiuojamą Žvirbliu, ir tą rudą bobšę.

– O Dorotė ir Gilbertas?

– Apie juos norėčiau paklausti tavęs! Kaip manai, ar jo tėviškas jausmas stiprus?

– Ne.

– Tikriausiai tiesiog tu nori mane suklaidinti. Kai pažįsti juos, sunku įsivaizduoti, kad kuris nors iš jų būtų kaltas dėl žmogžudystės, bet aš mėginu atmesti asmeninius jausmus ir laikytis gryniausios logikos. Praeitą naktį prieš užmigdama sudariau sąrašą visų, kurie...

– Grynoji logika – geriausias vaistas nuo nemigos. Atrodo...

– Velniai rautų, nekalbėk su manimi iš aukšto. Tavo elgesys labai panėši į dangstymąsi.

– Nieko blogo neturėjau galvoje, – pasakiau ir pabučiavau ją. – Tu su nauja suknele?

– A! Vengi kalbėtis? Tu bailys.

27 SKYRIUS

Apie vidudienį užsukau aplankyti Gildo ir vos paspaudėme vienas kitam rankas čiupau jį į nagą.

– Aš neatsivedžiau savo advokato. Pamaniau, jog bus geriau, jei ateisiu pats.

Jis suraukė kaktą ir pamuistė galvą, lyg būčiau jį įžeidęs.

– To ir reikėjo tikėtis, – kantriai tarė jis.

– Dar ne to reikėjo tikėtis.

Gildas atsiduso.

– Nenorėčiau manyti, kad darote tą pačią klaidą, kaip ir daugybė žmonių, išsigalvojančių dievaižin ką vien todėl, kad mes... Juk žinote, kad bylą turime tirti visapusiškai, pone Čarlsai.

– Girdėtas posakis. Tiek to, ką norite sužinoti?
– Aš noriu sužinoti tik tiek – kas nužudė Vulf... ir Nunheimą.
– Pamėginkite apklausti Gilbertą, – pasiūliau.
– Kodėl jį, o ne ką nors kitą? – Gildas kietai susičiaupė.
– Jis pasakė seseriai žinąs, kas tai padarė, ir neva Vainentas tai jam pranešęs.
– Norite pasakyti, kad jis matėsi su seniu?
– Mergaitė tvirtina, kad brolis taip sakęs. Neturėjau galimybės su juo pasišnekėti.
Gildas pašnairavo į mane pavandenijusiomis akimis:
– O kaip dabar klostosi reikalai?
– Jorgensenų šeimoje? Juk žinote apie tai lygiai tiek, kiek ir aš.
– Ne, – pasakė jis, – tai faktas. Niekaip negaliu susidaryti apie juos nuomonės. Ta ponia Jorgensen, pavyzdžiui, – kas ji per žmogus?
– Blondinė.
Gildas liūdnai linktelėjo:
– Aha, ir tai – viskas, ką žinau. Bet paklausykite, juk jūs seniai pažįstamas su jais, o iš to, ką ji sako, galima suprasti, kad judu su ja...
– Ir su jos dukrele, ir su Džulija Vulf, ir su ledi Astor. Aš – tiesiog pražūtis moterims.
Jis mostu sustabdė mane:
– Aš nepasakiau, jog patikėjau visais jos prasimanymais, nereikia įsižeisti. Jei neprieštarausite, pasakysiu: jūs klaidingai į tai žiūrite. Elgiatės taip, tartum būtumėte priėjęs išvadą, jog mes iš kailio neriamės, kad užspeistume jus kampe, bet taip nėra, tikrai nėra.
– Galbūt, bet jūs dviprasmiškai kalbėjote su manimi praeitą kartą...

Bespalvės jo akys ramiai žvelgė į mane, balsas skambėjo taikiai:

– Aš – policininkas, ir turiu dirbti savo darbą.

– Ganėtinai išmintinga. Liepėte man ateiti šiandien. Ko jums reikia?

– Aš neliepiau, aš prašiau.

– Gerai. Ko jums reikia?

– Štai šito man nereikia, – pasakė jis. – Kaip tik to man ir nereikia. Iki šiol mes kalbėjomės kaip vyras su vyru, aš, berods, norėjau, kad taip būtų ir toliau.

– Jūs pasikeitėte.

– Nemanau, kad tai – faktas. Paklausykit, pone Čarlsai, ar galėtumėte prisiekti ar bent pasakyti man tiesiai, kad visada atskleisdavote man visas savo kortas?

Veltui būčiau sakęs "taip" – jis nebūtų patikėjęs.

– Praktiškai taip, – pasakiau.

– Praktiškai taip, – suniurzgėjo Gildas. – Kiekvienas man sako praktiškai visą tiesą. Šit man ir reikia kokio nors nepraktiško kalės vaiko, kuris išklotų viską.

Galėjau tik užjausti jį, žinojau, kaip jam dabar nelengva.

– Galbūt niekas iš jūsų "surastųjų" ir nežino visos tiesos, – pasakiau.

Jis nemaloniai išsiviepė.

– Tikrai gali būti, ar ne? Paklausykite, pone Čarlsai, pasišnekėjau su visais, ką tik galėjau surasti. Jei dar ką nors surasite man, aš ir su juo pasišnekėsiu. Turite galvoje Vainentą? Gal manote, kad nesigriebiame visų priemonių, kurias turi mūsų žinyba, nedirbame dieną naktį, kad tik jį surastume?

– Dar yra ir jo sūnus, – priminiau.

– Jo sūnus yra, – sutiko jis ir iškvietė Endį bei dar vieną vyriškį, vardu Klainas, – tamsaus gymio, krei-

vakojį. – Pristatykite man tą jauniklį Vainentą, tą pienburnį – noriu su juo pasišnekėti. – Jie išėjo. – Matote? Ieškau, su kuo pasišnekėti.

– Jūsų nervai šiandien kažkodėl visai pakrikę, – pasakiau, – ar ne? Atgabenote iš Bostono Jorgenseną?

Jis gūžtelėjo galingais pečiais:

– Mano akimis žiūrint, jo pasakojimas visai panašus į tiesą. Nežinau. Norite išdėstyti, ką apie tai galvojate?

– Žinoma.

– Šiandien aš tikrai nesavas, tai faktas, – pasakė jis. – Šiąnakt akių nebuvau sudėjęs. Velniškas darbas! Nežinau, kodėl aš jo laikausi įsitvėręs. Kiekvienas vaikinas gali įsigyti žemės sklypelį, aptverti jį viela, užsiveisti kelias juodsidabres lapes ir.. Na, tiek to; kai jūs pabaidėte Jorgenseną dvidešimt penktaisiais, pasak jo, jis spruko į Vokietiją, pametęs žmoną – nors apie tai jis daug nekalbėjo – ir pakeitė pavardę, kad jums sunkiau būtų jį surasti, ir dėl tos pačios priežasties bijojosi imtis įprastinio savo verslo – jis save vadina lyg ir techniku, lyg dar kažkuo, – ir jo pajamos sumažėjo. Jis sakosi dirbęs šen ir ten, kur pakliūdavo, bet, kiek galėjau suvokti, apskritai jis buvo alfonsas, jei suprantate, ką turiu galvoje. Tačiau jam nepavyko rasti daugiau ar mažiau piniginių ponių. Maždaug dvidešimt septintaisiais ar dvidešimt aštuntaisiais jis atsidūrė Milane – tai Italijos miestas – ir Paryžiaus "Heralde" perskaitė, kad į Paryžiu atvyko Mimi, buvusioji Klaido Milerio Vainento žmona. Jis nepažinojo jos asmeniškai, ji taip pat jo nepažinojo. Buvo girdėjęs tik tiek, kad tai – stulbinanti blondinė, kuri mėgsta vyrus ir linksmintis, o galvelėje ne ką turi. Jorgensenas sumetė, kiek pakelių Vainento baksų atiteko jai skiriantis, ir padarė išvadą: visa,

ką išvilios iš jos, tik atlygins tai, ką pasiglemžė iš jo Vainentas, – jis gaus tik tai, kas jam priklauso. Todėl jis susikrapštė pinigų bilietui ir išvyko į Paryžių. Kol kas viskas normalu?

– Normalu.

– Taip ir maniau. Na, ką gi, be didelio vargo jis susipažįsta su ja Paryžiuje – ar pats užkabino ją ant savo kabliuko, ar kas kitas juos suvedė, gal tai įvyko dar kaip nors kitaip, – o toliau viskas lengva. Ji dėl Jorgenseno ryžtasi daug kam – jo žodžiais tariant. Spartuoliškais tempais! Iškart pasakysiu: ji pralenkia jo lūkesčius, tai ji nori tapti jo žmona. Suprantama, jis nesistengia jos atkalbėti, Vietoj alimentų ji gavo vienkartinę sumą – du šimtus tūkstančių žaliųjų, Dieve mano! – todėl naujoji jo santuoka nereiškia, jog išmokos nutrūks, ir Jorgensenas atsiduria tiesiog seife su grynaisiais. Taigi jie tuokiasi. Jei tikėsime jo žodžiais, tai nebuvo tikra santuoka – kažkur kalnuose tarp Ispanijos ir Prancūzijos juos sutuokė ispanų dvasininkas, tačiau, pasirodo, Prancūzijos teritorijoje, o tai santuoką daro neteisėtą; bet aš manau, kad Jorgensenas tiesiog mėgina išvengti kaltinimo dvimoteryste. Asmeniškai manęs nejaudina, kaip yra iš tikrųjų. Svarbu tai, kad jis turi pinigėlių ir laikosi jų, kol tik jie neišsenka. Pasak jo, visą tą laiką Mimi laikė jį Kristianu Jorgensenu, vaikinu, su kuriuo susitiko Paryžiuje, ir tikrąjį jo vardą sužinojo tik tada, kai sučiupome jį Bostone. Vis dar normalu?

– Vis dar normalu, – atsakiau. – Išskyrus, kaip jūs sakėte, pačią santuoką, ir net šitai gali būti normalu.

– Hm, na, koks skirtumas! Ateina žiema, ir pinigų pluoštas plonėja. Jorgensenas rengiasi visai jį pabaigti, ir čia Mimi pasiūlo grįžti į Ameriką, dar mažumėlę pamelžti Vainentą. Jis mano, jog bus visai teisinga, jei pasiseks, ji mano, kad pasiseks, todėl jie li-

pa į laivą...

– Čia jūsų pasakojime yra nedidelė properša, – pasakiau.

– Kodėl taip manote? Jis nesirengia važiuoti į Bostoną, kur, kaip jam žinoma, gyvena pirmoji jo žmona, ir ketina laikytis atokiau nuo to nedaugelio žmonių, kurie jį pažinojo, ypač nuo Vainento. Ir tuomet kažkas praneša jam apie senaties terminą, kuris pagal įstatymą yra septyneri metai. Jorgensenas sumeta, jog nedaug rizikuoja. Juk jie nesirengia ilgai čia užsibūti.

– Man vis dar nelabai patinka ši pasakojimo vieta, bet varykim toliau.

– Gerai. Jau kitą dieną – o jie stengiasi surasti Vainentą – Jorgensenui labai nepasisekė. Jis susiduria su savo pirmosios žmonos bičiule Olga Fenton, ir ši atpažįsta jį. Jis bando įkalbėti ją nepranešti pirmajai žmonai ir pasiekia savo tikslą – Fenton gaišta kelias dienas, kol jis prasimano istoriją, na, tiesiog iš kino filmo – vaikino vaizduotė kaip reta! Vis dėlto jam neilgai sekasi ją mulkinti: ji eina pas savo dvasininką, papasakoja jam viską ir klausia, ką daryti, o šis pataria pranešti pirmajai žmonai. Ji taip ir padaro, o per kitą susitikimą praneša Jorgensenui, ką padariusi. Šis skuba į Bostoną, kad žmonelė nesispardytų, nes dėl to būtų nemalonumų. Ten mes ir paimame jį.

– O žygis į lombardą.

– Viskas sutampa. Jorgensenas sako, kad traukinys į Bostoną tuoj tuoj turėjo išvykti, o jo kišenės buvo tuščios ir neliko laiko užsukti į namus pasiimti pinigų. Be to, jis nenorėjo susitikti antrosios žmonos, kol neapramins pirmosios... o bankai buvo uždaryti, šit jis ir užstatė laikrodį. Mes patikrinome.

– Ar jūs matėte laikrodį?

– Galėjau pamatyti. O kam?

– Įdomu. Ar nepagalvojote, kad jis galėjo kaboti ant grandinėlės, kurią Mimi jums perdavė?

– Dieve! – Gildas atsitiesė ir įtariai pašnairavo į mane. – Jūs apie tai ką nors žinote ar...

– Nieko. Tiesiog domiuosi. Ką jis sako apie žmogžudystes? Kas, jo manymu, tai padarė?

– Vainentas. Jorgensenas prisipažino kurį laiką įtaręs Mimi, bet ji įtikino esanti nekalta. Jis pareiškė, kad ji nepasakė jam, kokį įkaltį turinti prieš Vainentą. Gal jis taip tik dangstosi. Be jokios abejonės, jie ketino panaudoti tuos daikčiukus, kad priverstų Vainentą pakratyti piniginę.

– Vadinasi, jūs manote, kad Mimi pati pakišo peiliuką ir grandinėlę?

Gildo lūpų kampučiai nusviro.

– Ji galėjo juos pakišti, kad pakratytų Vainentą. O kas čia ne taip?

– Painoka tokiam vaikinui kaip aš, – pasakiau. – Ar Feisas Pepleris vis dar Ogajo kaliūzėje?

– Aha. Išeina į laisvę kitą savaitę. Šit jums ir atsakymas, iš kur žiedelis su briliantu. Pepleris turi bičiulį laisvėje, šis ir perdavė Vulf žiedą. Atrodo, kad jie rengėsi susituokti vos jam išėjus ar kažką panašiai. Šiaip ar taip, kalėjimo viršininkas sakosi matęs jų laiškus, kur apie tai buvę rašoma. Pepleris viršininkui nepapasakojo nieko, kas mums būtų svarbu, o viršininkas iš laiškų neprisiminė nieko mums naudingo. Žinoma, netgi ši naujiena kažką duoda, bent motyvą. Tarkime, kad Vainentas pavydus, o Vulf mūvi kito vaikino žiedą ir rengiasi išvykti su juo. Tai... – Gildo kalbą pertraukė telefonas. – Taip... Ką?.. Žinoma... Žinoma, bet palikite ten ką nors... Tiesa. – Jis padėjo ragelį. – Dar viena rakštis į užpakalį dėl vakarykštės žmogžudystės Vakarinėje Dvidešimt devintojoje gatvėje.

– A, – pasakiau, – man pasigirdo, kad buvo ištarta Vainento pavardė. Žinote, kaip girdisi kai kurie balsai telefonu.

Gildas paraudo ir užsikosėjo.

– Aš manau, kad pasakė ką nors panašaus – "vaje, ne". Aha, tai panašu – "vaje, ne". Taip, vos nepamiršau: jūsų prašymu mes aplankėme vaikiną, pravarde Žvirblis.

– Ir ką sužinojote?

– Atrodo, nieko įdomaus. Jo pavardė – Džimis Brofis. Paaiškėjo, kad jis suko ramunę su Nunheimo mergina. Ši įtūžo ant jūsų, o jis paprasčiausiai gerai įkaušo ir ryžosi aptalžyti jus, kad pakeltų savo markę jos akyse.

– Puikiai sugalvota, – pasakiau. – Tikiuosi nepridarėte nemalonumų Stadsiui?

– Jūsų bičiuliui? Tai kalėjimų senbuvis. Juk žinote, kiek kartų jis yra sėdėjęs, – jums nė pirštų nepakaktų suskaičiuoti.

– Žinoma. Kartą ir aš jį pasodinau.

Pasiėmiau paltą ir skrybėlę.

– Jūs užsiėmęs. Na, aš bėgu...

– Ne, ne, – nuginčijo Gildas. – Pabūkite dar, jei turite laiko. Laukiu šiokių tokių naujienų, kurios gal sudomins jus, o jūs gal padėsite man su tuo berniūkščiu Vainentu.

Vėl atsisėdau.

– Gal išgertumėte? – paklausė Gildas atitraukdamas stalo stalčių.

Niekada man nesisekdavo su policijos gėrimais, ir padėkojęs atsisakiau.

Vėl sučirškė telefonas.

– Taip... Taip... – kalbėjo Gildas. – Tai gerai. Įleiskit.

Šį kartą nesupratau nė žodžio.

Gildas atsirėmė į kėdės atkaltę ir susidėjo kojas

ant stalo.

– Klausykit, juk aš rimtai kalbu apie juodsidabrių lapių fermą ir norėjau paklausti: kaip manote, ar Kalifornija – tinkama vieta?

Kol svarsčiau, ar verta pasakoti jam apie fermas pietinėje valstijos dalyje, kur veisiami liūtai ir stručiai, durys atsidarė ir raudonplaukis storuliukas įvedė Gilbertą Vainentą. Viena vaikino akis buvo beveik visai užputusi, pro skylę kelnėse baltavo kairis kelis.

28 SKYRIUS

– Jūs įsakote ką nors atvesti, ir jį atveda, ar ne? – paklausiau Gildą.

– Pala, – atsakė jis. – Jūs klystate. – Gildas kreipėsi į raudonplaukį storulį: – Nagi, pasakok, Flintai.

Flintas brūkštelėjo per lūpas atgalia plaštaka.

– Tas jaunikliis – tikra laukinė katė, dievaži. Atrodo nestiprus, bet sakau jums – nenorėjo eiti. Kad pasileis į kojas!

– Tu didvyris, – pasakė Gildas, – ir aš tuoj pat eisiu pas komisarą prašyti tau medalio, bet tai ne taip svarbu. Kalbėk apie reikalą.

– Aš ir nesakau, kad įvykdžiau kažkokį žygdarbį, – paprieštaravo Flintas. – Aš tik...

– Spjauti man į tai, ką tu darei, – pasakė Gildas. – Man reikia sužinoti, ką darė jis.

– Taip, sere, apie tai ir kalbu. Pakeičiau Morganą rytą, aštuntą valandą, viskas buvo tylu ir ramu kaip paprastai, nesudrumsčiama ramybė – tiesiog puikumėlis, kaip sakoma. Ir staiga antrą dešimt girdžiu: raktą į duris kiša.

Jis pačepsėjo ir suteikė mums galimybę pareikšti

nusistebėjimą.

– Poniutės Vulf bute, – paaiškino man Gildas. – Jaučiau, kad ten kažkas ne taip.

– Ir dar kaip ne taip! – šūktelėjo Flintas kone pakvaišęs iš entuziazmo. – Dar kaip, vyrai! – Gildas įtūžęs dirstelėjo į jį, ir jis skubiai tęsė: – Taip, sere, raktą, o paskui durys atsidarė, ir įėjo šis jaunuolis. – Jis išdidžiai ir kažkaip švelniai nusišypsojo Gilbertui. – Nustėro iš baimės kaip zuikis, o kai priėjau prie jo – jis šmurkšt laukan ir į kojas, ir tik antrame aukšte aš jį pasivijau, o paskui... Dievaž, tai jis pradėjo muštynes, ir turėjau žiebti jam į akį, kad apsiramintų. Atrodo tvirtas, bet...

– Ką jis veikė bute? – paklausė Gildas.

– Jis nieko nespėjo padaryti, aš...

– Ar nori pasakyti, kad pabaidei jį, nesužinojęs, ko jis atėjo?

Gildo kaklas virš apykaklės krašto tamsiai paraudo, o veidas užsiplieskė kaip Flinto plaukai.

– Pamaniau, kad geriausia bus neduoti jam jokių šansų.

Gildas piktai įsispitrėjo į mane. Kaip įmanydamas stengiausi atrodyti abejingas. Kimtelėjusiu iš pykčio balsu jis pasakė:

– Būk geras, Flintai, palauk už durų.

Atrodo, jog rudis sutriko.

– Taip, sere, – lėtai pasakė jis. – Štai jo raktas.

Jis padėjo raktą ant Gildo stalo ir nuėjo prie durų. Paskui pasuko galvą ir burbtelėjo per petį:

– Sako, kad jis Klaido Vainento sūnus – Flintas linksmai prajuko.

– Žinoma, – vis dar įtemptai pasakė Gildas. – Kas gi dar.

– Aha. Esu kažkur jį matęs anksčiau. Berods Didžiojo Striukio Dolano gaujoje. Berods mačiau,

kaip jis sukaliojosi...

– Nešdinkis! – suriaumojo Gildas, ir Flintas išsinešdino. Gildas atsiduso visu savo dideliu kūnu.

– Tas snukis išveda mane iš kantrybės. Didžiojo Striukio Dolano gauna. Dievulėliau! – nevilties apimtas, jis pakratė galvą ir kreipėsi į Gilbertą: – Na, ką, sūneli?

– Aš žinau, kad neturėjau to daryti, – pasakė Gilbertas.

– Pradžia gera, – geraširdiškai suniurzgėjo Gildas. Jo veidas vėl sunormalėjo. – Visi mes darome klaidų. Sėskis ant kėdės ir pažiūrėkim, ką galima padaryti, kad ištrauktume tave iš tos košės, kurios prisivirei. Ar turi pretenzijų mūsų agentui?

– Ne, dėkui, viskas gerai. – Gilbertas patraukė kėdę du tris colius arčiau Gildo ir atsisėdo.

– Tas bulius nei iš šio, nei iš to tau trenkė?

– Ne, ne, tai aš kaltas. Aš... aš pasipriešinau.

– Ai, gerai jau, – pasakė Gildas, – manau, kad niekam nepatinka būti areštuojamam. Na, ir kokios bėdos?

Gilbertas dirstelėjo į mane sveikąja akimi.

– Tavo reikalai tokie rimti, kad leitenantas Gildas turės pasodinti tave, – pasakiau. – Tu padėsi pats sau, jei padėsi jam.

Gildas rimtai linktelėjo.

– Faktas. – Jis patogiau įsitaisė krėsle ir draugiškai paklausė: – Iš kur gavai raktą?

– Tėvas atsiuntė jį man laiške. – Gilbertas išsitraukė iš kišenės baltą voką ir atidavė Gildui.

Priėjau prie Gildo ir per jo petį pažvelgiau į voką. Adresas buvo spausdintas: *Ponui Gilbertui Vainentui, "Kortlendo" viešbutis*; be pašto spaudo.

– Kada jį gavai?

– Vakar vakare apie dešimtą, kai grįžau namo. Jis

jau buvo paliktas durininkui. Nepaklausiau, kiek laiko jis ten išgulėjo, bet manau, kad tuo metu, kai išėjau su jumis, laiško dar nebuvo, kitaip durininkas būtų atidavęs man jį.

Voke buvo du popieriaus lapai, išmarginti jau pažįstamu neįgudusiai spausdintu šriftu. Mes su Gildu jį perskaitėme:

"Brangusis Gilbertai!

Visus tuos metus nieko nepranešiau apie save vien todėl, kad taip norėjo tavo motina, ir aš sudrumsčiu tylą prašydamas padėti, nes man labai reikia padaryti tai nepaisant tavo motinos noro. Dabar tu jau vyras, ir aš manau, kad pats gali nuspręsti, ar mes liksime svetimi vienas kitam, ar veiksime paklusdami kraujo ryšiams. Manau, tu žinai, jog dabar esu patekęs į bėdą neva nužudęs Džuliją Vulf, ir aš tikiu, kad tu dar myli mane arba bent viliesi, jog aš nieku gyvu nesu susijęs su ta byla, nes taip iš tiesų ir yra. Kreipiuosi į tave, kad padėtum įrodyti policijai ir visam pasauliui mano nekaltumą dabar ir visada, ir nuoširdžiai tikiu, kad net tuo atveju, jei negaliu laukti iš tavęs meilės, vis dėlto galėčiau tikėtis natūralaus tavo troškimo padaryti visa, kas įmanoma, kad būtų nesutepta pavardė, kuria vadiniesi tu ir tavo sesuo, lygiai kaip ir tavo tėvas. Kreipiuosi į tave dar ir todėl, kad turėdamas gabų advokatą, kuris tiki mano nekaltumu ir visiškai sutriuškins kaltinimą, ir tikėdamasis nusamdyti jam į pagalbą poną Čarlsą, aš negaliu prašyti nei vieno, nei kito imtis akivaizdžiai neteisėtų veiksmų, taip pat nepažįstu nė vieno žmogaus, be tavęs, kuriuo galėčiau pasikliauti. Šit ko prašau tavęs: nueik rytoj į Džulijos Vulf butą –

Rytinė 54–oji g., Nr. 411, į kurį pateksi atrakinęs raktu, įdėtu į laišką. Pavartęs knygą "Didysis būdas", rasi dokumentą, arba pareiškimą, kurį privalai perskaityti ir nedelsdamas sunaikinti. Pasistenk tą dokumentą sunaikinti visiškai, kad iš jo liktų tik pelenai, o perskaitęs jį suprasi, kodėl būtina tai padaryti ir kodėl šią užduotį patikėjau tau. Jei būtinai prireiktų pakeisti mūsų planus, paskambinsiu tau šiąnakt. Jei nepavyks, paskambinsiu rytoj vakare: noriu sužinoti, ar įvykdei mano nurodymus, ir susitarti dėl susitikimo. Aš tikiu, kad tu įvykdysi tą atsakingą pavedimą ir nepiktnaudžiausi mano pasitikėjimu.

Mylintis tavo tėvas".

Po žodžiais "tavo tėvas" rašalu buvo brūkštelėtas skėtrus Vainento parašas.

Gildas laukė, ką pasakysiu. Aš laukiau, ką pasakys jis. Luktelėjęs jis paklausė Gilberto:

– Jis skambino?

– Ne, sere.

– Iš kur žinai? – paklausiau. – Argi tu nepaprašei telefonistės nieko nesujungti su jumis?

– Aš... taip, aš prašiau. Aš bijojau, kad jūs, būdami pas mus, sužinosite, kas skambina, o jis galėjo perduoti telefonistei kokį nors pranešimą, tačiau neperdavė.

– Vadinasi, tu nematei jo?

– Ne.

– Ir jis nepasakė tau, kas nužudė Džuliją Vulf?

– Ne.

– Tu melavai Dorotei?

Jis nuleido galvą ir įsmeigęs žvilgsnį į grindis linktelėjo:

– Aš buvau... tai buvo... aš manau, kad tai buvo tikrų tikriausias pavyduliavimas. – Jis pažvelgė į mane, ir jo veidas raustelėjo. – Matote, Dorotė žiūrėdavo į mane iš apačios į viršų ir manydavo, kad aš išmanau daugiau už visus kone apie viską – žinote, ji ateidavo pas mane, kai norėdavo ką nors sužinoti, ir visada darydavo tai, ką jai pasakydavau, o čia atsiradote jūs, ir viskas pasikeitė. Ji ėmė žiūrėti į jus iš apačios į viršų ir labiau gerbti jus... Suprantama, ji turėjo pagrindo taip daryti. Aš noriu pasakyti, kad ji būtų kvaila, jeigu būtų elgusis kitaip, nes neįmanoma palyginti... bet aš... aš manau, kad manyje sukilo pavydas ir nuoskauda... na, ne visai nuoskauda, nes aš taip pat žiūrėjau į jus iš apačios į viršų... bet aš norėjau ką nors padaryti, kad vėl ją apstulbinčiau... apdumti akis, kaip tikriausiai jūs pasakytumėte... ir kai gavau tą laišką, pasakiau neva buvau susitikęs su tėvu ir jis neva papasakojęs man, kas įvykdė tas žmogžudystes, kad ji pamatytų, jog aš žinau net daugiau už jus. – Jis nutilo, norėdamas atsikvėpti ir nusišluostė nosine veidą.

Aš vėl suteikiau Gildui galimybę kalbėti pirmam.

– Gerai, sūneli, tikiuosi, kad nieko blogo neįvyko, jei tik tu neslepi dar ko nors, kas mus domina.

Jaunuolis papurtė galvą:

– Ne, sere, nieko aš neslepiu.

– Ar nieko nežinai apie tą peiliuką ir grandinėlę, kuriuos mums perdavė tavo motina?

– Ne, sere, aš visiškai nieko nežinojau apie juos, kol ji neatidavė jums.

– Kaip ji jaučiasi? – paklausiau.

– Ai, manau, kad viskas normalu, nors ji ir pasakė, kad šiandien turi ilsėtis lovoje.

Gildas prisimerkė:

– O kas jai atsitiko?

– Isterija, – atsakiau. – Šiąnakt susikivirčijo su dukterimi ir neteko savitvardos.

– O dėl ko?

– Dievai jas žino – moterims pasitaiko audringi priepuoliai.

– Hm–hm. – Gildas pasikasė smakrą.

– Ar Flintas tiesą pasakė, kad tu neįstengei išgauti to dokumento? – paklausiau berniūkštį.

– Taip. Net nespėjau durų uždaryti, ir jis užpuolė mane.

– Pas mane dirba garsūs sekliai, – suniurzgėjo Gildas. – Ar jis neleliojo kaip siundydamas šunis, kai puolė tave? Neimk į galvą. Gerai, sūneli, galiu nuspręsti dvejopai, ir tai priklausys nuo tavęs. Galiu sulaikyti tave, o galiu ir paleisti, jei pažadėsi pranešti, kai tik tavo tėvas duos žinutę apie save, ką jis pasakys ir kur pasiūlys susitikti.

Dar Gilbertui nespėjus prasižioti, įsikišau aš.

– Negalima iš jo šito reikalauti, Gildai. Juk tai jo tėvas.

– Negalima, taip? – Gildas piktai pažvelgė įmane. – Nejaugi tai ne jo tėvo labui, jeigu jis nekaltas?

Aš tylėjau.

Gildo veidas pamažu giedrėjo.

– Gerai, sūneli, paleisiu tave už garbės žodį. Jei tavo tėvas ar kas nors dar paprašys tave ką nors padaryti, pasakyk, kad negali, nes davei garbės žodį. Pažadi?

Berniūkštis dirstelėjo į mane.

– Protingas sprendimas, – sutikau aš.

– Taip, sere, – pasakė Gilbertas, – pažadu.

Gildas mostelėjo ranka.

– O`kei. Na, ką gi, bėk.

Berniūkštis atsistojo.

– Labai dėkui jums, sere. – Jis pasisuko į mane: –

Ar jūs nesirengiate...

– Luktelėk manęs netoliese, – pasakiau, – jeigu nelabai skubi.

– Aš palauksiu. Iki pasimatymo, leitenante Gildai, dėkui. – Jis išėjo.

Gildas griebė telefoną ir įsakė surasti ir pristatyti jam knygą "Didysis būdas" su visu jos turiniu. Tai padaręs apglėbė plačiais delnais sprandą ir atsilošė kėdėje.

– Na, ką?

– Nieko nesuprantu, – atsakiau.

– Klausykit, jūs vis dar manote, kad Vainentas nekaltas?

– Koks skirtumas, ką aš manau? Drauge su tuo, ką jums atidavė Mimi, prieš jį dabar turite krūvą įkalčių.

– Didelis skirtumas, – patikino mane Gildas. – Labai norėčiau sužinoti, ką jūs manote ir kodėl.

– Mano žmonai atrodo, kad jis stengiasi kažką išpinklioti.

– Net šitaip? Hm–hm–hm. Aš nesu iš tų, kurie nepakankamai vertina moterišką intuiciją, ir jei neprieštarausite, pasakysiu, kad ponia Čarls – labai protinga moteris. O ką tokį, kaip ji mano?

– Kai mudu su ja paskutinį kartą kalbėjomės, ji dar nebuvo nusprendusi.

Gildas atsiduso:

– Gerai, gal popierėlis, dėl kurio jis siuntė berniuką, ką nors mums duos.

Bet popierėlis nieko tą dieną nedavė. Gildo žmonės neįstengė nužudytosios kambaryje surasti knygos tokiu pavadinimu.

29 SKYRIUS

Gildas vėl iškvietė rudį Flintą ir kaip reikiant suėmė jį už žiaunų.

Rudis sulyso dešimčia svarų, bet atkakliai tvirtino, kad Gilbertas neturėjo jokios galimybės ką nors padaryti bute ir kad Flinto budėjimo metu niekas nieko nepalietė. Jis neprisiminė, ar teko matyti knygą "Didysis būdas", tiesą sakant, jis nebuvo iš tų, kurie įsimena knygų pavadinimus. Flintas stengėsi būti naudingas ir siūlė idiotiškiausias versijas, kol Gildas išgrūdo jį lauk.

– Vaikinukas gal dar lūkuriuoja manęs už durų, – pasakiau, – jei manote, kad naujas pokalbis su juo ką nors duos.

– O jūs?

– Ne.

– Gerai, jei taip. Bet, Dieve mano, kažkas juk paėmė tą knygą, ir aš ketinu...

– Kodėl?

– Kas "kodėl"?

– Kodėl ten apskritai kas nors turėjo būti?

Gildas pasikrapštė smakrą.

– Ką norite tuo pasakyti?

– Žmogžudystės dieną Vainentas neatėjo susitikti su Makoliu į "Plazą", nenusižudė Alentaune; jis sakosi gavęs iš Džulijos Vulf tik vieną tūkstantį, tuo tarpu mes manome, jog jis gavo penkis tūkstančius; jis sako, kad jie buvo tik draugai, o mes manome, kad jie – meilužiai; jis taip nuvilia mus, kad, man rodos, neverta per daug tikėti jo žodžiais.

– Faktas, – pasakė Gildas, – viskas pasidarytų aiškiau, jei jis arba atvyktų, arba paspruktų. O iš to, kad šlaistosi lyg ir čia pat, viską komplikuodamas, nieko gero nebus, kaip matau.

– Ar apžiūrėjote jo dirbtuves?

– Nenuleidžiame nuo jų akių. O ką?

– Nežinau, – sąžiningai atsakiau, – išskyrus tai, kad jis kone prikišamai nurodo daugybę įvairių faktų, kurie atveda mus į aklavietę. Gal turėtume daugiau domėtis tais dalykais, kurių jis nenurodo, o dirbtuvės – viena iš tokių vietelių.

Gildas numykė.

– Palieku jus su šia genialia idėja, – pasakiau vilkdamasis paltą ir dėdamasis skrybėlę. – Jei man prireiktų šiąnkat susisiekti su jumis, kaip galėčiau jus surasti?

Jis davė man telefoną, paspaudėme vienas kitam rankas, ir aš išėjau.

Gilbertas Vainentas laukė manęs koridoriuje. Kol įsėdome į taksi, abu nepratarėme nė žodžio. Pagaliau jis paklausė:

– Ar jis tiki, kad aš sakau tiesą?

– Be abejo. O tai – tiesa?

– Ak, taip, bet žmonės ne visada manimi tiki. Jūs nieko nepasakysite mamai?

– Ne, jei tu nenori.

– Dėkui. Kaip jums atrodo, ar Vakaruose jaunam žmogui daugiau galimybių negu čia, Rytuose?

Įsivaizdavau jį dirbantį Gildo lapių fermoje ir atsakiau:

– Dabar ne. Ar rengiesi išvykti į Vakarus?

– Nežinau. Reikia kažką daryti. – Gilbertas pašiojo savo kaklaryšį. – Mano klausimas pasirodys jums juokingas, bet ar dažnai pasitaiko kraujomaiša?

– Pasitaiko, – pasakiau, – todėl ir pavadinimą sugalvojo.

Jo veidą išmušė dėmėmis.

– Aš nesijuokiu iš tavęs, – tariau. – Tai – vienas iš reiškinių, apie kuriuos niekas nieko nežino. Neįma-

noma žinoti.

Paskui tylėdami pavažiavome kelis kvartalus. Tada Gilbertas pasakė:

– Dar vienas juokingas klausimas: ką jūs manote apie mane?

Jam tai išėjo dar prasčiau nei Alisai Kvin.

– Tau viskas gerai, – atsakiau aš, – ir viskas negerai.

Jis pažvelgė pro langą.

– Aš dar toks jaunas.

Mudu vėl patylėjome. Tada jis atsikosėjo, ir pro jo lūpų kamputį prasisunkė kraujas.

– Tas tipas pridaužė tave, – pasakiau aš.

Jis apmaudžiai linktelėjo ir prispaudė prie burnos nosinę.

– Aš nelabai stiprus.

Prie "Kortlendo" jis nesileido padedamas išlipti iš taksi ir spyrėsi, jog susitvarkys pats, bet aš pakilau su juo, įtardamas, jog kitaip jis niekam nepasakys, kaip jaučiasi.

Paskambinau dar jam nespėjus išsitraukti rakto. Duris atidarė Mimi ir išsigandusi įsispitrėjo į jo mėlynę.

– Jį primušė, – pasakiau. – Paguldyk jį į lovą ir pakviesk gydytoją.

– Kas atsitiko?

– Vainentas kai kur jį pasiuntė.

– Kurgi?

– Tai nesvarbu. Pirma pasirūpink sūnumi.

– Bet Klaidas buvo čia, – pasakė ji, – todėl aš ir skambinau tau.

– Ką?

– Jis buvo čia. – Mimi energingai pakinknojo galvą. – Ir klausė, kur Gilas. Jis išbuvo čia valandą ar ilgiau. Nė dešimt minučių nepraėjo nuo jo išėjimo.

– Normalu, paguldyk jį į lovą,

Gilbertas atkakliai tvirtino, kad jam nereikia pagalbos. Palikau jį su motina miegamajame ir nuėjau prie telefono.

– Ar niekas neskambino? – paklausiau Norą, išgirdęs jos balsą.

– Taip, sere. Ponai Makolis ir Gildas prašė, kad paskambintumėte jiems, ponios Jorgensen ir Kvin prašė, kad paskambintumėte joms. Vaikai kol kas neskambino.

– Kada skambino Gildas?

– Maždaug prieš penkias minutes. Ar be manęs nepamiršai pavalgyti? Laris pakvietė mane į naują Osgudo Perkinso spektaklį.

– Veik. Pasimatysim, iki.

Paskambinau Herbertui Makoliui.

– Susitikimas neįvyks, – pasakė jis. – Kalbėjausi su mūsų bičiuliu, jis dievaižin ką rezga. Klausyk, Čarlsai, aš einu į policiją. Man jau gana.

– Ko gero, nieko kito ir nelieka daryti, – pasakiau aš. – Aš ir pats jau ėmiau galvoti, kad reikėtų paskambinti kai kam iš policijos. Aš pas Mimi. Vainentas čia buvo prieš keliolika minučių. Aš jo neberadau.

– Ką jis ten darė?

– Rengiuosi dabar tai sužinoti.

– Tu tikrai ketini skambinti į policiją?

– Tikrai.

– Tuomet skambink, o aš pas jus atvažiuosiu.

– Gerai. Pasimatysim.

Paskambinau Gildui.

– Vos jūs išėjote, gavau mažutę naujieną, – pasigyrė jis. – Kur jūs? Ar galiu perduoti ją jums?

– Aš pas ponią Jorgensen. Teko nuvežti vaikinuką namo. Jūsų rudis kažką sužalojo iš vidaus –

kraujuoja.

– Užmušiu tą snukį, – suriaumojo Gildas. – Tuomet bus geriau, jei nieko nesakysiu.

– Aš irgi turiu naujienų. Ponia Jorgensen sako, kad Vainentas šiandien buvo čia visą valandą ir išėjo vos prieš kelias minutes iki mano atėjimo.

Įsiviešpatavo tyla, paskui Gildas tarė:

– Nieko nedarykit. Tuoj atvažiuoju.

Mimi įėjo į svetainę, kai ieškojau Kvinų numerio.

– Ar manai, kad jis rimtai nukentėjo? – paklausė ji.

– Nežinau, bet gydytoją reikia nedelsiant iškviesti. – Pastūmiau jai telefoną. Kai ji paėmė ragelį, pasakiau: – Aš pranešiau policijai, kad čia buvo Vainentas.

Ji linktelėjo

– Aš tau todėl ir skambinau, nes norėjau paklausti, ar reikia jiems pranešti.

– Makoliui taip pat paskambinau. Jis važiuoja čionai.

– Jis nieko negalės padaryti, – pasipiktinusi pasakė Mimi. – Klaidas savo noru man juos atidavė – jie mano.

– Kas "tavo"?

– Obligacijos, pinigai.

– Kokios obligacijos? Kokie pinigai?

Ji priėjo prie stalo ir atitraukė stalčių.

– Matai?

Stalčiuje gulėjo trys pakeliai obligacijų, suspaustų storomis gumelėmis, ant viršaus buvo padėtas rausvas čekis dešimčiai tūkstančių dolerių Parko aveniu banke Mimi Jorgensen vardu, parašas – Klaidas Mileris Vainentas, data – 1933 metų sausio 3–oji.

– Data – penkios dienos į priekį, – pasakiau. – Kokia nesąmonė!

– Jis pasakė, kad jo sąskaitoje nėra tokios sumos ir galbūt porą dienų nepasitaikys galimybė įnešti

indėlį.

– Dėl to kils pragariškas skandalas, – perspėjau aš. – Tikiuosi, tu jam pasirengusi.

– Nesuprantu kodėl, – paprieštaravo ji. – Nesuprantu, kodėl mano vyras – pirmasis mano vyras – negali aprūpinti manęs ir vaikų, jei pats to nori.

– Liaukis. Ką tu jam pardavei?

– Pardaviau?

– Na, taip. Ką pažadėjai padaryti per artimiausias kelias dienas, arba jis padarys taip, kad čekis negaliotų?

Mimi irzliai pasimaivė:

– Iš tikrųjų, Nikai, man atrodo, kad kartais tu kuokteli kvailai įtarinėdamas.

– Stengiuosi. Dar trys pamokos, – ir diplomą gausiu. Prisimink, vakar perspėjau, kad tu gali įsivelti į tokią...

– Liaukis, – sukliegė ji ir užčiaupė man burną delnu. – Gal vėl šitai kartosi? Tu žinai, kaip tai baugina mane, ir ... – Jos balsas staiga pasidarė įteiklus ir pataikūniškas. – Nikai, tu turi suprasti, ką aš patyriau šiomis dienomis. Ar galėtum būti nors truputėlį švelnesnis?

– Dėl manęs nesirūpink, – atsakiau, – rūpinkis, kaip į tai pažiūrės policija.

Grįžau prie telefono ir paskambinau Alisai Kvin.

– Tai Nikas. Nora sakė, kad tu...

– Taip. Ar matei Harisoną?

– Ne, nuo tos akimirkos, kai palikau jį su tavimi.

– Gerai, jei pamatysi, nesakyk jam nieko, ką aš plepėjau šiąnakt, gerai? Aš ne tai turėjau galvoje, iš tikrųjų visiškai ne tai turėjau galvoje.

– Aš taip ir pamaniau ir bet kuriuo atveju nieko nebūčiau sakęs, – nuraminau ją. – Kaip jis šiandien

jaučiasi?

– Jis išėjo.

– Ką?

– Išėjo. Metė mane.

– Jis taip darydavo ir anksčiau. Sugrįš.

– Aš žinau, bet šį kartą bijau. Jis nenuėjo į savo biurą. Tikiuosi, kad paprasčiausiai kažkur girtauja... bet šį kartą bijau. Nikai, kaip manai, ar jis iš tikrųjų įsimylėjęs tą mergiotę?

– Atrodo, kad jis pats taip mano.

– Ar jis tai tau pasakė?

– Tai nieko nereikštų?

– Kaip manai, ar man su ja pasikalbėti?

– Ne.

– Kodėl ne? – Tu manai, kad ji įsimylėjusi jį?

– Ne.

– Kas tau? – suirzusi paklausė ji.

– Nieko, aš ne namie.

– Ką? Ak, tu turi galvoje, kad negali laisvai šnekėtis?

– Būtent.

– Tu... tu jos namuose?

– Taip.

– Ji ten?

– Ne.

– Manai, kad ji su juo?

– Nežinau. Aš taip nemanau.

– Tu paskambinsi man, kai galėsi kalbėtis, o gal užeisi?

– Žinoma, – pažadėjau aš ir padėjau ragelį.

Žydros Mimi akys žvelgė į mane pajuokiamai.

– Kažkas ima giliai į širdį mano kūdikio meilės reikalus? – Neatsakiau. Ji nusijuokė ir paklausė: – Ar mergelė Dora vis dar apimta liūdesio?

– Manau, kad taip.

– Taip ir bus, kol yra kas tuo tiki. Ir tu apmulkintas, nors bijai patikėti, kad... na... kad, pavyzdžiui, aš visada sakau tiesą.

– Puiki mintis, – atsakiau aš.

Nesuspėjau pratęsti, nes į duris paskambino. Mimi įleido gydytoją – tai buvo pagyvenęs vyriškis, žemutis ir gunktelėjęs, anties eisenos, – ir nuvedė jį pas Gilbertą.

Atitraukiau stalo stalčių ir pažvelgiau į obligacijas: "Paštas, telegrafas ir telefonas" – 5 %, "San Paulu Sitis" – 6,5 %, "Amerikos poligrafininkai" – 6 %, "Patentuoti įdegtiniai dirbiniai" 5,5 %, "Aukštutinė Australija" – 5,5 %, "Jungtiniai medikamentai" – 5 %, "Filipinų geležinkelis" – 4 %, "Tokijo elektros linijos" – 6 %. Mintyse paskaičiavau – iš viso apie šešiasdešimt tūkstančių nominaliąja verte ir maždaug nuo ketvirtadalio iki trečdalio tos sumos – rinkos sąlygomis.

Į duris paskambino. Užstūmiau stalčių ir įleidau Makolį.

Jis atrodė pavargęs. Atsisėdo nenusivilkdamas palto ir pasakė:

– Gerai, pasakok, kas blogiausia. Ką jis čia iškrėtė?

– Dar nežinau, išskyrus tai, kad atidavė Mimi kažkokias obligacijas ir čekį.

– Tai man žinoma.

Jis pasirausė kišenėje ir atkišo man laišką"

"Brangusis Herbertai!

Šiandien aš atiduodu poniai Mimi Jorgensen žemiau išvardytus vertybinius popierius ir datuotą sausio 3 d. dešimties tūkstančių dolerių vertės čekį Parko av. bankui. Prašau, perveskite ten iki nurody-

tos datos sumą, kurios pakaktų čekiui apmokėti. Pasiūlyčiau jums parduoti dar kai kurias komunalinių įmonių obligacijas, bet elkitės savo nuožiūra. Šiuo metu aš negaliu ilgiau gaišti Niujorke ir galbūt negalėsiu sugrįžti čia artimiausius kelis mėnesius, bet retkarčiais susisieksiu su jumis. Apgailestauju, kad man nepavyko aplankyti jūsų šįvakar ir pamatyti jūsų ir Čarlso.

Ištikimas Jums
Klaidas Mileris Vainentas".

Po išdrikusiu parašu buvo surašytos obligacijos.

– Kaip šitai gavai? – paklausiau.

– Su pasiuntiniu. Kaip manai, už ką jis jai užmokėjo?

Pakraipiau galvą:

– Stengiausi sužinoti. Ji pasakė, kad Vainentas rūpinasi ja ir savo vaikais.

– Įtikėtina, lygiai kaip ir tai, kad ji sako tiesą.

– Apie tas obligacijas? Aš maniau, kad visa jo nuosavybė tavo rankose.

– Ir aš taip maniau, bet šitų, va, aš neturėjau, nė nežinojau, kad jos yra. – Makolis atsirėmė alkūnėmis į kelius, susiėmė galvą rankomis. – Jei prasidės nenutrūkstama man nežinomų dalykų grandinė...

30 SKYRIUS

Į kambarį įėjo Mimi su gydytoju, šiek tiek manieringai pasakė Makoliui: "Kaip gyvuojate?" – ir paspaudė jam ranką.

– Tai daktaras Grantas. Ponas Makolis. Ponas Čarlsas.

– Kaip jūsų pacientas? – paklausiau aš.

Daktaras Grantas atsikrenkštė ir pasakė, kad, jo manymu, nieko baisaus Gilbertui neatsitiko, nedidelis kraujo išsiliejimas įvyko dėl sumušimų, tačiau ligoniui būtinas poilsis. Paskui vėl atsikrenkštė ir pasakė, kad buvo malonu susitikti su mumis. Mimi palydėjo jį prie išėjimo.

– Kas berniukui atsitiko? – paklausė manęs Makolis.

– Vainentas klaidindamas pasiuntė jį į Džulijos butą, ir jis susidūrė su smarkiu policininku.

Mimi sugrįžo.

– Ponas Čarlsas jau pasakė jums apie čekį ir obligacijas? – paklausė jis.

– Aš gavau pono Vainento pakvitavimą, kuriuo jis praneša, kad atidavė juos jums, – atsakė Makolis.

– Vadinasi, nebus jokių...

– Keblumų? Kiek man žinoma, ne.

Mimi bent kiek atsipalaidavo, ir jos žvilgsnis prarado šaltumą.

– Aš nesuprantu, kodėl jų turėtų atsirasti, bet štai jis, – ji parodė į mane, – mėgsta mane gąsdinti.

Makolis mandagiai nusišypsojo:

– Gal leisite paklausti, ar Vainentas nieko nepasakė apie savo planus?

– Jis kažką kalbėjo apie išvykimą, bet aš berods nelabai įdėmiai klausiausi. Nepamenu, ar pasakė, kur ir kada išvyksta.

Skeptiškai krenkštelėjau, o Makolis dėjosi ja patikėjęs.

– Ar jis ką nors pasakė apie Džuliją Vulf, arba apie savo problemas, arba apie ką nors, kas susiję su žmogžudyste, ką jūs galėtumėte pranešti? – paklausė jis.

Mimi išraiškingai papurtė galvą:

– Nė žodžio negaliu pranešti, tiesiog nė žodžio. Teiravausi jo apie tai, bet juk jūs žinote, jog panorėjęs jis gali būti labai užsidaręs. Nieko negalėjau iš jo ištraukti, nė mur mur nepasakė.

Uždaviau klausimą, kuris Makoliui pasirodė labai nemandagus.

– Apie ką jis kalbėjo?

– Apie nieką, tik apie mus ir vaikus, konkrečiai apie Gilą. Jis labai troško jį pamatyti ir kone valandą laukė jo. Klausė ir apie Dorą, bet, atrodo, nelabai susidomėjęs.

– Ar jis ką nors pasakė apie laišką sūnui?

– Nė žodžio. Jei nori, galiu pakartoti visą mūsų pokalbį. Aš jo nelaukiau, jis net nepaskambino apačioje. Tiesiog suskambėjo durų skambutis, nuėjau prie durų, o ten – jis. Jis atrodė daug vyresnis negu tada, kai mačiau jį paskutinį kartą, ir daug liesesnis. Pasakiau: "Nagi, čia juk Klaidas!" ar kažką tokio, o jis paklausė: "Tu viena?" Atsakiau, kad viena, ir jis įėjo. Paskui jis...

Prie durų paskambino, ir Mimi nuėjo atidaryti.

– Ką tu apie tai manai? – paklausė manęs Makolis pritildęs balsą.

– Kai imsiu pasikliauti Mimi, – atsakiau, – tikiuosi, kad man pakaks proto atsikvošėti.

Mimi grįžo su Gildu ir Endžiu. Gildas linktelėjo man, paspaudė ranką Makoliui, paskui pasisuko į Mimi ir pasakė:

– Na, ką gi, ponia, norėčiau paprašyti jus papasakoti...

– Tikiuosi, leitenante, – pertraukė jį Makolis, – kad leisite man pradėti, nes mano istorija turi eiti prieš ponios Jorgensen pasakojimą, ir...

Gildas galinga ranka mostelėjo advokatui.

– Pradėkit, – ir atsisėdo ant sofos krašto.

Makolis pranešė jam tai, ką jau pasakojo man rytą. Kai jis užsiminė, kad jau apie viską žinau, Gildas sviedė į mano pusę kandų žvilgsnį ir nuo tos akimirkos visiškai ignoravo mane. Gildas nepertraukė Makolio, o šis aiškiai ir glaustai dėstė savo istoriją. Mimi dukart mėgino kažką pasakyti, bet kas kartą nebaigdavo frazės ir klausėsi toliau. Užbaigęs Makolis įteikė Gildui čekių ir obligacijų pakvitavimą.

– Šiandien po pietų tai gauta per pasiuntinį.

Gildas įdėmiai perskaitė laišką ir kreipėsi į Mimi:

– Dabar jūsų eilė, ponia Jorgensen.

Ji papasakojo jam apie Vainento vizitą tą patį, ką ir mums, ir kai Gildas kantriai ėmė ją klausinėti, patikslino detales, bet laikėsi savo versijos, kad Vainentas atsisakė nors žodį pratarti apie ką nors, kas susiję su Džulija Vulf ir jos nužudymu, ir atiduodamas jai obligacijas bei čekį jis tiesiog pasakė norįs aprūpinti ją ir vaikus, ir nors kalbėjo ketinąs išvykti, ji nesužinojo kur ir kada. Atrodė, kad jos visiškai netrikdo atviras visuotinis netikėjimas ja. Baigdama ji su šypsena pasakė:

– Daugeliu atžvilgių jis labai mielas, bet visiškas beprotis.

– Ar norite pasakyti, kad jis pamišęs, o ne šiaip kvanktelėjęs? – paklausė Gildas.

– Taip.

– Kas privertė jus taip manyti?

– Oi, su juo reikia pagyventi, kad sužinotum, koks jis pamišęs, – nerūpestingai atsiliepė ji.

Neatrodė, kad Gildą toks atsakymas būtų patenkinęs.

– Kokiais drabužiais jis vilkėjo?

– Rudas kostiumas, rudas paltas, skrybėlė ir berods rudi batai, balti marškiniai, pilkšvas kaklaryšis su rausvu ar rausvai rudu piešiniu.

Gildas linktelėjo Endžiui.

– Pranešk jiems.

Endis išėjo.

Gildas pasikrapštė smakrą ir susimąstęs susiraukė. Visi kiti stebėjo jį. Liovęs kasytis, jis dirstelėjo į Mimi ir Makolį:

– Ar kas nors iš jūsų pažįsta žmogų su inicialais D.U.K.?

Makolis lėtai papurtė galvą.

– Ne, – atsakė Mimi. – O ką?

Pagaliau Gildas pažvelgė į mane:

– O jūs?

– Nepažįstu.

– O ką? – pakartojo Mimi.

– Pasistenkite prisiminti, – pasakė Gildas. – Labai galimas daiktas, kad jis palaikė ryšį su Vainentu.

– Ar seniai? – paklausė Makolis.

– Sunku pasakyti. Gal kelis mėnesius, o gal kelerius metus. Tai stambus vyras, plačiakaulis, pilvotas, galbūt šlubas.

Makolis vėl papurtė galvą:

– Nieko panašaus negaliu prisiminti.

– Ir aš negaliu, – pasakė Mimi, – bet degte degu iš smalsumo. Prašom pasakyti, ką visa tai reiškia.

– Žinoma, pasakysiu. – Gildas išsiėmė iš liemenės kišenės cigarą, pasukiojo jį tarp pirštų ir įsikišo atgal. – Toks žmogus palaidotas po Vainento dirbtuvių grindimis.

– Aha, – pasakiau aš.

Mimi tylėdama užsidengė abiem rankomis burną. Jos akys išsiplėtė ir sustiklėjo.

– Ar jūs įsitikinęs? – susiraukęs paklausė Makolis.

Gildas atsiduso.

– Žinote, tai ne toks daiktas, kad galėtum spėlioti, – nusikamavęs drėbė jis.

Makolis paraudo ir beprasmiškai nusišypsojo.
– Neprotingai paklausiau. Kaip jūs radote jį... tai?
– Ponas Čarlsas vis užsimindavo, kad turime daugiau domėtis tomis dirbtuvėmis, todėl atsižvelgdamas į tai, kad ponas Čarlsas – toks žmogus, kuris žino daugiau nei pasako, šįryt nusiunčiau žmones pažiūrėti, ko ten dar gali būti. Anksčiau ten jau pabuvojome ir nieko neradome, bet šį kartą paliepiau jiems perkratyti krūvą visokio šlamšto, nes ponas Čarlsas liepė skirti dirbtuvėms daugiau dėmesio. Ir ponas Čarlsas buvo teisus. – Gildas dirstelėjo į mane su nedraugišku šaltuku. – Netrukus jie aptiko betono grindinio kampą, kuris atrodė šiek tiek naujesnis negu visas grindinys, išlupo jį, o ten rado pono D.U.K. palaikus. Ką apie tai pasakysite?
– Pasakysiu, kad Čarlsas velniškai puikus spėjikas. – Makolis atsisuko į mane: – Kaip tu su...
– Manau, kad tęsti neverta, – nutraukė jį Gildas. – Vadindamas tai tik spėjimu, jūs deramai neįvertinate pono Čarlso išradingumo.
Suglumintas Gildo tono, Makolis klausiamai pažvelgė į mane.
– Leitenantas Gildas pastatė mane į kampą už tai, kad nepapasakojau jam mūsų rytinio pašnekesio, – paaiškinau aš.
– Buvo toks dalykas, – ramiai sutiko Gildas, – be kita ko.
Mimi prajuko, o kai Gildas niūriai įsispitrėjo į ją, ėmė taikinamai šypsotis.
– Kaip buvo nužudytas ponas D.U.K.? – paklausiau aš.
Gildas delsė lyg apgalvodamas, ką atsakyti, patraukė galingais pečiais ir tarė:
– Dar nežinau kaip ir kada. Kol kas nemačiau to, kas iš jo liko, o medicinos ekspertas dar nepabaigė

darbo – tai paskutinės mano girdėtos naujienos.

– Kas iš jo liko? – paklausė Makolis.

– A–ha. Kiek galiu spręsti iš gauto pranešimo, kūnas buvo sukapotas gabalais ir palaidotas kalkėse ar kažkokioje kitoje medžiagoje, kuri beveik nugraužė mėsą nuo kaulų, bet greta surado ryšulį su jo drabužiais, ir ryšulio turinio pakako, kad šis tas mums paaiškėtų. Be to, buvo rastas lazdos su guminiu antgaliu galas – todėl padarėme išvadą, kad jis galėjo būti šlubas, ir... – Jis nutilo, nes įėjo Endis. – Na?

Šis liūdnai palingavo galvą:

– Niekas nematė, nei kaip jis įėjo, nei kaip išėjo. Ar pamenate juokingą pasakojimą apie vaikiną, kuris buvo toks džiūsna, kad turėdavo į tą pačią vietą stotis du kartus, norėdamas mesti šešėlį?

Nusijuokiau – žinoma, ne iš to pokšto – ir pasakiau:

– Vainentas – ne toks džiūsna kaip tas vaikinas, tačiau gana liesas, sakysim, toks kaip štai to čekio ir laiškų, kuriuos gavo įvairūs žmonės, popierius.

– Ką, ką? – paklausė Gildas. Jo veidas išraudo, akys žvelgė piktai ir įtariai.

– Jis miręs. Jis miręs seniai ir gyveno nebent popieriuje. Galiu lažintis, kad tai jo kaulai rasti dirbtuvėse kartu su šlubo storulio drabužiais.

Makolis palinko prie manęs:

– Ar esi tuo tikras, Čarlsai?

– Apie ką čia jūs? – suniurnėjo Gildas.

– Kertam lažybų? Argi kas gaištų su lavonu ir paliktų tai, ko lengviausia būtų atsikratyti, – drabužius, – neliestus, kol jie ne...

– Kas jums pasakė, kad jie neliesti? Jie...

– Žinoma. Viskas turi atrodyti įtikėtina. Drabužiai gerokai apgadinti, bet tik tiek, kad praneštų jums būtent tai, kas ir buvo sumanyta. Lažinuosi, kad ini-

cialai tiesiog krinta į akis.

– Nežinau, – pasakė Gildas nebe taip irzliai, – jie buvo diržo sagtyje.

Nusijuokiau.

– Tai kvaila, Nikai, – piktai įsiterpė Mimi. – Kaipgi tai galėtų būti Klaidas? Tu žinai, kad šįvakar jis buvo čia. Tu žinai, kad jis...

– Patylėk. Labai kvailai elgiesi įsiveldama į jo žaidimą, – pasakiau aš. – Vainentas miręs, jūsų vaikai – galimi jo paveldėtojai, o tai reiškia kur kas daugiau negu tu turi tarne stalčiuje. Kam tau dalis, jei gali turėti viską?

– Nesuprantu, apie ką tu kalbi, – pasakė Mimi ir labai išbalo.

– Čarlsas mano, – įsiterpė Makolis, – kad Vainento šįvakar čia nebuvo ir kad tuos vertybinius popierius bei čekį jums davė kažkas kitas arba galbūt jūs pavogėte juos. Ar aš teisus? – paklausė jis manęs.

– Apskritai paėmus, taip.

– Bet tai absurdas, – nuneigė Mimi.

– Pagalvok, Mimi, – pasakiau aš. – Tarkime, kad Vainentą nužudė prieš tris mėnesius, o lavoną užmaskavo kaip kažkieno kito. Tarkime, kad jis išvažiavo, palikęs visus turtinius įgaliojimus Makoliui. Vadinasi, visas jo turtas visiems laikams atsidūrė Makolio rankose aba bent iki tol, kol jis galutinai neišgrobstys jo, taigi tu negali net...

Makolis atsistojo.

– Aš nežinau, ko tu sieki, Čarlsai, bet aš...

– Ramiai, – tarė jam Gildas. – Leiskite jam kalbėti.

– Jis nužudė Vainentą, jis nužudė Džuliją ir jis nužudė Nunheimą, – pareiškiau aš Mimi. – Ko tu nori? Būti eiline auka tame sąraše? Turi puikiai

suprasti: kartą tu padėjai jam, pasakydama, jog matei gyvą Vainentą, – o juk tai jo silpnoji vieta, nes jis yra vieninelis, kuris, pasak jo paties, matė Vainentą po spalio mėnesio, – ir jis neketina rizikuoti, bijodamas, kad tu persigalvosi, ne. Jis ieško progos pykštelėti tave iš tos pačios patrankos ir suversti kaltę Vainentui. Ir dėl ko tu taip darai? Dėl kelių nelemtų obligacijų tame stalčiuje, dėl apgailėtinos dalelės viso to, ant ko savo vaikų dėka uždėsi leteną, jei mes įrodysime, kad Vainentas miręs?

Mimi atsigręžė į Makolį:

– Na, ir kalės gi tu vaikas.

Gildą tai nustebino labiau negu visa, kas buvo pasakyta pirma, ir jis žiūrėjo į ją išsižiojęs.

Makolis šastelėjo. Nežinojau, ką jis ketina daryti, ir smogiau jam į žandikaulį iš kairės. Smūgis buvo stiprus, ir pataikyta kur reikia. Makolis sudribo, o aš pajutau deginantį skausmą kairiajame šone ir supratau, kad plyšo šviežias žaizdos randas.

– Ko jūs laukiate? – suriaumojau ant Gildo. – Gal įvynioti jums jį į celofaną?

31 SKYRIUS

Buvo bemaž trečia valanda nakties, kai pasiekiau savo numerį "Normandijoje". Nora, Dorotė ir Laris Kroulis sėdėjo svetainėje, Nora su Lariu žaidė triktraką, o Dorotė skaitė laikraštį.

– Ar juos iš tikrųjų nužudė Makolis? – iškart pasiteiravo Nora.

– Taip. Ar rytiniuose laikraščiuose yra kas nors apie Vainentą.

– Ne, – atsiliepė Dorotė, – tik apie Makolio areštą. O ką?

– Makolis nužudė ir Vainentą.

Nora ištarė: "Tiesa?", Laris pasakė: "Kad mane kur griausmas!", Dorotė pravirko. Nora nustebusi pažvelgė į ją.

– Einu namo, pas mamą, – kūkčiojo mergaitė.

– Man bus malonu parvežti tave namo, jeigu... – pradėjo Laris nelabai entuziastingai.

Dorotė pareiškė norinti išeiti. Nora subruzdo, ėmė bėgioti aplink ją, bet neatkalbinėjo. Laris, stengdamasis neparodyti savo nenoro, ieškojo skrybėlės ir palto. Netrukus jie išėjo.

Nora uždarė paskui juos duris ir prisišliejo prie staktos.

– Paaiškinkite man viską, pone Charalambidesai, – pareikalavo ji.

Aš palingavau galvą.

Ji atsisėdo greta manęs ant sofos.

– Nagi, dėstyk. Ir jei praleisi nors vieną žodį, aš...

– Man reikia išgerti, kitaip neįstengsiu pasakoti.

Ji keiktelėjo mane ir atnešė išgerti.

– Jis prisipažino?

– O kam jam to reikia? Juk jis negali prašyti, kad teismas pripažintų jį kaltu pirmo laipsnio žmogžudyste. Pernelyg daug žmogžudysčių, ir, akivaizdu, kad dvi iš jų įvykdytos apgalvotai – apygardos prokurorui to pakanka, kad prašytų pripažinti jį kaltu antro laipsnio žmogžudyste. Jam nieko kito nelieka, tik gintis iki galo.

– Bet jis jas įvykdė?

– Be abejo.

Nora atėmė iš manęs stiklinę.

– Liaukis buksuoti ir pasakok.

– Gerai jau. Sumečiau, kad Makolis ir Džulija kurį laiką mulkino Vainentą. Jis prarado krūvą pinigų biržoje ir sužinojęs apie jos praeitį, kaip užsiminė

Morelis, susimokė su ja prieš senį. Mes užsiundėme buhalterius, kad jie patikrintų Makolio ir Vainento pajamų knygas, ir nesunkiai nustatysime, kaip vienas apvaginėjo kitą.

– Vadinasi, jūs tiksliai nežinote, kad jis apvaginėjo Vainentą?

– Žinome. Kitaip ir negalėjo būti. Tikriausiai Vainentas rengėsi kažkur išvykti spalio trečiąją, nes banke išsirašė penkis tūkstančius grynaisiais, bet dirbtuvių neuždarė ir neatsisakė buto. Tai po kelių dienų padarė Makolis. Vainentą Makolis nužudė Skarsdeile spalio trečiosios naktį. Mes tai žinome, nes ketvirtosios rytą, kai ateinanti Makolio virėja atskubėjo į darbą, šis pasitiko ją prie durų su kažkokiomis iš piršto išlaužtomis pretenzijomis, įdavė dviejų savaičių atlyginimą ir atleido ją neatsitraukdamas iš vietos, – nenorėjo įleisti jos į vidų, kur ji būtų galėjusi pamatyti lavoną arba kraujo žymes.

– Kaip jūs tai sužinojote? Nepraleisk detalių.

– Paprasčiausia rutina. Suprantama, kad sučiupę jį nuvažiavome pas jį į kontorą ir namo pasižiūrėti, ar nesurasime ko nors – nagi, tu žinai tas nesąmones kaip "kur–jūs–buvote–1894 metų birželio šeštosios–naktį?" Dabartinė virėja pasakė, jog dirba pas jį tik nuo spalio aštuntosios, na, ir prasidėjo. Atsirado stalas su vos įžiūrimais pėdsakais to, kas – mes to tikimės – pasirodys ne visai nuplautas žmogaus kraujas. Mokyti vyrukai nuskuto jį pasižiūrėti, ar nesužvejos mums kokių nors rezultatų. (Pasirodė, kad tai – karvės kraujas.)

– Vadinasi, jūs nesate tikri, kad jis...

– Liaukis. Žinoma, mes tikri. Kitaip nė būti negalėjo. Vainentas pamatė, kad Džulija ir Makolis mulkina jį, ir pamanė – nežinia ar teisingai, – jog Džulija su Makoliu įtaisė jam ragus, o mes žinome, kad jis buvo

pavydus. Tai šit, jis nuėjo pas advokatą apkaltinti jo pagal turimus įrodymus, o Makolis, kuriam prieš akis sušmėžavo kalėjimas, nužudė senį. Tik vėl nesakyk, kad nesame įsitikinę. Kitaip viskas neteks prasmės. Taigi jis liko su lavonu, o tai toks daiktas, kurio sunkiausia atsikratyti. Ar galiu stabtelėti ir trukteleti viskio?

– Tik vieną gurkšnelį, – leido Nora. – Bet juk tai vien spėlionės, ar ne?

– Vadink kaip nori. Man visiškai tinka.

– Bet aš maniau, kad žmogų reikia laikyti nekaltu, kol nėra įrodyta jo kaltė ir lieka nors šiek tiek abejonių...

– Tai – prisiekusiesiems, o ne sekliams. Tu randi vaikiną, kuris, tavo manymu, nužudė, sodini jį į cypę, visiems pareiški, jog laikai jį kaltu, ir išspausdini jo fotografijas laikraščiuose. Apygardos prokuroras, remdamasis tavo surinkta informacija, parengia puikiausią teoriją, kokią tik sugeba, o tu tuo tarpu šen ir ten ieškai papildomų detalių. Žmonės, atpažinę fotografiją laikraštyje, ir tie, kurie laiko, kad jis nekaltas, kol jūs neareštavote jo, ateina ir pasakoja jums apie jį įvairiausius dalykus, ir netrukus jūs sodinate jį į elektros kėdę. (Po dviejų dienų viena moteris iš Bruklino atpažino Makolį, kuris, pasivadinęs Džordžu Foliu, pastaruosius tris mėnesius nuomojo pas ją butą.)

– Visa tai atrodo taip nekonkretu.

– Kai žmogžudystė vykdoma apskaičiavus matematiškai, – paaiškinau aš, – tai ir atskleisti ją galima matematiškai. Daugelis žmogžudysčių, kaip ir ši, įvykdomos kitaip. Nenoriu prieštarauti tavo nuostatoms, kas teisinga, o kas ne, bet kai aš sakau, kad Makolis tikriausiai supjaustė kūną taip, kad jį būtų galima gabenti per miestą rankinėse, vadinasi, sakau tai, kas atrodo labiausiai įtikėtina. Tai galėjo atsitikti

spalio šeštąją arba vėliau, prieš atleidžiant iš darbo du mechanikus Vainento dirbtuvėse – Prentį ir Maknoutoną – ir uždarant jas. Taigi jis palaidojo Vainentą po grindiniu kartu su storulio drabužiais, šlubio lazdele ir diržu, pažymėtu inicialais D.U.K. Jis viską sudėjo taip, kad kalkės ne visai sugraužtų drabužius, o paskui vėl užcementavo grindinį virš kapo. Policijos darbo rutina ir publikacijos laikraščiuose suteikia mums daugiau negu puikią galimybę sužinoti, kur jis pirko arba kaip kitaip įsigijo drabužius, lazdą ir cemento. (Vėliau "pasekėme" cementą – Makolis nusipirko jo iš anglių ir malkų pardavėjo aukštutinėje miesto dalyje, o su kitais daiktais mums nepavyko.)

– Tikiuosi, kad taip, – pasakė Nora, nedėdama daug vilčių.

– Taip, o toliau kas? Makolis pratęsia dirbtuvių nuomą ir palieka jas tuščias – neva laukdamas Vainento sugrįžimo. Taip jis galėjo būti daugiau mažiau tikras, kad niekas neatkas kapo, o jeigu atsitiktinai surastų jį, galima pasakyti, kad storąjį poną D.U.K. (iki to laiko Vainento kaulai visai nupliks, o spręsti iš žmogaus skeleto, koks jis buvo – storas ar sudžiūvęs, – neįmanoma) nužudė Vainentas ir taip paaiškinti, kodėl jis pabėgo. Pasirūpinęs tuo, Makolis suklastoja privataus advokato įgaliojimus ir Džulijos padedamas toliau glemžia likusius Klaido pinigus. Dabar rengiuosi vėl griebtis teorijos. Džulijai žmogžudystė nepatinka, ji išsigąsta, o Makolis nėra visiškai tikras, ar ji neišduos jo. Todėl jis priverčia ją nutraukti ryšius su Moreliu, motyvuodamas tuo, jog Vainentas pavyduliauja. Jis bijo, kad mergina netyčia prasitars Moreliui, o laikas bėga, ir artėja diena, kai vis dar artimas jos draugužis Feisas Pepleris išeis iš kalėjimo, ir Makas vis labiau nerimauja. Kol Feisas

sėdi, jis yra saugus, nes Džulija nieko rizikingo negali pranešti laiške, kuris būtinai patenka į kalėjimo viršininko rankas, bet dabar... Makolis ima regzti planus, ir čia pragaro jėgos ištrūksta į laisvę. Atvyksta Mimi su vaikais ir ima ieškoti Vainento pėdsakų, vėliau atvažiuoju aš ir bendrauju su juo, o jis mano, kad jiems talkinu. Makolis sumano užsitikrinti saugumą, pašalindamas iš kelio Džuliją. Kol kas panašu?

– Taip, bet...

– Tolyn vis blogyn, – tęsiau aš. – Važiuodamas anądien pas mus pietų, jis stabteli ir skambina sau į kontorą, dėdamasis Vainentu, ir paskiria susitikimą "Plazoje". Jo sumanymo esmė – kaip nors patvirtinti Vainento buvimą Niujorke. Išvažiavęs iš mūsų, jis nuvyksta į "Plazą" ir klausinėja žmonių, gal kas nors matė Vainentą, kad viskas atrodytų panašu į tiesą; dėl tos pačios priežasties jis skambina sau į kontorą, klausia, ar nėra žinių iš Vainento, ir skambina Džulijai. Ji pasako jam, kad laukia Mimi ir kad Mimi mano, jog ji meluoja, sakydama nežinanti, kur Vainetas, ir Džulija atrodo labai nusigandusi. Jis ryžtasi aplenkti Mimi ir neleisti joms pasikalbėti. Jam pasiseka, ir jis nužudo ją. Jis – siaubingai prastas šaulys. Aš mačiau, kaip jis šaudė karo metu. Atrodo, kad pirmą kartą jis prašovė pro šalį, pataikė į telefoną ir nesugebėjo nušauti jos vietoje kitais keturiais šūviais, bet tikriausiai pamanė, kad ji negyva. Šiaip ar taip, jam reikėjo nešdintis, kol neatėjo Mimi, todėl jis numetė Vainento grandinėlės galelį, kurį atsinešė kaip lemiamą įkaltį – jis saugojo jį tris mėnesius ir atrodo, kad iš pat pradžių ketino nudaigoti Džuliją. Makolis neša kudašių į inžinieriaus Hermano biurą, kur pasirūpina supinklioti laiką ir užsitikrina sau alibi. Du dalykai jam netikėti – jis nebūtų galėjęs jų kaip reikiant numatyti:

tai, kad Nunheimas, kuris zujo netoliese tikėdamasis prisiplakti prie merginos, matė, kaip jis išėjo iš jos buto, o gal net girdėjo šūvius, ir tai, kad Mimi, šantažistė iki panagių, ryžosi nuslėpti grandinėlę, kad galėtų ja šantažuoti buvusįjį vyrą. Štai kodėl jis priverstas važiuoti į Filadelfiją ir iš ten siųsti man telegramą, o sau pačiam – laišką ir dar vieną kiek vėliau – tetai Alisai: jei Mimi supras, kad Vainentas meta įtarimą ant jos, ji nebesusitvardys ir atiduos policijai savo įkaltį. Vis dėlto karštas jo troškimas pakenkti Jorgensenui vos visko nesugadino. Tiesą sakant, Makolis atpažino, kad Jorgensenas yra Keltermanas. Iškart po Vainento nužudymo jis nusamdė seklius, kad stebėtų Mimi ir jos šeimynėlę Europoje – jų dalis nuosavybės darė juos potencialiai pavojingus, – ir sekliai iššniukštinėjo, kas toks yra Jorgensenas. Radome jų pranešimus Makolio dokumentacijoje. Žinoma, jis dėjosi ieškąs informacijos Vainentui. Paskui jam nebedaviau ramybės aš, nes abejojau Vainento kaltumu, ir ...

– Kodėl tu abejojai?

– O kam jam prireikė rašyti laiškus, erzinančius Mimi, vienintelį žmogų, kuris padėjo jam, slėpdamas įkaltį? Štai kodėl pamaniau, kad grandinėlė buvo pakišta, tik mažiausiai norėjau tikėti, kad tai Mimi pakišo. Dėl Morelio Makolis taip pat nerimavo, nes nenorėjo mesti įtarimo ant to, kuris teisindamasis galėtų pakreipti bylą netinkama linkme. Mimi kaip tik tam tiko, nes ji būtų nukreipusi įtarimus į Vainentą, bet kiti netiko. Įtarimai, kurie kaupėsi aplink Vainentą, buvo vienintelė garantija, kad niekas neįtars, jog Vainentas miręs. Ir jeigu Makolis nebūtų nužudęs Vainento, jam nebūtų buvę jokių priežasčių žudyti kitus du. Visoje situacijoje akivaizdžiausias ir įgalinantis viską suprasti buvo tas dalykas, kad

Vainentas turi būti negyvas.

– Ar nori pasakyti, kad taip galvojai iš pat pradžių? – reikliai paklausė Nora rūsčiai žvelgdama į mane.

– Ne, brangioji, nors man turi būti gėda, kad nesupratau to, bet išgirdęs apie lavoną po grindiniu iškart supratau, kad tai Vainento lavonas, net jei gydytojai būtų prisiekę, kad jis – moters. Taip turėjo būti. Vienintelė teisinga išeitis.

– Man rodos, tu labai pavargai. Kitaip šitaip nekalbėtum.

– Paskui jam atsirado dar vienas rūpestis – Nunheimas. Nurodęs Morelį vien tam, kad pademonstruotų, koks yra reikalingas, jis nuėjo susitikti su Makoliu. Vėl spėlioju, mano meile. Man paskambino kažkoks žmogus, pasivadinęs Albertu Normanu, ir pokalbį nutraukė triukšmas kitame laido gale. Manau, kad tai Nunheimas atėjo pasimatyti su Makoliu ir pareikalavo pinigų už tylėjimą, o kai šis mėgino jį įbauginti, Nunheimas pareiškė išduosiąs jį ir paskambino man, norėdamas susitarti su manimi dėl susitikimo ir pažiūrėti, ar nenupirksiu iš jo informacijos. Makolis išplėšė telefoną ir kažką davė Nunheimui, o gal tik pažadėjo. Kai mes su Gildu atėjome pas Nunheimą, jis pabėgo nuo mūsų, paskambino Makoliui ir pareikalavo kažko realaus – tikriausiai didelės sumos pinigų, žadėdamas išsidanginti iš miesto, kuo toliau nuo mūsų, seklių, visur kaišiojančių nosį. Mes tikrai žinome, kad jis skambino tą dieną: telefonistė prisiminė, kad ponas Albertas Normanas išsikvietė poną Makolį ir kad Makolis išėjo vos užbaigėme šnekėtis... – ir neperkreipk lūpūčių – taip aš rekonstruoju įvykius. Makolis ne toks kvailas, kad pasikliautų Nunheimu net jam užmokėjęs, todėl įviliojo jį į vietą, kurią tikriausiai iš anksto pasirinko, ir tas savo atsiėmė.

– Tikriausiai, – pasakė Nora.

– Kaip tik tą žodį dažnai teks vartoti mūsų byloje. Vienintelis laiško Gilbertui tikslas – parodyti, kad Vainentas turėjo raktą nuo merginos buto, juk pasiųsti ten Gilbertą reiškė tikrų tikriausiai atiduoti jį teisiai į policijos rankas, o ši išspaus iš berniūkščio informaciją tiek apie laišką, tiek apie raktą. Paskui Mimi perduoda policijai grandinėlę, bet atsiranda naujas rūpestis. Mimi priverčia Gildą imti įtarinėti ir mane. Manau, kad tą rytą, atėjęs pas mane su kažkokia smulkmena, Makolis ketino nusivilioti mane į Skarsdeilį ir nudobti, padarydamas trečiuoju numeriu Vainento aukų sąraše. Gal jis tiesiog apsigalvojo, o gal kažką įtarė, kai panorau eiti ten be policininkų. Šiaip ar taip, Gilbertui pamelavus, kad jis matė Vainentą, Makoliui dingtelėjo nauja mintis. Jeigu jis rastų tokių, kurie pareikštų, jog matė Vainentą, ir neatsisakytų savo žodžio... Ką jau ką, o šitą istorijos dalį dabar žinome tiksliai.

– Ačiū Dievui.

– Tą dieną jis nuėjo susitikti su Mimi. Pasikėlė dviem aukštais aukščiau ir nusileido pėsčias, kad liftininkas neįsimintų, jog išlaipino jį ten, kur yra Mimi numeris, ir išdėstė savo pasiūlymą. Jis pasakė, kad Vainentas neabejotinai kaltas, tačiau vargu ar policija kada nors jį sučiups. Tuo tarpu visas Vainento turtas jo, Makolio, rankose. Jis neturi galimybės pasisavinti nors dalelę to turto, bet galėtų sutvarkyti taip, kad pinigus gautų Mimi, jeigu ji pasidalins su juo. Jis atidavė jai obligacijas ir čekį, kurie buvo jo kišenėje, bet ji turinti pasakyti, kad jai juos atidavė Vainentas, ir pasiųsti Makoliui laiškutį, kurį šis neva atnešė nuo Vainento. Makolis įtikinėjo ją, kad Vainentas pabėgęs, kad jis negalės pasirodyti ir nuneigti savo dovanos, kad be jos ir vaikų nėra žmogaus, kuris

užvaldytų turtą, kuris pretenduotų nors į jo dalį. Mimi darosi nelabai nuovoki, kai prieš ją atsiveria galimybė pasipelnyti, todėl su ja viskas buvo o`kei, ir Makolis rado tai, ko ieškojo – žmogų, kuris matė Vainentą gyvą. Jis perspėjo ją, kad visi manys, jog Vainentas užmokėjo jai už kažkokią paslaugą, bet jei ji naiviai neigs šitai, niekas nieko negalės įrodyti.

– Vadinas, tai, ką jis rytą pasakė tau apie Vainento nurodymą išmokėti tiek, kiek pareikalaus, buvo tik pasirengimas?

– Galbūt, o gal tai buvo išankstinė apžvalga. Ar dabar tave patenkina tai, ką turime prieš Makolį?

– Tam tikra prasme taip. Lyg ir visai pakanka, nors nelabai sklandu.

– Pakankamai sklandu, kad būtų galima pasodinti Makolį į elektros kėdę, – pasakiau aš, – o visa kita nesvarbu. Į viską atsižvelgta, ir aš negaliu įsivaizduoti kitos versijos, kuriai šitai pavyktų. Suprantama, praverstų rasti pistoletą ir rašomąją mašinėlę, kuria jis naudojosi kurpdamas "Vainento laiškus", o tie daiktai turi kažkur būti. (Mes suradome juos tame bute Brukline, kurį Makolis buvo išsinuomojęs kaip Džordžas Folis.).

– Tavo manymu, viskas sutampa, – pasakė Nora, – bet aš visada manydavau, kad sekliai laukia, kol nustatys viską iki smulkmenų.

– O paskui stebisi, kodėl įtariamajam buvo palikta marios laiko, kad jis galėtų pasprukti į tolimiausią šalį, neturinčią nusikaltėlių išdavimo įstatymo.

Nora nusijuokė:

– Gerai jau, gerai. Tu vis dar nori rytoj keliauti į San Franciską?

– Ne, jei tu neskubi. Mažumėlę pasibastykime čia. Per tą sujudimą mudu kažkaip apleidome gėrynes.

– Na, aš tai sutinku. Kaip manai, kas dabar bus

Mimi, Dorotei ir Gilbertui?

– Nieko ypatingo. Jie liks tie patys Mimi, Dorotė ir Gilbertas, lygiai kaip ir mudu liksime pačiais savimi, o Kvinai liks Kvinais. Žmogžudystė nutraukia tik aukos gyvenimą, o kartais ir žmogžudžio.

– Galbūt, – atsakė Nora, – bet visa tai labai nemalonu.

Netrukus knygynuose
pasirodys

SIDNIS ŠELDON ”INTRIGANTĖ“
GAROLDAS ROBINSAS ”KUR IŠĖJO MEILĖ“
(serija ”Populiarusis detektyvas“)

Tai aštraus siužeto kūriniai,
kur susipina meilė, pavydas, kova ir apgaulė.
Knygos sudomins skaitytoją
nuo pirmojo iki paskutiniojo puslapio.
Šių amerikiečių autorių knygos
užsienyje labai mėgstamos
skaitytojų.

Populiarusis detektyvas
Dešilas Hemetas
DŽIŪSNA

Vertė **Nijolė Salnikienė**

SL 2276. 1996 09 10. 7 apsk. l. l. Užsakymas 1312.
Išleido Mažoji Rosma, A. Strazdelio g. 1, 2600 Vilnius.
Iš užsakovo pateiktų lazerinio spausdintuvo plėvelių spausdino
SPAB spaustuvė "Spindulys", Gedimino g. 10, 3000 Kaunas.
Kaina sutartinė

Buvęs seklys Nikas Čarlsas te žmona Nora prieš Kalėdas sprunka iš San Francisko nuo įkyrių giminaičių ir visas šventes ketina ūžauti Niujorke. Čia Nikas susitinka senų pažįstamų ir beveik prieš savo valią įtraukiamas į painios žmogžudystės bylos tyrimą. Galiausiai sutrinka ir policija: kas žudikas? Gal net pats Nikas Čarlsas?

Amerikietiškojo detektyvo klasiko Dešilo Hemeto romanas ”Džiūsna“ kupinas netikėtų siužeto posūkių, čia nemažai ryškių, kartais net komiškų charakterių.

ISBN 9986-799-10-4